

**Sud Bosne i Hercegovine
Суд Босне и Херцеговине**

Predmet br: S1 1 K 017057 14 Kri

**Datum: objavljivanja: 29.11.2021. godine
pismenog otpravka: 29.12.2021. godine**

**Pred sudskim vijećem u sastavu: sudija Minka Kreho, predsjednik vijeća
sudija Željka Marenčić, član vijeća
sudija Halil Lagumdžija, član vijeća**

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE

PROTIV

MIODRAGA JOSIPOVIĆA I DR.

PRESUDA

**Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine: Ibro Bulić
Branioци prvooptuženog Miodraga Josipovića: advokat Dragan Gotovac i Miloš Perić
Branioци drugooptuženog Branimira Tešića: advokat Danilo Mrkaljević i Stanko Petrović
Branioци trećooptuženog Dragomira Vasića: advokat Aleksandar Lazarević i Ozrenka Jakšić
Branioци četvrtooptuženog Danila Zoljića: advokat Nenad Rubež i advokat Dragiša Mihajlović
Branioци petooptuženog Radomira Pantića: advokat Radivoje Lazarević i advokat Miodrag Stojanović**

Broj: S1 1 K 017057 14 Kri
Sarajevo, 29.11.2021. godine

U IME BOSNE I HERCEGOVINE!

Sud Bosne i Hercegovine, Odjel I za ratne zločine, u Vijeću sastavljenom od sudija Minke Kreho, kao predsjednika vijeća, te sudija Željke Marenčić i Halila Lagumdžije kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog savjetnika – asistenta Samre Čardaković u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženih Miodraga Josipovića i dr., zbog krivičnog djela Genocid iz člana 171. tačke a) i b), u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH i članom 29. i članom 31. Krivičnog zakona BiH (KZ BiH), povodom optužnice Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj: T20 0 KTRZ 0011647 16 od 18.03.2015. godine nakon javno održanog glavnog pretresa na kojem je u jednom dijelu bila isključena javnost, u prisustvu tužioca Tužilaštva BiH, optuženih i njihovih branilaca, a u odsustvu optuženog Radomira Pantića donio je i dana 29.11.2021. godine javno objavio slijedeću:

P R E S U D U

- 1. MIODRAG JOSIPOVIĆ**, zvani Joske, sin Drage i Milene rođene Ilić,, rođen 28.04.1959. godine u selu Crvica, općina Srebrenica, nastanjen na adresi ..., povremeno boravi u ..., državljanin ..., ..., oženjen, po zanimanju profesor mašinstva, nezaposlen, lošeg imovnog stanja, služio JNA u Beogradu 1983/84. godine, ima čin desetara, nije odlikovan, osuđen na 6 mjeseci zatvora zbog k.d. Zloupotreba položaja, ne vodi se neki drugi krivični postupak protiv njega,
- 2. BRANIMIR TEŠIĆ**, zvani „Baka“, sin Jove i Nevenke rođene Stevanović, rođen 06.05.1955. godine u Bratuncu, nastanjen u ... na adresi ... povremeno boravi u ..., državljanin ... i ..., JMBG ..., ..., penzioner, završio srednju građevinsko-tehničku školu, srednjeg imovnog stanja, služio JNA u Sarajevu 1980/81. godine, nije odlikovan, neosuđivan, ne vodi se drugi krivični postupak protiv njega,
- 3. DRAGOMIR VASIĆ**, zvani „Vaske“, sin Drage i Marice rođ. Tešić, rođen 30.10.1964. godine u Tuzli, JMBG ..., državljanin ... i ..., ..., po zanimanju diplomirani pravnik, zaposlen, srednjeg imovnog stanja, nastanjen na ..., oženjen, otac troje djece, služio JNA 1983/84 u Raškoj, odlikovan ordenom Karađorđeve zvijezde III reda, neosuđivan, ne vodi se drugi krivični postupak protiv njega;

4. **DANILO ZOLJIĆ**, zvani „Dačo“, sin Petra i Ruže rođ. Milovanović, rođen 29.08.1958. godine u mjestu Zolje, općina Kalesija, JMBG ..., državljanin ... i ..., ..., penzioner, lošeg/srednjeg imovnog stanja, nastanjen na adresi, ima prijavljenu adresu u ... oženjen, služio JNA 1977/78 u Nišu i Skoplju, odlikovan Zaslugom za narod, neosuđivan, ne vodi se drugi krivični postupak protiv njega;
5. **RADOMIR PANTIĆ**, sin Živojina i Janje rođ. Borić, rođen 06.01.1964. godine u Vlasenici, JMBG, državljanin ... i ..., ..., penzioner, završio Višu školu unutrašnjih poslova, srednjeg imovnog stanja, nastanjen na adresi ... prijavljen na adresi u ..., oženjen, otac troje djece, nije odlikovan, neosuđivan, ne vodi se drugi krivični postupak protiv njega.

Na osnovu odredbe iz člana 284. tačka c) Zakona o krivičnom ZKP BiH,

OSLOBAĐAJU SE OD OPTUŽBI

Da su i to:

Miodrag Josipović, vršeći dužnost načelnika Stanice javne bezbjednosti Bratunac i člana Štaba policijskih snaga CJB Zvornik, smještenog u SJB Bratunac, i **Branimir Tešić**, u svojstvu zamjenika komandira PS Bratunac, u periodu od 12.7 do 19.7. 1995. godine, u toku kojeg perioda su VRS i MUP RS, među kojima i jedinice Drinskog korpusa, jedinice Glavnog štaba VRS, Centar za obuku Jahorina pri Specijalnoj brigadi policije RS (SpecijalneBrigadePolicije), 2. Odred SBP Šekovići, čete PJP CJB Zvornik, PS Bratunac, PS Zvornik, poduzimali širok i sistematičan napad protiv civilnog bošnjačkog stanovništva Zaštićene zone UN-a Srebrenica (enklava Srebrenica), znajući za taj napad i za namjeru glavnih izvršilaca među kojima su bili i general Ratko Mladić, komandant VRS-a; Radovan Karadžić, predsjednik RS; pukovnik Ljubiša Beara, načelnik za bezbjednost Glavnog štaba VRS; general Radislav Krstić, komandant Drinskog korpusa; potpukovnik Vujadin Popović, pomoćnik komandanta za bezbjednost Drinskog korpusa; pukovnik Vinko Pandurević, komandant Zvorničke brigade; potpukovnik Dragan Obrenović, zamjenik komandanta i načelnik štaba Zvorničke brigade; pukovnik Vidoje Blagojević, komandant Bratunačke brigade; Momir Nikolić, pomoćnik komandanta za bezbjednost i obavještajne poslove Bratunačke brigade; Dragan Jokić, načelnik inžinjerije Zvorničke brigade; Ljubomir Borovčanin, od 10.07.1995. komandant združenih snaga jedinica MUP-a; Deronjić Miroslav, civilni povjerenik za Srebrenicu; te razni drugi pojedinci i vojne i policijske jedinice, da djelimično istrijebe skupinu bošnjačkog naroda Istočne Bosne, nanošenjem teških fizičkih i duševnih povreda, prisilnim premještanjem stanovništva, odvajanjem muškaraca od njihovih porodica, zarobljavanjem i pogubljenjima muškaraca

Bošnjaka na širem području općina Bratunac i Srebrenica, a što je za posljedicu imalo 40 000 prisilno premještenog bošnjačkog stanovništva i više od 8000 po kratkom postupku pogubljenih dječaka i muškaraca Bošnjaka, svjesno pomagali i podržavali glavne izvršioce tako što su:

1. Dana 12. i 13.07.1995. godine, Miodrag Josipović naredio angažovanje pripadnika SJB Bratunac, dok je Branimir Tešić neposredno izvršavao njegove naredbe organizovanjem aktivnosti pripadnika PS Bratunac koji su u Potočarima učestvovali u odvajanju više od 1000 muškaraca Bošnjaka od njihovih porodica, starosne dobi od 16 do 70 godina, u oduzimanju ličnih isprava, novca i dragocijenosti i u njihovom sprovođenju u obližnju „bijelu kuću“, gdje su držani pod stražom ispred koje su morali odložiti lične stvari, odakle su kamionima i autobusima odvoženi na privremena mjesta zatočenja u Bratuncu, svjesni da će ti muškarci biti pogubljeni po prijekom postupku, te u držanju hiljada bošnjačkih žena, djece i staraca u užem prostoru Potočara bez hrane, vode i smještaja, u stalnoj atmosferi straha i terora, fizičkog nasilja, prijetnji, ubistava, a potom učestvovali u ukrcavanju civilnog bošnjačkog stanovništva u autobuse i kamione pa nakon što su autobusi i kamioni napustili Potočare pri prolasku kroz Bratunac policajci PS Bratunac usmjeravali vozila sa muškarcima na mjesta privremenog zatvaranja u Bratuncu, a vozila sa ženama, djecom i starijima usmjeravali prema Konjević Polju odnosno prema teritoriji pod kontrolom Armije R BiH,
2. Dana 12. i 13.07.1995. godine, Miodrag Josipović naredio angažovanje pripadnika SJB Bratunac, dok je Branimir Tešić neposredno izvršavao njegove naredbe i organizovao prihvata više stotina zarobljenih muškaraca civila Bošnjaka prethodno odvojenih od njihovih porodica u Potočarima i dovezenih autobusima i kamionima u Bratunac i dijela od nekoliko hiljada muškaraca civila Bošnjaka zarobljenih duž putne komunikacije Bratunac-Konjević Polje, na način što su pripadnici SJB Bratunac s raskrsnice u Bratuncu upućivali autobuse i kamione na privremena mjesta zatočenja, između ostalih u Osnovnu školu „Vuk Karadžić“ i u ulicu koja vodi do škole, u hangar i na fudbalski stadion, gdje su naredili i podržavali protuzakonito zatvaranje dječaka i muškaraca Bošnjaka i njihovo držanje na privremenim mjestima zatočenja, na kojima su u popodnevnim i noćnim satima 13.07. sve do jutarnjih sati 14.07.1995. godine držani u nehumanim uslovima, zatvoreni u autobusima na vrućini, bez dovoljno zraka i sa upaljenim grijanjem u autobusima, bez hrane, bez liječničke pomoći, u konstantnom strahu za svoj život, izloženi stalnim maltretiranjima, pri čemu je 13.07. tokom noći pogubljeno najmanje 150 muškaraca Bošnjaka od kojih je više od 50 muškaraca odvedeno iz hangara iza Osnovne škole „Vuk Karadžić“ i

pogubljeno po prijekom postupku, a oko 21,30 sati dva muškarca civila Bošnjaka prisiljena da siđu s kamiona, odvedena do obližnje garaže i pogubljena po prijekom postupku a jedan mentalno zaostali muškarac Bošnjak izveden iz autobusa parkiranog ispred Osnovne škole „Vuk Karadžić“ i pogubljen po prijekom postupku, a ujutru 14.07. svjesni da se muškarci Bošnjaci iz Bratunca kamionima i autobusima odvoze na mjesta pogubljenja u općini Zvornik organizovali pratnju raspoređivanjem policajaca u autobuse i kamione, a Branimir Tešić naredio i izvođenje pet zarobljenih iz hangara i njihovo ukrcavanje u autobus kojim su odvezeni na mjesto pogubljenja u Orahovcu, da bi nakon što su svi zarobljeni muškarci Bošnjaci napustili Bratunac tijela ubijenih skupljena i odvežena i zakopana u masovnu grobnicu u mjestu Glogova, općina Bratunac.

Zbog postojanja osnovane sumnje da su:

Od 6. jula do 1. novembra 1995. godine, za vrijeme široko rasprostranjenog i sistematskog napada usmjerenog protiv pripadnika bosnjačkog civilnog stanovništva zaštićene zone UN-a Srebrenica (enklava Srebrenica), u toku kojega su VRS i MUP RS izveli operaciju trajnog i prisilnog premještanja ukupnog bošnjačkog civilnog stanovništva iz zaštićene zone UN-a Srebrenica (enklava Srebrenica), operaciju hvatanja, zatvaranja, pogubljenja po prijekom postupku i ukopa svih vojno sposobnih muškaraca i mladića Bošnjaka iz enklave Srebrenica; te operaciju sakrivanja dokaza o pogubljenju tako sto su posmrtni ostaci žrtava ekshumirani iz primarnih masovnih grobnica i ponovo ukopani u neobilježene sekundarne masovne grobnice, kada je u toku 12. i 13. jula 1995. godine, ukupno bošnjačko civilno stanovništvo, njih oko 40 000, prisilno premješteno iz enklave Srebrenica, a od 12. jula do 1. novembra 1995. godine oko 8000 bošnjačkih muškaraca i mladića pogubljeno po prijekom postupku, ukopano, ekshumirano i ponovo ukopano, **Dragomir Vasić**, kao komandant Štaba policijskih snaga Zvornik i načelnik Centra Javne Bezbjednosti-a Zvornik; **Danilo Zoljić**, kao komandant Posebnih jedinica policije (PJP) CJB Zvornik i **Radomir Pantić**, kao komandir 1. čete PJP CJB Zvornik, djelujući individualno i u dogovoru s drugim učesnicima udruženog zločinačkog poduhvata (UZP) među kojima su bili visoki predstavnici civilne vlasti RS-a Radovan Karadžić¹ i Miroslav Deronjić², vojni rukovodioci i oficiri vojske RS-a Ratko Mladić³, Radislav Krstić⁴, Ljubiša

¹Radovan Karadžić je bio predsjednik RS-a i vrhovni komandant oružanih snaga RS-a

² Miroslav Deronjić, povjerenik Radovana Karadžića za Srebrenicu

³ Ratko Mladić, komandant Glavnog štaba VRS-a

⁴ Radislav Krstić, komandant Drinskog korpusa VRS-a

Beara⁵, Vinko Pandurević⁶, Dragan Obrenović⁷, Vidoje Blagojević⁸, Drago Nikolić⁹ koji su imali namjeru i zajednički cilj da djelimično istrijebe grupu bošnjačkog naroda enklave Srebrenica prisilnim premještanjem oko 40 000 žena, djece i staraca i pogubljenjima po kratkom postupku oko 8 000 muškaraca i mladića Bošnjaka, **Vasić Dragomir** kao član UZP-a vršio a **Zoljić Danilo** i **Pantić Radomir** pomogli izvršenje krivičnog djela nanošenjem teških fizičkih i duševnih povreda, prisilnim premještanjem stanovništva, odvajanjem muškaraca i dječaka od njihovih porodica, zarobljavanjem i pogubljenjima muškaraca i dječaka Bošnjaka na širem području općina Bratunac, Srebrenica i Zvornik, tako što su:

1.Vasić Dragomir, na dužnosti komandanta Štaba policijskih snaga CJB Zvornik i načelnika CJB-a Zvornik, potčinjen samo ministru unutrašnjih poslova RS-a, nadležan i odgovoran za cjelokupan rad policije CJB Zvornik, odgovoran za planiranje i vođenje svih operacija policije, kao i za nadziranje aktivnosti svih potčinjenih policijskih pripadnika i jedinica, kako bi osigurao da se njegova naređenja izvršavaju, sa ovlaštenjima da postavlja i razrješava dužnosti pojedince koji su mu bili potčinjeni, nadležan i dužan da kazni ili pokrene disciplinski odnosno krivični postupak protiv svojih potčinjenih ako počine neko krivično djelo, vršeći operativnu kontrolu nad potčinjenim opštinskim i regionalnim policijskim snagama na području općina Srebrenica, Zvornik, Bratunac, Milići, Vlasenica, Šekovići, uključujući one snage koje su bile odgovorne za rad zatočeničkih objekata, donoseći odluke za potčinjene jedinice; dajući zadatke potčinjenima; izdajući naređenja, uputstva i direktive; osiguravajući da se njegova naređenja, kao i naređenja koja je izdao MUP RS-a, provode sa punom odgovornosti za njihovo izvršenje, prateći situaciju na području odgovornosti CJB Zvornik, starajući se za opštu operativnu efikasnost i ponašanje policije dao značajan doprinos ostvarenju zajedničkog cilja:

- stavio na raspolaganje policijske naoružane snage, koje su provodile prisilno premještanje civilnog bošnjačkog stanovništva uz primjenu sile i učestvovala u krivičnim djelima koja se navode u ovoj Optužnici;
- nakon što je bio upoznat s planom ubijanja muškaraca Bošnjaka i stvaranja nepodnošljivih uslova za život bošnjačkog stanovništva Srebrenice i Žepe i njihovog prisilnog uklanjanja iz tih enklava učestvovao je u realizaciji tog plana.

⁵ Ljubiša Beara, načelnik za bezbjednost Glavnog štaba VRS-a.

⁶ Vinko Pandurević, komandant Zvorničke brigade

⁷ Dragan Obrenović, načelnik štaba Zvorničke brigade

⁸ Vidoje Blagojević, komandant Bratunačke brigade

⁹ Drago Nikolić, načelnik za bezbjednost u Zvorničkoj brigadi

- izdavao naređenja, komandovao i vršio nadzor nad pripadnicima i saradnicima policije CJB Zvornik, na ostvarenju plana i zajedničkog cilja i/ili koji su učestvovali u izvršenju zločina navedenih u ovoj Optužnici;
- učestvovao u formiranju, finansiranju, snabdijevanju i pružanju podrške Posebnim jedinicama policije i redovne policije, koje su bile angažovane na provođenju zajedničkog cilja UZP-a ili koje su učestvovala u izvršenju zločina navedenih u ovoj Optužnici;
- komunicirao i koordinirao aktivnosti s političkim rukovodiocima i sa gore navedenim učesnicima UZP-a, učestvovao na sastancima gdje su se donosile odluke o realizaciji plana i zajedničkog cilja UZP-a: na sastanku u hotelu „Fontana“ u Bratuncu 12.07.1995. godine zajedno sa Mladić Ratkom, Deronjić Miroslavom, Krstić Radislavom; na sastanku u komandi Bratunačke brigade sa Josipović Miodragom, Mladić Ratkom, Krstić Radislavom i Milenkom Živanovićem, Simić Ljubisavom i Davidović Srbislavom; na više sastanaka u kancelariji SDS-a u Bratuncu sa Miroslavom Deronjić od kojih je na jednom (u noći 13.07.1995. godine) bio prisutan i Ljubiša Beara; na više sastanaka u SJB Bratunac i sastanku u komandi Zvorničke brigade dana 15.07.1995. godine itd.
- planirao, pripremao, poticao i pomagao kampanju prisilnog premještanja civilnog stanovništva iz Zaštićene zone UN Srebrenica i ubijanja muškaraca i dječaka i podvrgavanja civilnog stanovništva okrutnom i nečovječnom postupanju i teškim uslovima u zatočeničkim objektima; nametanja restriktivnih i diskriminacijskih mjera bošnjačkom stanovništvu, odvajanja i trajnog uklanjanja civilnog bošnjačkog stanovništva;
- Podržavao i pomagao vršenje daljnjih zločina, svjestan sistema zlostavljanja pri čemu su muškarci u dobi između 16 i 60 godina starosti sistematski ubijani, maltretirani i prisilno uklanjani time što nije preduzeo nikakve konkretne mjere da spriječi ili zaustavi zločine, što nije pokretao istrage, niti je kaznio potčinjene za zločine koje su izvršili nad civilnim bošnjačkim stanovništvom;
- Provodio operativne kontrole nad podređenim pripadnicima i službenicima CJB Zvornik, donošenjem odluka za potčinjene jedinice, davanjem zadataka potčinjenim, staranjem za protok informacija prema civilnim, vojnim i policijskim organima radi postizanja sveukupne operativne efikasnosti i ponašanje policije;

- Omogućio tehničku pomoć stavljanjem na raspolaganje transportnih sredstava, policijske pratnje, pogonskog goriva, logističke podrške u naoružanju i opremi, usluge centara veze u cilju izvršenja plana prisilnog premještanja civilnog stanovništva;
- Nije preduzeo odgovarajuće mjere kako bi osigurao da snage MUP-a RS djeluju tako da zaštite civilno bošnjačko stanovništvo na područjima pod kontrolom organa i službi CJB Zvornik iako je po zakonima i propisima koji su važili za Ministarstvo unutrašnjih poslova bio dužan da štiti cjelokupno civilno stanovništvo na tim područjima;

Vođen zajedničkim ciljem koji je podrazumijevao ili obuhvatao počinjenje krivičnih djela u tačkama od 1. do 8. ove optužnice, pri čemu je imao namjeru da poćini svako od navedenih krivićnih djela, svjestan ćinjenice da se njegovo ponašanje i postupci odvijaju u okviru rasprostranjenog ili sistematskog napada usmjerenog na prisilno preseljenje civilnog bošnjaćkog stanovništva i masovne likvidacije muškaraca Bošnjaka što će rezultirati djelimićnim uništenjem grupe bošnjaćkog stanovništva zašćićene zone UN Srebrenica, preduzimao aktivnosti na planiranju, pripremi i izvršenju krivićnih djela opisanih u taćkama 1. do 8. Optužnice.

2. Danilo Zoljić, na dućnosti komandanta Posebnićh jedinica policije CJB Zvornik i ćlana Štaba policijskićh snaga CJB Zvornik, odgovoran za popunu ljudstvom, naorućanjem, vojnom opremom i materijalno tehnićkim sredstvima Posebnićh jedinica policije, znajući za genocidnu namjeru ućesnika udrućenog zloćinaćkog poduhvata, izdavao narećdenja, komandovao i vršio nadzor nad pripadnicima Posebnićh jedinica policije CJB Zvornik koji su u inkriminirano vrijeme djelovali u zoni odgovornosti CJB Zvornik na ostvarenju zajednićkog cilja i/ili koji su ućestvovali u izvršenju zloćina navedenih u ovoj Optućnici; poticao i pomagao kampanju prisilnog premještanja civilnog stanovništva iz Zašćićene zone UN Srebrenica i ubijanja muškaraca i djećaka i podvrgavanja civilnog stanovništva okrutnom i nećovjećnom postupanju i teškim uslovima u zatoćenićkim objektima nametanjem restriktivnićh i diskriminacijskićh mjera bošnjaćkom stanovnićtvu, i trajnog uklanjanja civilnog bošnjaćkog stanovništva; provodio operativne kontrole nad podrećdenim pripadnicima, ukljućujući i one koji su bili odgovorni za funkcionisanje privremenih mjesta i objekata zatoćenja, donosio i izvršavao odluke pretpostavljene komande koje su se odnosile na potćinjene jedinice, davanjem zadataka potćinjenim, izdavanjem narećdenja, uputstava i praćenjem situacije u zoni odgovornosti CJB Zvornik, svjestan ćinjenice da se njegovo ponašanje i postupci odvijaju u okviru rasprostranjenog i sistematskog napada usmjerenog na prisilno preseljenje civilnog bošnjaćkog stanovništva i masovne likvidacije muškaraca Bošnjaka što će rezultirati djelimićnim

uništenjem grupe bošnjačkog stanovništva zaštićene zone UN Srebrenica, preduzimao aktivnosti na pomoći u izvršenju cilja udruženog zločinačkog poduhvata, dajući znatan doprinos izvršenju krivičnih djela opisanih u tačkama od 1. do 6. Optužnice;

3. Pantić Radomir, na dužnosti komandira 1. čete Posebnih jedinica policije CJB Zvornik, koja je pored drugih složenih policijskih poslova mogla vršiti ofanzivne aktivnosti u okviru borbenih zadataka, znajući za genocidnu namjeru učesnika udruženog zločinačkog poduhvata, izvršavao naredbe nadređenih, izdavao naređenja, komandovao i vršio nadzor nad pripadnicima 1. čete PJP koji su učestvovali u izvršenju zločina navedenih u ovoj Optužnici, pomagao i podržavao kampanju prisilnog premještanja civilnog stanovništva iz Zaštićene zone UN Srebrenica i ubijanja muškaraca i dječaka i podvrgavanja civilnog stanovništva okrutnom i nečovječnom postupanju i teškim uslovima u zatočeničkim objektima, donosio i izvršavao odluke pretpostavljene komande koje su se odnosile na potčinjene policajce davanjem zadataka potčinjenim policajcima, izdavanjem naređenja, uputstava i praćenjem situacije u zoni odgovornosti CJB Zvornik, svjestan činjenice da se njegovo ponašanje i postupci odvijaju u okviru rasprostranjenog i sistematskog napada usmjerenog na prisilno preseljenje civilnog bošnjačkog stanovništva i masovne likvidacije muškaraca Bošnjaka što će rezultirati djelimičnim uništenjem grupe bošnjačkog stanovništva zaštićene zone UN Srebrenica, dajući znatan doprinos izvršenju krivičnih djela opisanih u tačkama od 1. do 3. Optužnice,

3. Dana 12. i 13. jula 1995. godine, pripadnici redovne policije i pripadnici 1. čete PJP CJB Zvornik pod komandom i pod nadzorom **Vasić Dragomira**, pripadnici 1. čete PJP CJB Zvornik pod komandom i nadzorom **Zoljić Danila i Pantić Radomira**, su zajedno sa pripadnicima Specijalne brigade policije MUP RS naoružani automatskim oružjem učestvovali u zarobljavanju snaga UN-a, u okruženju civilnog bošnjačkog stanovništva, u pretresu sela nastanjenih bošnjačkim stanovništvom u okolini Potočara s ciljem iseljavanja bošnjačkog civilnog stanovništva Zaštićene UN zone tako što su ih prethodno skupili u Potočarima i svojim dolaskom, naoružani puškama i sa psima među bošnjačko stanovnišvo i uz zapaljene kuće i stogove sijena u okolini i artiljerijsku paljbu sa okolnih brda, a u situaciji sa nedovoljno hrane i vode uz prijetnje i psovke odvodili pojedine muškarce i žene nakon čega su se ubrzo čuli jauci, krikovi, pucnji iz oružja koji se više nisu vraćali na mjesto odakle su odvedeni, izazvali paniku među okupljenim bošnjačkim stanovništvom a zatim učestvovali u prisilnom odvajanju više od 1000 muškaraca Bošnjaka od njihovih porodica, starosne dobi od 16 do 60 godina, koje su odvodili u „Bijelu kuću“ gdje su ih ispitivali i iz koje kuće su se čuli pucnjevi oružja, i koji su svoje pasoše i lične karte morali ostaviti ispred „Bijele kuće“ a zatim su odvedeni

autobusima u Bratunac radi privremenog zatočenja prije nego će biti likvidirani, što je izazvalo još veću uznemirenost i zabrinutost bošnjačkog stanovništva a zatim prebrojavali žene, djecu i malobrojne starije i iznemogle muškarce koji su se u paničnom strahu za svoje živote uz guranje i gužvu ukrcavali u autobuse i kamione čiju su pratnju vršili pripadnici policije policijskim vozilima, dok su u obezbjeđenju puteva za prolazak kolone sa bošnjačkim stanovništvom učestvovali pripadnici 1., 3. i 6. čete PJP CJB Zvornik i na taj način učestvovali u prisilnom iseljavanju oko 40 000 bošnjačkog stanovništva iz Potočara na područja izvan Republike Srpske;

4. Od 12. do 19. jula 1995. godine, pod komandom i nadzorom **Vasić Dragomira**, pripadnici redovne policije i pripadnici 1., 3. i 6. čete PJP CJB Zvornik, a pripadnici 1., 3. i 6. čete PJP CJB Zvornik i pod komandom i nadzorom **Zoljić Danila**, a pripadnici 1. čete PJP CJB Zvornik pod komandom i nadzorom i **Pantić Radomira** preduzimali aktivnosti na sprečavanju bjekstva muškaraca Bošnjaka, većinom civila iz zaštićene zone UN Srebrenica, na teritoriju pod kontrolom Armije R BiH, pozivanjem na predaju, organizovanjem zasjeda, ultimatumima i prijetnjama smrću, zarobljavanjem, pretresanjem, pljačkanjem, zlostavljanjem, ubijanjem i pritvaranjem više hiljada muškaraca Bošnjaka, na širem reonu Sandića, Konjević Polja i Nove Kasabe kojom prilikom su ih primorali da svoje dragocjenosti i stvari odbace na velike gomile a zatim ih po vrelom julskom suncu satima držali bez vode i hrane, bez liječničke pomoći koja je bila potrebna ranjenim, primoravali ih da pozdravljaju srpskim pozdravom i pjevaju srpske pjesme, veliki broj njih je zlostavljano i ubijano a ostali zarobljeni su sprovedeni do privremenih mjesta zatočenja, skladišta Kravica, prostorije magacina u Konjević Polju gdje su izvršene masovne likvidacije a najveći broj njih, više hiljada, su transportovali autobusima i kamionima u Bratunac odakle su prevoženi na mjesta masovnih pogubljenja na području općine Zvornik;
5. Dana 13. jula 1995. godine, pripadnici redovne policije i pripadnici 1. čete PJP CJB Zvornik pod komandom i nadzorom **Vasić Dragomira**, a pripadnici 1. čete PJP CJB Zvornik pod komandom i nadzorom i **Zoljić Danila** i **Pantić Radomira** vršili prihvata prethodno odvojenih muškaraca Bošnjaka od njihovih porodica u Potočarima i dovezenih autobusima i kamionima u Bratunac i dijela od nekoliko hiljada muškaraca civila Bošnjaka zarobljenih duž putne komunikacije Bratunac-Konjević Polje, i učestvovali u protuzakonitom zatvaranju dječaka i muškaraca Bošnjaka i njihovom držanju na privremenim mjestima zatočenja u Bratuncu, među kojima su bili Osnovna škola "Vuk Karadžić", hangar i fudbalski stadion, na kojima su u popodnevnim i noćnim

satima 13.07. sve do jutarnjih sati 14.07.1995. godine držani u nehumanim uslovima, mnogi od njih zatvoreni u autobusima na vrućini, bez dovoljno zraka i sa upaljenim grijanjem u autobusima, bez hrane, bez liječničke pomoći, u konstantnom strahu za svoj život, izloženi fizičkom nasilju, pri čemu je 13.07. tokom noći pogubljeno najmanje 150 muškaraca Bošnjaka od kojih je više od 50 muškaraca odvedeno iz hangara iza Osnovne škole „Vuk Karadžić“ i pogubljeno po prijekom postupku, petoricu muškaraca Bošnjaka koji su pokušali izbjeći odvođenje na strijeljanje iz škole Vuk Karadžić strijeljali policajci dok su se spuštali sa drugog spata kroz prozor a oko 21,30 sati dva muškarca civila Bošnjaka prisiljena da siđu s kamiona, odvedena do obližnje garaže i pogubljena po prijekom postupku a jedan mentalno zaostali muškarac Bošnjak izveden iz autobusa parkiranog ispred Osnovne škole „Vuk Karadžić“ i pogubljen po prijekom postupku, a ujutru 14.07. svjesni da se muškarci Bošnjaci iz Bratunca kamionima i autobusima odvoze na mjesta pogubljenja u općini Zvornik organizovali pratnju raspoređivanjem policajaca u autobuse i kamione, da bi nakon što su svi zarobljeni muškarci Bošnjaci napustili Bratunac tijela ubijenih skupljena i odvežena i zakopana u masovnu grobnicu u mjestu Glogova, općina Bratunac;

6. U periodu od 12. do 19. jula 1995. godine, **Vasić Dragomir** komandovao i nadzirao aktivnosti pripadnika redovne policije i pripadnika 6. čete PJP CJB Zvornik, a **Zoljić Danilo** komandovao i nadzirao aktivnosti 6. čete PJP Zvornik koji su u Konjević Polju vršili zarobljavanja muškaraca Bošnjaka iz kolone koja se pokušavala probiti iz Srebrenice prema Tuzli i protuzakonito ih zatvarali u obližnji magacin, zgradu osnovne škole i objekat baze 5. inženjerskog bataljona Drinskog korpusa u blizini raskrsnice u Konjević Polju, koji su bili izloženi fizičkom nasilju, bez hrane i vode, gdje su im oduzimani novac i dragocjenosti pa su tako 13. jula, nakon zarobljavanja grupe od oko 150 muškaraca Bošnjaka, pratili njihov transport autobusima do sela Cerska, udaljenog oko 3 km od Konjević Polja i vršili obezbjeđenje dok je od strane pripadnika VRS-a vršeno strijeljanje i zakopavanje svih 150 zarobljenih muškaraca Bošnjaka od kojih je 147 na sebi imalo civilnu odjeću gdje su pomoću teške mehanizacije zatrpani u masovnu grobnicu, a istog dana 16 muškaraca Bošnjaka, među kojima i oštećenog M-13, zarobili iz kolone koja se pokušavala probiti prema Kladrnu a zatim ih zatvorili u magacin gdje su ih pripadnici policije primorali da se skinu i ostanu samo u donjem vešu a potom ih puškama i drugim predmetima udarali po svim dijelovima tijela dok nisu pali na tlo, a zatim ih je gupa policajaca, među kojima je bio Nenad Deronjić, odvezla autobusom nedaleko od toga mjesta na obalu rijeke Jadar gdje su ih strijeljali, koja strijeljanja je preživio samo oštećeni svjedok M- 13, a zatim

nastavili sa zatvaranjem drugih zarobljenih Bošnjaka u magacin u kome je ubijeno bar 50 muškaraca a njihova tijela su u pratnji policije utovarivačem prevezena do obližnjih grobnica u koje su zatrpana;

7. Nakon što je dana 12. jula 1995. godine osnovana SJB Srebrenica pa u periodu od sljedećih nekoliko dana, **Vasić Dragomir** komandovao i nadzirao aktivnosti pripadnika redovne policije i pripadnika 2. čete PJP CJB Zvornik, a **Zoljić Danilo** komandovao i nadzirao aktivnosti 2. čete PJP Zvornik, koji su kao pripadnici novouspostavljene policijske stanice Srebrenica čiji je načelnik bio Petko Pavlović, vršili različite oblike nasilja nad grupom od 40 starih, iznemoglih civila Bošnjaka koji su nakon bjekstva stanovništva Srebrenice u Potočare ostali u svojim kućama, pa su izdvojili 16 muškraca i zatvorili ih u kuću Tutundžić Sulejmana a zatim ih tokom noći odveli u nepoznatom pravcu od kada im se gubi svaki trag, a najmanje dvije žene više puta silovali NN pripadnici SJB Srebrenica, na koji način su poduzeli sve kako bi preostalom malobrojnom bošnjačkom stanovništvu u Srebrenici učinili život nepodnošljivim i na taj način ih prisilili da napuste svoj grad i imovinu i prebacili ih kamionom do Potočara znajući da se tu vrši sakupljanje bošnjačkog stanovništva koje će biti prisilno premješteno na teritorij izvan RS;
8. Dana 15. jula 1995. godine, pod nadzorom **Vasić Dragomira** i **Zoljić Danila**, policajci PS Zvornik i pripadnici četa PJP CJB Zvornik, među kojima i F.N. i Đ.A., naoružani automatskim oružjem bili u pratnji i obezbjeđenju transporta zarobljenih Bošnjaka koji su autobusima dovoženi u Kozluk, na obalu rijeke Drine u blizini fabrike „Vitinka“, pa nakon što bi izveli zarobljene i postrojili ih, zajedno sa pripadnicima VRS-a na njih pucali iz automatskih pušaka, a dok su trajala strijeljanja na mjesto strijeljanja došao Danilo Zoljić kako bi se uvjerio da strijeljanja idu po planu, i na koji način je pogubljeno više od 1000 muškaraca i dječaka Bošnjaka, a dana 16. jula 1995. godine, pripadnici redovne policije Policijske stanice Kozluk na kontrolnom punktu u neposrednoj blizini Doma kulture u Pilici, obezbjeđivali širi prostor Doma kulture u Pilici dok je u istom trajalo strijeljanje 500 zarobljenih muškaraca Bošnjaka, prethodno dovezenih iz Bratunca, **Dragomir Vasić** znajući za plan da se svi muškarci Bošnjaci ubiju i znajući za provođenje tog plana masovnim strijeljanjima koja su vršena prethodnih dana na različitim lokacijama, pristao i podržao nesmetano vršenje strijeljanja oko 500 zarobljenih Bošnjaka čija su tijela sutradan prevezena na Ekonomiju Branjevo gdje su pokopani u masovnu grobnicu;

9. **Vasić Dragomir**, znajući da se u oktobru 1995. godine u Policijskoj stanici Skelani duže vremena, a najmanje mjesec dana, nalaze protuzakonito zatvoreni muškarci civili Bošnjaci i to Salihović Reuf, sin Osmana; Čivić Husein, sin Osmana; Smajić Refik, sin Omera; Tabaković Haris, sin Mehe; Smajlović Mustafa, sin Hakije; o čemu je obavijestio i državnu bezbjednost, znajući za plan da se svi vojnosposobni muškarci Bošnjaci pogube i podržavajući taj plan, nije obezbijedio njihovu sigurnost i zakonito postupanje prema istima, što je za posljedicu imalo prisilni nestanak navedenih Bošnjaka;
10. U cilju ostvarivanja udruženog zločinačkog poduhvata koji uključuje ukop svih vojno sposobnih muškaraca Bošnjaka iz enklave Srebrenica, pod komandom i nadzorom **Vasić Dragomira**, približno od 1. avgusta 1995. do približno 1. novembra 1995., pripadnici redovne policije i Posebnih jedinica policije CJB Zvornik učestvovali su u organizovanim i sveobuhvatnim nastojanjima da se prikriju pogubljenja, posmrtni ostaci i identiteti žrtava ubijenih u zoni odgovornosti CJB Zvornik tako što su pratili i obezbjeđivali iskopavanje tijela ubijenih Bošnjaka iz primarnih masovnih grobnica na lokacijama: Ekonomija Branjevo, Kozluk, brana kod Petkovaca, Orahovac i Glogova; te prebacivanje tijela i skeletnih ostatak u sekundarne grobnice na lokacijama: dvanaest lokacija uz Čančarski put (s tijelima sa Ekonomije Branjevo i iz Kozluka), četiri lokacije kod Liplja (s tijelima s brane kod Petkovaca), sedam lokacija kod Hodžića (s tijelima iz Orahovca), te na sedam lokacija kod Zelenog Jadra (s tijelima iz Glogove).

Dakle, Dragomir Vasić izvršio a Danilo Zoljić, Radomir Pantić, Miodrag Josipović i Branimir Tešić pomogli i podržavali djelimično istrebljenje skupine Bošnjaka enklave Srebrenica, kao nacionalne, vjerske i etničke skupine koji su kao Bošnjaci Istočne Bosne činili značajan dio etničke skupine Bošnjaka,

čime bi,

Dragomir Vasić počinio krivično djelo Genocid iz člana 171. tačka a) i b) krivičnog zakona BiH, u vezi sa članom 180. stav 1. i članom 29. istog Zakona, a Danilo Zoljić, Radomir Pantić, Miodrag Josipović i Branimir Tešić počinili krivično djelo Genocid iz člana 171. tačka a) i b) Krivičnog zakona BiH, u vezi sa članom 180. stav 1. i članom 31. istog Zakona

II

Na osnovu odredbe iz člana 189. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava.

OBRAZLOŽENJE

UVOD

1. Optužnicom Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj: T20 0 KTRZ 0008103 13 od 01.10.2014. godine, koja je potvrđena dana 02.10.2014. godine optuženima Miodragu Josipoviću i Branimiru Tešiću stavljeno je na teret izvršenje krivičnog djela Genocid iz člana 171. tačka a) i b) KZ BiH u vezi članom 180. stav 1. KZ BiH i članom 29. istog zakona. Optuženi Josipović i Tešić su se dana 17.11.2014. godine izjasnili da nisu krivi za krivično djelo koje im se stavlja na teret.

2. Optužnicom Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj: T20 0 KTRZ 0002961 05 od 09.12.2014. godine, koja je potvrđena dana 16.12.2014. godine optuženima Dragomiru Vasiću, Danilu Zoljiću, Radomiru Pantiću stavljeno je na teret izvršenje krivičnog djela Genocid iz člana 171. tačka a) i b) KZ BiH u vezi članom 180. stav 1. KZ BiH, članom 29. i članom 31. istog zakona. Optuženi Vasić, Zoljić i Pantić su se dana 30.01.2015. godine izjasnili da nisu krivi za krivično djelo koje im se stavlja na teret. U sklopu optužnice Tužilaštvo je podnijelo prijedlog za spajanje postupka protiv navedenih optuženih, sa postupkom koji se trenutno vodi protiv optuženog Miodraga Josipovića i Branimira Tešića.

3. Sud BiH je dana 18.02.2015. godine donio rješenje broj S1 1 K 017682 15 Kv 2 kojim je krivični predmet koji se vodi protiv Dragomira Vasića, Danila Zoljića i Radomira Pantića, po potvrđenoj optužnici Tužilaštva BiH od 09.12.2014. godine, spojen sa krivičnim postupkom protiv optuženog Miodraga Josipovića i Branimira Tešića. Dalji tok krivičnog postupka se nastavio voditi pod jedinstvenim brojem: S1 1 K 017057 14 Krl.

4. Glavni pretres u predmetu je počeo 02.04.2015. godine izlaganjem uvodnih riječi Tužilaštva, dok je odbrana zadržala pravo da u toj fazi postupka ne iznosi uvodne riječi, osim branioca optuženog Dragomira Vasića koji je ukratko analizirao sadržaj optužnice i dokaze koji se trebaju izvesti tokom glavnog pretresa.

5. Dana 18.03.2015. godine Sud BiH je zaprimio objedinjenu optužnicu broj T20 0 KTRZ 0008103 13 protiv Miodraga Josipovića, Branimira Tešića, Dragomira Vasića, Danila Zoljića i Radomira Pantića (u daljem tekstu: Optužnica). Nadalje, dana 15.11.2016. godine Tužilaštvo BiH je na nastavku glavnog pretresa optužnicu preciziralo

u pogledu činjeničnog sadržaja i to na stani 6. u tački 2. ispuštene se riječi: „ i policijski rukovodioci Tomislav Kovač i Goran Sarić.

6. Kako bi se omogućilo pretresnom vijeću da se upozna sa lokacijama koje se pominju u optužnici i na suđenju, vijeće i stranke u postupku su dana 14.05.2015. godine izvršile obilazak relevantnih lokacija na području opštine Bratunac, Srebrenica, Zvornik i Kozluk. Iako je Tužilaštvo BiH predlagalo da obilazak lokacija bude u sklopu iznošenja uvodnih riječi, sud je prihvatio prijedlog Tužilaštva samo kao obilazak lica mjesta.

7. Nakon svih provedenih dokaza kako Tužilaštva, tako i odbrane, dana 22.04.2021. godine Tužilaštvo BiH je dostavilo preciziranu i objedinjenu optužnicu.

8. Vijeće je nakon izvršenog uvida u preciziranu optužnicu utvrdilo da se u konkretnom slučaju ne radi o činjeničnom preciziranju optužnice u skladu sa članom 275. ZKP BiH, te da je povećana kriminalna količina u odnosu na optužene kako im se stavljalo na teret optužnicom od 15.03.2015. godine, iz kojih razloga Vijeće nije prihvatilo izmjenjenu optužnicu.

9. Glavni pretres je okončan 08.11.2021. godine, nakon čega je zakazan datum izricanja presude.

PROVEDENI DOKAZI

Tužilaštvo BiH

10. U toku dokaznog postupka, kao svjedoci Tužilaštva BiH saslušani su: Adil Omerović, Krsto Jakšić, Milorad Lokančević, Luka Stevanović, Neđo Jovičić, Neđo Jovičić, Luka Bogdanović, Sabaheta Fežić, Petar Škrbić, Milisav Ilić, Dragan Kandić, Jovan Lazić, Milutin Kandić, Nikola Rakić, Radika Petrović, Predrag Krstić, Mile Sranišić, Svjetlan Stanišić, Radivoje Todorović, Radoslav Stuparević, Miladin Mladenović, Slobodan Mijatović, Radomir Erić, Mile Vuksić, Mile Janjić, Vera Dačić, Mile Babić, Vicentius Egbers, Milovan Đokić, Milan Blagojević, Branislav Jovanović, Zdravko Pajić, Petko Pavlović, Milisav Jovanović, Vojin Vuković, Ljubomir Beatović, Ljubisav Simić, Mevludin Orić, Tomo Jeremić, Neđo Nikolić, Dragan Nedeljković, Rade Lončarević, Desimir Vasić, Dragan Nešković, Petar Bučalina, Dobrisav Stanojević, Slobodan Tojić, Tomislav Kovač, Jelenko Kljajić, Stevo Kostić, Božo Jovanović, Rodoljub Milanović, Rado Burnjaković, Vojislav Tokanović, Ratko Marković, Redžija Alić, Sredoje Bojić, Slavoljub Mladenović, Darko Obrenović, Goran Stojanović, Momir Nikolić, Slavko Perić, Nenad Dukić, Slobodan Đajić, Petar Jurošević, Branko Nikolić, Milan Aćimović, Lazar

Milosavljević, Dragan Stjepanović, Maksim Marjanović, Radoslav Marjanović, Milivoje Mitrović, Duško Nešković, Savo Novaković, Milun Perendić, Radovan Orašanin, Momir Tanasijević, Cvijan Vučinović, Richard Butler, Petar Boering Vinko Pandurević, Dean Manning, Milenko Nikolić, te svjedoci sa mjerama zaštite S-1, S-2, M-1, M-2, M-3, M-5, M-7, M-8 M-9, M-10, M-12, M-16, M-19, M-20, M- 23, ST -178. Saslušan je i vještak medicinske struke dr.Danilo Mihajlović, dva vještaka sudsko – medicinske strule dr. Rifat Kešetović i dr. Vedo Tuco, vještak policijske struke Miodrag Blagojević, te istražitelj MKSJ u svojstvu vještaka Dušan Janc, te su u skladu sa članom 273. ZKP BiH uloženi iskazi umrlih svjedoka Čamile Omanović, Fatime Salihović, M-6, Zorana Jovanovića, Gorana Batinića, Rajka Vasića, Vitomira Jovića.

11. Spisak materijalnih dokaza koje je tužilac prezentirao i uložio u spis dat je u prilogu ove presude koji čini njen sastavni dio.

(1) Odbrana optuženog Miodraga Josipovića

12. U toku dokaznog postupka na prijedlog odbrane optuženog Miodraga Josipovića saslušani su svjedoci Miloš Đurić, Marko Milanović, Pero Milić, Milan Jokić, Milivoje Jokić, Dragan Nedeljković, Radenko Milanović i Miro Jovančić, te vještak policijske struke Mile Matijević.

13. Spisak materijalnih dokaza koje je odbrana optuženog Josipovića prezentovala i uložila u spis dat je u prilogu ove presude i čine njen sastavni dio.

(2) Odbrana optuženog Branimira Tešića

14. U toku dokaznog postupka na prijedlog odbrane optuženog Branimira Tešića saslušani su svjedoci Miladin Gavrić, Danilo Simić, Stevo Ilić i Rodoljub Trišić, te vještak policijske struke Mile Matijević.

15. Spisak materijalnih dokaza koje je odbrana optuženog Tešića prezentovala i uložila u spis dat je u prilogu ove presude i čine njen sastavni dio.

(3) Odbrana optuženog Dragomira Vasića

16. U toku dokaznog postupka na prijedlog odbrane optuženog Dragomira Vasića saslušani su svjedoci Mile Babić, Dušan Kozić, Dragoslav Trišić, Milivoje Simić, Pero Spasojević, Zoran Janković, Krsto Simić, Miloš Zoljić, Dragan Hajduković, Radenko Miličević, Aleksandar Simić, Muška Salihović i M-18, te vještak vojne struke Miodrag

Novokmet i vještak vojne Branislav Ristivojević, te je pročitao iskaz preminulog svjedoka Vukašina Danojlovića.

17. Spisak materijalnih dokaza koje je odbrana optuženog Dragomira Vasića prezentovala i uložila u spis dat je u prilogu ove presude i čine njen sastavni dio.

(4) Odbrana optuženog Danila Zoljića

18. U toku dokaznog postupka na prijedlog odbrane optuženog Danila Zoljića saslušan je svjedok Nenad Filipović.

19. Spisak materijalnih dokaza koje je odbrana optuženog Zoljića prezentovala i uložila u spis dat je u prilogu ove presude i čine njen sastavni dio.

(5) Odbrana optuženog Radomira Pantića

20. U toku dokaznog postupka na prijedlog odbrane optuženog Radomira Pantića saslušani su svjedoci Svetozar Marinković i Siniša Aleksić.

21. Spisak materijalnih dokaza koje je odbrana optuženog Pantića prezentovala i uložila u spis dat je u prilogu ove presude i čine njen sastavni dio.

ZAVRŠNE RIJEČI **Završne riječi Tužilaštva BiH**

22. Tužilaštvo BiH u završnim riječima navodi kako je sa sigurnošću utvrđeno i predočeno dovoljno dokaza da su optuženi Miodrag Josipović, Branimir Tešić, Dragomir Vasić, Danilo Zoljić i Radomir Pantić počinili krivično djelo Genocid iz člana 171. tačke a) i b), u vezi sa članom 180. stav 1. KZ BiH i članom 29. i članom 31. Krivičnog zakona BiH (KZ BiH)

23. Iz dokaza izvedenih na glavnom pretresu, kako Tužilaštvo navodi, u stvarnosti nije primjenjivan Zakon o primjeni zakona o unutrašnjim poslovima za vrijeme neposredne ratne opasnosti ili ratnog stanja Republike Srpske, Službeni glasnik 1/94 i vršeno pretpočinjavanje policijskih jedinica jedinicama VRS-a te da proizilazi da su najčešće jedinice PJP i redovna policija u borbenim dejstvima učestvovali samostalno ili u sadejstvu, o čemu govori Izvještaj Štaba policijskih snaga CJB Zvornik od 12.07.1995. godine u kojem se navodi da su u protekla 24 sata snage PJP u sadejstvu sa jedinicama Zvorničke brigade nastavile sa pretresom i čišćenjem terena od razbijenih neprijateljskih snaga.

24. Tužilaštvo dalje navodi da se optuženi Dragomir Vasić uključio u postizanje zajedničkog cilja UZP-a 9.jula 1995.godine kada je kao komadant Štaba Centra javne bezbjednosti Zvornik dio svojih snaga PJP angažovao na izvršenju više zadataka i to: jednu četu PJP je angažovao na izvođenju zasjeda prema Srebrenici i obezbjeđenju puta Drinjača-Han Pijesak, jednu četu PJP je angažovao na izvršavanju borbenih zadataka u reonu Vukovina-Vis u sadejstvu sa jedinicama 1.bataljonu 1.Birčanske pješadijske brigade

25. Jedini razuman zaključak, kako Tužilaštvo navodi, je da su optuženi Miodrag Josipović, Branimir Tešić, Danilo Zoljić, Radomir Pantić svojim neposrednim prisustvom u Potočarima, a optuženi Dragomir Vasić, kao član udruženog zločinačkog poduhvata, na osnovu izvještaja dobijenih u Štabu policijskih snaga CJB Zvornik znali da je stanovništvo Srebrenice napadom bilo prisiljeno da napusti svoje domove i okupi se na tom mjestu u očajnim uslovima. Tužilaštvo smatra da oni nisu mogli gajiti iluziju da se premještanje stanovnika vrši u cilju njihove sigurnosti, jer u Potočarima nije bilo borbenih aktivnosti između snaga Armije BiH i snaga VRS.

26. Tužilaštvo dalje navodi da je sastavni dio plana bio da se prisilno premjeste sve bošnjačke žene, djeca i stari na način da im se ne ostavi nikakva druga mogućnost nego da napuste teritoriju da bi spasili svoje živote. Prateći elemenat plana je bio da se uhvate, nezakonito zatvore i na kraju da se pogube svi bošnjački muškarci iz enklave. Ove radnje su bile u skladu sa cjelokupnim ciljem RS da etnički očisti „srpska područja,“ kao što je istočna Bosna od muslimana.

27. Kao postojanje znanja optuženog Dragomira Vasića o postojanju plana Tužilaštvo ističe iskaz svjedoka Dragana Obrenovića koji je izjavio da je pretpostavio da svi prisutni na sastanku znaju za plan da se ubiju zarobljenici koji su bili dovedeni u Zvornik.

28. Tužilaštvo dalje navodi da je od jutarnjih sati 14.06.1995. godine, pod komandom i nadzorom optuženih Vasića, Josipovića i Tešića otpočelo prebacivanje zarobljenih bošnjaka iz Bratunca prema raznim lokacijama u opštini Zvornik, gdje će biti pogubljeni po kratkom postupku. Optuženi su organizovali transport zarobljenika sa više autobusa u koje su određeni civilni policajci, naoružani automatskim puškama vršili pratnju do privremeno zatočenih objekata na području Zvornika gdje su zadržani dok se ne obave pripreme za njihovu likvidaciju, čega su svjesni optuženi.

29. Na osnovu svega izloženog, Tužilaštvo smatra da je na osnovu svih provedenih dokaza sa sigurnošću utvrđeno, van svake razumne sumnje da su optuženi Miodrag Josipović, Branimir Tešić, Dragomir Vasić, Danilo Zoljić i Radomir Panrić počinili krivično

djelo koje im se stavlja na teret, pa Tužilaštvo predlaže da Sud BiH optužene oglasi krivim i kazni po Zakonu.

Završne riječi odbrane prvooptuženog

30. Odbrana se na samom početku završnih riječi, prije nego se upustila u analizu samog toka i rezultata ovog uistinu dugotrajnog postupka, osvrnula i na najbitnija polazišta iz optužnice, kao i na ključne tvrdnje Tužilaštva BiH. Naime, uzimajući u obzir činjenicu da se optuženom na teret stavlja učešće u udruženom zločinačkom poduhvatu (UZP), odbrana se referiše na onaj dio optužnice u kojem se, po imenu i prezimenu i njihovoj funkciji, nabrajaju članovi UZP-a, gdje se na kraju nabranja dodaje i formulacija: *“te razni drugi pojedinci i vjone i policijske jedinice”*. Odbrana smatra da bi se primjenom ovako široke formulacije, pod okrilje ovog međunarodnog instituta mogla podvesti svaka osoba, od najvišeg oficira do najnižih komandira i načelnika, običnih vojnika i policajaca, čime se zločin pripisuje grupi kao cjelini, što nije u skladu sa osnovnim postulatima međunarodnog krivičnog prava. Budući da Tužilaštvo, u skladu sa standardima iz praksa MKSJ-a, nije dokazalo da je optuženi znao za plan i za namjere glavnih izvršilica, kao i obzirom da su u postupku izostali dokazi o konkretnim kriminalnim djelima prvooptuženog ili pak dokazi o njegovim naređenjima sa kriminogenim faktorom, odbrana stoji na stanovištu da ne postoji osnov da se prvooptuženi oglasi odgovornim za djela koja mu se stave na teret. Nadalje, odbrana navodi da u toku postupka nisu izvedeni dokazi koji upućuju na zaključak o učešću SJB Bratunac u širokom i sistematičnom napadu VRS i MUP-a RS kao subjekta borbenih dejstava, kao ni dokazi kojima se potkrepljuju navodi da je prvooptuženi bio u bilo kakvom formalnom ili faktičkom odnosu sa ostalim učesnicima UZP-a koji su navedeni u uvodu optužnog akta.

31. Odbrana tvrdi da navodi iz optužnice slijedom kojih se prvooptuženi tereti da je *“naredio angažovanje pripadnika SJB Bratunac”* nisu osnovani, a ni činjenično ni pravno utemeljeni, budući da Tužilaštvo u toku dokaznog postupka nije izvelo niti jedan dokaz koji upućuje na zaključak da je prvooptuženi Josipović izdao bilo kakvo naređenje u bilo kakvoj, pismenoj ili usmenoj formi, niti bilo kom rukovodnom kadru PS Bratunac, niti bilo kom policajcu neposredno.

32. Nadalje, odbrana analizira iskaze policajaca pripadnika SJB Bratunac koji su se našli u blizini inkriminisanog područja u inkriminirano vrijeme, među kojima policajci Milisav Ilić, Desimir Vesić, Rade Iončarević, Branislav Jovanović i Dragan Nešković, iz čijih svjedočenja proizlazi zaključak da nije postojalo naređenje iz SJB za odlazak na područje Žutog mosta i na područje Potočara, kao i da policajci na tom prostoru nisu preduzimali nikakve aktivne radnje koje bi predstavljale konstitutivne elemente ili obilježja

bića krivičnog djela genocida. Imajući u vidu da se radnje ostalih policajaca u krivičnopravnom smislu nisu razlikovale od radnji Branislava Jovanovića u odnosu na koga je donešena naredba o obustavljanju istrage, odbrana smatra da ni u odnosu na ostale policajce, a samim tim i u odnosu na optužene, ne postoji osnov za preduzimanje radnji krivičnog gonjenja i na koncu osnov za donošenje osuđujuće odluke u ovom predmetu.

33. Budući da se u inkriminisano vrijeme na inkriminisanom području nalazio jedan pripradnik SJB Bratunac, Milisav Gavrić, odbrana smatra da se prvooptuženi zapravo tereti za radnje koje je preduzeo imenovani policajac. Nasuprot takvim tvrdnjama, branioci u svojoj završnoj riječi navode da u ovom postupku nije proveden nijedan dokaz koji bi upućivao na činjenicu da su prvooptuženi ili njemu podređeni rukovodioci u SJB Bratunac znali za samovoljno udaljavanje Milisava Gavrića u pravcu Potočara kao mjesta izvršenja djela.

34. Nadalje, odbrana analizira činjenične navode i izvedene dokaze u vezi sa tačkom 2. Optužnice, navodeći kako nije dokazano postojanje Štaba policijskih snaga u Bratuncu, iz čega indirektno proizlazi neosnovanost navoda Tužilaštva, budući da nije postojalo tijelo ili bilo koji drugi pretpostavljeni organ od koga je prvooptuženi Josipović mogao primiti naredbe u vezi sa navodnim planom. Dakle, osnovna teza odbrane jeste da, bez naredbe organa koji bi Josipoviću bili pretpostavljeni, nema razumnog objašnjenja zašto bi prvooptuženi preduzimaao aktivnosti koji *de facto i de iure* spadaju u nadležnost vojnih snaga.

36. Kada je riječ o optužbama za protivzakonito zatvaranje i pogubljenje ratnih zarobljenika, odbrana kao primarnu ističe činjenicu da ratni zarobljenici nisu mogli biti u nadležnosti redovne policije, jer to, niti je bilo regulisano bilo kojim propisom, niti je bila praksa u takvim okolnostima. Dakle, jezgro argumentacijske linije odbrane jeste teza da Josipović nije mogao narediti *protivzakonito zatvaranje* dječaka i muškaraca Bošnjaka ako oni uopšte nisu bili u njegovoj nadležnosti.

37. U prilog svoje strategije, odbrana u svojoj završnoj riječi analizira i iskaze vojnih policajaca koji mahom navode kako nisu vidjeli da su civilni policajci obezbjeđivali prolazak autobusa, niti da su isti učestvovali u obezbjeđivanju škole u koju su zarobljenici bili smješteni. Takođe, svjedoci – civilni policajci ili uposlenici policije, čije je iskaze odbrana detaljno analizirala u svojoj završnoj riječi, takođe saglasno potvrđuju da tih dana nisu dobili bilo kakva naređenja koja se odnose na obezbjeđivanj kolone zarobljenika ili pak njihovog obezbjeđenja u Osnovnoj školi "Vuk Karadžić".

38. Nadalje, kada je riječ o optužbama koje se temelje na prisustvu civilnih policajaca kod hangara u Bratuncu u kome su se nalazili zarobljenici, odbrana navodi kako su civilni policajci upravo na tom mjestu obavljali aktivnosti u okviru patrolne službe civilne policije, da su obezbjeđivali objekat spolja i da su ga čuvali od eventualnih napada od strane lokalnog stanovništva i konačno, navodi se da nisu imali informaciju da će zarobljenici biti

pogubljeni, već da treba da idu u razmjenu na područje Tuzle. Konačno, kao argument od ključne važnosti, odbrana navodi činjenicu da je u odnosu na policajca Branislava Jovanovića obustavljena istraga za radnje koje se danas predmetnom optužnicom stavljaju na teret pripadnicima SJB Bratunac i njihovom načelniku kao njima nadređenom licu.

39. Konačno, na samom kraju svojih završnih riječi, odbrana ukazuje da nisu ostvareni, niti objektivni, niti subjektivni elementi djela koje se prvooptuženom stavlja na teret. Da bi optuženi svjesno pružio pomoć nekom u realizaciji UZP-a, kako sa to navodi u optužnom aktu, morao je prethodno imati svijest, odnosno znanje o postojanju spornog plana, kao i za lica koja takav plan treba da sprovedu u djelo, te da svojim radnjama učestvuje u provođenju takvog plana. Budući da Tužilaštvo nije prezentovalo dokaze kojima se potkrepljuje osnovanost ovakvih navoda, odbrana smatra da se nisu stekli uslovi za donošenje osuđujuće presude u ovom predmetu.

Završne riječi odbrane drugooptuženog

40. Na samom početku svojih završnih riječi, prije nego se upustila u pravno argumentovanje predmetnog slučaja, odbrana je ukazala na neodređenost optužnog akta, što je za posljedicu imalo nužnost izvođenja velikog broja dokaza i implicitno nesrazmjernu dugotrajnost postupka. Osim toga, odbrana smatra da su nedostaci u pogledu optužnice onemogućili optužena lica i njihove odbrane da se efikasno i kvalitetno brane, budući da ne znaju koje im se radnje stavljaju na teret.

41. Kada je riječ o optužbama koje su obuhvaćeno tačkom 1. optužnog akta, odbrana ističe nekoliko značajnih činjenica: drugooptuženi je bio samo zamjenik komandira PS, policajci koji su kao pripadnici PJP, po sasvim drugoj naredbi, otišli na drugi zadatak, nisu bili pod komandom niti Josipovića, niti Tešića i konačno, policajci koji se jesu zatekli u Potočarima to nisu učinili po naredbi optuženih, jer je jedan od njih tamo otišao samovoljno, a drugi je po činu bio inspektor, tako da nije ni bio po komandnom nadležnošću drugooptuženog Tešića. Kao ključnu, odbrana navodi da policajci koji su se splatom okolnosti zatekli u Potočarima, tamo zapravo nisu obavljali bilo kakav zadatak koji im je bio dodijeljen, pa time nisu ni mogli činiti ili raditi ono što im se optužnicom Tužilaštva stavlja na teret. Osim toga, odbrana ne negira činjenicu, niti je vidi kao spornu, da su se civilni policajci nalazili na raskrsnici u Bratuncu za vrijeme prolaska autobusa i kamiona iz Potočara. Međutim, odbrana ističe da su isti tom prilikom preduzimali radnje u cilju održavanja javnog reda i mira, da je to bila organizovana vojna kolona i da su takve radnje preduzimate nezavisno od pripadnika civilne policije.

42. Kada je riječ o optužbama koje su obuhvaćene tačkom 2. optužnog akta, u završnim riječima se navodi kako je tvrdnja da su načelnik jedne male SJB, sa

zamjenikom komandira PS i preostalih 10-ak policajaca, mogli proizvesti sve posljedice koje su u optužnici opisane, zaista ambiciozna, aludirajući da su takve tvrdnje lišene svakog činjeničnog i pravnog osnova. U prilog tome, navodi se da nije izveden niti jedan dokaz kojim se potvrđuje da je Josipović izdao naređenje da se organizuje prihvat zarobljenika, niti da je drugooptuženi Tešić takvo naređenje izvršio. Naprotiv, brojni dokazi govore da PS Bratunac nije imala bilo kakve nadležnosti u vezi sa zarobljenicima, budući da je njihova sudbina bila u nadležnosti vojnih struktura.

43. U korist svojih tvrdnji koje su iznesene u završnim riječima, odbrana je prvobitno analizirala iskaze onih svjedoka koji su pripadali vojnim strukturama, koji su svojim saglasnim iskazima potvrdili da u inkriminirano vrijeme na inkriminisanom području, nisu vidjeli nijednog pripadnika civilne policije, kao i da su sva pitanja koja se odnose na sudbinu ratnih zarobljenika rješavale vojne, a ne civilne strukture.

44. Nadalje, odbrana je u svojoj završnoj riječi posebnu pažnju poklonila analizi svjedočenja pripadnika policije. U tom pogledu, odbrana ističe da za pojedine navode iz optužnice nisu prezentovani bilo kakvi dokazi, dok se pojedini navodi zasnivaju na iskazu samo jednog svjedoka – Milenka Nikolića, kao što je navod kojim se optuženi terete da su organizovali pratnju za kamione i autobuse u kojima su se nalazili zarobljenici na njihovom putu ka pogubljenju. Odbrana je iznijela i argumentaciju kojim bi iskaz ovog svjedoka bio diskreditovan, navodeći da su sam njegov iskaz i njegova sadržina protivrječni, a osim toga, njegov iskaz ne potvrđuju ni lica koja su se, prema njegovom svjedočenju, nalazili na istom mjestu i koja bi, u skladu sa takvim navodima, trebali imati istu verziju događaja.

45. Kada je riječ o optužbama za radnje u vezi sa dešavanjima u i oko hangara u noći sa 12. na 13. juli 1995. godine, mnogi su pripadnici civilne policije svojim saglasnim svjedočenjima potvrdili da su se našli u neposrednoj blizini inkriminisanog mjesta, ali da su tamo vršili sasvim ograničenu patrolnu službu u okviru svojih redovnih policijskih ovlaštenja i da time nisu uticali na sudbinu ratnih zarobljenika koja je u cjelosti bila u rukama vojnih struktura.

47. Konačno, branioci drugooptuženog u svom konačnom zaključku navode da raspoređivanje nekoliko policajaca na raskrsnici u centru grada prilikom prolaska vojne kolone, patroliranje kroz glavne ulice grada, obezbjeđenje nekoliko vitalnih objekata koji se i u mirnodopskim uslovima obezbjeđuju, ne mogu predstavljati pomaganje u genocidu, kako to Tužilaštvo definiše, već isključivo i samo obavljanje redovnih policijskih dužnosti kojima se ne ostvaruju obilježja bilo kog krivičnog djela.

48. Nakon analize činjeničnih navode iz optužnice, odbrana je prigovarala i na pravnu kvalifikaciju preduzetih radnji koje su od strane tužioca kvalifikovane kao radnje pomaganja. Sa druga strane, branioci ističu da nije svaka pomoć, ukoliko se smatra da je i postojala, pomoć u smislu odgovornosti za neko krivično djelo. Budući da pomoć, onako kako je definiše KZ BiH, mora biti značajna, odbrana ističe da nijedan objektivan procjenjivač ne može zaključiti da navedene radnje mogu predstavljati značajnu pomoć u počinjenju djela genocida. Osim toga, ne postoji ni traženi *mens rea* za donošenje osuđujuće presude, budući da iz izjava svjedoka i brojnih materijalnih dokaza proizlazi da ni vojna, a još manje civilna policija, nije znala da će zarobljenici, koji su privremeno bili smješteni u Bratuncu, biti strijeljani, već da je i cjelokupno stanovništvo grada smatralo da će zarobljenici biti prebačeni u Tuzli i da to predstavlja model za rješavanje nastale humanitarne katastrofe.

49. Dakle, obzirom na odsustvo kako subjektivnih tako i objektivnih obilježja djela za koja se optuženi terete, kao i na dokaze koji dokazuju da optužena lica nisu znala za genocidne namjere glavnih izvršilaca, odbrana smatra da vijeće treba donijeti oslobađajuću odluku u odnosu na optuženog Tešića.

Završne riječi odbrane trećeoptuženog

50. Odbrana trećeoptuženog Dragomira Vasića je u svojoj završnoj riječi analizirala sve pravne institute koji su sadržani u dispozitivu optužnice, a koji se dovode u vezu sa odgovornošću njihovog branjenika, nakon čega je odbrana zaključila da Tužilaštvo nije dokazalo nužne elemente krivičnog djela koje se trećeoptuženom stavlja na teret, kao ni njegovu krivicu za tragične događaje koji su predmet optužnice.

51. Obrazlažući sporna pitanja, branioci su se prvobitno osvrnuli proširenje optužnice od 22.04.2021. godine, a riječ je o navodima i okolnostima na koje optuženi nije saslušan u svojstvu osumnjičenog u istražnoj fazi, zbog čega smatra da Sud treba da odbije nove inkriminacije sadržane u proširenoj optužnici. Nadalje, odbrana ukazuje i na nejasnost optužnog akta koji predstavlja izuzetno značajan procesni nedostatak, budući da obaveza obavještanja o optužbi, koja je pritom bezmalo značajna sa stanovišta pravičnosti postupka, podrazumijeva obavezu jasnog i preciznog predočavanja radnji koje se optuženom stavljaju na teret, zajedno sa jasnom i preciznom pravnom kvalifikacijom u skladu sa važećim krivičnim zakonodavstvom. Pritom, odbrana ukazuje na, kako se to navodi, nefer optuženje koje je kao takvo definisano optužnim aktom, a kojim se trećeoptuženi tereti za radnje koje je, i prije i za vrijeme rata, obavljao u okviru svojih redovnih dužnosti i koje, stoga, nemaju nikakvu objektivnu ne vrijednost. Drugim riječima, budući da takve radnje u sebi ne sadrži kriminalnu količinu potrebnu za osuđenje,

odbrana ukazuje da se takva osuđujuća odluka može donijeti samo na osnovu visoko izraženog subjektivnog elementa, što u ovom postupku svakako nije dokazano.

52. Analizirajući uvodni dio dispozitiva optužnice, odbrana je u završnoj riječi analizirala čitav niz dokaza koji govore u prilog tezi da je na području Srebrenice postojao oružani sukob između dvije vone formacije, VRS u ABiH, suprotno navodima iz optužnice da je u tom vremenskom period učinjen jednostran širok i rasprostranjen sistematičan napad usmjeren protiv bošnjačkog stanovništva Srebrenice.

53. Nadalje su se branioci trećeoptuženog bavili dokazivanjem da MUP RS nije izveo operaciju trajnog i prisilnog premještanja, pritom analizirajući relevantne naredbodavne akte komandujućih struktura, transkripte sa sva tri sastanka u hotelu Fontana, kao i iskaze niza svjedoka i vještaka. Iz logičke cjeline koju čine ta dokazna sredstva proizlazi zaključak da je dogovor o iseljavanju stanovništva postignut na drugom sastanku, na kome optuženi Vasić nije bio prisutan, a da na trećem sastanku, na kome optuženi Vasić jeste bio prisutan, nijedan od zadataka u cilju realizacije dogovora nije povjeren civilnoj policiji, zbog čega odbrana smatra da su optužni navodi u tom pogledu neosnovani i kao takvi neutemeljeni u činjenicama predmetnog slučaja.

54. Nadalje, kada je riječ o optužnim navodima da je MUP RS izveo operaciju hvatanja, zatvaranja, pogubljenja po prijekom postupku i ukopa svih vojno sposobnih muškaraca i mladića Bošnjaka iz enklave Srebrenica, odbrana ukazuje da su sve policijske snage, koje jesu učestvovala u preduzimanju spornih radnji, bile podređene VRS, zbog čega je njihovo djelovanje bilo van sfere odovornosti civilnih policijskih struktura koje su predmet ove optužnice. Shodno relevantnim zakonskim propisima i shodno iskazima vještaka vojne struke, pripadnik policije koji biva podređen vojsci prestaje biti ovlašteno službeno lice, a koja teza je osnovica odbrane i optuženog Vasića.

55. Kada je riječ o optužbama koje su obuhvaćene tačkom 3. optužnog akta, odbrana ističe kako Tužilaštvo nije dokazalo da je 12. i 13. jula 1993. godine 1. četa PJP Zvornik bila pod komandom i nadzorom Dragomira Vasića, već pod komandom Ljubomira Borovčanina po naredbi 64/95. Naime, nije izveden niti jedan dokaz da je 1. četa učestvovala u zarobljavanju snaga UNPROFOR-a, niti da su njeni pripadnici odvodili pojedine muškarce i žene u Potočarima, zatim odvojili više od 1000 muškaraca i odveli ih u Bijelu kuću. Nadalje, simptomatično je i to da nijedan pripadnik 1. čete PJP tokom dokaznog postupka nije naveden kao počinitelj bilo koje od radnji koje se predmetnom optužnicom na teret stavljaju optuženom Vasiću. Osim toga, nije izveden nijedan dokaz u prilog tvrdnji da je Vasić imao ikakva saznanja o tome da je policajac PS Bratunac Milisav Gavrić uopšte bio u Potočarima 12. jula 1995. godine, gdje je zapravo otišao po sopstvenom nahođenju, a ne izvršavajući bilo čija naređenja. Isto važi i za pripadnike PS

Bratunac, policajce Milisava Ilića, Branislava Jovanovića, Rajka Vasića i Desimira Vasića, a koji su, shodno izvedenim dokazima, trebali biti sa 5. četom PJP CJB Zvornik i to na terenu Vis (Kalesija) u okviru redovne rotacije četa.

56. Odbrana je dalje analizirala materijalnu dokumentaciju i iskaze svjedoka koji su svjedočili u vezi sa događajima opisanim u tački 4. optužnog akta, na osnovu čega je iznijela tvrdnju da Tužilaštvo nije dokazalo da su pripadnici 1. i 6. Čete PJP CJB Zvornik od 12. do 19. jula bili pod komandom i nadzorom Dragomira Vasića, da su pripadnici 3. čete PJP CJB Zvornik uopšte angažovani i prisutni na inkriminisanim području. Zatim, nije dokazano ni da su pripadnici 1. i 6. čete PJP učestvovali u bilo kojoj nezakonitoj radnji u smislu počinjenja krivičnog djela o čemu, naime, govori i oslobađajuća presuda Suda BiH protiv komandira 6. čete Milana Bogdanovića, pri čemu je od značaja napomenuti da se u optužnici ne navodi niti jedno konkretno ime učesnika, odnosno pripadnika bilo koje čete PJP CJB Zvornik.

57. Kada je riječ o optužbama za događaje u Bratuncu od 13. i 14.07. 1995. godine, branioci trećeoptuženog Vasića prvobitno ukazuju na nepobitnu činjenicu da su pripadnici 1. čete PJP bili pod komandom i nadzorom Ljubiše Borovčanina, a ne optuženog Dragomira Vasića. Osim toga, izvedeni dokazi, materijalna dokumentacija i iskazi svjedoka, ne upućuju na zaključak da su u protivpravnom zatvaranju zarobljenika učestvovali pripadnici pomenute čete, budući da je, shodno važećim propisima, sudbina ratnih zarobljenika bila u isključivoj nadležnosti organa bezbjednosti i vojne policije VRS. U odnosu na pripadnike "redovne policije" nije dokazano da je bilo ko od njih učestvovao u bilo kakvoj nezakonitoj radnji koja se desila u noći sa 13. na 14. jula, a protiv onih koji su, prema sopstvenom svjedočenju, izvjesno vrijeme obezbjeđivali zatvorenike u hangaru, Tužilaštvo je obustavilo istragu sa obrazloženjem da takvo postupanje ne predstavlja krivično djelo. Navodi Tužilaštva o 4 civilna policajca koji strijeljaju pištoljem 5 zarobljenika, koji su pokušali iskočiti kroz prozor, nisu uopšte dokazani, o čemu govori i činjenica da je na osnovu identičnih dokaza u predmetu Suda BiH protiv optuženog Božića i drugih, Sud stao na stanovište da se ne može pokloniti vjera jedinom svjedoku koji o ovome svjedoči (M-1), a kome je Tužilaštvo dalo imunitet od krivičnog gonjenja.

58. Obrazlažući neosnovanost optužbi za dešavanja u Konjević Polju koja su opisana u tački 6. Optužnice, odbrana se ponovo poziva na nalaz i mišljenje vještaka vojne stuke Ričarda Batlera i Miodraga Novokmeta, a koji potvrđuju da su pripadnici 6. čete PJP bili pod komandom i nadzorom Drinskog korpusa VRS, što isključuje odgovornost optuženog Vasića. Kada je riječ o pripadnicima "redovne policije" u vezi sa ovom tačkom optužnice, navodi se kako iz mnogo dokaza proizlazi da Nenad Deronjić uopšte nije bio u Konjević polju 13. jula 1995. godine, već da se u to vrijeme nalazio u PS Srebrenica, pa prema tome, nije ni mogao počinuti radnu izvršenja predmetnog krivičnog djela. Jedini dokaz

Tužilaštva u vezi sa ovim događajima jesu dva međusobno protivrječna svjedočenja svjedoka M-13 koji je odbio da se odazovae na poziv Suda, pa samim tim nije ni unakrsno ispitan u ovom predmetu, što ovaj dokaz čini potpuno nekredibilnim.

59. U odnosu na optužbe iz tačke 7. Optužnice, odbrana ukazuje na odsustvo dokaza koji bi govorili u prilog tvrdnji da je trećeoptuženi Vasić komandovao i nadzirao aktivnosti pripadnika redovne policije I pripadnika 2. čete PJP nakon 12. jula, kada je i otpočelo formiranje SJB Srebrenica. Takođe, od značaja je i, prema stavu odbrane, nepobitna činjenica da se većina događaja opisanih o ovoj tački optužnog akta dogodila 11. jula, dakle prije dolaska jedinice u Srebrenicu. Zatim, odvoženje pet starih i bolesnih lica u Potočare, koje je izvršeno uz saradnju Crvenog krsta, ne može na bilo koji način predstavljati radnju izvršenja bilo kojeg krivičnog djela. U pogledu silovanja najmanje dvije žene kao predmeta optuženja, odbrana ističe kako dokazi ukazuju da, ukoliko je I bilo silovanja svjedokinje M-23, takve radnje su se desile prije dolaska 2. čete PJP u Srebrenicu, a ako se uzme u obzir da je identitet učioca ostao potpuno nepoznat, odbrana smatra da ne postoji dovoljno osnova da se za takve radnje odgovornim oglasi optuženi Dragomir Vasić.

60. Kada je riječ o optužbama iz tačaka 8. i 9. optužnog akta, odbrana ističe kako izvedeni dokazi ne upućuju na zaključak da su pripadnici redovne policije PS Kozluk obezbjeđivali širi prostor Doma kulture u Pilici dok je u istim strijeljano 500 zatvorenika. Naime, dokazi ukazuju na potpuno suprotan scenario, a isti se sastoji u činjenici da je na dan 16. juli 1995. godine postojao samo jedan policajac na saobraćajnom punktu u Piliciji poi menu Petar Jurošević, koji ne samo da nije obezbjeđivao prostor u kome je izvršena egzekucija zarobljenika, već je i sam bio zlosavljan od strane izvršilaca strijeljanja. Pored toga, jedini zaključak koji se može izvesti u vezi sa tačkom 9. jeste da Dragomir Vasić nije imao nikakva saznanja da su se u oktobru 1995. godine u PS Skelani nalazilo 5 zatvorenika, te da su isti predani vojnoj policiji VRS u Vlasenici.

Završne riječi odbrane četvrtooptuženog

61. Odbrana četvrtooptuženog Danila Zoljića prvobitno ističe kako Tužilaštvo BiH nije dokazalo niti jednu radnju koja se optuženom stavlja na teret, odnosno da iz izvedenih dokaza, kako Tužilaštva, tako i dobrana, zapravo proizlazi zaključak da u konkretnom slučaju nisu ostvarena obilježja predmetnog krivičnog djela.

62. U prvom dijelu završnih riječi, branioci se osvrću na organizaciju i komandovanje PJP Republike Srpske i CJB Zvornik, pozivajući se na odredbe Zakona o primjeni Zakona o unutrašnjim poslovima za vrijeme neposredne ratne opasnosti ili ratnog stanja, iz kojeg se nedvosmisleno da zaključiti da nadležnost za upotrebu jedinica policije u borbenim

dejtstvima naređuje vrhovni komandant i ministar unutrašnjih poslova, tako da je isključena bilo kakva nadležnost od strane komandanta PJP-a. Kada je riječ o konkretnom slučaju, navodi se kako Tužilaštvo nije izvelo niti jedan dokaz da je u inkriminisanom periodu donešeno bilo kakvo naređenje, bilo od ministra unutrašnjih poslova, tako i komandanta PJP i komandanta III brigade o angažovanju optuženog Zoljića u bilo kakvoj ulozi iz referetnog perioda navedenog u optužnici. Sa druge strane, relevantnim propisima je određeno da pripadnici PJP, za vrijeme dok nisu angažovani po posebnim naređenjima, obavljaju redovne poslove, pri čemu je u inkriminisanom periodu optuženi Zoljić obavljao svoje redovne poslove u svojstvu inspektora za mobilizaciju koji se odnose na popunu policijskih pozicija u slučaju gubitaka. Prema tome, odbrana ističe kako optuženi Danilo Zoljić, kao komandant, nije imao bilo kakva ovlaštenja ili nadređenosti prema policajcima koji obavljaju svoju redovnu dužnost kao policajci, da nema nikakva ovlaštenja komandovanja niti prema jednoj policijskoj stanici u sastavu CJB Zvornik i konačno, da nema nadležnost komandovanja u odnosu prema načelniku CJB Zvornik, što u potpunosti obesmišljava akuzatorsku tezu Tužilaštva BiH. U zaključku uvodnog dijela završnih riječi, odbrana ističe kako su neosnovane optužbe Tužilaštva da su pripadnici četa pod komandom ili nadzorom optuženog Zoljića počinili radnje bliže opisane u optužnici, jer optuženi nije komandovao niti nadzirao niti jednu četvu, jer za to i nije imao potrebna ovlaštenja ili naređenja. Naime, odbrana navodi kako Tužilaštvo nije izvelo niti jedan dokaz da je optuženi dobio bilo kakvo naređenje o svom sopstvenom angažovanju, a konačno, nema ni dokaza da je isti bilo kome izdao bilo kakvo naređenje ili da je vršio bilo kakav nadzor prema svojim potčinjenima, a izostali su i dokazi o prisustvu optuženog prilikom izvršenja radnji djela.

63. Kada je riječ o optužbama Tužilaštva koje su obuhvaćene tačkom 3. Optužnice, u cilju osporavanja njihove osnovanosti, odbrana detaljno analizira dokaz – naređenje Ministarstva unutrašnjih poslova br- 64/95 od 10.07.1995. godine kojim je 1. četa PJP Zvornik potčinjena novoformiranoj jedinici kojom komanduje Ljubiša Borovčanin, dok je cijela jedinica potčinjena Drinskom korpusu Vojske Republike Srpske na čelu sa Radislavom Krstićem. Naime, upravo činom stavljanja 1. čete pod kontrolu novoformirane jedinice MUP-a RS prestaju sve nadležnosti CJB Zvornik i komandanta PJP koju funkciju je obnašao optuženi Zoljić, što tvrdnje i optužbe Tužilaštva čini neosnovanim i neutemeljenim.

64. U pogledu optužbi obuhvaćenih tačkama 4. i 5. Optužnice, odbrana u cjelosti citira tekst iz optužnog akta, na kraju sasvim uopšteno navodeći kako Tužilaštvo nije ponudilo dokaza koji upućuju na zaključak da je optuženi počinio radnje koje mu se stavljaju na teret, pritom navodeći da pojedine čete nisu bile ni mobilisane za učešće u borbenim dejstvima.

65. Nadalje, odbrana negira osnovanost optužbi iz tačke 6. optužnog akta, navodeći kako ne postoje dokazi koji mogu pružiti dovoljno osnova za uvjerenje da je optuženi na bilo koji način vršio nadzor ili komandu nad 6. četom u referentnom periodu. Naime, odbrana je saglasna da je nesporno da je 6. četa upućivana u Konjević polje, ali isključivo zbog obavljanja policijskih poslova u kom slučaju njeni pripradnici nisu podređeni optuženom Zoljiću. Sa druge strane, odbrana je saglasna i da je od 12.07.1995. godine 6. četa bila u zoni borbenih dejstava, čime su njeni pripadnici stavljeni u nadležnost vojnih struktura. Dakle, u oba slučaja u kojima se 6. četa pojavljivala na inkriminisanom mjestu u inkriminisano vrijeme, ista četa nije bila potčinjena optuženom Zoljiću, zbog čega se optuženi Zoljić ne može pozvati na odgovornost za postupanje njenih pripadnika.

66. Prema stavu odbrane, neosnovane su optužbe iz tačke 7. optužnog akta, budući da je Tužilaštvo upravo svojim izvedenim dokazima dokazalo da optuženi Zoljić nije uputio dva voda 2. čete PJP na mjesto izvršenja djela, da je 2. četa bila angažovana za obavljanje redovnih policijskih zadataka obezbjeđenja ljudi i imovine na prostoru Srebrenice, a dok se ne formira Policijska stanica Srebrenica, te da optuženi Zoljić nije ni nadležan da komanduje četama PJP prilikom obavljanja njihovih redovnih policijskih poslova. Osim toga, imajući u vidu da optuženi nije bio fizički prisutan u Srebrenici u period koji je obuhvaćen optužnicom, odbrana ostaje pri stavu da je bilo koja tvrdnja o krivično odgovornosti četvrtoptuženog neosnovana i neutemeljen

Završne riječi petooptuženog

67. Nakon što je odbrana detaljno rezimirala navode iz optužnog akta koji se odnose na petooptuženog Radomira Pantića, osvrnula se i na pitanje primjene materijalnog prava, navodeći kako je u ovom slučaju neophodno primjeniti odredbe iz KZ SFRJ, a imajući u vidu jurisprudenciju Ustavnog suda i Evropskog suda za ljudska prava, što je posebno važno za odmjeravanje visine krivičnopravne sankcije.

68. Nadalje se branioci referišu i na dobro poznati princip *in dubio pro reo*, slijedom čije primjene, vijeće treba da donese oslobađajuću presudu u ovom predmetu. Nakon uvodnog dijela završnih riječi, odbrana se osvrnula i na svjedočenja svjedoka Tužilaštva koji su bili pripadnici 1. čete PJP, ali i na svjedoke odbrane, koji svojim saglasnim iskazima potvrđuju tezu da u konkretnom slučaju nisu ostvarena obilježja bića krivičnog djela koja se optuženom stavljaju na teret.

69. Nakon što su detaljno analizirali iskaze svjedoka Tužilaštva i odbrane, branioci su dali sopstvenu ocjenu dokaza, navodeći kako se iz cjelokupnog dokaznog materijala ne može izvesti zaključak o postojanju objektivnih i subjektivnih uslova da se optužena lica u ovom predmetu oglase odgovornima za inkriminacije koje im se stavljaju na teret.

Naime, odbrana se poziva i na stavove iz sudske prakse relevantnih sudskih autoriteta, prvobitno obrazlažući posebnu pravnu prirodu kvalifikacije koja je predmet ovog suđenja, navodeći da se glavna karakteristika, koju je pritom naročito teško i dokazati, sastoji u postojanju subjektivnog odnosno mentalnog elementa, odnosno namjere za potpunim ili djelimičnim uništenjem zaštićene grupe koja je optužnicom definisana kao grupa bošnjačkog stanovništva zaštićene zone Srebrenica. Ono što je posebno izazovno jeste činjenica da Sud zaključak o postojanju genocidne namjere mora izvesti iz posrednih dokaza, što umnogome otežava teret dokazivanja koji se svakako nalazi na strani Tužilaštva. U vezi sa prethodnim činjeničnim tvrđenjima, branioci se pozivaju i na stavove Suda BiH koji su zauzeti u predmetu protiv optuženog Slobodana Jakovljevića koji je okončan pod oznakom S1 1 K 014623 13 Krž, a koji stavovi su usaglašeni i sa presudom MKSJ u predmetu protiv Radislava Krstića, budući da oba predmeta tretiraju činjenično isti događaj.

70. Ono što je suštinsko jezgro navedenih odluka je primjenjivo i u ovom slučaju, a riječ je o stavu da izvršilac genocida mora imati genocidnu namjeru kao *dolus specialis*, dok pomagač u genocidu ne mora dijeliti takvu namjeru glavnih izvršilaca, već je dovoljno da je takvo lice samo znalo za postojanje spornog subjektivnog elementa. Nadalje, ako se analizira judikatura MKSJ u predmetu protiv Popovića i drugih, da se zaključiti da ne postoji osnov kojim bi se optuženi Radomir Pantić oglasio odgovornim za krivično djelo genocida, ukoliko je lice koje je njemu bilo pretpostavljeno, za te optužbe pravnosnažno oslobođeno, a riječ je o generalu Ljubiši Boravčaninu. Iz provedenog postupka nesporno proizlazi nekoliko nepobitnih činjenica, a to su da je Radomir Pantić kao komandir 1. čete PJP CJB Zvornik, na osnovu naredbe 64/95, sa svojom jedinicom stigao u Bratunac dana 11. jula 1995. godine, nakon čega je ta jedinica stavljena pod komandu Drinskog korpusa u skladu sa Zakonom o primjeni zakona o unutrašnjim poslovima za vrijeme neposredne ratne opasnosti ili ratnog stanja.

71. Nakon toga su pripadnici te čete viđeni na više područja koja se dovode u vezu sa predmetnim krivičnim djelom, međutim, odbrana navodi kako optuženi u dva sporna dana nijednog momenta nije bio na mjestima pogubljenja, niti je učestvovao u nekim drugim radnjama koje bi ga dovele u zonu krivične odgovornosti.

72. Konačno, kada je riječ o optužbama za učešće optuženog Radomira Pantića u prislinom premještanju, ubijanju, nanošenju tjelesnih i duševnih povreda pripadnicima muslimanskog naroda, organizovanju prihvata bošnjačkih zarobljenika, te njihov nezakontog zatvaranja i držanja u nehumanim uslovima, odbrana smatra kako se u radnjama optuženog ne mogu prepoznati radnje koje bi se mogle okarakterisati kao radnje pomaganja u izvršenju krivičnog djela genocida.

PROCESNE ODLUKE

1. Protok roka od 30 (trideset) dana

73. Prema odredbi člana 251. stav 2. ZKP BiH „*Glavni pretres kcji je odgođen mora ponovo početi ako se izmjeni sastav vjeća ili ako je odgađanje trajalo duže do 30 dana, ali uz saglasnost stranaka i branioca vjeće može odlučiti da se u ovakvom slučaju svjedoci i vještaci ne saslušavaju ponovo i da se ne vrši novi uviđaj, nego da se koriste iskazi svjedoka i vještaka dati na ranijem glavnom pretresu, odnosno da se koristi zapisnik o uviđaju*“.

74. Kako je između ročišta održanih 16.07.2015. i 20.08.2015., 18.07.2017. i 22.08.2017., 17.07.2018. i 04.09.2018. godine, 16.07.2019. i 27.08.2019. godine, te 26.04.2021. i 28.09.2021. godine protekao je vremenski period duži od 30 (trideset) dana, Vijeće je primjenom ove zakonske odredbe, uz prethodno pribavljenu saglasnost stranaka i branilaca, ponovo otvorilo glavni pretres, ali se nisu ponovo izvodili već izvedeni dokazi na glavnom pretresu.

2. Odluka o postavljanju savjetnika svjedoku

75. Odredbom člana 84. stav 5. ZKP BiH propisano je¹⁰ „*Svjedoku se odlukom Suda za savjetnika određuje advokat za vrijeme trajanja saslušanja, ukoliko je očito da sam n.je u starju da koristi svjca prava u vrijeme saslušanja i ako njegovi interesi ne mogu biti zaštićeni na drugi način*“.

76. Tako je Sud dana 18.10.2016. godine, po prijedlogu Tužilaštva i nakon dostavljanja Sudu odluke o imunitetu svjedoka, donio rješenje kojim se svjedoku Tužilaštva Radetu Brnjakoviću postavlja savjetnik – advokat Rade Golić, s obzirom da je svjedok bio rukovodilac građevinskih mašina u periodu za koje se terete optuženi u ovom predmetu, i da će svjedočiti o vlastitim postupanjima u navedenom periodu.

77. Na prijedlog Tužilaštva, Sud je dana 22.05.2017. godine donio rješenje kojim se svjedoku Tužilaštva Slavku Periću postavlja savjetnik – advokat Dragoslav Perić, imajući u vidu činjenicu da je svjedok Slavko Perić, osuđen presudom S1 1 K 003379 12 Krž 10 od 18.10.2012 . godine, za počinjenje krivičnog djela Genocid iz člana 141. KZ SFRJ, da

¹⁰ Vijeće napominje da instituti primjene pravnog savjetnika u ovom predmetu datiraju od 18.10.2016. i 22.05.2017. godine kada su donesena rješenja o imenovanju pravnog savjetnika, odnosno prije izmjena Zakona o krivičnom postupku BiH od 17.09.2018. godine, kojim su unesene izmjene vezano za uslove pod kojima se svjedoku može dodijeliti pravni savjetnik

će svjedočiti o vlastitim postupanjima u navedenom periodu, te da je neuka stranka, zbog čega postoji mogućnost da se prilikom odgovaranja na pitanja dovede u inkriminirajući položaj, to je Sud zaključio da ovaj svjedok nije u stanju da koristi svoja prava za vrijeme saslušanja i da njegovi interesi ne mogu biti zaštićeni na drugi način.

78. Naime, Sud je zaključio da bi se imenovani svjedoci mogli, bez savjetovanja od strane stručnog lica, dovesti ili biti dovedeni u situaciji da zbog neznanja ili neukosti određenim izjavama samoinkriminiraju, zbog čega je valjalo primjeniti naprijed navedene zakonske odredbe i zaštititi interese svjedoka, iz kojeg razloga je Sud smatrao da je svjedocima Brnjakoviću i Periću potreban savjetnik radi zaštite njegovih interesa.

3. Izuzetak od neposrednog izvođenja dokaza - prihvatanje čitanja iskaza svjedoka u skladu sa članom 273. stav. 2. ZKP BiH

79. Odredbom člana 273. ZKP BiH, koja se odnosi na izuzetke od neposrednog sprovođenja dokaza, u stavu 2. je propisano da se *“ zapisnici o iskazima datim u istrazi mogu se po odluci sud, je odnosno v. jeća pročitati i koristiti kao dokaz na glavnom pretresu samo u slučaju ako su ispitane osobe umrle, duševno obojele, ili se ne mogu pronaći, ili je njihov dolazak pred Sud nemoguć, ili je znatno otežan iz važnih razloga”*.

80. Imajući u vidu činjenicu da su svjedoci Milan Todorović, Desimir Đukanović, Fatima Salihović, Goran Batinić, svjedok M-6 i Slavko Radić preminuli, te da su Sudu kao dokaz smrti navedenih lica, prezentirani dokazi broj T-39¹¹, T-41¹², T-72¹³, T-80¹⁴, T-81¹⁵, T-99¹⁶ zbog čega njihovo ispitivanje nije bilo moguće na glavnom pretresu, Vijeće je, u skladu s odredbom člana 273. stav 2. ZKP BiH, donjelo odluku da se prihvate prijedlozi Tužilaštva za čitanje iskaza navedenih svjedoka.

81. S tim u vezi, Vijeće je na nastavku glavnog pretresa održanog dana 15.07.2016. godine, donijelo odluku kojom se ulaže u spis iskaz umrlog svjedoka kao T-38 Zapisnik o saslušanju svjedoka Milana Todorovića KTN-RZ 36/08 od 31.10.2009. godine, kao i transkript saslušanja svjedoka Milana Todorović. Vijeće je na nastavku glavnog pretresa održanog dana 06.09.2016. godine, na prijedlog Tužilaštva, donijelo odluku kojom se ulaže u spis iskaz umrlog svjedoka kao T-42 Zapisnik o saslušanju svjedoka Desimira Đukanović, Ministarstvo bezbjednosti, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: 17-04/2-04-2-329/07 od dana 20.03.2007. godine.

¹¹ T-39 Izvod iz MKU za Milana Todorovića, opština Zvornik, od 26.11.2013.godine;

¹² T-40 Izvod iz MKU za Desimira Đukanovića od

¹³ T-72 Izvod iz MKU općina Srebrenica broj: 05-202-439/16 od 18.10.2016. godine, za lice Fatima Salihović

¹⁴ T-80 Izvod iz MKU općina Brčko broj: 12.-000002-886/2017 od 30.03.2017. godine za lice za lice Goran Batinić

¹⁵ T-81 Izvod iz MKU za svjedoka M-6, općina Tuzla broj: 09/1-13-4-2321/17 od 14.06.2017. godine

¹⁶ T-99 MKU za svjedoka Slavka Radića Općina Zvornik broj: 07/1-202.1-863/14 od 23.05.2014. godine

82. Nadalje, na nastavku glavnog pretresa održanog dana 21.03.2017. godine, Vijeće donijelo odluku kojom se ulaže u spis iskaz umrlog svjedoka kao T-73 Zapisnik o saslušanju svjedoka Fatime Salihović, Državna agencija za istrage i zaštitu od 24.12.2007. godine. Odbrana se protivila saslušanju ovoga svjedoka iz razloga jer nije saslušana u predmetu koji se vodi protiv optuženih. Međutim, Vijeće je prihvatilo obrazloženje Tužilaštva kako se radi o istrazi jednog događaja koji se zbio na određenom prostoru i u određeno vrijeme, koji je iz tehničkih razloga radi lakšeg evidentiranja predmeta podjeljen na određeni broj podistrage, te se zbog toga smatra da je svjedočila na okolnosti iz ove optužnice.

83. I na nastavku glavnog pretresa održanog dana 20.06.2017. godine, Vijeće donijelo odluku kojom se ulaže u spis iskaz umrlog svjedoka kao T-80 Zapisnik o saslušanju svjedoka Gorana Batinića, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: 16-04/2-6-04-2-621/13 od 09.10.2013. godine.

84. Po prijedlogu Tužilaštva BiH, uprkos prigovorima odbrane, Sud je dana 04.07.2017. godine donio odluku da se pročita iskaz svjedoka M-6, koji je umro prije potvrđivanja optužnice, a čije je saslušanje predloženo optužnicom. Tako je dana 22.08.2017. godine pročitan iskaz umrlog svjedoka M-6, a kao dokaz smrti navedenog lica je uložena izvod iz matične knjige umrlih¹⁷.

85. Tako je na nastavku glavnog pretresa održanog dana 06.03.2018. godine, Vijeće donijelo odluku kojom se ulaže u spis iskaz umrlog svjedoka kao T – 97 Izjava svjedoka Slavka Radića Državna agencija za istrage i zaštitu broj: 17-04/2-04-2-326/06 od 07.06.2006. godine i kao T – 98 Izjava svjedoka Slavka Radića Državna agencija za istrage i zaštitu broj: 17-04/2-04-2-371/06 od 27.06.2006. godine

86. Primjenom Zakonom o ustupanju predmeta MKSJ Tužilaštvu, te u skladu sa 273. stav 2 ZKP-a BiH, dana 01.10.2015. godine u spis predmeta je uvršten transkript saslušanja svjedoka Čamile Omanović od 22.03.2000. godine iz predmeta *Radislav Krstić IT 98 33 T*, kao i izvod iz matične knjige umrlih, koja je preminula 07.08.2007. godine.

87. Nadalje, na ročištu održanom dana 13.02.2018. godine, a nakon saslušanja vještaka prim. dr. Danila Mihajlovića, Tužilaštvo je predložilo da se pročita iskaz svjedoka Rajka Vasića, iz razloga što Tužilaštvo smatra da je u nalazu svjedoka iz 2014. godine konstatovani da se bolest pojavila prije dvije godine, te da smatraju kako je bio sposoban dati izjavu 2008 godine. Također, na istom ročištu ispitan je vještak prim. dr. Danilo

¹⁷ T-81 Izvod iz MKU za lice M-6

Mihajlović koji je iznio nalaz i mišljenje u pogledu svjedoka Rajka Vasića, ističući da se kod svjedoka radi o ...

88. Imajući u vidu navedeno, Vijeće je donijelo odluku da se iskaz svjedoka Rajka Vasića pročita,¹⁸ iz razloga što je našlo da je svjedočenje svjedoka na glavnom pretresu pred ovim Sudom povezano sa ..., čime su ispunjeni uslovi za čitanje iskaza datog u istrazi, predviđeni zakonskom odredbom člana 273. stav 2. ZKP BiH.

89. Dana 14.11.2017. godine, Sud je prihvatio prijedlog Tužilaštva BiH za čitanje iskaza svjedoka Zorana Jovanovića, imajući u vidu da su istražitelji u više navrata pokušavali da dobiju informacije o njegovoj adresi, kao i da je informacija od njegove supruge da se svjedok Jovanović nalazi u Rusiji, te da nije izgledno da će se odazvati na poziv suda. Vijeće je cijenio kako su ispunjeni uslovi iz odredbe člana 273. stav 2. ZKP BiH, te je prihvatio prijedlog za čitanje iskaza ovog svjedoka.

90. Nakon što je Tužilaštvo BiH podneskom od 01.02.2018. godine predložilo čitanje iskaza svjedoka Vitomira Jovića jer se ne može pronaći i da je njegov dolazak pred Sud nemoguć, Sud je naložio Tužilaštvu da izvrši dodatne provjere, imajući u vidu informacije da se svjedok nalazi u Srbiji. Na nastavku glavnog pretresa, održanog 17.04.2018. godine Tužilaštvo je informisalo Sud o tome da im je od strane Specijalnog tužilaštva Republike Srbije¹⁹ saopšteno kako lice Vitomir Jović nema evidentirano prebivalište odnosno boravište na teritoriji Srbije, a kako je ranijim provjerama utvrđeno da se ne nalazi ni u Bosni i Hercegovini, Tužilaštvo je predložilo čitanje iskaza ovog svjedoka u skladu sa članom 273. stav. 2. ZKP BiH. Imajući u vidu saglasnost odbrane, Sud je donio odluku da se pročita iskaz svjedoka Jovića²⁰, s obzirom da nije moguće pronaći ovog svjedoka.

91. Konačno, po prijedlogu odbrane prvooptuženog Miodraga Josipovića, a u skladu sa članom 273. stav 2. ZKP BiH i članovima 3. i 5. Zakon o ustupanju predmeta od strane Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju Tužilaštvu Bosne i Hercegovine i korištenju dokaza pribavljenih od Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju u postupcima pred sudovima u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Zakon o ustupanju), dana 10.09.2019. godine Sud je donio odluku da se iskazi svjedoka Milisava

¹⁸ T-95 Zapisnik o saslušanju svjedoka Rajka Vasića sačinjen u TBiH broj: KT-RZ-40/08 od 27.08.2008. godine

¹⁹ T – 104 Akt Mupa R. Srbije broj: 03/2/8/1/1 broj: 230-764/18-1 od 28.03.2018. godine

²⁰ T – 103 Zapisnik o saslušanju svjedoka Vitomira Jovića sačinjen od strane Istražitelja Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj: KTN-RZ 36/08 11.11.2009. od godine sa transkriptima.

Zapisnik o saslušanju svjedoka Rajka Vasića sačinjen u TBiH broj: KT-RZ-40/08 od 27.08.2008. godine

²⁰ T – 104 Akt Mupa R. Srbije broj: 03/2/8/1/1 broj: 230-764/18-1 od 28.03.2018. godine

²⁰ T – 103 Zapisnik o saslušanju svjedoka Vitomira Jovića sačinjen od strane Istražitelja Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj: KTN-RZ 36/08 11.11.2009. od godine sa transkriptima.

Gavrića koje je dao istražiteljima MKSJ i iskaz koji je dao u Tužilaštvu BiH pročitaju i ulože u sudski spis²¹, imajući u vidu da nije bilo moguće locirati gdje se svjedok nalazi.

4. Uvrštavanje u dokazni materijal iskaza svjedoka datih pred MKSJ-om i izjava iz istraga MKSJ-a

92. Dana 03.11.2015. godine Vijeće je djelimično prihvatilo pretresni prijedlog Tužilaštva BiH broj T20 0 KTRZ 0008103 13 od 16.09.2015. godine, pa su temeljem odredbi članova 3.,5.,6., i 7. Zakona o ustupanju uvršteni u dokaze.

- Transkripti svjedočenja Joseph Kingori (*transkripti u predmetu Krstić od 31.03.2000. godine i 03.04.2000. godine*)
- Transkripti svjedočenja Pieter Boering (*transkripti u predmetu Popović i dr. od 12.09., 21.09. 22.09., 25.09., 27.09.2006. godine*),
- Transkript svjedočenja svjedoka Rutten Johannes (*transkript u predmetu Krstić od 05.04.2000. godine*),
- Transkripti svjedočenja svjedoka Paul Groenwegen (*transkript u predmetu Blagcjević od 10.07.2003. godine i transkript u predmetu Popović i dr. od 25.10.2006. godine*)
- Transkript svjedočenja svjedoka Dragan Obrenović (*transkripti u predmetu Blagcjević od 01.10., 02.10.,06.10.,07.10.,08.10.,09.10., i 10.10. 2003. godine*), te izjava koju je dao istražiteljima MKSJ u svojstvu svjedoka od 05.02.2004. godine
- Transkript svjedočenja svjedoka Robert A. Franken (*transkript u predmetu Krstić od 04.04.2000. godine*),
- Transkript svjedočenja svjedoka Leendert Cornelis van Duijn (*transkripti u predmetu Popović i dr. od 27.09., 28.09. i 29.09.2006. godine*)
- Transkript svjedočenja svjedoka Vicentius Egbers (*transkripti u predmetu Popović i dr. od 18., 19. i 20.10.2006. godine*. Na nastavku glavnog pretresa održanog dana 18.04.2016. godine, pročitani su navedeni iskazi.
- Transkript svjedočenja svjedoka PW-111 (*transkript u predmetu Popović i dr. od 06. i 07.02.2007. godine*)
- Transkript PW-142 (*predmet Popović i dr. transkript od 29.01.2007. godine*)
- Transkript svjedočenja svjedoka PW-156 (*predmet Popović i drugi transkript od 07.02.2007. godine*),
- Transkript svjedočenja svjedoka Vinko Pandurević (*predmet Popović i drugi-transkript od 30.01., 02.02.,10.02.,16.02.,19.02.,20.02. i 23.02.2009. godine*)

²¹ **O1-13** Transkript razgovora Milisava Gavrića od 13.03.2001. godine koji je obavljen u štabu UN u Banja Luci i audio snimak.

Zapisnika o iskazu Milisava Gavrića u predmetu TBIH br. KT-RZ-158/06 od 13.03.2007. godine

- Transkript svjedočenja svjedok Q (*predmet Krstić transkripti od 22.i 23.03.2000. godine*).

93. Ulaganje transkripata svjedočenja preminulih svjedoka Miroslava Deronjića (*predmet Momir Nikolić od 28.10.2003. godine*) i svjedoka Čamile Omanović (*predmet Krstić od 22. i 23.03.2000. godine*), Sud je prihvatio na nastavku glavnog pretresa održanog dana 15.09.2015. godine i dana 01.10.2015. godine, kada su navedeni transkripti pročitani i uloženi u sudski spis.

94. Prijedlog Tužilaštva BiH u dijelu koji se odnosi na prihvatanje izjave Miroslava Deronjića date istražiteljima u predmetu Popović od 04.02.1998. godine i izjave Ljubomira Borovčanina date istražiteljima MKSJ od 20.02., 11 i. 12.03.2002. godine je odbijen kao neosnovan. U odnosu na izjavu koju je Ljubomir Borovčanin dao istražiteljima MKSJ, je data u svojstvu osumnjičenog a ne svjedoka, te ista ne može biti korištena u skladu sa odredbom člana 5. Zakona o ustupanju jer ne ispunjava propisane uslove, ni člana 7. Zakona o ustupanju koji upućuje na član 273. stav 2. ZKP BiH. Konačno, Vijeću je ostalo nepoznato da li je izjava Miroslava Deronjića od 04.02.1998. godine davana u svojstvu svjedoka, odnosno evidentno je da izjava nije uzeta u skladu sa Pravilom 71. Statuta i Pravilnika o postupku i dokazima MKSJ.

95. Dana 22.06.2016. godine je donio rješenje kojim dozvoljava unakrsno ispitivanje svjedoka čije čije je izjave odnosno transkripte Sud prihvatio rješenjem od 03.11.2015. godine. Prilikom donošenja ove odluke Sud je u konkretnom slučaju razmotrio zahtjeve odbrane za unakrsnim ispitivanjem i zaključuje da oni opravdavaju potrebu za pozivanjem navedenih svjedoka, kako bi oni bili podvrgnuti unakrsnom ispitivanju i osporavanju od strane odbrane.

96. Dana 22.08.2017. godine, Vijeće je na prijedlog Tužilaštva prihvatilo iskaz svjedoka Davidovića od 25.02.1998. godine datog pred istražiteljima MKSJ u skladu sa članom 3. Zakona o ustupanju dokaza. Dana 22.08.2017. godine prihvaćen je iskaz svjedoka Srbislava Davidovića od 25.02.1998. datog istražitelju MKSJ koji je Vijeće prihvatilo kao po članu 3. Zakona o ustupanju.

5. Odluke Vijeća o dokazima

97. Prilikom saslušanja svjedoka Momira Nikolića dana 16.05.2017. godine, Sud je kao svoj dokaz uveo izjavu koju je ovaj svjedok vlastoručno pisao, te je isti označen kao dokaz SD -1.

98. Na nastavku glavnog pretresa održanog dana 22.08.2017. godine, Vijeće je odbilo prijedlog Tužilaštva za čitanje iskaza svjedoka Srbislava Davidovića, navodeći da isti ne ispunjava uslove iz člana 273. ZKP BiH.

99. Nakon saslušanja vještaka dr. Miodraga Blagojevića, dana 19.03.2019. godine vezano za sposobnost svjedoka M-11 i svjedoka Bojana Subotića da svjedoče pred Sudom i nakon konstatovanja vještaka da isti nisu sposobni zbog ... da svjedoče, Tužilaštvo je predložilo da se u skladu sa članom 273. ZKP BiH iskazi ovih svjedoka pročitaju.

100. Odbrana se protivila ulaganju iskaza ovih svjedoka imajući u vidu izjašnjenje vještaka Blagojevića da je svjedok Bojan Subotić i 2008 godine kad je dao izjavu pred MKSJ patio od bolesti koja ga i sada onemogućuje da svjedoči, te da je iskaz svjedoka M-11 uzet pod prinudom i da je nezakonit. Imajući u vidu navedena izjašnjenja odbrane, Vijeće je donijelo odluku da se iskazi ova dva svjedoka u spis ulože u fomi dokumenta.

101. Odbrana optuženog Dragomira Vasića je predložila saslušanje u svojstvu svjedoka Nenada Deronjića, koji je osumnjičen za radnje iz tačke 6. optužnice koje se i optuženom Vasiću stavljaju na teret.

102. Postupajući po prijedlogu odbrane trećeoptuženog Vasića, za saslušanje Nenada Deronjića kao svjedoka odbrane, Sud je dana 01.07.2019. godine donio rješenje kojim se odbija prijedlog za saslušanje ovoga svjedoka. Naime, imajući u vidu činjenicu da se protiv svjedoka Nenada Deronjića vodi istraga za isti događaj koji se optuženom Vasiću stavlja na teret, te imajući u vidu deliaktnost situacije u kojoj se svjedok može naći svjedočenjem u ovom krivičnom predmetu, te da, uprkos pravu svjedoka da ne odgovara na pojedina pitanja, Vijeće ne može predvidjeti dinamiku ispitivanja svjedoka, te je u interesu pravde i prava Suda u skladu sa članom 239. stav 2. ZKP BiH (ukoliko bi se eventualno čekalo na tužilačku odluku povodom istrage koja se protiv svjedoka vodi) i 263. stav 2. ZKP BiH, odbilo prijedlog odbrane za saslušanje ovoga svjedoka.

103. Dana 14.10.2021. godine Vijeće je donijelo odluku da se nalaz i mišljenje vještaka Dušana Dunjića, koji je preminio. Imajući u vidu poteškoće u organizaciji video linka za saslušanje drugog vještaka koji bi izložio nalaz i mišljenje vještaka Dunjića, a u saglasnost odbrane, uloženi su nalaz i mišljenje vještaka, a strankama je ostavljena mogućnost da se po potrebi izvrši unakrsno ispitivanje.

104. Konačno, dana 14.10.2020. godine Vijeće je odbilo prijedlog Tužilaštva BiH da se prihvate kao utvrđene, činjenice iz presude MKSJ protiv Radovana Karadžića, imajući u vidu da su predložene na samom kraju izvođenja dokaza u ovom predmetu, te u tom

smislu se protive razlozima zbog kojih se prihvataju (prihvatanje utvrđenih činjenica kako bi se smanjio broj prijedloga dokaza optužbe).

6. Odluke o mjerama zaštite za svjedoke

105. Rješenjem sudije za prethodni postupak broj S1 1 K 017682 14 Kro od 08.12.2014. godine određene su mjere zaštite proglašenjem tajnim svih ličnih podataka i pseudonim svjedocima M-1, M-2, M-3, M-4, M-5, M-6, M-7, M-8, M-9, M-10, M-11, M-12, M-13, M-14, M-16, M-17, M-18, M-19, M-20, M-21, M-22 i M-23. Navedeni svjedoci su na nastavcima glavnih pretresa davali svoje iskaze pod ovim pseudonimima, osim svjedoka M-6 i M-13, čiji su iskazi pročitani na glavnom pretresu, svjedoka M-4 i M-21 od čijeg saslušanja je Tužilaštvo BiH odustalo²², te svjedoka M-6 čiji iskaz je u spis, na prijedlog odbrane četvrtooptuženog, u spis uveden kao dokument, imajući u vidu da se nisu stekli zakonski uslovi za njegovo ulaganje kao dokaza.

106. Imajući u vidu činjenicu da je rješenjem Suda BiH od 08.12.2014. godine svjedocima dodijeljen samo pseudonim s obzirom na fazu postupka u kojem je rješenje doneseno, pojedinim svjedocima su dodjeljenje dodatne mjere zaštite, određenim svjedocima na njihovo traženje, a određenim svjedocima kako bi se ispoštivala obaveza poštivanja istovjetnih mjera zaštite koje su svjedoci imali u drugim predmetima, bilo da se radi o svjedocima koji su svjedočili pred Sudom BiH ili pred MKSJ.

107. Tako je dana 28.03.2017. godine, nakon što je Vijeće upoznalo stranke i braniocima o mjerama zaštite koje je svjedok M-1 ranije dobio pred ovim Sudom u predmetima Zdravko Božić i dr. (X-KRN-06/236) i Milorad Trbić (X-KR-07/386), saslušan je i svjedok koji je istakao da se boji za svoju sigurnost i da želi da mu se i prilikom saslušanja u ovom krivičnom predmetu odrede iste mjere zaštite i to pseudonim, kao i svjedočenje iz druge prostorije uz izmjenu slike. Iako su se odbrane protivile saslušanju svjedoka iz druge prostorije, Vijeće je našlo da je i u ovom krivičnom predmetu potrebno da se dodjele iste mjere zabrane koje je svjedok imao predmetima Trbić i Božić i dr.

108. Dana 07.03.2017. godine, na zahtjev svjedoka, a uz saglasnost odbrane, svjedoku sa mjerama zaštite M-23 osim pseudonima i neobjavlivanja podataka 15 godina od pravosnažnosti presude, određeno je da se javnost lika svjedoka i sadržaj iskaza ne objavljuje u javnosti, dok je dana 09.10.2018. godine, svjedoku M-3 je dodjeljenja dodatna mjera zaštite i to svjedočenje iz druge prostorije.

²² Tužilaštvo BiH odustalo od saslušanja svjedoka M-4 i M-21 na nastavku gl. pretresa održanog 20.09.2018. godine

109. I svjedoku M-8 su rješenjem ovog Suda od 07.03.2018. godine, određene dodatne mjere zaštite, na način da će svjedok prilikom svjedočenja na glavnom pretresu saslušati putem tehničkih uređaja za prenos slike i zvuka, uz distorziju slike i zvuka, na način na koji stranke i branitelj mogu postavljati pitanja, pri čemu će se svjedok nalaziti u dodatnoj prostoriji, imajući u vidu da je svjedok svjedočio u predmetima MKSJ Blagojević/Jokić i Popopović i dr, svjedočio sa istim mjerama zaštite.

110. Na nastavku glavnog pretresa održanog 04.09.2018. godine svjedočila su dva svjedoka sa mjerama zaštite, svjedoci M-5 i M-20. Imajući u vidu da je svjedok M-20 svjedočio u predmetu MKSJ i imao uz pseudonim, mjeru zaštite svjedočenja iz druge prostorije uz distorziju slike, Sud je dodijelio iste te mjere za svjedočenje svjedoka pred Sudom BiH. I svjedoku M – 5 je dodjeljena dodatna mjera zaštite i to svjedočenje iza paravana i zabranu iznošenja sadržaja svjedočenja u javnosti, imajući u vidu da je svjedok izrazio bojazan za svoju sigurnost. Odbrana se saglasila sa određivanjem dodatnih mjera za oba svjedoka.

111. Dana 02.02.2016. godine svjedočio je svjedok koji je imao mjere zaštite pred MKSJ pod pseudonimom ST-178 nakon što je Tužilaštvo dobilo odobrenje Haga da svjedok javno svjedoči, pod istim pseudonimom koji je imao u predmetu pred MKSJ.

112. Odlučujući po prijedlogu Tužilaštva BiH, Sud je donio rješenje broj S1 1 K 017057 14 Kri od 01.11.2016. godine, kojim je odredio mjere zaštite prema svjedoku S-1, imajući u vidu da je ovaj svjedok imao mjere zaštite u predmetu koji se vodio pred ovim Sudom protiv Milana Bogdanovića, te da je iskazao bojazan za svoju sigurnost i sigurnost svoje porodice zbog prijetnji koje je imao prilikom ranijeg svjedočenja pred sudom.

113. Konačno, odlučujući po prijedlogu Tužilaštva BiH, Sud je donio rješenje broj S1 1 K 017057 14 Kri od 10.05.2018. godine, kojim je odredio mjere zaštite prema svjedoku S-2, te je svjedok na nastavku glavnog pretresa održanog 21.05.2018. godine svjedočio iz druge prostorije uz korištenje elektronskog uređaja za promjenu slike svjedoka.

114. Odlučujući o dodjeli predloženih mjera, Vijeće je u skladu sa odredbama člana 3, 4. i 13. Zakona o zaštiti svjedoka svjedocima, u situacijama kada je našlo opravdanim, donijelo odluku o određivanju mjera zaštite za navedene svjedoke, uz poštivanje ranije određenih mjera, a sve u cilju osiguranja zaštite njihovog identiteta, njihove sigurnosti i zaštite njihovih interesa. Vijeće je u svakom od navednih slučajeva, uzimajući u obzir opravdane razloge koje su svjedoci navodili, te njihove osobenosti²³, status koji imaju u

²³ Neki od svjedoka su direktna žrtva inkriminirajućih radnji (svjedok pod prijetnjom i ugroženi svjedok), a neki svjedoci su očevici i imaju saznanja o inkriminišućim događajima (svjedoci pod prijetnjom);

konkretnom predmetu, prema istima određivalo mjere zaštite, poštujući cilj i svrhu zaštitnih mjera, kao i prava optuženih.

7. Isključenje javnosti

115. Vijeće je po službenoj dužnosti kao i na prijedlog stranaka isključilo javnost sa pojedinih dijelova glavnog pretresa primjenom člana 237. ZKP BiH koji propisuje da *“Odluku o isključenju javnosti donosi sudija, odnosno vijeće iješerjem kcje mora biti obrazloženo i javno objavjeno.”*

116. U skladu sa naprijed navedenim članom ZKP BiH, tokom trajanja glavnog pretresa je u nekoliko navrata bila isključena javnost, bilo da se radilo o zaštiti privatnog života svjedoka kada se raspravljalo o njihovom zdravstvenom stanju, zbog sadržaja svjedočenja svjedoka ili zbog razmatranja prijedloga za određivanja mjera zaštite kao i dodatnih mjera zaštite za svjedoke koji su već imali određen pseudonim.

Tako je na zahtjev svjedoka Bojana Subotića dana 29.03.2016. godine isključena je javnost dok je svjedok iznosio svoje razloge zbog kojih nije sposoban da svjedoči u ovom predmetu, imajući u vidu da je svjedok iznosio činjenice koje se tiču njegovog zdravstvenog stanja.

117. Tužilaštvo Bosne i Hercegovine je dana 01.11.2016. godine, neposredno prije saslušanja ranije predloženog svjedoka optužbe, saopštilo sudećem vijeću da navedeni svjedok želi mjere zaštite, budući da mu se nedavno desio nemili događaj uslijed kojeg osjeća strah, a osim toga svjedok je već, zbog istih razloga, dobio mjere zaštite u predmetu koji se pred Sudom vodi pod brojem S1 1 K 019818 16 Kri, te je isključilo javnost kako bi se svjedok saslušao na okolnosti koje je tužilaštvo navelo i kako bi se odlučilo o njegovom zahtjevu.

118. I na nastavku glavnog pretresa održanog 15.05.2018. godine, Vijeće je isključilo javnost na prijedlog branioca trećeoptuženog Dragomira Vasića, advokata Aleksandra Lazarevića, vezano za saznanja o zdravstvenom stanju svjedoka M-11 i njegovu sposobnost da svjedoči.

119. Tokom ispitivanja svjedoka M-23, na nastavku glavnog pretresa održanog 07.03.2017. godine, javnost je bila isključena tokom jednog dijela direktnog ispitivanja svjedoka, imajući u vidu predmet svjedočenja i u interesu zaštite svjedoka, te dana 14.03.2017. godine kad je svjedok unakrsno ispitan na okolnosti o kojima je svjedočio tokom isključenja javnosti prilikom direktnog ispitivanja.

120. Dana 30.01.2018. godine, na prijedlog postupajućeg tužioca, Vijeće je isključilo javnost sa dijela ročišta na kojem se saslušavao svjedok M-12, a radi u cilju zaštite interesa istrage koje Tužilaštvo BiH provodi u drugom krivičnom predmetu, prilikom odgovaranja na pitanja kojima je mogao iznijeti određene okolnosti, odnosno imenovati lica protiv koji se vodi krivični postupak.

121. Tokom svjedočenja svjedoka S-2 dana 21.05.2018. godine i prezentovanja snimka uloženog kao dokaz Tužilaštva T-1 isključena je javnost sa dijela glavnog pretresa imajući u vidu da se na snimku nalazi svjedok S-2 koji je sebe na istom i prepoznao. Javnost je također isključena za vrijeme dijela unakrsnog ispitivanja ovog svjedoka.

122. Vijeće je po službenoj dužnosti isključio javnost sa dijela glavnog pretresa održanog 06.03.2018. godine, radi razmatranja okolnosti saslušanja svjedoka M-8 koji je svjedočio u MKSJ, kao i dana 25.04.2017. godine kada je javnost isključena kako bi se saslušale stranke i svjedok M-9 radi zahtjeva Tužilaštva za dodjelu dodatnih mjera zaštite za ovog svjedoka.

123. Tokom unakrsnog ispitivanja svjedoka M-3 dana 09.10.2018. godine, javnost je isključena sa dijela glavnog pretresa, kako bi odbrana trećeoptuženog postavila svjedoku pitanja koja su postavljana na zatvorenoj sjednici tokom ispitivanja svjedok M-3 u MKSJ.

124. Konačno, 04.09.2018. godine isključena je javnost dok je Vijeće raspravilo dodjeljivanje dodatnih mjera zaštite za svjedoka M-5, imajući u vidu da je svjedok već ranije svjedočio sa mjerama zaštite koje je imao u Hagu.

125. U konkretnim slučajevima radilo se o kratkotrajnom isključenju javnosti tokom kojeg su Tužilaštvo BiH, odbrana i svjedoci iznosili razloge zbog kojih traže mjere zaštite.

126. U svim navedenim slučajevima, imajući u vidu da uvijek nije moguće predvidjeti i potpuno kontrolisati dinamiku izjašnjenja o pravnim i činjeničnim pitanjima čiji sadržaj bi dospijećem u javnost mogao izazvati štetne posljedice po prava i interese svjedoka sa mjerama zaštite i na taj način imati negativnog uticaja na tok postupka, Vijeće je odlučilo da isključi javnost sa dijelova glavnog pretresa prilikom rasprave o pitanjima koji se tiču mjera zaštite u skladu sa datim okolnostima. Svaki put nakon što bi bila uključena, Vijeće je upoznalo javnost sa razlozima isključenja i donesenim odlukama.

8. Izmjena redoslijeda izvođenja dokaza

127. U skladu sa odredbom člana 261. ZKP BiH dokazi se izvode određenim redoslijedom, od kojeg se može odstupiti u interesu ekonomičnosti postupka. Tokom

glavnog pretresa, predsjednik vijeća je u skladu sa ovlastima iz člana 240. ZKP BiH, dozvoljavala digresije u redosljedu izvođenja dokaza, obzirom na složenost i obimnost dokazne građe, ali i činjenicu da je glavni pretres počeo dana 02.04.2014. godine. Navedene procesne situacije su u skladu sa citiranom odredbom ZKP-a evidentirane u zapisnicima sa ročišta za glavni pretres od 15.01.2019., 19.03.2019., 10.09.2019., 19.11.2019., 18.02.2020., 16.09.2020. i 14.10.2020. godine.

128. Na pomenutim ročištima Vijeće je objavilo da će se u skladu sa odredbom člana 261. ZKP BiH načiniti izmjena u redosljedu izvođenja dokaza na glavnom pretresu.

129. Tako je na nastavku glavnog pretresa održanom dana 15.01.2019. godine izmjenjen je redosljed izvođenja dokaza, te se krenulo sa izvođenjem dokaza odbrane prvooptuženog, imajući u vidu da je potreban duži period za organizovanje vide linka i izvođenja preostalih dokaza TBiH, dok je 19.03.2019. godine redosljed izvođenja dokaza vraćen na dokaze Tužilaštva BiH, kako bi se putem video linka sa Beogradom saslušao vještak dr. Miodrag Blagojević, te je nakon negovog saslušanja nastavljeno sa izvođenjem dokaza odbrane trećeoptuženog.

130. Nakon navedene digresije u redosljedu izvođenja dokaza, dana 10.09.2019. godine sa izvođenja dokaza odbrane prvooptuženog, vraćen je redosljed izvođenja dokaza na Tužilaštvo BiH. Imajući u vidu protek vremenskog perioda u kojem ni Sud BiH ni Tužilaštvo BiH nisu dobili informacije vezano za adresu svjedoka Milisava Gavrića, vijeće je donijelo odluku da se pročita iskaz ovog svjedoka, u skladu sa članom 273. ZKP BiH.

131. Nakon što je odbrana petooptuženog Radomira Pantića završila sa izvođenjem svojih dokaza, na nastavku glavnog pretresa održanog dana 19.11.2019. godine, vraćen je redosljed izvođenja dokaza na odbranu trećeoptuženog, kako bi se saslušali vještaci Miodrag Novokmet i Branilsav Ristivojević.

132. Radi izvođenja posljednjeg predloženog dokaza Tužilaštva BiH, na nastavku glavnog pretresa održanog dana 18.02.2020. godine izmijenjen je redosljed izvođenja dokaza, te je saslušan pute video linka sa Sjedinjenim američkim državama, vještak Dušan Janc.

133. Na nastavku glavnog pretresa održanog dana 16.09.2020. godine izmijenjen redosljed izvođenja dokaza sa izvođenja dokaza odbrane, imajući u vidu da vještak odbrane trećeoptuženog nije mogao pristupiti na navedeno ročište, te je radi ekonomičnosti postupka, a uzimajući u obzir i pauzu u održavanju suđenja u periodu više od 6 mjeseci zbog pandemije korona virusa, sud je donio odluku o izmjeni redosljeda, te

su izvođeni dokazi replike, te je na nastavku glavnog pretresa održanog dana 14.10.2020. godine vraćen redosljed izvođenja dokaza na dokaze odbrane trećeoptuženog ulaganjem nalaza i mišljenja vještaka Dušana Dunjića.

134. Konačno, dana 18.02.2020. godine, redosljed izvođenja dokaza je vraćen na izvođenje dokaza replike Tužilaštva BiH.

135. Sve navedene permuntacije u izvođenju dokaza u ovom krivičnom postupku su učinjenje radi načela ekonomičnosti krivičnog postupka i prava optuženih na suđenje u razumnom roku, uz dužnu pažnju da se ne desi permuntacija na štetu interesa prava odbrane vezano za koncept redosljeda izvođenja dokaza, kao i pravila redosljeda izvođenja dokaza u skladu sa odredbama Zakona o krivičnom postupku.

9. Odluka o utvrđenim činjenicama po prijedlogu Tužilaštva BiH

136. Rješenjem broj S1 1 K 017057 14 Kri od 19.10.2015. godine, Sud je djelimično prihvatio prijedlog Tužilaštva BiH broj T20 0 KTRZ 0008103 14 od 12.03.2015. godine, na način da se slijedeće predložene činjenice, utvrđene od strane pretresnih i žalbenih vijeća u predmetima MKSJ-a i to: *Tužilac protiv Krstića* br. IT-98-33-T presuda od 2. 08.2001. godine i presuda broj IT-98-33-A od 19. 04.2004. godine, *Tužilac protiv Blagcjevića i Jokića*, br. IT-02-60-T, presuda od 17.01.2005. godine i presuda broj IT-02-60-A od 09.05.2007. godine, te u predmetu *Tužilac protiv Popović Vujadina i drugih* br. IT-05-88-T presuda od 10.06.2011.godine:

1. Postojao je oružani sukob između BiH i njenih oružanih snaga s jedne i Republike Srpske i njenih oružanih snaga s druge strane

2. Od 11. jula do 1. novembra 1995. u Istočnj Bosni je postojao oružani sukob

3. Ovaj napad je bio nedvojbeno usmjeren protiv civilnog stanovništva bosanskih Muslimana u srebreničkij enklavi.

4. Ogromnu većinu ljudi u samcj enklavi i u koloni činili civili.

5. Snage bosanskih Srba odvojile su vjčno sposobne muškarce u Potočarima, te zarobile one kcji su bili u koloni kcja se kretala ka Tuzli, bez obzira na njihov vjčni ili civilni status. (djelimično prihvaćena činjenica)

6. Prisilno premještanje moglo je biti još jedan način da se obezbijedi fizičko uništenje zajednice bosanskih Muslimana iz Srebrenice. (djelimično prihvaćena činjenica)

7. U julu 1995. godine, MUP nije imao ministra, a na njegovom čelu je bio zamjenik ministra Tomislav Kovač

8. MUP je također imao jedinice koje su bile komponenta snaga bosanskih Srba za učestvovanje u borbenim dejstvima, tj. specijalnu brigadu policije (da je u tekstu: SBF), koja je bila direktno podređena kabinetu ministra, i posebne jedinice policije (da je u tekstu: PJP) organizovane na regionalnom nivou

9. Dok je SBP bio zasebno formirana borbena jedinica, PJP se sastojao od pripadnika redovnog sastava policije koji su bili organizovani u PJP-ove za potrebe izvođenja borbenih zadataka. 426 PJP-ovi su bili dio centara javne bezbjednosti (da je u tekstu: CJB-ovi) na regionalnom nivou i popunjavani su policajcima iz lokalnih stanica javne bezbjednosti (da je u tekstu: SJB-ovi). Redovne policijske stanice bile su organizovane kao unutrašnje organizacione jedinice u okviru SJB-ova. SJB-ovi su bili dio Resora javne bezbjednosti MUP-a, dok je SBP u organizacionom smislu pripadala kabinetu ministra. Iako su SBP i PJP-ovi saranivali, oni nisu bili u hijerarhijskom odnosu. Za vrijeme ratnog stanja, MUP bi kontrolisao i SBP i PJP-ove preko Štaba policijskih snaga Ministarstva.

10. Tokom rata, SBP je funkcionisala kao borbena jedinica. Štab SBP-a bio je u Janji. U julu 1995., Goran Sarić je bio komandant, a Borovčanin je bio zamjenik komandanta SBP-a. (cjelimično prihvaćena činjenica)

11. Zamjenik načelnika CJB-a u Zvorniku bio je Mane Durić. SJB-ovi podređeni CJB-u Zvornik nalazili su se u Zvorniku, Bratuncu, Skelanima, Milićima, Vlasenici i Šekovićima. CJB u Zvorniku je imao šest četa PJP; u sastavu svih četa bili su policajci iz svih SJB-ova u okviru CJB. (cjelimično prihvaćena činjenica)

12. Prilikom obavljanja redovnih policijskih dužnosti, pripadnici PJP-a nosili su plavu maskirnu policijsku uniformu sa amblemom na lijevom ramenu na kojem je pisalo "policija". Menutim, kada su učestvovali u borbama kao pripadnici PJP-a, oni su nosili sivomaslinaste maskirne uniforme sa policijskim oznakama. U borbama su nosili automatsko oružje, a ne pištolje za svakodnevne dužnosti. Komandiri čete, zamjenici komandira i komandiri vodova u četama PJP-a bili su snabježeni motorolama.

13. Snage bosanskih Srba zauzele su 31. maja 1995. osmatračko mjesto Echo, koje se nalazilo u jugoistočnom uglu enklave. Kao odgovor na tu agresiju, jedna grupa Bošnjaka izvršila je rano izjutra 26. juna 1995. iznenadni napad na obližnje srpsko selo Višnjica.

14. Tokom idućih dana pet posmatračkih punktova UNPROFOR-a u južnom djelu enklave padaju jedan za drugim usljed napredovanja snaga bosanskih Srba.

15. Neki od nizozemskih vojnika povukli su se u enklavu nakon što su njihovi položaji bili napadnuti, dok su se posade drugih posmatračkih punktova predale bosanskim Srbima.

16. Istovremeno su se odbrambene snage ABiH našle pod teškom vatrom i bile potisnute natrag prema gradu.

17. Do večeri 9. jula 1995. Drinski korpus VRS-a prodro je četiri kilometra u dubinu enklave, zaustavivši se samo jedan kilometar ispred grada Srebrenice.

18. Kasno 9. Jula 1995., ohrabren tim vojnim uspjehom i iznenađujućim izostankom otpora bosanskih Muslimana, kao i nepostojanjem nikakve značajne reakcije međunarodne zajednice, predsjednik Karadžić izdao je novo naređenje, kojim je Drinskom korpusu VRS-a dao zeleno svjetlo da zauzme grad Srebrenicu.

19. Ujutro 10. jula 1995. Pukovnik Karremans slao je hitne zahjeve kojima je tražio zračnu podršku NATO-a za odbranu grada, no nikakva pomoć nije stigla do otprilike 14:30 sati 11. jula 1995., kada je NATO bombardovao tenkove VRS-a koji su se primicali gradu.

20. Avioni NATO-a pokušali su bombardovati i artiljerijske položaje VRS-a iznad grada, no tu su operaciju morali prekinuti zbog slabe vidljivosti.

21. Planovi NATO-a da nastavi sa zračnim napadima odbačeni su nakon što je VRS zaprijetio da će ubiti nizozemske vojnike koji su se nalazili u zarobljeništvu VRS-a, te da će granatirati bazu UN-a u Potočarima izvan grada, kao i okolna područja na koja je poginulo 20.000 do 30.000 civila.

22. Kasno poslijepodne 11. jula 1995. general Mladić, u pratnji generala Živanovića (tadašnjeg komandanta Drinskog korpusa), generala Krstića (u to vrijeme zarobljenika komandanta i načelnika štaba Drinskog korpusa) i drugih oficira VRS-a, trjumfalno je prošetao praznim ulicama Srebrenice.

23. Granatiranje Srebrenice, koje je izvršio Drinski korpus 10. i 11. jula 1995., bilo je sračunato da zastraši bosansko-muslimansko stanovništvo i da ga isijera iz grada Srebrenice, a time i iz tog područja

24. Napravljen je usaglašeni napor da se zarobe svi vojno sposobni muškarci Muslimani. Među zarobljenima našli su se, u stvari, mnogi oječaci znatno mlađi od te dobi i muškarci koji su bili nekoliko godina stariji, a koji su ostali u enklavi nakon zauzimanja Srebrenice

- 25.** *Ti su se muškarci i cječaci našli na udaru, bez obzira na to da li su odlučili da pokjegnju u Potočare ili da se pridruže koloni bosanskih.*
- 26.** *Operacija zarobljavanja i zatočavanja muškaraca bosanskih Muslimana bila je dobro organizovana i obimna.*
- 27.** *Do večeri 11. jula 1995. u Potočarima se okupilo oko 20.000 do 25.000 izbjeglica bosanskih Muslimana.*
- 28.** *Suočeni sa činjenicom da je Srebrenica pala pod kontrolu snaga bosanskih Srba, na hijjade bosansko-muslimanskih stanovnika Srebrenice pokjegno je u Potočare, kako bi potražili zaštitu u bazi UN-a.*
- 29.** *Iako su tamo velikom većinom bili okupljeni žene, djeca, starci i invalidi, 143 svjedoci su procijenili da se u samoj bazi UN-a nalazilo najmanje 300 muškaraca, dok ih je u masi izvan baze bilo između 600 i 900.*
- 30.** *Kada su stigli u Potočare, pripadnici snaga bosanskih Srba, uključujući jedinice MUP-a, koji su svi bilo dobro naoružani, 999 zauzeli su položaje duž puta, među bosanskim Muslimanima*
- 31.** *Uslovi u Potočarima bili su užasni.*
- 32.** *Od 11. do 13. jula 1995. Temperatura je bila veoma visoka i dostizala je 35 stepeni Celzija, 487 a ta mala količina vode nije bila dovoljna za 20.000 do 30.000 izbjeglica okupljenih ispred baze UNPROFOR-a.*
- 33.** *Raspoloženje među izbjeglicama u Potočarima tokom večeri i noći 12. jula bilo je "strašno"; "to je bila noć strave."*
- 34.** *Izjutra 13. jula 1995. Neke izbjeglice, koje su tražile vodu, naišle su na hrpe tijela kod obližnjeg potoka. To što su pronašli tijela na tako vidljivom mjestu pojačalo je njihovu odlučnost da pokjegnju što je prije moguće.*
- 35.** *12. i 13. jula. vojnici bosanski srbi su odvajali sve bosanske Muslimane od 16 do otprilike 60 ili 70 godina od njihovih porodica i upućivali ih na različita mjesta, ali su većinu slali u "bijelu kuću" pored štaba UNPROFOR-a.*

36. U skladu s tim, muškarci i cječaci su u Potočarima odvođeni od žena, djece i staraca i odvedeni u "bijelu kuću" na ispitivanje bili su prisiljeni da prije ulaska ostave stvari, uključujući i novčanike i lične dokumente, na velikoj hrpi ispred zgrade

37. Sigurno je, međutim, da su oficiri Drinskog korpusa suočevali u obezbjeđivanju autobusa i da su nadgledali njihovo putovanje iz enklave, što daje razloga za zaključak da su i oni odigrali ulogu u ukrcavanju bosansko-muslimanskih izbjeglica u autobuse.

38. Oficiri Drinskog korpusa viđeni su i u blizini "bijele kuće" u vrijeme kada su tamo bili zatočeni odvođeni muškarci.

39. Počevši od poslijepodneva 12. jula 1995. i tokom cijelog 13. jula 1995. muškarci zatočeni u "bijeloj kući" odvođeni su autobusima iz baze u Potočarima na mjesto zatočenja u Bratuncu

40. Kasnije, nakon što su svi civili bosanski Muslimani otišli iz Potočara, hrpe ličnih stvari, uključujući i lične karte, oduzete muškarcima bosanskim Muslimanima, spajene su

41. Žene, djeca i stariji potrpali su 12. i 13. jula 1995. u autobuse i pod kontrolom snaga VRS-a odvezeni iz Potočara na teritoriju pod kontrolom bosanskih Muslimana u blizini Kladrja.

42. Svjedoci su izjavljivali da su autobusi bili pretrpani i da je bilo neizdrživo vruće

43. Članovi Dutchbata pokušali su pratiti autobuse iz Potočara, u kojima su se nalazili civili bosanski Muslimani. Uspjeli su ispratiti prvi konvoj izbjeglica 12. jula 1995., no nakon toga su zaustavljeni na putu, a vozila su im ukradena uz prijetnju oružjem

44. Odvođenje bosansko-muslimanskog civilnog stanovništva iz Potočara dovršeno je uveče 13. jula 1995. do 20:00 sati

45. Na osnovu dokaza utvrđeno je da je te večeri do 19:00 ili 20:00 sati Potočare autobusima i kamionima napustilo ukupno oko 9.000 do 10.000 muškaraca, žena, djece i starijih ljudi bosanskih Muslimana

46. Kada su autobusi sa ženama, djecom i starijima krenuli na sjever prema teritoriji pod kontrolom bosanskih Muslimana, zaustavljali su ih putem i ponovo pretresali tražeći muškarce.

47. Drinski korpus je odigrao značajnu ulogu u obezbjeđivanju autobusa i drugih vozila korišćenih za odvoženje bosansko-muslimanskih žena, djece i staraca iz baze u Potočarima 12. i 13. jula 1995., te u nabavci goriva potrebnog za sprovođenje tog zadatka

48. Muškarci bosanski Muslimani, koji su u Potočarima odvođeni od žena, djece i staraca (čiji broj je iznosio otprilike 1000), prebačeni su u Bratunac, gdje su kasnije dovedeni muškarci bosanski Muslimani zarobljeni u koloni

49. General Krstić je naredio da se nabave autobusi za prevoz bosanskomuslimanskog stanovništva iz Potočara 12. i 13. jula 1995

50. Napuštanje područja nekadašnje enklave od strane bosansko-muslimanskih civila iz Srebrenice, koji su autobusima 12. i 13. jula 1995. odvezeni iz Potočara, nije rezultat njihovog slobodnog izbora

51. Kako se situacija u Srebrenici zaoštravala i dosegla krizu uveče 10. jula, među bosanskim Muslimanima se proširila vijest da vojno sposobni muškarci treba da krenu u šumu, formiraju kolonu sa pripadnicima 28. divizije Armije BiH i pokušaju se probiti prema teritoriji pod kontrolom bosanskih Muslimana sjeverno od srebreničke enklave. Dana 11. jula oko 22:00 sati, "komanda divizije", zajedno s opštinskim vlastima bosanskih Muslimana u Srebrenici, odlučila je da formira kolonu

52. Oko ponoći 11. jula 1995. kolona se počela kretati duž poteza Korjević-Poj-Bratunac.

53. Ta grupa bosanskih Muslimana sastojala se uglavnom od mladića i muškaraca od 16 do 65 godina, ali je među njima bilo i nekoliko žena, djece i starih ljudi. Iako je bar nekolicina muškaraca bila u uniformi i naoružana, većina muškaraca bili su civili

54. Otprilike trećinu kolone bosanskih Muslimana činili su vojnici 28. divizije, a oko dvije trećine bili su muškarci civili, bosanski Muslimani iz Srebrenice

55. Čelo kolone činile su jedinice 28. divizije, nakon njih su išli civili pomiješani sa vojnicima, a na začelju kolone nalazio se Samostalni bataljon 28. Divizije

56. Jaka vatra i granatiranje nastavili su se tokom cijelog dana 12. jula 1995. sve do u noć, i na kraju su ljudi sa čela kolone izgubili svaku nadu.

57. Grupa od otprilike 2.000 do 3.000 ljudi iz kolone stigla je na područje između Korjević-Poja i Nove Kasabe do jutra 13. jula. Nisu mogli preći put jer su ga blokirale jedinice

bosanskih Srba. Oko 13:00 sati snage bosanskih Srba su opkolile tu veliku grupu. Veliku grupu su tada prisilili da krene asfaltnim putem

58. Dva glavna pravca duž kojih su pripadnici snaga bosanskih Srba 13. jula zarobili velike grupe bosanskih Muslimana iz kolone ili su im se oni predali, bila su put Bratunac - Korjević Poje i put Nova Kasaba - Korjević Poje

59. Nekoliko jedinica snaga bosanskih Srba bilo je prisutno na području livade u Sandićima 13. jula. 1305 I 2. odred SBP-a iz Šekovića 1306 i 1. četa PJP-a iz Zvornika 1307 su toga dana ostali raspoređeni na livadi u Sandićima i oko nje, duž puta Bratunac - Korjević Poje

60. Tokom popodneva, zarobljenici su u grupama prebacivani sa livade u Sandićima. 1316 Dok su neki ukrcavani u autobuse ili išli prema obližnjem skladištu u Kravici, 1317 drugi su ukrcavani u autobuse i kamione i odvođeni u Bratunac

61. Dana 13. jula 1995. nastavili su cestom Kalesija-Zvornik, gdje su isto tako padali u zasjede i gdje su pretrpjeli da je žrtve

62. Većina muškaraca bosanskih Muslimana izdvojenih u Potočarima i uhvaćenih u šumama držana je u Bratuncu jedan do tri dana, a zatim odvedena na druga mjesta zatočenja i na mjesta pogubljenja

63. Hijade bosanskih Muslimana je 12. i 13. jula stiglo u Bratunac i tamo je zatočeno od jednog do tri dana. Srještani su u privremene zatočeničke objekte, npr.

64. Bezbjednosna situacija u gradu je bila veoma napeta i haotična

65. U Bratuncu je u noći 13. jula bilo parkirano između 80 i 120 autobusa i kamiona, a procjenjuje se da je u njima bilo zatočeno od 3.500 do 4.500 muškaraca bosanskih Muslimana

66. Autobuse u Bratuncu čuvali su pripadnici oružanih snaga Republike Srpske, među kojima je bilo nekoliko pripadnika vođavne policije Bratunačke brigade, 958 pripadnika civilne policije MUP-a, kao i naoružanih civila-dobrovoljaca

67. Pretresno vijeće takođe prihvata dokaz koji je izvela optužba, a koji pokazuje da je vođava policija Bratunačke brigade 14. i 15. jula 1995.

68. *Od 12. jula, otprilike 2.000 ili 3.000 muškaraca bilo je zatočeno u školi "Vuk Karadžić" u Bratuncu968 i objektima oko nje, kao što je sportska dvorana, hangar i obližnja srednja tehnička škola kcja se zvala "Sloboda, ime ti je Tito".*

69. *Školu "Vuk Karadžić" i razne okolne objekte čuvali su pripadnici više jedinica Oružanih snaga Republike Srpske, među kcjima i pripadnici voda Vcjne policije Bratunačke brigade, specijalne policije, civilne policije MUP-a, kao i pripadnici "Vukova sa Drine" i paravcnih formacija.*

70. *Muškarci bosanski Muslimani iz Potočara, kao i iz Sandića i Nove Kasabe, kcji su noć 13. jula proveli u Bratuncu odvezeni su sjedeći dan u dugačkcj koloni autobusa u razne privremene zatočeničke objekte i na stratišta u opštinama Bratunac i Zvornik.*

71. *Cjeloga dana otprilike 1.500 do 3.000 muškaraca bosanskih Muslimana zarobljenih iz kolone bilo je 13. jula zatočeno na fudbalskom igralištu u Novcj Kasabi*

72. *Muškarci u Novcj Kasabi morali su predati sve dragocjenosti i ostaviti svcje stvari.898 Zarobljenici su sjedili u redovima jedan pored drugoga, a oko njih su bili pripadnici vcjske bosanskih Srba. Tokom svog zatočeraja nisu dobili ništa za piće*

73. *Tokom 13. jula 1995 su stigli autobusi i odvezli zarobljenike u Bratunac.*

74. *U julu 1996., tim istražiteja forenzičara pod vodstvom dr. Williama Haglunda ekshumirao je četiri primarne, nedirnute grobnice na području Nove Kasabe. Grobnice, kcje su se nalazile na dva pojja, sadržavale su tjela 33 muške žrtve. Trideset i dvije žrtve poginule su od hitaca iz vatrenog oružja, dok je jedna žrtva umrla od posljedica masivne traume glave*

75. *Godine 1999. ekshumirane su još četiri primarne grobnice u Novcj Kasabi u kcjcj su pronađeni ostaci još najmarje 55 lica. Na osnovu utvrđenog, najmarje 52 žrtve bile su muškog pola i najmarje 43 žrtve su podlegle višestrukim ranama od vatrenog oružja.*

76. *13. jula je preko 1.000 muškaraca zatočeno u velikom skladištu u Kravici i pogubjeno po prjekom postupku iz automatskog oružja, ručnim bombama i drugim oružjem.*

77. *Žrtve masakra u skladištu u Kravici pokopane u masovnim grobnicama u Glogovi i Ravnicama u periodu od 14. do 16. jula.*

78. *Velika grupa zatvorenika kcje su preko noći držali u Bratuncu, rano ujutro 14. jula 1995. godine odvezena je konvcjem od 30 autobusa u školu u Grbavcima kod Orahovca.*

79. Kada su ti muškarci bosanski Muslimani stigli pred školu, naoružani pripadnici VRS-a kcji su tu školu čuvali prisilili su ih da, pr je ulaska, pred školom ostave svcje stvari

80. Zvornička brigada Drinskog korpusa učestvovala u pogub,er,ju muškaraca bosanskih Muslimana u Orahovcu 14. jula 1995. Godine 177. mehanizacija i oprema kcja je pripadala inžir,er,jस्कj četi Zvorničke brigade bila je angažovana na zadacima u vezi s ukopom žrtava iz Orahovca između 14. i 16. Jula 1995. godine. (cjelimično prihvaćena činjenica)

81. Žrtve pogub,ene u Orahovcu su pokopane u masovnim grobnicama u Orahovcu u blizini m,esta pogub,er,ja tokom večeri i noći sa 14. Na 15. juli.

82. Dana 14. jula, zatvorenici bosanski Muslimani zatočeni u Bratuncu i Kravici prebaćeni su autobusima u školu u Petkovcima u opštini Zvornik

83. Ujutro se na m,estu događaja pcjavio utovarivač kcji je tovario mrtva tjela u traktor. (cjelimično prihvaćena činjenica)

84. Žrtve pogub,er,ja na brani u Petkovcima su pokopane u masovnim grobnicama kod brane. Kasnije su njihovi posmrtni ostaci prem,ješteni u obližr,je sekundarne masovne grobnice.

85. Dana 14. jula, zatvorenike bosanske Muslimane su autobusima prebacili iz Bratunca, preko Zvornika, u Pilicu, gdje su ih zatočili u sportsku dvoranu škole u Pilici.

86. Ljude su u školi u Pilici držali dv,je noći

87. Pretresno v,jeće je takođe utvrdilo da su zarob,jenici iz škole 16. jula autobusima odvezeni na obližnju Vcjnu ekonom,ju Brar,jevo, gdje su pogub,jeni

88. Važno je napomenuti da je sama branjevačka ekonom,ja bila pod izravnom nadležnošću i kontrolom 1. p,ješad,jskog batajona Zvorničke brigade

89. na velikom obrađenom po,ju približno 130 metara sjeverno od Vcjne ekonom,je Brar,jevo pokopane najmanje 132 osobe muškog pola, od kcjih su sve bile u civilncj ocjeći. Na 82 osobe su pronađene ligature, a dokazi o pripadnosti muslimanskcj vjeroispov,jesti na pet osoba.

90. U sekundarncj grobnici uz Čančarski put, pronađeni su posmrtni ostaci ,judi kcji su prvobitno bili pokopani na Ekonom,ji Brar,jevo. Prema jednom izvještaju, u grobnici uz

Čančarski put pronađeno je 177 žrtava, koje su sve bile u civilnoj obojci. Drugi forenzičar je izračunao da su u sekundarnoj grobnici pronađene najmanje 283 žrtve. Od ukupnog broja žrtava, za tri je utvrđeno da su bile stare između 8 i 12 godina, za 49 da su bile stare između 13 i 24 godine, a za 231 da su bile starije od 24 godine. Najmanje 269 žrtava je bilo muškog pola.

91. Dana 16. jula, pripadnici VRS-a pogubili su približno 500 muškaraca bosanskih Muslimana u Domu kulture u Pilici. Ti muškarci su, po svemu sudeći, nagurani u glavnu prostoriju. (cjelimično prihvaćena činjenica)

92. Mrtva tijela su sutradan 17.07., utovarena u kamion i pokopana na vojnoj ekonomiji Branjevo, koja se nalazi oko tri kilometra od Doma kulture u Pilici. (cjelimično prihvaćena činjenica)

93. Dana 16. jula, žrtve su pokopane u masovne grobnice u blizini mjesta na kom su pogubljene.

94. Njihovi posmrtni ostaci su kasnije preriješteni u obližnju sekundarnu masovnu grobnicu.

95. Bageri i buldožeri Zvorničke brigade koji su od 16. jula 1995. radili u području Kozluka, korišćeni su za radove oko ukopa žrtava egzekucija u Kozluku koje su se dogodile između 14. i 17. jula 1995.

96. Ogromna većina žrtava je na mjestu zatočeništva i pogubljenja odvedena autobusima i kamionima; mnogima su stavili poveze na oči i vezali im ruke, a ponekad i noge; prozivali su ih da izlaze iz kamiona i autobusa u malim grupama, nakon čega su ih streljali

97. Približno 17. ili 18. jula, kada je dio preživjelih muškaraca bosanskih Muslimana iz kolone došao u Tuzlu, stigle su i prve vijesti o pogubljenjima i zatočeničkim centrima

98. Dana 10. avgusta 1995., predstavnik Sjedinjenih Američkih Država podnio je Savjetu bezbjednosti izvještaj u sklopu kojeg je predočio i snimke iz vazduha koji su navodili na zaključak o postojanju masovnih grobnica u blizini Korjević-Polja i Nove Kasabe

99. Istražiteljima Tužilaštva je prvi put dozvoljeno da dođu na to područje u januaru 1996. godine;

100. Forenzički dokazi su pokazali da postoje dva tipa masovnih grobnica: "primarne grobnice", u koje su osobe stavljene neposredno nakon smrti, i "sekundarne grobnice", u koje su te iste osobe ponovno pokopane kasnije

101. Pretresno vijeće konstatuje da postoji dovoljno dokaza o remećenju masovnih grobnica na brani kod Petkovaca, u Kozluku, Glogovi, Orahovcu i na Vojnoj ekonomiji Brarjevo, te o ekshumaciji tijela iz tih grobnica

102. Pretresno vijeće nada je konstatuje da su među tijelima u primarnoj grobnici u Glogovi bila i tijela žrtava masakra u skladištu u Kravici, 1401 te da su tijela tih žrtava kasnije prebačena u grobnice na području Zelenog Jadrta;

103. da su tijela iz grobnica na Vojnoj ekonomiji Brarjevo i u Kozluku 1403 prebačena u sekundarne grobnice uz Čančarski put

104. da su tijela iz grobnica u okolini Orahovca prebačena u manje grobnice pokraj puta za Hodžiće

105. da su tijela iz grobnice kod brane u blizini Petkovaca ponovno pokopana na lokaciji u blizini Lipja

10. Odluka o utvrđenim činjenicama po prijedlogu odbrane Dragomira Vasića

137. Rješenjem broj S1 1 K 017057 14 Kri od 02.07.2019. godine, Sud je djelimično prihvatio prijedlog branioca optuženog Dragomira Vasića, advokata Aleksandra Lazarevića za prihvatanje utvrđenih činjenica od 15.03.2019. godine, te se činjenice utvrđene u presudi MKSJ u predmetu Tužilac protiv Vujadina Popovića i dr. (predmet br. IT-05-88-T, presuda od 10.06.2010. godine, presuda Žalbenog vijeća MKSJ od 30.01.2015. godine), prihvataju kao dokazane u opsegu i redoslijedom kojim su nabrojane:

1. General Halilović, načelnik štaba Vrhovne komande ABiH, naredio je 28. diviziji ABiH u Srebrenici da povuče sve naoružano ljudstvo i vojnu opremu iz novouspostavljenog demilitarizovanog područja. On je takođe izjavio da ništa od ispravnog naoružanja i municije ne treba biti predato UNPROFOR-u. Shodno tome, predato je samo staro i neispravno oružje, a zadržano je sve što je bilo ispravno. Obe strane su kršile sporazum o "zaštićenoj zoni". Ni Žepa ni Srebrenica nisu nikada u potpunosti demilitarizovane; roba i oružje premeštani su iz jedne enklave u drugu. Helikopteri bosanskih Muslimana letjeli su narušavajući zonu zabranjenog leta;

2. Oružane snage su se 1995. godine sastajale od dviju komponenata, Vojске Republike Srpske (da je u tekstu: VRS) i snaga MUP-a (da je u tekstu, zajedno: snage bosanskih Srba).

3. Dok je SBP bio zasebno formirana borbena jedinica, PJP se sastojao od pripadnika redovnog sastava policije koji su bili organizovani u PJP-ove za potrebe izvođenja borbenih zadataka. PJP-ovi su bili dio centara javne bezbjednosti (da je u tekstu: CJB-ovi) na regionalnom nivou i popunjavani su policajcima iz lokalnih stanica javne bezbjednosti (da je u tekstu: SJB-ovi).

4. Redovne policijske stanice bile su organizovane kao unutrašnje organizacione jedinice u okviru SJB-ova. SJB-ovi su bili dio Resora javne bezbjednosti MUP-a, dok je SBP u organizacionom smislu pripadala kabinetu ministra. Iako su SBP i PJP-ovi saradivali, oni nisu bili u hijerarhijskom odnosu. Za vrijeme ratnog stanja, MUP bi kontrolisao i SBP i PJP-ove preko Štaba policijskih snaga Ministarstva.

5. Prilikom obavljanja redovnih policijskih dužnosti, pripadnici PJP-a nosili su plavu maskirnu policijsku uniformu sa amblemom na lijevom ramenu na kojem je pisalo "policija". Međutim, kada su učestvovali u borbama kao pripadnici PJP-a, oni su nosili sivomaslinaste maskirne uniforme sa policijskim oznakama.

6. Član 14 Zakona o primeni Zakona o unutrašnjim poslovima za vreme neposredne ratne opasnosti ili ratnog stanja predviđao je da se snage MUP-a koje se naredbom vrhovnog komandanta snaga bosanskih Srba upućuju na borbena dejstva prepotčinjavaju komandantu jedinice VRS-a u čijoj zoni odgovornosti izvršavaju borbene zadatke.

7. Naređenjem ministra od 10. jula 1995. godine, Borovčanin je određen za komandanta jedinice MUP-a u čijem su sastavu bili: 2. odred iz Šekovića; 1. četa PJP-a iz Zvornika; mješovita četa združenih snaga MUP-a iz RS-a i Republike Srpske Krajine; i četa Jahorinskih regruta. Jedinici MUP-a je naređeno da 11. jula ode u "rejon Srebrenice", gdje je Borovčanin kao komandant jedinice morao izvještavati Krstića.

8. Otprilike krajem maja i u junu, ABiH je izvršila nekoliko napada i diverzantskih operacija. Takođe je došlo do gomilaranja snaga VRS, posebno u južnom dijelu srebreničke enklave.

9. Kasnije 9. jula, Karadžić je izdao naređenje kojim ovlašćuje VRS da zauzme grad Srebrenicu. To naređenje Tolimir je poslao iz Glavnog štaba na IKM u Pribićevcu, putem

telegrama kcji je bio upućen Gveri i Krstiću lično. Time je cij operacije "Krivaja-95" promijenjen sa sužavanja enklave na gradsko područje na zauzimanje grada Srebrenice.

10. Negdje prije podneva 10. jula, Pandurević je na isturenom komandnom mjestu Drinskog korpusa u Pribićevcu razgovarao radio-vezom (putem RUP-12) sa Mladićem, kcji je naredio da se položaji kcji su izgubjeni toga dana hitno povrate. Poslije podne, TG-1 je uspjela ponovo zauzeti jedan izgubjeni položaj. Na kraju toga dana, TG-1 je uspjela da ponovo zauzme izgubljene položaje. Na strani VRS-a je poginulo šest vojnika, dok ih je 10 ranjeno, uglavnom iz redova pripadnika TG-1

11. Dana 10. jula, pukovnik Salapura, načelnik Obavještajnog odjeljenja Glavnog štaba, naredio je da se u Srebrenicu upute pripadnici 10. diverzantskog odreda. Istog dana, Borovčanin je imenovan za komandanta nove samostalne jedinice MUP-a, kcja se sastojala od 2. odreda Specijalne brigade policije MUP-a RS iz Šekovića (daje u tekstu: 2. odred SBP-a iz Šekovića), 1. čete PJP-a SJB-a iz Zvornika (daje u tekstu: 1. četa PJP-a), mješovite čete združenih snaga MUP-a Republike Srpske Krajine, Srbije i RS-a i čete jedinice jahorinskih dezertera iz Objekta za obuku na Jahorini (daje u tekstu: 1. četa Jahorinskih regruta

12. Dana 10. jula grupe civilnog stanovništva iz grada Srebrenice počele su se kretati na sjever, prema Potočarima. Uveče 10. jula, 28. divizija ABiH zaustavila je civilne stanovnike, bosanske Muslimane, kcji su pokušavali da napuste grad Srebrenicu i odu u Potočare, rekavši im da se vrate. Iste večeri, 1.500 naoružanih ljudi okupilo se na pijaci u gradu Srebrenici.

13. Oko 19:00 sati 11. jula komanda 28. Divizije ABiH stigla je iz Srebrenice u Šušnjare, nakon čega su ljudi počeli da se okupljaju u „Seadovcjk kući,,. Oko 22 sata, oni kcji su bili u „Seadovcjk kući,, uključujući vlasti bosanskih Muslimana iz Srebrenice i Ramiza Bećirovića kcji je bio načelnik Štaba 28. Divizije ABiH i zamjenjivao njenog komandanta, Namera Orića, vjećali su i donjeli odluku da u koloni krenu prema području pod kontrolom ABiH na sjeveru. Ta odluka je zatim usmeno saopštena.

14. Kolona je bila izmješana sa civilnim i vojnim komponentama. Postoje dokazi da je otprilike jedna trećina ljudi u koloni bila naoružana.

15. Kao komponenta Snaga bosanskih Srba, MUP je takođe imao jedinice za učeće u borbenim aktivnostima, tj. Specijalnu brigadu policije ("SBP") kcja je bila direktno podređena Kabinetu Ministra, i posebne jedinice policije ("PJP") kcje su bile organizovane na regionalnom nivou.

16. U 08:35 sati, Bratunačka brigada primila je od Živanovića hitno naređenje Komande Drinskog korpusa, upućeno svim potčinjenim jedinicama Drinskog korpusa, u kom se traži sjedeće: "Sve raspoložive autobuse i minibusu kcji su vlasništvo jedinica VRS-a, staviti na raspolaganje Komandi Drinskog korpusa dana 12.07.1995.", tako da najkasnije do 16:30 sati dođu na sportski stadion u Bratuncu i pridržavaju se uputstava u vezi s lokacijama za distribuciju goriva, dok su autobusi iz Zvorničke i Bratunačke brigade trebali biti napunjeni gorivom od strane svicjih komandi. U tom naređenju da je je navedeno da je Komanda Drinskog korpusa uputila zahijev MO-u da se mobilišu državni i privatni autobusi.

17. VRS je uložio znatne napore da izvrši rekviziciju autobusa. Gorivo, čija je nestašica vladala u to vrijeme u VRS-u, bilo je potrebno u velikim količinama da bi se stanovnici, bosanski Muslimani, prevezli iz Potočara. U ranim satima 12. jula, po Mladićevom naređenju, Drinski korpus zatražio je odobrenje iz Glavnog štaba za 10.000 litara dizel-goriva i 2.000 litara benzina za snabdjevanje gorivom autobusa kcji su korišteni za prevoz. U raznim presretnutim materijalima zabilježeni su razgovori o problemima kcje je VRS imao da nabavi gorivo 12. jula.

18. Dana 12. i 13. jula 1995. godine, žene, ojeca i starci, bosanski Muslimani, prevezeni su iz Potočara autobusima i kamionima na teritoriju pod kontrolom ABiH blizu Kladrja. U pratnji svakog konvojca bili su pripadnici Vojne policije Bratunačke brigade ili pripadnici SBP-a.

19. Jedan broj ljudi, bosanskih Muslimana, iz kolone 13. jula 1995. godine se predao ili je bio zarobljen na raskrsnici puteva Bratunac-Korjević Poje i Nova Kasaba - Korjević Poje. Neki od bosanskih Muslimana odvedeni su u jedno skladište u Korjević Poju, gdje su držani pod stražom u jedincj prostoriji. Zarobljenim bosanskim Muslimanima, iako ne svima, dati su voda, kao i nešto piva i cigareta. Čuvala su ih tri vojna policajca. Jedna grupa od tridesetak zarobljenih bosanskih Muslimana, uključujući svjedoka PW-116, prevezena je od skladišta do fudbalskog igrališta u Novoj Kasabi u tri ili četiri civilna kamiona. Druga grupa zarobljenih bosanskih Muslimana, uključujući Mevludina Orića, ukrcana je u dva autobusa negdje oko 21:00 ili 22:00 sata i, zajedno s vojnim policajcima kcji su ih čuvali, prevezena iz skladišta do Bratunca.

20. Dana 13. i 14. jula zarobljenike su čuvali pripadnici Vojne policije Zvorničke brigade. Između 20 i 40 vojnika VRS-a - nepoznatih vojnicj policiji Zvorničke brigade kcji su ih vijeli - takođe je bilo prisutno 14. jula.

21. Do večeri 14. jula bosanski Muslimani su već bili zatočeni u školi u Ročeviću, gdje su ih čuvali pripadnici Bratunačke brigade, uključujući vojne policajce.

22. *Pripadnici Vojne policije Zvorničke brigade ukrcali su u kamione zarobljenike zatočene u školi u Ročeviću i prevezli ih do jedne šunkare blizu Kozluka, zajedno s mrtvim tijelima.*

23. *Zarobljenici su ukrcani u kamione koji su stigli iz 2. bataljona, u kojima su pratnji bila dva do četiri vojna policajca koji su pomagali u stražarenju kod škole. Jović i Ivanović su učestvovali u prevozu tri-četiri kamiona punih zarobljenika, pri čemu je korišten kamion 2. bataljona.*

24. *U pogubljenjima je učestvovao najmanje jedan pripadnik Vojne policije Zvorničke brigade, a pripadnici Inžinjerijske čete Zvorničke brigade zakopavali su tijela.*

25. *Na području Bratunačke brigade, ekshumacija i prebacivanje leševa iz Glogove u Zeleni Jadar vršeni su noću tokom određenog perioda. Postupajući u skladu s uputstvima Popovića i Blagcjevića, Momir Nikolić je pomagao u operaciji ekshumacije i ponovnog pokopavanja. Bratunačka brigada primila je dvije isporuke goriva za tu operaciju, jednu od pet tona i drugu od tri tone. Momir Nikolić je vodio evidenciju o količinama goriva i vozilima koja su korištena i radnu evidenciju za ljude koji su bili angažovani, koje je podnio Bratunačkoj brigadi po završetku tog zadatka. Momir Nikolić je također tokom redovnih sastanaka komandantu podnosio izvještaje o toj operaciji. Operacija ponovnog pokopavanja nazvana je "asanacija", što na bosanskom/hrvatskom/srpskom jeziku označava higijenske i sanitarne mjere. Prema riječima Momira Nikolića, "asanacija" je obično bila vezana za ukidanje i pokopavanje poginulih s bojišta, međutim, u ovom konkretnom slučaju, taj termin se odnosio na premještanje tijela pokopanih u Glogovi u manje sekundarne grobnice na području oko Srebrenice. Ta operacija je trebala biti tajna, ali je sve rađeno otvoreno i javno i iziskivalo angažovanje mnogo ljudi, resursa, sredstava i vozila.*

26. *Ovim naredjenjem su Borovčanina i njegove jedinice stavjeni pod komandu Drinskog korpusa. Borovčaninu je naredeno da stupi u vezu sa Krstićem, koji je u to vrijeme bio načelnik Drinskog korpusa.*

27. *Borovčanin je u Stanicu milicije u Bratuncu stigao oko podneva 11. jula, i uputio se na IKM Pribičevac da bi razgovarao sa Krstićem.*

28. *Kada je oko 15:00 sati stigao na IKM, dali su mu na telefon Mladića, koji mu je naredio da istog dana sa svojim snagama MUP-a krene iz pravca Žutog mosta prema Potočarima i Milačevićima.*

29. Borovčanin i jedinice MUP-a su dovedene na to područje da pomognu u vojnoj operaciji koja je tada bila u toku.

30. Ova vojna operacija je imala dvostruku svrhu – od kojih je jedna bio legitiman cilj da se demilitarizuje enklava i da se vojno odgovori na ABiH.

11. Odluka o utvrđenim činjenicama po prijedlogu odbrane Radomira Pantića

138. Rješenjem Suda BiH S1 1 K 017057 14 Kri od 10.01.2020. godine, djelimično je usvojen prijedlog branioca optuženog Radomira Pantića, advokata Radivoja Lazarevića za prihvatanje utvrđenih činjenica od 07.11.2019. godine, te se činjenice utvrđene u presudi MKSJ u predmetu Tužilac protiv Vujadina Popovića i dr. (predmet br. IT-05-88-T, presuda od 10.06.2010. godine, presuda Žalbenog vijeća MKSJ od 30.01.2015. godine), prihvataju kao dokazane u opsegu i redoslijedom kojim su nabrojane:

1. Grupa od 15 do 20 naoružanih vojnih policajaca 65 zaštitnog puka, stacionirana u školskoj zgradi u blizini fudbalskog igrališta u Novoj Kasabi u neposrednoj blizini Nove Kasabe, već je bila prisutna na ulazu u igralište. Oni su psovali zatočenike i naredili im da uđu na igralište. Po dolasku grupe zatočenika u vojnu je bio i svjedok PW- 116 na igralištu je već bilo nekoliko stotina zarobljenika, bosanskih muslimana, koji su sjedili u redovima. Nisu dobili ni hrane ni vode. Nad zarobljenicima je stražarilo ukupno stotinjak vojnih policajaca iz 65 zaštitnog puka u maskirnim uniformama, od kojih su neki vatreno oružje držali upereno na zarobljenike.

2. Dana 10 jula 1995 godin Borovčanin je imenovan za komandanta združenih snaga jedinica MUP-a koje su upućene u Bratunac.

3. Naređenje je izdato u skladu sa Zakonom o primjeni zakona o unutrašnjim poslovima za vrijeme neposredne ratne opasnosti ili ratnog stanja koji je bio na snazi u RS i na osnovu kojeg su snage MUP mogle da budu potčinjene VRS. Ovim naređenjem su Borovčanin i njegove jedinice stavljene pod komandu Drinskog korpusa.

4. U skladu sa odredbama zakona RS snage MUP su zadržale svoj unutrašnji komandni lanac pri čemu su bile prepočinjene komandantu snaga VRS u čijoj su zoni odgovornosti obavljale borbene zadatke.

5. Borovčanin je oko 40 do 45 ljudi iz 1 čete Jahorinskih regruta, na čelu s njihovim komandirima, ostavio u Potočarima.

6. Postupajući u skladu sa naredjenjem kojim mu je Mladić izdao 12 jula, Borovčanin je otišao iz Potočara oko 13,30 sati i uputio se u Stanicu milicije u Bratuncu da bi organizovao raspoređivanje 1 čete PJP iz Zvornika i 2 odreda iz Šekovića. Kao što je opisano gore u tekstu, negdje u sumrak, 1 četa PJP iz Zvornika i 2 odred SBP iz Šekovića raspoređeni su na putu Bratunac – Korjević Poje na potezu Kravica – Sandići – Pervani sve do Hrnčića. Njihov zadatak je bio da pomognu da se put Bratunac – Korjević Poje obezbijedi od kolone koja je pokušavala da se probije kroz linije VRS.

7. Dana 13 jula 1 četa PJP iz Zvornika i 2 odred iz Šekovića i da je su bili angažovani duž puta Bratunac – Korjević Poje.

8. Otprilike u 7,00 sati Borovčanin je otišao u Sandiće nakon što su ga obavjestili da je jedan pripadnik 1 čete PJP iz Zvornika poginuo i da ima ranjenih.

9. Negdje oko 16 sati na livadu u Sandićima je došao Mladić s nekoliko oficira i održao govor bosanskim muslimanima koji su bili zatočeni rekavši im da je prevoz na teritoriju pod kontrolom ABiH u toku i da će biti razmjenjeni kao ratni zarobljenici.

10. U jednom trenutku su ga obavjestili da je u rejon u kojem su bile razmještene njegove jedinice duž puta Bratunac – Korjević Poje došla neka vojna jedinica pa je sa položaja duž puta Bratunac – Korjević Poje povukao 1 četvu PJP iz Zvornika i 1 i 2 vod 2 odreda SBP iz Šekovića i poslao ih da se odmore.

12. Odluka o iznošenju završnih riječi bez prisustva optuženog

139. Nakon okončanja dokaznog postupka, dana 26.04.2021. godine zakazano je iznošenje završnih riječi Tužilaštva i odbrane.

140. Dana 28.09.2021. godine održan je nastavak glavnog pretresa na kojem je Tužilaštvo BiH iznijelo završnu riječ, te je zakazano iznošenje završnih riječi prvooptuženog Miodraga Josipovića za 04.10.2021. godine. Međutim, branilac petooptuženog Radomira Pantića, advokat Radivoje Lazarević je obavijestio sud o tome da njegov branjenik, zbog pogoršanog zdravstvenog stanja očekuje hospitalizaciju na najmanje dva mjeseca. Pored toga, branilac je istakao kako je optuženi Pantić saglasan da se nastavak glavnog pretresa – iznošenje završnih riječi odbrana optuženih održava bez njegovog prisustva, a u prisustvu njegovog branioca.

141. Tužilaštvo BiH, kao i ostale odbrane su se saglasile sa navedenim prijedlogom odbrane petooptuženog.

142. Dana 01.10.2021. godine branilac optuženog Radomira Pantića, advokat Radivoje Lazarević je dostavio sudu dopis sa prilogom obavještenja Klinike za kardiovaskularnu hirurgiju UKC Tuzla, sa informacijom o hitnoj hospitalizaciji optuženog Radomira Pantića.

143. Imajući u vidu izjašnjenja stranaka, Vijeće je dana 04.10.2021. godine donijelo odluku da se glavni pretres u krivičnom predmetu protiv optuženih Miodraga Josipovića i dr. održi bez prisustva optuženog Radomira Pantića, zbog objektivne spriječenosti da prisustvuje glavnom pretresu.

144. Prilikom odlučivanja, Vijeće se rukovalo interesima pravičnosti, te činjenicom da se u predmetnom postupku, pored optuženog Pantića nalazi još 4 optužena lica, koja u smislu prava na pravično suđenje (član 6. stav 1. Evropske konvencije o ljudskim pravima, EKLJP) imaju pravo na suđenje u razumnom roku, te da se uredno odazivaju pozivima Suda i pristupaju svakom zakazanom pretresu.

145. Osim toga, Vijeće je našlo važnim napomenuti da je glavni pretres u ovom predmetu započeo 2015. godine, te da je do sada u više navrata pauziran, zbog zdravstvenog stanja postupajućeg tužioca, pandemije izazvanom virusom covid -19, kao i zbog objektivne spriječenosti predsjednika vijeća. Imajući u vidu fazu u kojoj se ovaj krivični predmet nalazi, a posebno imajući u vidu saglasnost svih stranaka, Vijeće je našlo kako je u interesu pravde da se pretresi u ovom predmetu nastave održavati i bez prisustva optuženog Pantića.

STANDARDI I GENERALNA OCJENA DOKAZA U POSTUPKU

146. Člana 3. stav 1. ZKP BiH propisuje da se optuženi smatra nevinim za krivično djelo dok se pravosnažnom presudom ne utvrdi njegova krivnja.²⁴

147. Teret dokazivanja je na tužiocu za svaku optužbu tokom cijelog suđenja. U skladu sa navedenim, u utvrđivanju da li je tužilac dokazao predmet izvan svake razumne sumnje, Vijeće je pažljivo razmotrilo da li postoji bilo kakva druga razložna interpretacija uvrštenih dokaza, osim one koju je prihvatilo ovo Vijeće, kada je u skladu sa načelom *in dubio pro reo*,²⁵ optužene oslobodilo od optužbe.

148. Osnovna obaveza Vijeća u pogledu svih dokaza propisana je članom 281. stav 2. ZKP-a BiH u kojem se navodi: “*Sud je dužan savjesno ocjeniti svaki dokaz pojedinačno*

²⁴ Član 3. stav 1. ZKP BiH navodi da „se svako smatra nevinim za krivično djelo dok se pravomoćnom presudom ne utvrdi njegova krivnja“. Ova odredba je u skladu sa svim glavnim institutima o ljudskim pravima. *Vicjeti*, Evropska konvencija o ljudskim pravima, član 6. stav 2; međunarodna konvencija o civilnim i političkim pravima, član 14. stav 2;

²⁵ Član 3. stav 2. ZKP BiH;

i u vezi s ostalim dokazima i na osnovu takve ocjene izvesti zaključak je li neka činjenica dokazana.”

149. Prema odredbi člana 15. ZKP BiH, Vijeće ima pravo da slobodno ocjenjuje dokaze.²⁶ Prilikom ocjene dokaza izvedenih tokom glavnog pretresa, Vijeće je poklonilo dužnu pažnju, između ostalog, pojedinačnim okolnostima svjedoka, kao i njihovog mogućeg učešća u događajima i rizika da sebe inkriminiraju, te njihovom odnosu sa optuženima.

151. Vijeće je također razmotrilo konzistentnost svjedočenja svakog svjedoka tokom direktnog ili unakrsnog ispitivanja i uporedilo ga sa izjavama koje su dali tokom istrage.

152. Ponekad se usmeno svjedočenje svjedoka razlikovalo od izjave koju su isti dali u fazi istrage. Međutim, treba imati u vidu da je prošlo preko dvadeset godina od događaja navedenih u optužnici, te je opravdano očekivati da je protok vremena uticao na tačnost i vjerodostojnost sjećanja svjedoka. Također, činjenica je da se zbog prirode krivičnog postupka, svjedoku na glavnom pretresu mogu postaviti drugačija pitanja od onih koja su postavljena u prethodnim razgovorima, pa je nakon konkretizacije pojedinih pitanja opravdano očekivati da se sjeti dodatnih detalja. Naravno, ovakve situacije je Vijeće pažljivo razmatralo prilikom utvrđivanja težine koja se treba dati takvim dokazima.

153. U pogledu određenih svjedoka, Vijeće smatra da dijelovi njihovih iskaza nisu bili iskreni, bilo zbog ličnih interesa, bilo zbog prijateljstva lojalnosti prema optuženima ili zbog toga što su htjeli da utiču na ishod postupka. Prilikom donošenja svoje odluke, Vijeće je uzelo u obzir način svjedočenja i držanje svjedoka, te uporedilo usaglašenost iskaza koje su svjedoci dali pred Vijećem sa njihovim prethodnim izjavama ukoliko su im iste prezentirane.

154. Prilikom ocjene iskaza svjedoka, Vijeće je uzelo u obzir činjenicu da su neki svjedoci govorili o relevantnim događajima prezentirajući činjenice koje su čuli od drugih. Takvi dokazi tretirani su kao posredni dokazi. Posredni dokazi (dokazi iz druge ruke), su u praksi ovog suda kao takvi dokazi prihvatljivi. Naravno, dokazna vrijednost takvih dokaza zavisi od konteksta i karaktera predmetnog iskaza, kao i od toga da li je taj iskaz potkrijepljen i drugim dokazima. Osim toga, Vijeće podsjeća da je Sud slobodan u ocjeni dokaza (u skladu sa članom 15. ZKP BiH).

155. Vijeće je utvrdilo da su čak i svjedoci koji nisu bili pouzdani i nisu govorili istinu u pojedinim dijelovima svojih iskaza, bili pouzdani i govorili istinu o drugim činjenicama o

²⁶ Član 15. ZKP BiH navodi da “..... postojanje ili nepostojanje činjenica nije vezano ni ograničeno posebnim formalnim dokaznim pravilima”.

kojima su svjedočili, te Vijeće stoga nije u cjelosti odbacilo njihova svjedočenja, jer to ne bi bilo u interesu pravde niti u skladu sa obavezom slobodne ocjene dokaza. Vijeće je shodno tome cijenilo pouzdanost i iskrenost svakog od svjedoka, te u vezi s tim, ocijenilo pouzdanost i tačnost svake činjenice o kojoj su svjedoci svjedočili.

156. Vijeće je imalo u vidu i praksu Evropskog Suda za ljudska prava²⁷ prema kojoj se Sud, iako je obavezan dati razloge za svoju odluku, ne mora detaljno baviti svakim argumentom koji je iznijela neka od strana u postupku.

157. Nije utvrđena zakonska obaveza da se u presudi izlože svi pojedini dokazi, međutim zakonska obaveza je razmatranje svih iznesenih dokaza prilikom donošenja odluke. Bilo bi nesvršishodno nametati bilo kojem sudećem Vijeću obavezu da svaki pojedinačni dokaz, dakle, svako svjedočenje i svaki materijalni dokaz koji su izneseni tokom glavnog pretresa, pojedinačno obrazlaže u presudi. Žalbeno vijeće MKSJ-a u predmetu *Kvočka* podsjeća na to da je stvar diskrecione ocjene pretresnog vijeća koje će pravne argumente razmotriti. Što se tiče zaključaka o činjenicama, pretresno Vijeće je dužno da izvede samo one zaključke o činjenicama koji su od suštinske važnosti za utvrđivanje krivice po određenoj tački optužnice. Nije nužno osvrutati se na svaki iskaz svjedoka ili svaki dokaz u sudskom spisu.²⁸

158. Isti stav je iznesen od strane Žalbenog vijeća MKSJ i u predmetu *Mucić i dr.:* „Pretresno vijeće nije dužno da u svojoj presudi iznosi i opravdava svoje nalaze u vezi sa svime što je izneseno tokom suđenja“²⁹ Žalbeno Vijeće podsjeća da pretresno vijeće ima puno diskreciono pravo da odmjeri koju će težinu i vjerodostojnost pripisati iskazu nekog svjedoka.³⁰ Pritom pretresno vijeće mora uzimati u obzir relevantne faktore u zavisnosti od konkretnog slučaja, uključujući i ponašanje svjedoka u sudnici, njegovu ulogu u datim događajima, uvjerljivost i jasnoću njegovog iskaza, pitanja da li ima protivrječnosti ili nedosljednosti u njegovim uzastopnim izjavama ili između njegovog svjedočenja i drugih dokaza, ranije primjere lažnog svjedočenja, motivaciju za davanje lažnog iskaza, te odgovore tog svjedoka tokom unakrsnog ispitivanja.³¹

159. U ovome predmetu, Vijeće je cijenilo dokaze u skladu sa odredbama ZKP BiH, prevashodno primjenjujući pretpostavku nevinosti iz člana 3. ZKP BiH, koja otjelovljuje opšti princip prava prema kojem je na Tužilaštvu teret utvrđivanja krivice optuženog, koje to mora uraditi van razumne sumnje.

²⁷ Predmet Evropskog suda za ljudska prava *Garcia Ruiz v. Spain*, No. 30544/96, 21.01.1999. godine;

²⁸ Presuda Žalbenog vijeća u predmetu *Kvočka i dr.*, par. 23-25;

²⁹ Mucić i dr., Presuda Žalbenog vijeća, 20. februara 2001. godine, par. 498;

³⁰ Drugostepena presuda u predmetu *Nahimana i drugi*, par.194, Međunarodni krivični sud za Ruandu;

³¹ Drugostepena presuda u predmetu *Nahimana i dr.*, par 194;

160. Vijeće također primjećuje da su u konkretnom predmetu, materijani dokazi bili obimni, a Vijeće je sa naročitom pažnjom ispitalo svaki dokument u cilju odlučivanja o njegovoj vjerodostojnosti i dokaznoj vrijednosti, pri tom, sve uvršene dokaze cijeneći kako smostalno tako i u međusobnoj vezi, ali se u ovoj presudi poziva samo na one koji su bili od ključne važnosti za predmet raspravljanja.

161. Vijeće je u skladu sa iznesenim stavovima i zakonskom regulativom, presudu zasnovalo na činjenicama i dokazima koji su izneseni na glavnom pretresu, savjesno ocjenjujući svaki dokaz pojedinačno i u vezi sa ostalim dokazima i na osnovu takve ocjene dokaza primjenom principa in dubio pro reo optužene oslobodilo od optužbe.

PRIMJENA MATERIJALNOG PRAVA

Pravna kvalifikacija iz optužnice

GENOCID

162. Vijeće je optužene oslobodilo optužbe da je počinio krivično djelo Genocida iz člana 171. stav 1. tačke a) i b) KZ BiH u vezi sa članom 29., istog zakona. Imajući u vidu da je pravna kvalifikacija iz optužnice koncipirana prema odredbama KZ BiH, a kako je Sud donio oslobađajuću presudu, Vijeće se nije bavilo pitanjem primjene starog i novog krivičnog zakona, već je optužene Miodraga Josipovića, Branimira Tešića, Dragomira Vasića, Danila Zoljića i Radomira Pantića oslobodilo za djelo koje mu je optužnicom stavljano na teret primjenom KZ BiH.

163. U narednom tekstu Vijeće će radi obrazloženja činjeničnih utvrđenja, prije toga dati objašnjenje i prihvaćene stavove koji se odnose na definisanje krivičnog djela Genocida, za potrebe ovog predmeta.

164. U članu 171. KZ BiH krivično djelo genocida kvalifikuje se na sljedeći način: Ko u cilju da potpuno ili djelimično istrijebi nacionalnu, etničku, rasnu ili vjersku skupinu ljudi naredi učinjenje ili učini koje od ovih djela:

- a) ubijanje pripadnika skupine ljudi;
- b) nanošenje teške tjelesne ozljede ili duševne povrede pripadnicima skupine ljudi;
- c) smišljeno nametanje skupini ljudi ili zajednici takvih životnih uvjeta koji bi mogli posjedovati njenim potpunim ili djelomičnim istrebljenjem;
- d) uvođenje mjera kojima je cilj sprječavanje rađanja unutar skupine ljudi;
- e) prisilno preseljenje djece iz te u drugu skupinu ljudi ...

Kaznit će se kaznom zatvora u tajnju od najmanje deset godina ili kaznom dugotrajnog zatvora.³²

Actus Reus

Za donošenje odluke o ovom pitanju potrebno je bilo razmotriti samo prva dva načina izvršenja djela.

(i) Ubijanje pripadnika skupine ljudi

Sud BiH i MKSJ su već ranije utvrdili elemente krivičnog djela ubistva:

- 1) lišavanje života;
- 2) direktna namjera da se liši života; jer je počinitelj bio svjestan svoga čina i želio je da se čin izvrši.

Kvalifikacija „pripadnici skupine ljudi“ ne podrazumijeva automatski da broj žrtava mora biti veliki ili znatan.

Prema kvalifikaciji „pripadnici skupine ljudi“ obavezno je da, žrtve ubijanja zapravo moraju biti pripadnici nacionalne, etničke, rasne ili vjerske grupe koju je izvršitelj htio da potpuno ili djelimično istrijebi.³³

MKSJ je ukop žrtava masovnih pogubljenja, neposredno nakon njihovog ubistva, smatrao sastavnim dijelom operacije ubijanja.³⁴ Vijeće podržava ovaj stav, te naknadne ponovne ukope takođe smatra dijelom operacije ubijanja.

(ii) Nanošenje teške tjelesne ozljede ili duševne povrede pripadnicima skupine ljudi

165. Član 171., tačka b) KZ BiH definiše da *actus reus* krivičnog djela genocida uključuje nanošenje teških tjelesnih povreda ili duševne povrede pripadnicima skupine ljudi“. MKSJ i MKSR ne daju definiciju, ali opisuju to djelo. Njegov opseg treba procjenjivati za svaki predmet pojedinačno, sa posebnom pažnjom na konkretne okolnosti.³⁵

166. Sudskom praksom definisano je da povrede ne moraju biti trajne ili neizlječive,³⁶ ali da moraju rezultirati teškom i dugotrajnom nemogućnošću osobe da vodi normalan i konstruktivan život.“³⁷ Pod tjelesnom povredom podrazumijeva se povreda koja ozbiljno

³² Član 171. KZ BiH;

³³ Tužilac protiv Brđanina, IT-99-36-T, presuda, 1.09.2004. godine (Brđanin prvostepena presuda);

³⁴ Prvostepena presuda Blagojević i Jokić, paragraf 567;

³⁵ Prvostepena presuda u predmetu Krstić, paragraf broj 513;

³⁶ Prvostepena presuda u predmetu Blagojević i Jokić paragraf 645, Akayesu Prvostepena presuda, paragraf 502, Krstić prvostepena presuda, paragraf 513;

³⁷ Prvostepena presuda u predmetu *Krstić* , paragraf 513;

ugrožava zdravlje, uzrokuje unakaženje ili bilo koju drugu ozbiljnu povredu unutrašnjih ili vanjskih organa ili čula.³⁸ Pod duševnom povredom podrazumijevaju se ozbiljnija mentalna oštećenja koja nisu privremenog karaktera.³⁹

167. Stav MKSJ i MKSR je da nečovječno postupanje i deportacija spadaju u djela koja mogu uzrokovati ozbiljne tjelesne ili duševne povrede.⁴⁰ Pored toga, mora postojati namjera da se nanese povrede.⁴¹

168. Pretresno vijeće u predmetu Krstić smatra da „nečovječno postupanje [...] i deportacija spadaju u djela koja mogu uzrokovati teške tjelesne ili duševne povrede.” Vijeće je za ovakav stav uporište našlo u sudskoj praksi MKSJ-a, kao i u drugim izvorima.

169. Pored toga, Pretresno vijeće u predmetu *Blagcjević* i drugi konstatuje da “traume i ranjavanja koja su pretrpjeli oni pojedinci koji su uspjeli preživjeti masovna pogubljenja predstavljaju teške tjelesne i duševne povrede⁴², koje gledište podržava pretresno Vijeće i u ovom predmetu.

Mens Rea

Prema kvalifikaciji zločina genocida neophodna je posebna namjera koja predstavlja karakteristično obilježje ovog zločina prema međunarodnom pravu.⁴³ Član 171. KZ BiH definiše elemente genocidne namjere kao:

- 1) cilj;
- 2) da se istrijebi;
- 3) potpuno ili djelimično;
- 4) nacionalna, etnička, rasna ili vjerska skupina ljudi.

U predmetu *Miloš Stupar i drugi*, prvostepenom presudom se na sljedeći nači razmatraju obilježja krivičnog djela:

U „Cilj“ („namjera“)

³⁸ *Tužilac protiv Kayisheme i Ruzindane*, ICTR-95-1-T, presuda, 21.05.1999., (“*Kayisheme i Ruzindane* Prvostepena presuda”) paragraf 109, potom prvostepena presuda u predmetu *Blagcjević i Jokić*, paragraf 645;

³⁹ Prvostepena presuda u predmetu *Blagcjević i Jokić*, paragraf 645, *Tužilac protiv Semanza-e*, ICTR-97-20-T, paragrafi 321 i 322;

⁴⁰ Prvostepena presuda u predmetu *Blagcjević i Jokić*, paragraf 646.

⁴¹ Prvostepena presuda u predmetu *Blagcjević i Jokić*, paragraf 645.;

⁴² Prvostepena presuda u predmetu *Blagcjević i Jokić*, paragraf 647

⁴³ Izvještaj Komisije za međunarodno pravo o radu njene četrdeset i osme sjednice, 6.5-26.7.1996. godine („Izvještaj KMP iz 1996.godine”, UN Doc. A/51/10. *Vidi takođe*, prvostepenu presudu u predmetu *Akayesu*, paragraf 498. („Genocid se razlikuje od ostalih zločina po tome što on obuhvata posebnu namjeru ili *dolus specialis*’);

Genocidna namjera može samo biti rezultat namjernog i svjesnog cilja. Istrebljenje, potpuno ili djelimično, mora predstavljati *cij* konkretnih radnji koje se nalaze u osnovi krivičnog djela⁴⁴. Pored toga, i u skladu sa članom 2. Konvencije o genocidu, izraz „cilj“ obuhvata namjeru da se uništi grupa „kao takva“. Odnosno, na osnovu dokaza mora biti utvrđeno da su „propisana djela izvršena protiv žrtava *zbog* njihove pripadnosti zaštićenoj grupi“, mada nije nužno da su izvršena „isključivo“ zbog te pripadnosti⁴⁵.

“da se istrijebi“

Međunarodni sudovi, Komisija za međunarodno pravo (KMP) i većina pravnih teoretičara zaključila je da je za element „istrebljenja“ neophodno da je izvršilac namjeravao da postigne fizičko ili biološko uništenje grupe ili njenog materijalnog postojanja⁴⁶.

Konvencija o genocidu i zakonima putem kojih se ona danas primjenjuje i putem kojih se primjenjivala u bivšoj Jugoslaviji nabraja niz metoda putem kojih se na kraju može ostvariti fizičko uništenje grupe. Mada je najneposrednija metoda ubijanje pripadnika grupe, i druge metode bi, pojedinačno ili u kombinaciji, ukoliko se primjene sa istim ciljem, dovele do uništenja grupe.

„potpuno ili djelimično“

Vijeće se slaže sa obrazloženjem žalbenog vijeća MKSJ-a i KMP da se kod namjere da se „djelimično“ uništi neka grupa mora raditi o namjeri da se uništi „znatan dio te grupe.“⁴⁷

⁴⁴ Prvostepena presuda u predmetu *Blagčević i Jokić*, paragraf 656. (tekst naknadno naglašen). *Vidi takođe*, Izvještaj KMP iz 1996. godine, str. 44. („Međutim, opšta namjera da se počini jedno od nabrojanih djela u kombinaciji s opštom sviješću o vjerovatnim posljedicama takvog djela po neposrednu žrtvu ili žrtve nije dovoljna za zločin genocida.“); prvostepena presuda u predmetu *Krstić*, paragraf 571. („Za potrebe ovog predmeta, Vijeće će se stoga opredijeliti zakarakterizaciju genocida koja obuhvata samo djela počinjena *s cijem* uništenja cijele grupe ili nekog njenog dijela.“)(tekst naglašen u originalu);

⁴⁵ *Tužilac protiv Niyitegeka-e*, ICTR-96-14-A, presuda, 9.7.2004. godine, (“*Niyitegeka* Drugostepena presuda”) paragraf 53. (tekst naglašen u originalu);

⁴⁶ *Vidi npr.*, *Tužilac protiv Krstića*, IT-98-33-A, presuda 19.4.2004. godine, (“*Krstić* Drugostepena presuda”) paragraf 25; Prvostepena presuda u predmetu *Krstić*, paragraf 580; *Semanza*, Presuda, paragraf 315;

⁴⁷ Žalbena presuda u predmetu *Krstić*, paragraf 8; Izvještaj KMP iz 1996. godine, str. 45. („Ipak, zločin genocida posamom svojoj prirodi zahtijeva namjeru da se uništi barem znatan dio neke određene grupe.“). *Vidi takođe*, prvostepenu presudu u predmetu *Jelisić*, paragraf 82; *Tužilac protiv Sikirice*, IT-95-8-T, presuda o prijedlogu odbrane za donošenje oslobađajuće presude, 3.9.2001. godine, paragraf 65; *Kayishema- i Ruzindana*, Presuda, paragraf 97; *Tužilac protiv Bagilishema-e*, ICTR-95-1A-T, presuda, 7.6.2001. godine, (“*Bagilishema* Prvostepena presuda”) paragraf 64; prvostepena presuda u predmetu *Semanza*, paragraf 316. *Vidi takođe*, Benjamin Whitaker, Revidirani i ažurirani izvještaj o pitanju prevencije i kažnjavanja zločina genocida, U.N. Doc. E/CN.4/Sub.2/1985/6, paragraf 29. („Čini se da izraz „djelimično“ podrazumijeva relativno značajan broj u odnosu na grupu u cjelini, ili značajan dio neke grupe, na primjer njeno rukovodstvo.“);

Vijeće se slaže i da analiza pojma „znatni“ dio grupe podrazumijeva analizu čitavog niza pitanja koja uključuju brojnost, relativnu većinu datog dijela u odnosu na ukupnu veličinu grupe; značaj u okviru grupe; da li taj dio grupe simbolizuje cijelu grupu; te da li je taj dio grupe od suštinskog značaja za opstanak grupe. Posebna namjera da se uništi jedan dio grupe može se odnositi samo na ograničeno geografsko područje⁴⁸.

"Namjera počinioca genocida da uništi uvijek je ograničena prilikama koje mu se pružaju⁴⁹". Vijeće smatra da uvjerenje i predstava izvršilaca o pojmu znatni dio grupe“ predstavljaju dodatni faktor" koji treba uzeti u obzir. Međutim, u konačnoj analizi, Vijeće mora biti uvjerenjeno da taj dio objektivno predstavlja „znatan dio date grupe.“

U “nacionalna, etnička, rasna ili vjerska skupina ljudi“

Da li se radi o zaštićenoj grupi trebalo bi „procjenjivati u svakom predmetu ponaosob na osnovu *objektivnih* karakteristika datog društvenog i historijskog konteksta, te na osnovu *subjektivne* percepcije izvršilaca⁵⁰.

Zaštićenu grupu moguće je subjektivno identifikovati „*koristeći kriterijum stigmatiziranja grupe, naročito od strane izvršilaca zločina, na osnovu percepcije njenih nacionalnih, etničkih, rasnih ili vjerskih karakteristika.*“

Standardi dokazivanja genocidne namjere

170. Za utvrđivanje genocida nepohodno je da dokazi sadrže: (1) *actus reus* krivičnog djela koje se sastoji od jedne ili više radnji nabrojanih u članu 171; (2) *mens rea* krivičnog djela koja je opisana kao namjera da se potpuno ili djelimično uništi nacionalna, etnička, rasna ili vjerska skupina ljudi kao takva.

171. Genocid se razlikuje od mnogih drugih krivičnih djela po tome što obuhvata posebnu namjeru ili *dolus specialis*. Posebna namjera za počinjenje zločina je specifična namjera koja predstavlja obilježje krivičnog djela i kod koje je potrebno jasno utvrditi da je počinilac htio izvršenje djela za koje se tereti. Posebna namjera za zločin genocida stoga leži u "namjeri da se potpuno ili djelimično uništi nacionalna, etnička, rasna ili vjerska skupina⁵¹".

172. Kao što je pretresno vijeće istaklo u predmetu Akayesu, namjera je “psihološki faktor koji je teško, pa čak i nemoguće utvrditi. To je razlog zbog čega se u nedostatku

⁴⁸ Prvostepena presuda u predmetu *Brđanin*, paragraf 703;

⁴⁹ Drugostepena presuda u predmetu *Krstić*, paragraf 13;

⁵⁰ Prvostepena presuda u predmetu *Semanza*, paragraf 317. (tekst naglašen u originalu); Vidi također, prvostepenu presudu u predmetu *Bagilishema*, paragraf 65;

⁵¹ Prvostepena presuda u predmetu *Akayesu*, paragrafi 498, 517-522; vidi *Musema*, Presuda, paragraf 164;

priznanja optuženog postojanje njegove namjere može zaključiti na osnovu određenih činjeničnih pretpostavki.”

173. Vijeće nadalje ističe da se “o genocidnoj namjeri svojstvenoj za konkretno djelo za koje se lice tereti može zaključiti na osnovu opšteg konteksta izvršenja drugih kažnjivih djela koja sistematski usmjerena protiv iste grupe, bilo da su počinjena od strane istog ili drugih počinitelja⁵²”. Namjera se, od slučaja do slučaja, uistinu može izvesti na osnovu materijalnih dokaza podnesenih vijeću.“ *Mens rea* počinioca može se zaključiti na osnovu njegovih radnji ili iz konteksta kažnjivih djela za koje se počinitelj tereti⁵³.

174. Ocjena opšteg konteksta okolnosti u cilju utvrđivanja namjere optuženog mora se također posmatrati u vezi sa stvarnim ponašanjem optuženog. Namjera optuženog treba se prije svega utvrđivati na osnovu njegovih riječi i djela, te treba proizilaziti iz obrazaca djelovanja sa određenim ciljem⁵⁴.

175. Kako bi radnje optuženog činile genocid, optuženi mora djelovati *sa namjerom da u potpunosti ili djelimično uništi nacionalnu, etničku, rasnu ili vjersku skupinu*. Čak i pod pretpostavkom da je optuženi znao da će posljedica tog djela biti povezana sa genocidnim planom drugih, potrebno je pregledati dokaze kako bi se utvrdilo da je optuženi posjedovao namjeru da u potpunosti ili djelimično uništi nacionalnu, etničku, rasnu ili vjersku skupinu. Opšta namjera da se poćini jedno od nabrojanih djela, zajedno sa opštom sviješću o vjerovatnim posljedicama takvog djela po neposrednu žrtvu ili žrtve nije dovoljna za utvrđivanje zloćina genocida⁵⁵.

176. U prvostepenoj presudi u predmetu Akayesu navodi se da, “kada je u pitanju zloćin genocida, počinitelj je odgovoran [...] jer je znao ili trebao znati da će izvršeno djelo u potpunosti ili djelimično uništiti jednu skupinu⁵⁶.”

⁵² Prvostepena presuda u predmetu Akayesu, paragraf 523; vidi također Tužilac protiv Gacumbtsia, ICTR-2001-64-T, presuda, 17.06.2004., („Gacumbtsi Prvostepena presuda“) paragraf 252;

⁵³ Prvostepena presuda u predmetu Rutaganda, , paragrafi 61-63; vidi takođe predmet Musema, paragraf 167; Suđenje Jospehu Altstotteru i drugima (“predmet Justice”), Amerićki voćni sud, Nimberg, 17.02.-4.12.1947., Law reports, Vol.VI, str. 62-64.

⁵⁴ Prvostepena presuda u predmetu Bagilishema, paragraf 63;

⁵⁵ Komisija za mećunarodno pravo, *Nacrt zakona o zloćinima poćirjenim protiv mira i sigurnosti ćovjećanstva sa komentarima*, Godišnji izvještaj Komisije za mećunarodno pravo, vol. II, Prvi dio, 1996., na str. 44, dostupan na http://untreaty.un.org/ilc/texts/instruments/english/commentaries/7_4_1996.pdf; vidi takođe u predmetu Krstić Prvostepena presuda, paragraf 571;

⁵⁶ Prvostepena presuda u predmetu Akayesu, paragraf 520;

177. Zaključak o postojanju namjere za svaki slučaj posebno može se izvesti na osnovu materijalnih dokaza podnesenih vijeću⁵⁷. *Mens rea počinio*ca može proizilaziti iz njegovih radnji⁵⁸.

178. Potrebno je istaći da se prilikom korištenja konteksta kako bi se utvrdila namjera optuženog mora imati u vidu i stvarno ponašanje optuženog. Namjera optuženog treba prije svega biti utvrđena na osnovu njegovih riječi i djela i treba proizilaziti iz obrazaca djela koja imaju određeni cilj⁵⁹.

179. Namjera se može izvesti iz ukupnosti okolnosti, među kojima su i opšta politička doktrina koja je dala povod za genocidna djela, ponavljanje destruktivnih i diskriminatornih radnji i smještanje pripadnika grupe u koncentracione logore u kojima je stopa smrtnosti vrlo visoka. Okolnosti na osnovu kojih Sud može utvrditi namjeru uključivale bi i druga djela osim onih koja su nabrojana⁶⁰.

180. "Premda konkretan plan uništenja ne predstavlja elemenat genocida, bez jednog takvog plana ili organizacije nije jednostavno izvršiti genocid⁶¹. S obzirom na razmjere ovog krivičnog djela, doslovno je nemoguće izvršiti zločin genocida bez određenog ili posrednog učešća države. Nije nužno da pojedinac poznaje sve detalje genocidnog plana ili politike⁶². Postojanje takvog genocidnog plana bio bi jak dokaz konkretne namjere koja je potrebna za zločin genocida⁶³.

181. Da bi se dokazala genocidna namjera nisu neophodne konkretne izjave ili priznanja optuženog kojima on opisuje svoju namjeru. Umjesto toga, pošto „može biti teško utvrditi eksplicitne manifestacije namjere kod izvršioca" na osnovu činjeničnih okolnosti djela izvršioca može se, u pravnom smislu „utvrditi genocidna namjera van razumne sumnje⁶⁴.

⁵⁷ *Prvostepena presuda u predmetu Rutaganda*, paragrafi 61-63; vidi takođe *Prvostepena presuda u predmetu Musema*, paragraf 167; vidi takođe *predmet Justice*" na str. 62-64 (znanje optuženog može se pretpostaviti).

⁵⁸ *Prvostepena presuda u predmetu Semanza*, paragraf 313; vidi takođe *predmet High Command* na str. 1261 (namjera se može zaključiti iz uzročnog djela ili propusta optuženog).

⁵⁹ *Prvostepena presuda u predmetu Bagilishema*, paragraf 63;

⁶⁰ *Tužilac protiv Karadžića & Mladića*, Pregled optužnica u skladu sa pravilom 61, brojevi predmeta IT-9S-S-R61 & IT-95-18-R61 (11. juli 1996.) ("*Karadžić i Mladić* optužnica") na str. 52, paragraf. 94; vidi takođe *Tužilac protiv Nikolića*, Pregled optužnice u skladu sa pravilom 61, predmet broj IT-94-2-R61, 20.10.1995., paragraf 34 ("temeljna namjera za zločin genocida može se zaključiti iz same težine" "diskriminatornih djela koja su naročito ozbiljna" poput masovnih ubistava u nekoj konkretnoj regiji); *Suđenje Bruni Teschu i još dvjici ("predmet Zyklon B")*, Law Reports, Vol. I, str. 102 (smatrajući da se zaključak o znanju može izvesti iz "opšte atmosfere i stanja firme.");

⁶¹ *Prvostepena presuda u predmetu Kayishema i Ruzindan*, paragraph 94;

⁶² *Prvostepena presuda u predmetu Kayishema i Ruzindan*, paragraph 94. (propušten citat).

⁶³ *Prvostepena presuda u predmetu Kayishema i Ruzindana*, paragraf 276;

⁶⁴ *Prvostepena presuda u predmetu Kayishema i Ruzindana*, paragraf 93. Vidi takođe u *predmetu Tužilac protiv Rutaganda-e*, ICTR-96-3-A, Presuda 26.05.2003.godine paragraf 525 ("U nedostatku eksplicitnih, direktnih dokaza *dolus specialis* može se izvesti iz odgovarajućih činjenica i okolnosti"); *Tužilac protiv Ntageruræ i dr.*, ICTR-99-46-T, presuda, 25.02.2004, ("*Cyangugu Prvostepena presuda*") paragraf 663; *Prvostepena presuda u predmetu Semanza*, paragraf 313; *Prvostepena presuda u predmetu Akayesu*, paragraf 523; *drugostepena presuda u predmetu Krstić*, paragraf 34 ("U nedostatku direktnih dokaza o genocidnoj namjeri., namjera se još uvijek može izvesti iz činjeničnih okolnosti krivičnog djela"); *Presuda žalbenog vijeća u predmetu Jelisić*, paragraf 47 (Što se tiče dokaza za specifičnu

182. Namjera je psihičko stanje a posebna namjera da se uništi neka zaštićena grupa, poput posebne namjere da se izvrši bilo koje krivično djelo kod kojeg psihičko stanje predstavlja element krivičnog djela, mora biti dokazana razmatranjem relevantnih činjenica i okolnosti, kao i samog djela. Pošto je namjera subjektivna, Vijeće mora biti u mogućnosti da koristi objektivni kriterij kako bi procijenilo da li se na osnovu ukupnosti radnji optuženog može utvrditi genocidna namjera van razumne sumnje. Optuženi imaju pravo na pretpostavku nevinosti. Standardi koje Vijeće primjenjuje moraju biti jasni i nedvosmisleni. Vijeće je iz ovog razloga utvrdilo relevantne faktore koji su navedeni dalje u tekstu prije razmatranja radnji optuženih. Vijeće se također složilo da ovaj test mora biti fleksibilan kako se ne bi dogodilo da je krivično djelo izvršeno, a da niko ne može biti oglašen krivim za počinjenje tog djela ili da odgovornost za to djelo leži samo na vođi.

183. Kako je zakonsko tumačenje, genocidne namjere neprecizno, Vijeće je imalo u vidu test koji je osmislilo vijeće u prvostepenoj presudi u predmetu *Miloš Stupar i dr.*⁶⁵ i presudi u predmetu protiv Milorad Trbić⁶⁶, za dokazivanje genocidne namjere i on je uključivao faktore koji pomažu pri utvrđivanju posebne prirode djela počinioca. Pri tom, Vijeće napominje da iako ih je imalo u vidu, neki kriteriji su u konkrentom slučaju bili neupotrebljivi pri procjeni, jer je njihova upotreba isključena nepostojanjem okolnosti prethodnih kriterija.

namjeru, o njoj se, u nedostatku izravnih i eksplicitnih dokaza može zaključivati na osnovu cijelog niza činjenica i okolnosti, kao što je opšti kontekst, počinjenje drugih kažnjivih djela koja su sistematski usmjerena protiv iste grupe, opseg počinjenih zločina, sistematsko izvršenje djela nad žrtvama zbog toga što pripadaju konkretnoj grupi, ili ponavljanje destruktivnih diskriminatornih djela).

⁶⁵ *Miloš Stupar i dr.*, X-KR-05/24 (Sud BiH), Prvostepena presuda, 29. juli 2008. ("*Miloš Stupar i dr.* Prvostepena presuda") str. 58-59.

⁶⁶ 1) Opšti kontekst događaja u kojem je izvršilac djelovao, kao i plan počinjenja krivičnog djela;

2) Upoznatosti izvršioca sa tim planom; i

3) Posebnoj prirodi djela izvršioca uključujući sljedeće:

1) Nema djela koja bi ukazivala da nije postojala genocidna namjera; 147

2) Jedinstvenost cilja;

3) Napori da se savlada otpor žrtava;

4) Napori da se savlada otpor drugih počinilaca;

5) Napori da se spriječi bijeg žrtava;

6) Okrutnost pri progonu žrtava;

7) Kontinuirano učešće u samom djelu;

8) Ponavljanje destruktivnih radnji, tj. više od jedne radnje ili mjesta;

9) Sama djela (test iz predmeta Stupar i dr.)

a. broj žrtava;

b. korištenje pogrdnih riječi prema članovima ciljane grupe;

c. sistematsko i plansko ubijanje;

d. oružje koje se koristilo i obim tjelesnih ozljeda;

e. sistematičan način planiranja;

f. žrtve kao predmet napada bez obzira na starosnu dob;

g. napad na preživjele; i

h. način izvršenja i priroda učešća počinilaca.

184. Ukupno gledano, analizom navedenih faktora moguće je van razumne sumnje utvrditi namjeru počinioca, odnosno doći do dokaza koji bi ublažili i osporili ovakav nalaz. Također, važno je razumijeti da ne postoji samo jedan faktor koji bi bio presudan, niti su svi oni neophodni ili čak relevantni, već će odlučujuća biti upravo ukupnost dokaza.

NALAZI SUDA U POGLEDU POSTOJANJA GENOCIDNE NAMJERE KOD OPTUŽENIH

185. Pored zahtijevane namjere za počinjenje dijela u osnovi zločina, izvršilac mora posjedovati namjeru da poćini genocid odnosno namjeru da (1) zaštićenu grupu (nacionalnu, etničku, rasnu ili vjersku), (2) potpuno ili djelimično istrijebi. Istrebljenje, potpuno ili djelimično, mora predstavljati *cij* konkretnih radnji koje se nalaze u osnovi krivićnog djela.⁶⁷ Pored toga, i u skladu sa ćlanom 2. Konvencije o genocidu, izraz „cilj“ obuhvata namjeru da se uništi grupa „kao takva“. Odnosno, na osnovu dokaza mora biti utvrđeno da su „propisana djela izvršena protiv ųrtava *zbog* njihove pripadnosti zaštićenoj grupi“, mada nije nužno da su izvršena „*isključivo* zbog te pripadnosti.“⁶⁸

186. Postojanje namjere djelimićnog istrebljenja grupe bošnjaćkog naroda koja se veže za dešavanja na području Srebrenice i ranije je razmatrano i utvrđeno u predmetima Hašćkog tribunala kao i Suda Bosne i Hercegovine. Međutim, Vijeće na osnovu dokaza koji su prezentirani u ovom krivićnom postupku, nije moglo utvrditi izvan svake razumne sumnje da su baš ovi optuženi u inkriminisano vrijeme znali za tu namjeru. Pored toga, paųljivom analizom dokaza Vijeće nije moglo isključujući svaku razumnju sumnju i zaključiti da su optuženi svojim radnjama svjesno pomagali da glavni ućesnici ostvare svoju genocidnu namjeru.

187. Izvedenim dokazima na glavnom pretresu, Tuųilaštvo nije dokazalo ni postojanje znanja optuženog Josipovića o planu glavnih izvršilaca, te u prilog tom stavu ovo Vijeće skreće paųnju na svjedoćenje Tomislava Kovaća, koji je u kritićevo vrijeme bio zamjenik ministra MUPa RS. Svjedok Kovać je istakao da nije znao za akciju VRS pod nazivom Krivaja 95 koja se odnosi na dešavanja u Srebrenici, te da nije znao ni da je u SJB Bratunac bio formiran neki ųtab policijskih snaga niti je po vaųećim propisima moga biti formiran.

⁶⁷ Prvostepena presuda u predmetu *Blagćjević*, paragraf 656. (tekst naknadno naglašen). *Vidi takođe*, Izvještaj KMP iz 1996. godine, str. 44. („Međutim, opšta namjera da se poćini jedno od nabrojanih djela u kombinaciji s opštom sviješću o vjerovatnim posljedicama takvog djela po neposrednu ųrtvu ili ųrtve nije dovoljna za zloćin genocida.“); prvostepena presuda u predmetu *Krstić*, paragraf 571. („Za potrebe ovog predmeta, Vijeće će se stoga opredijeliti za karakterizaciju genocida koja obuhvata samo djela poćinjena s *cijem* uništenja cijele grupe ili nekog njenog dijela.“) (tekst naglašen u originalu).

⁶⁸ *Tuųilac protiv Niyitegeka-e*, ICTR-96-14-A, presuda, 9.7.2004. godine, paragraf 53. (tekst naglašen u originalu);

188. Iskaz ovog svjedoka je potvrdio i svjedok ST-178, koji je u to vrijeme bio na visokoj funkciji u SJB Zvornik. Dana 14.07.1995. godine, kako svjedok navodi, kontaktirao je Tomislava Kovača i rekao mu da se policija ne miješa u poslove sa ratnim zarobljenicima, te da je njihovo da obezbijede prohodnost putne komunikacije.

189. Tužilaštvo iznosi paušalne zaključke o znanju optuženog Vasića i postojanju njegove namjere time što je imao poziciju unutar MUPa RSa, te da je njegova interakcija sa ključnim izvršnim ličnostima UZPa omogućila da ima znanje o kontekstu u kojem je djelovao.

190. Tužilaštvo je pokušalo dokazati postojanje genocidne namjere optuženog Dragomira Vasića činjenicom da je optuženi u određenim depešama⁶⁹ pripadnike bošnjačkog naroda pogrdno nazivao "Turci". Međutim, Vijeće je, između ostalog, cijenilo i iskaz svjedoka odbrane Milorada Lokančevića koji je objasnio da je na depešama stavljano ime Dragomir Vasić automatski imajući u vidu Instrukciju o hitnom i tekućem izvještavanju, odnosno da su sve depeše upućene iz CJB Zvornik morale sadržati ime načelnika centra.

191. U tom smislu, svjedok odbrane Milorad Lokančević je prosvjedočio da je depešu uloženu kao dokaz T-3⁷⁰ on sastavio, dok je svjedok Dragan Hajduković u odnosu na depešu uloženu kao T-3 pojasnio da se inicijali L.M./S.G. odnose na to da je depešu sačinio Mićo Lokančević, a da je istu kucala njegova sekretarica Gordana Stojanović. Imajući u vidu iskaz svjedoka Lokančevića, koji je tokom saslušanja potvrdio da je sastavljao određene depeše koje su upućivane od strane CJB Zvornik, kao i svjedoka Hajdukovića koji je potvrdio iskaz svjedoka Lokančevića, Vijeće nije našlo ovaj argumet Tužilaštva osnovanim.

192. Prilikom donošenja odluke o krivičnoj odgovornosti optuženih Sud se vodio visokim nivoom kritičnosti, odnosno restriktivnosti prilikom ocjene dokaza po pitanju znanja za plan, odnosno postojanje umišljaja – genocidne namjere i svijesti da se čini i pomaže u izvršenju krivičnog djela genocid.

193. Ispunjenje genocidnog cilja, imajući u vidu prirodu i definiciju genocida, često nosi obilježja značajnog planiranja i koordinacije obzirom na njegovu široku, odnosno zamašnu ambiciju. Za ovo Vijeće nije sporno, a što je ustanovljeno presudama Suda BiH kao i presudama MKSJ, postojanje genocidnog plana da se istrijebe svi Bošnjaci Istočne

⁶⁹ T – 59 Depeša CJB Zvornik 12.07.1995. godine broj: 277/95 T – 152 Depeša Vasić Dragomira, broj 12-6/08-491/95 od 10.07.1995.godine

⁷⁰ Depeša Centra javne bezbjednosti Zvornik broj 510/95 od 15.07.'95

Bosne 1995. godine, te da je taj plan sproveden u nekoliko dana. Međutim, sama činjenica da je taj plan postojao, te zaključak o postojanju zločinačkog poduhvata, više osoba za sprovođenje tog plana nije dovoljna kako bi se izveo zaključak o učešću optuženih u istom.

194. U odnosu na ostale optužene, Miodraga Josipovića, Branimira Tešića, Danila Zoljića i Radomira Pantića, Tužilaštvo u toku ovog krivičnog postupka nije uložilo dokaze, kako subjektivne tako ni objektivne prirode kojim bi dokazivalo postojanje genocidne namjere kod optuženih.

195. Kako Vijeće nije moglo, isključujući svaku razumnu sumnju i zaključiti da su optuženi znali da će bošnjački zarobljenici iz Srebrenice biti ubijeni, odnosno da su znali za tu namjeru glavnih izvršilaca, prema mišljenju ovog Vijeća, na strani optuženih Miodraga Josipovića, Branimira Tešića, Radomira Pantića i Danila Zoljića se nisu ostvarila bitna obilježja krivičnog djela za koje se terete optužnicom, pomaganje u genocidu, a na strani optuženog Dragomira Vasića saizvršilaštvo u genocidu.

ČINJENIČNI NAVODI OPTUŽNICE

NALAZI SUDA

196. Imajući u vidu da su optuženi Miodrag Josipović, Branimir Tešić, Dragomir Vasić, Danilo Zoljić i Radomir Pantić oslobođeni od optužbi iz razloga što dokazi koji su izvedeni na glavnom pretresu ne pružaju dovoljno osnova za zaključak, da su optuženi van razumne sumnje počinili krivično djelo koje im se objedinjenom optužnicom stavlja na teret, pretresno Vijeće se u ovom obrazloženju neće detaljnije upuštati u obrazlaganje postojanja opštih elemenata predmetnog krivičnog djela, dok će se u nastavku osvrnuti na pojedinačne inkriminacije i iznijeti svoje nalaze u pogledu istih, te određene zaključke do kojih je došlo analizirajući optužnicu i dokaze uložene od strane Tužilaštva i odbrane.

197. Prije svega, u toku ovog krivičnog postupka, a na temelju provedenih dokaza, nesporno je utvrđeno da je optuženi Miodrag Josipović u inkriminisano vrijeme obavljao dužnost načelnika Stanice javne bezbjednosti Bratunac, optuženi Branimir Tešić dužnost zamjenika komandira PS Bratunac, optuženi Dragomir Vasić obavljao funkciju komandanta Štaba policijskih snaga Zvornik i načelnik CJB-a Zvornik, optuženi Danilo Zoljić, kao komandant Posebnih jedinica policije (PJP) CJB Zvornik i načelnik Štaba policijskih snaga Zvornik, te optuženi Radomir Pantić obavljao funkciju komandira 1. čete PJP CJB Zvornik. Navedene činjenice nisu bile sporne za strane u postupku.

198. Vijeće nalazi potrebnim spomenuti da su događaji u Srebrenici u julu 1995. godine, bili predmetom brojnih sudskih postupaka međunarodnog i domaćeg krivičnog pravosuđa. Kao što je obrazloženo u dijelu presude koji se bavi procesnim odlukama, pretresno Vijeće je, na prijedlog Tužilaštva, prihvatilo dokazanim neke od činjenica koje su utvrđene u postupcima pred MKSJ i to od strane pretresnih vijeća MKSJ.

199. U odnosu na događaje koji su prethodili dešavanjima u Srebrenici u julu 1995. godine, kao i na sam događaj iz jula mjeseca 1995. godine, koji je predmet ovog krivičnog postupka, tokom glavnog pretresa uvedeni su i brojni materijalni dokazi, te saslušani svjedoci i vještaci.

200. Tako je Vijeće iz izvedenih dokaza utvrdilo da je, u skladu sa dugoročnim ciljem Republike Srpske da etnički očisti teritoriju Istočne Bosne, uključujući i Srebrenicu, Vojska Republike Srpske (VRS) je pokrenula vojnu operaciju radi napada, zaštićene zone Srebrenica, gdje su se okupile hiljade bošnjačkih izbjeglica, civila. Vojna operacija je trajala od 06.07. do 11.07.1995. godine. Naređenja za napad su dolazila od Vrhovne komande RS, sa potpisom predsjednika RS Radovana Karadžića i generala VRS Ratka Mladića.

201. Vojna operacija je uspjela, te je do 12.07.1995. godine, otprilike 40.000 Bošnjaka spas potražilo u i oko štaba UNPROFOR-a u Potočarima, što je stvorilo tešku humanitarnu krizu usljed prenatrpanosti i nedostatka hrane, vode, smještaja i lijekova.

202. Bošnjaci, civili iz Srebrenice koji su autobusima odvezeni iz Potočara 12. i 13. jula 1995. godine, bili su lišeni prava da slobodno odluče da li žele da napuste područje bivše enklave. Pripadnici Drinskog korpusa i MUP-a koji su učestvovali u operaciji transporta znali su da je VRS silom natjerala bošnjačko stanovništvo da napusti to područje.

203. Za Vijeće nije sporno i da vojno sposobni muškarci odvajani od žena i djece, te su autobusima transportovani do mjesta privremenog zatočenja u Bratuncu, te vođeni na lokacije gdje su likvidirani.

204. Tužilaštvo BiH je izvođenjem velikog broja materijalnih dokaza pokušalo prikazati djelovnije optuženih u kontekstu svih dešavanja pod kojima su se odvijali predmetni događaji. Vijeće razumije namjeru Tužilaštva da dokazivanjem dešavanja u Srebrenici i velikim brojem materijalnih dokaza i iskaza svjedoka pokušava dovesti djelovanja optuženih u kontekst dešavanja koja su potrebna da bi se izveo dokaz o postojanju genocidne namjere, međutim, Vijeće je došlo do zaključka da Tužilaštvo istu nije uspjelo dokazati.

205. Naime, izvođenjem velikog broja dokaza kako subjektivnih tako i objektivnih, Tužilaštvo nije dovelo u vezu radnje optuženih sa dešavanjima u Srebrenici u kontekstu postojanja genocidne namjere optuženih i njihove svijesti i znanja o sudbini muškaraca, odnosno da isti neće biti razmijenjeni, već likvidirani.

206. Tužilaštvo BiH takom cijelog postupka nije izvodilo ni dokaze koji potvrđuju nezakonita djelovanja pripadnika redovne policije kao i 1. 3. i 6. čete PJP CJB Zvornik, već su svi izvedeni dokazi bili izvođeni na glavnom pretresu u pravcu dokazivanja prisustva pripadnika policije i navedenih četa na određenim mjestima i u vrijeme obuhvaćeno optužnicom.

207. Vijeće je u tom pravcu cijeno i iskaz vještaka Richarda Butlera, koji je tokom svjedočenja potvrdio da Direktivom 7⁷¹ (T-196) kao i naredbom za operacijom Krivaja 95. nije dat niti jedan zadatak za MUP RSa, te da je prvi dokument koji se odnosi na aktivnosti MUP RS do kojeg je došao Naredba 64/95, kojom je Tomislav Kovač zamjenik ministra MUP-a RS, naredio angažovanje 1. četa PJP Zvornik i drugih jedinica MUPa RS koje su bile u borbenim dejstvima na sarajevskom ratištu i upućuje u rejon Srebrenice u toku narednog dana, odnosno 11.07.1995. godine. Tačkom 3. ove naredbe, za komandanta svih jedinica određuje se Ljubiša Borovčanin, koji se po dolasku na odredište ima javiti načelniku Šaba Korpusa, generalu Krstiću.

208. I u odnosu na optužene Miodraga Josipovića, Branimira Tešića, Dragomira Vasića, Danila Zoljića i Radomira Pantića Tužilaštvo također nije izvedenim dokazima pružilo dovoljno osnova da su optuženi učestvovali u izvršenju krivičnog djela genocid iz člana 171. KZ BiH, već su izvođeni dokazi, prvenstveno saslušanjem svjedoka, o prisustvu optuženih na određenim lokalitetima i u inkriminisano vrijeme.

209. Konačno, Vijeće ne spori da određeni broj uloženi dokaza u ovom predmetu, kako objektivne tako i subjektivne prirode dovodi u vezu optužene sa dešavanjima u inkriminisano vrijeme iz optužnice, međutim cijeneći sve dokaze pojedinačno i u vezi sa drugim dokazima, Vijeće nije moglo doći do zaključka da oni predstavljaju jedinstvenu, čvrstu i logičnu cjelinu koja je dovoljna da bi se van razumne sumnje utvrdila odgovornost optuženih za krivično djelo koje im se stavlja na teret.

UČEŠĆE OPTUŽENIH U UDRUŽENOM ZLOČINAČKOM PODUH VATU

210. Optužnicom Tužilaštva Bosne i Hercegovine, optuženom Vasiću je stavljeno na teret da je komunicirao i koordinirao aktivnosti sa učesnicima udruženog zločinačkog

⁷¹ T-196

poduhvata⁷², te da je učestvovao na sastancima gdje su se donosile odluke o realizaciji plana i zajedničkog cilja UZP-a, gdje se optuženi Vasić, između ostalog, sastao u komandi Bratunačke brigade sa optuženim Josipović Miodragom, Ratkom Mladićem, Radislavom i Milenom Živanovićem, Ljubislavom Simićem i Srbislavom Davidovićem.

211. Udruženi zločinački poduhvat je ugrađen u KZ BiH i to u član 180. stav 1. koji propisuje načine na koje lice postaje lično odgovorno za određena krivična djela iz Glave XVII KZ BiH, za koje se optuženi terete. Član 180. stav 1. izveden je iz člana 7.1 Statuta MKSJ i gotovo mu je identičan, a postao je dio KZ BiH nakon stupanja na snagu člana 7.1 i nakon tumačenja MKSJ-a da on obuhvata, konkretno, udruženi zločinački poduhvat kao način saizvršenja kojim se stiče individualna krivična odgovornost.

212. Udruženi zločinački poduhvat sam po sebi ne predstavlja krivično djelo, već oblik učešća u izvršenju krivičnog djela. Odredba člana 180. stav 1. ZKP BiH u koju je ugrađen udruženi zločinački poduhvat sadrži nekoliko oblika radnji saizvršilaštva odnosno učešća koje su određene s obzirom na specifičnu prirodu i težinu krivičnih dijela na koje se može primjeniti i na činjenicu da se radi o odgovornosti za krivična djela koja po pravilu sadrže veliki broj radnji počinjenja, o krivičnim djelima koja se najčešće čine od strane većeg broja osoba, o djelima koja imaju planski, sistemski karakter.

213. U predmetnoj optužnici nije jasno označena kategorija ili kategorije UZP koji se u konkretnom slučaju optuženim stavljaju na teret, odnosno da li se radi o tipu I – „opštem“ ili „osnovnom“, tipu II – „sistemskom“ ili tipu III – „proširenom“. Dispozitiv optužnice, odnosno izreka prvostepene presude ne sadrži adekvatan opis svih elemenata UZP-a, učešće optuženih nije adekvatno opisano, te nisu opisani elementi koji čine udruženi zločinački poduhvat.

214. Imajući u vidu da je sud donio oslobađajuću presudu u odnosu na sve optužene, pa tako i u odnosu na optuženog Vasića, Vijeće se neće detaljno upuštati u manjkavosti stavljanja na teret optuženom učešća u UZP-u, a koje manjkavosti se odnose na to da radnje optuženog nisu jasno precizirane, da u odnosu na radnje koje mu se stavljaju na teret (prisilno premještanje i ubistva) nisu jasno definisane, te da učešće u UZPu kao jedan vid saizvršilaštva isključuje član 180. stav 1. ZKP BiH.

⁷² u optužnici navedeni general Ratko Mladić, komandant VRS-a; Radovan Karadžić, predsjednik RS; pukovnik Ljubiša Beara, načelnik za bezbjednost Glavnog štaba VRS; general Radislav Krstić, komandant Drinskog korpusa; potpukovnik Vujadin Popović, pomoćnik komandanta za bezbjednost Drinskog korpusa; pukovnik Vinko Pandurević, komandant Zvorničke brigade; potpukovnik Dragan Obrenović, zamjenik komandanta i načelnik štaba Zvorničke brigade; pukovnik Vidoje Blagojević, komandant Bratunačke brigade; Momir Nikolić, pomoćnik komandanta za bezbjednost i obavještajne poslove Bratunačke brigade; Dragan Jokić, načelnik inženjerije Zvorničke brigade; Ljubomir Borovčanin, od 10.07.1995. komandant združenih snaga jedinica MUP-a; Deronjić Miroslav, civilni povjerenik za Srebrenicu;

215. Tužilaštvo tvrdi da je uloga optuženog Vasića bila ključna kako u vojnom tako i u širem logističkom smislu, imajući u vidu obim operacije i mnoštvo aktera i jedinica koji su učestvovali. Primjer materijalnog dokaza na koji se Tužilaštvo poziva kako bi potvrdilo ove navode je Zahtjev Republičkoj direkciji za robne rezerve⁷³ kojim je tražio 6000 litara dizel goriva i 4000 litara benzina koje je "utrošeno za evakuaciju civilnog stanovništva iz oslobođene Srebrenice" i Obavijest o prijemu goriva⁷⁴.

216. Analizirajući dokaze uložene u spis u kontekstu ove tvrdnje optužbe, Vijeće u ovakvim aktima optuženog Vasića nije našlo dovoljno dokaza da je njegovim djelovanjem svjesno doprinosa ostvarivanju plana UZP-a. Imajući u vidu da se radi o dokumentima koji predstavljaju zakonsku obavezu načelnika CJB u okviru posla koji obavlja, te da iz sadržaja ovih akata ne proizilazi da je optuženi postupao u sprotosti sa njegovim ovlaštenjima načelnika, Vijeće nije našlo da ove radnje optuženog predstavljaju djelovanje u sklopu udruženog zločinačkog poduhvata.

217. Osim toga, vezano za prisustvo optuženog Vasića na sastancima koji su održavani od 12.07. do 15.07.1995. godine su video snimak⁷⁵ sastanka u hotelu Fontana kojem su prisustvovali general Ratko Mladić, potpukovnik Karremans i predstavnici bošnjačkog naroda iz Srebrenice Nesib Mandžić, Ibro Nuhanović i Ćamila Omanović. Međutim sa video snimka proizilazi da optuženi Vasić nije uzao aktivno učešće na tom sastanku, već je general Mladić vodio glavnu riječ kao i na ranije održanim sastancima u hotelu Fontana.

218. Vezano za tvrdnju Tužilaštva da je optuženi Vasić učešćem na sastancima došao do informacija koje se tiču sudbine bošnjačkog stanovništva enklave Srebrenica, Vijeće je cijenio svjedočenje vještaka tužilaštva Richarda Butlera dana 05.04.2018. godine, koji je naveo da je dogovor o izmještanju civilnog stanovništva iz Potočara postignut na drugom sastanku 11.07.1995. godine, na kojem optuženi Vasić nije prisustvovao.

219. Odbrana optuženog Vasića je u unskrsnom ispitivanju vještaka Richarda Butlera došla do potvrde od strane vještaka da optuženi nije bio prisutan na drugom sastanku održanom u hotelu Fontana kada je postignut dogovor o izmještanju civilnog stanovništva iz Potočara na teritoriju Federacije BiH. Dva izvještaja Richarda Butlera od 01.11.2002. godine i 31.10.2002. godine su uloženi u spis kao dokaz Tužilaštva pod brojem T – 102.

220. Vijeće je pažljivo razmotrilo sadržaj provedenih dokaza u kontekstu znanja optuženog o genocidnoj namjeri glavnih pripadnika UZPa kao i radnji optuženog koje se odnose na komandu i nadzor pripadnika redovne policije i 1. 3. i 6. čete PJP CJB Zvornik,

⁷³ T- 225 Zahtjev republičkoj direkciji za robne rezerve

⁷⁴ T-207 Obavijest o prijemu goriva

⁷⁵ T-1 Video snimak i transkript video snimka; T-306 Brošura – Zamrznute slike iz video snimka Srebrenice koji je korišten u suđenju u predmetu MKSJ Tužilac protiv Obrenović i dr. IT-02-60 (Engleska i BHS Verzija) ERN: 0291-6185; ERN: 0291-6187

te imajući u vidu postojeći standard⁷⁶ u pogledu zaključivanja na osnovu indicija ovo Vijeće nije moglo izvan svake razumne sumnje zaključiti o njegovoj krivici.

221. Iako u optužnici u odnosu na optuženog Miodraga Josipovića nije jasno naznačeno da se optuženi tereti da je djelovao u sklopu udruženog zločinačkog poduhvata onako kako je stavljeno na teret optuženom Dragomiru Vasiću, Vijeće smatra da je potrebno da se osvrne i na radnje koje se stavljaju na teret optuženom Josipoviću u kontekstu njegovog doprinosa i učešća u UZPu.

222. U odnosu na optuženog Miodraga Josipovića Tužilaštvo je još nejasnije odredilo njegovo učešće, označavajući njegove radnje u u skopu UZPa, odnosno prisustvu sastanku u komandi Bratunačke brigade na kojem su prisutvovali i Ratko Mladić, Radoslav Krstić, Milenko Živanović, Ljuboslav Simić i Srbislav Davidović. Tužilaštvo u tom pravcu navodi da su se održavali sastanci na kojima je prisustvovao optuženi Vasić, a na jednom sastanku i optuženi Josipović, te da se na tim sastancima donosile odluke o realizaciji plana i zajedničkog cilja UZPa.

223. Međutim, u spis nisu uloženi dokazi koji potvrđuju ove navode Tužilaštva u odnosu na oba optužena, u smislu materijalnih dokaza – zapisnika sa sastanaka i zaključaka koji su donošeni, niti iskaza svjedoka koji su eventualno prisustvovali na tim sastancima, niti svjedoke sa kojim su eventualno optuženi dijelili informacije koje ukazuju na to da su bili svjesni dešavanja koja će uslijediti.

224. Vezano za tezu Tužilaštva da su optuženi znali za namjere i plan glavnih članova udruženog zločinačkog poduhvata i da su u njemu pomagali, jedino čime Tužilaštvo dovodi u vezu optuženog je činjenični navod iz optužnice po kojem je optuženi Josipović prisustvovao sastanku u komandi Bratunačke brigada sa optuženim Dragomir Vasićem, a na kojem su bili i Ratko Mladić, Radislav Krstić, Milenko Živanović, Ljuboslav Simić i Srbislav Davidović.

225. Prema ocjeni Vijeća činjenični navodi optužnice ne sadrže formulacije koje ukazuju da učešća optuženih u UZP-u odgovaraju mens rea potrebnom za UZP-a, niti su precizirane radnje optuženih kojima oni učestvuju u realizaciji zajedničkog zločinačkog

⁷⁶ U skladu sa principom slobodne ocjene dokaza, relevantne činjenice se mogu utvrđivati neposrednim i posrednim dokazima - indicijama. Neposredni dokazi su oni dokazi koji neposredno utvrđuju spornu činjenicu. Posrednim dokazima se istinitost sporne činjenice utvrđuje preko drugih činjenica.

U odluci Ustavnog Sud BiH, predmet broj AP 5/05 par zauzet je stav da utvrđivanje putem indicija nije u suprotnosti sa načelom pravičnog suđenja u skladu sa članom 6. stav 1. Evropske konvencije o ljudskim pravima. ⁷⁶

cilja, odnosno doprinos funkcionisanju sistema, niti znanje optuženih za zajednički cilj. Međutim, puko navođenje da su optuženi dio ovog oblika počinjenja krivičnog djela nije dovoljno, obzirom da se nigdje u optužnici ne navodi niti opisuje na koji način su optuženi u ovom predmetu bili upoznati odnosno svijesni za postojanje zajedničkog zločinačkog cilja, niti šta je njihov pojedinačni doprinos.

226. Nadalje, Tužilaštvo se u optužnici poziva na funkcije koje su optuženi obnašali u inkriminisano vrijeme, odnosno na njihove pozicije koje su imali u inkriminisano vrijeme u policijskim strukturama. Međutim, kako iz izvedenih dokaza ne proizilazi da je među optuženima od jula do novembra 1995. godine postojala zajednička namjera da svojim radnjama doprinose zajedničkom cilju, sama činjenica da su optuženi bili na određenim pozicijama nije sama po sebi dovoljna kako bi se izveo zaključak o njihovom zajedničkom djelovanju unutar udruženog zločinačkog poduhvata.

227. U situacijama u kojima je stanje svijesti relevantno, Tužilaštvo u optužnici mora navesti samo relevantno stanje svijesti kao pravno relevantne činjenice ili činjenice u svrhu dokazivanja iz kojih se nameće zaključak o stanju svijesti. Stanje svijesti je relevantno za svaku pojedinu optužbu i svaki oblik odgovornosti, a isti se mora utvrditi za svako pojedino djelo za koje se osoba tereti i za svaki oblik odgovornosti koji se uzima u obzir.

228. Po mišljenju Vijeća, u uvodnom dijelu optužnice, kao ni po pojedinim tačkama za koje se tereti optuženi Vasić nije navedeno dovoljno činjenica iz kojih bi se mogao izvesti zaključak o stanju svijesti optuženog. Sudsko Vijeće nalazi da prikaz načina izvršenja krivičnog djela, kao i činjenični navodi u uvodnom dijelu optužnice i svakoj tački ne predstavljaju dovoljan osnov iz kog se može izvući zaključak o stanju svijesti optuženih Vašića i Josipovića.

229. Konačno, Vijeće naročito ističe da tokom postupka nisu prezentirani dokazi da su optuženi na bilo koji način djelovali koordinirano u svrhu realizacije plana, niti da su optuženi u inkriminisano vrijeme ikada imali neki zajednički sastanak ili referisanje, na kojem bi se utvrdili ciljevi i podijelile uloge. Odnosno, nema dokaza o postojanju bilo kakve koordinacije između njih, koja bi dalje ukazivala da su svi bili povezani zajedničkom namjerom i ciljem.

NALAZI SUDA U VEZI SA OPTUŽNICOM

230. Vezano za sadržaj Optužnice i uvodni dio, Vijeće nalazi da uvodni dio dispozitiva optužnice sadrži određene navode koji se ponavljaju u tačkama optužnice, kao i da se određene formulacije ponavljaju u više tačaka Optužnice. Osim toga, Vijeće primjećuje

kako nisu jasno razdvojene radnje koje se optuženima stavljaju na teret, posebno u tačkama u kojima se navodi više optuženih, već je činjenični opis objedinjen za sve optužene.

231. I odbrana trećeoptuženog se u završnoj riječi osvrnula na sadržaj tačaka 4., 5. i 6. Optužnice te istakla da tačka 4. sadrži radnje koje su kumulativne sa drugim tačkama, prvenstveno sa tačkom 5., a zatim u odnosu na radnje koje se stavljaju na teret 6. četi PJP da su na identičan način i za isti vremenski period obuhvaćene tačkom 6. Optužnice.

232. Analizirajući optužnicu od 18.03.2015. godine i dokaze uložene u spis predmeta, ovo Vijeće je došlo do istog zaključka. Međutim, imajući u vidu da je Sud donio oslobađajuću presudu u odnosu na ove optužene, Vijeće se nije detaljno upuštalo u činjenični opis i kumulativne radnje navođene u optužnici, kao i činjenicu da su radnje opisane u tačkama optužnice neprecizno razgraničene, već je obrazlažući svoju odluku povodom krivice optuženih, analiziralo i dokaze koje je Tužilaštvo prezentiralo na glavnom pretresu a koji su doveli do ovakvog zaključka.

233. Konačno, s obzirom da je u ovom krivičnom postupku došlo do objedinjavanja dva krivičnog postupka, te da su cjeline optužnice od 18.03.2015. godine podjeljene na radnje koje su odvojene u cjeline koje se odnose na zajedničko djelovanje Miodraga Josipovića i Branimira Tešića, te druga cjelina koja se odnosi na optužene Dragomira Vasića, Danila Zoljića i Radomira Pantića, Vijeće je, slijedeći optužnicu, obrazloženje presude podijelilo na isti način.

OPTUŽENI MIODRAG JOSIPOVIĆ I BRANIMIR TEŠIĆ

Tačka 1. Optužnice

234. Tačkom 1. optužnice optuženim Miodragu Josipoviću i Branimiru Tešiću se stavlja na teret da su:

1. Dana 12. i 13.07.1995. godine, Miodrag Josipović naredio angažovanje pripadnika SJB Bratunac, dok je Branimir Tešić neposredno izvršavao njegove naredbe organizovanjem aktivnosti pripadnika PS Bratunac koji su u Potočarima učestvovali u odvajanju više od 1000 muškaraca Bošnjaka od njihovih porodica, starosne dobi od 16 do 70 godina, u oduzimanju ličnih isprave, novca i dragocijenosti i u njihovom sprovođenju u obližnju „bijelu kuću“, gdje su držani pod stražom ispred koje su morali odložiti lične stvari, odakle su kamionima i autobusima odvoženi na privremena mjesta zatočenja u Bratuncu, svjesni da će ti muškarci biti pogubljeni po prijekom postupku, te u držanju hiljada bošnjačkih žena, djece i staraca u užem prostoru Potočara bez hrane, vode i smještaja, u stalnoj atmosferi straha i terora, fizičkog nasilja, prijetnji, ubistava, a potom učestvovali u ukrcavanju civilnog bošnjačkog stanovništva u autobuse i kamione pa nakon što su autobusi i kamioni napustili Potočare pri

prolasku kroz Bratunac policajci PS Bratunac usmjeravali vozila sa muškarcima na mjesta privremenog zatvaranja u Bratuncu, a vozila sa ženama, djecom i starijima usmjeravali prema Konjević Polju odnosno prema teritoriji pod kontrolom Armije R BiH,

235. U odnosu na tačku 1. optužnice, za Vijeće nije sporno da je u dane 12. i 13.07.1995. godine na području Potočara došlo do odvajanja više od 1000 muškaraca starosne dobi od 16 do 70 godina od njihovih porodica i da su im oduzete lične isprave, novac i dragocjenosti, te da su sprovedeni u obližnju "bijelu kuću". Međutim, Vijeće nalazi da izvedenim dokazima na glavnom pretresu nije dokazano van svake razumne sumnje da su pripadnici PS Bratunac učestvovali u navedenom događaju a na čijem čelu je bio Miodrag Josipović na način kako je to opisano u ovoj tački optužnice, te da je optuženi Josipović naredio angažovanje pripadnika SJB Bratunac, a optuženi Tešić neposredno izvršavao njegove naredbe.

236. O dešavanjima u Potočarima svjedočio je Milisav Ilić, koji je bio vršilac dužnosti šefa odsjeka za suzbijanje kriminaliteta u PS Bratunac u kritičnom periodu. Svjedok je naveo kako je vidio da se vode civili u „bijelu kuću“, među kojima je prepoznao Aziza Mujića i Bajazita Delića, sa kojima se rukovao, na šta se Mladić derao da se nema šta on (svjedok) sa njima pozdravljati i da ometa tako evakuaciju.

237. I svjedok Momir Nikolić navodi da nije znao gdje će biti odvedeni odvojeni muškarci, ali je vidio odvajanje i traku koja je razdvajala ljude koji trebaju ući u autobus od muškaraca koji su upućeni u jednu bijelu kuću preko puta. Tako je svjedok Nikolić shvatio da jedinice koje se nalaze u Potočarima su dobile od svojih komandanata naređenje da tako postupaju.

238. Imajući u vidu činjenicu da sud nije našao krivim optužene u činjenju krivičnog djela koje se tačkom 1. stavlja optuženima na teret, Vijeće se neće detaljnije upuštati u obrazloženje toka događaja razdvajanja muškaraca i sprovođenja u „bijelu kuću“.

239. Kao razlog zbog kojeg je optuženi Josipović dao naredbu svjedoku Milisavu Iliću da ide u Potočare, svjedok navodi to da bi se eventualno mogli organizovati rad neke službe, ako bi došlo do neke promjene i da ga obavjesti kako bi organizovali službe radi zaštite ljudi i imovine. Vezano za način izvještavanja, svjedok navodi da se nisu dogovorili o tome, ali pretpostavljao je da je na njemu da javlja ukoliko bude nekih promjena, do čega nije došlo, jer je evakuacija išla bez problema.

240. Svjedok nije ništa govorio o tome da je on, kao ni optuženi Josipović imali saznanja o sudbini muškaraca koji se odvoje, te da je i optuženi sam vjerovao da zarobljenici idu u razmjenu jer je tako i Josipović svjedoku govorio.

241. Angažovanje pripadnika PS Bratunac u razdavajanju muškarce bošnjake od žena i djece, oduzimanju njihovih ličnih isprava i dragocjenosti, te sprovođenju u "bijelu kuću", Tužilaštvo je pokušalo dokazati iskazima svjedoka koji su bili u to vrijeme na području Potočara. Međutim, činjenica da je nekolicina policajaca bila u Potočarima, koju činjenicu nisu sporili ni sami salušani svjedoci Dragan Nešković, Branislav Jovanović, i Desimir Vasić, nije dovoljna jer svjedoci nisu potvrdili da su tu došli po naređenju Josipovića a kako bi izvršili neki zadatak, već iz radoznalosti, dakle samoinicijativno, da vide šta se dešava. Osim toga, Tužilaštvo tu svoju tvrdnju nije potkrijepilo niti jednim materijalnim dokazom, ni da je SJB Bratunac vršila ikakvu policijsku aktivnost dalje od Žutog mosta.

242. Tako Svjedok Desimir Vasić je svjedočeći o dešavanjima 13.07.1995. godine naveo da je u sklopu redovnih policijskih zadataka od strane zamjenika komandira Branimira Tešića upućen na lokaciju/punkt Žuti most. Sa svjedokom su na punktu Žuti most bili Branislav Jovanović i Dragan Nešković, također pripadnici PS Bratunac. Svjedok dalje navodi da je iz znatiželje krenuo dalje putem da vidi šta se dešava. Nedugo nakon toga, svjedok ističe da je naišao optuženi Tešić sa Draganom Neškovićem i naredio im da se vrate u Bratunac, te im rekao da će biti angažovani na obezbjeđenju kolone. Na lokaciji Žuti most svjedok nije sreo niti je vidio Josipovića ili druge rukovodioce policije osim optuženog Tešića koji mu je naredio da se vrati u Bratunac.

243. I svjedok Branislav Jovanović koji je 12.07.1995. godine došao do Potočara navodi kako je Tešić došao sa Draganom Neškovićem i naredio da idu u Bratunac kako bi obezbjedili autobuse koji prolaze, zadatak im je bio da spriječe ljude da ih ne gađaju. Međutim kad je vidio policajce koji ne trebaju biti tu po rasporedu odmah je rekao Neškoviću da ih vozi za Bratunac, iz kojeg ponašanja Vijeće zaključuje da ti policajci kao ni optuženi Tešić nisu imali tu neki poseban zadatak.

244. Sa iskazom svjedoka Branislava Jovanovića, saglasan je i iskaz svjedoka Dragana Neškovića u dijelu u kojem ovaj svjedok opisuje dešavanja nakon pada Srebrenice, te da je iz radoznalosti otišao u Potočare sa službenim vozilom. Pitao je pretpostavljenog Tešića da ide i on mu je rekao da će krenuti sa njim da vidi nekog kolegu. Na putu prema Potočarima nije vidio pripadnike PS Bratunac. Kada je došao u Potočare, vidio je zategnute trake, da se narod povukao u haldovinu, da je vojna policija bila ispred njih i pravila je red. Nije vidio pripadnike policije iz PS Bratunac ili drugih stanica. Svjedok je naveo da je sa Branimirom Tešićem iz radoznalosti otišao u predio Žutog mosta i Potočara.

245. U odnosu na kretanje optuženog Miodraga Josipovića, svjedočio je svjedok Zdravko Pajić koji je sa optuženim Josipovićem došao u Srebrenicu radi sprečavanja krađe. Imajući u vidu da optuženi Miodrag Josipovića kao načelnik SJB Bratunac u

Srebrenici nema ovlaštenja, te da iz dokaza T-217⁷⁷ proizilazi da je od strane optuženog Dragomira Vasića kao načelnika CJB Zvornik, optuženi Josipović bio odgovoran za zaštitu od pljačke imovine i industrijskih fabrika u Potočarima.

246. Tužilaštvo nije dokazalo ni da su policajci, pripadnici PS Bratunac koji su došli do Žutog mosta i do Potočara, uključujući i svjedoka Milisava Ilića koji je vršio evidenciju broja lica ukrcanih u autobuse, svojim radnjama ostvarili obilježja bilo kojeg krivičnog djela.

247. Većina saslušanih svjedoka na okolnosti ovu tačku optužnice svjedoči o tome da nije postojala neka konkretna instrukcija niti naređenje od strane optuženih Josipovića i Tešića o preduzimanju radnji vezanih za muškarce, žene i djecu koji su bili u Potočarima.

248. U spis su uloženi mnogi materijalni dokazi Tužilaštva koji se odnose na nadležnosti vojnih struktura vezano za područje Srebrenice i postupanja prema zarobljenicima (T-182, T-191, T-192), kao i dokazi odbrane O3-39, O3-177A, O3-135, ali nema takvih dokaza u spisu o angažovanosti i naredbama u tom pravcu da se angažuju pripadnici civilne policije, kao ni SJB Bratunac.

249. Izvedenim dokazima u postupku, kako objektivne tako i subjektivne prirode, nije dokazano da je optuženi Josipović naredio angažovanje pripadnika SJB Bratunac, kao ni da je njemu kao načelniku SJB Bratunac, od pretpostavljene instance došlo ikakvo pismeno naređenje ili uputa u tom smislu. U ovaj spis Tužilaštvo nije uložilo niti jedan materijalni dokaz koji sadrži bilo naređenje Josipoviću od njemu predpostavljenih kao ni naređenje samog optuženog Josipovića u tom pravcu, a navedeno nisu potvrdili ni saslušani svjedoci. Tužilaštvo nije dokazalo ni da je optuženi Tešić primio ikakve naredbe od optuženog Josipovića, ni da ih je neposredno izvršavao.

250. Također, izvedenim dokazima na glavnom pretresu, Tužilaštvo nije dokazalo ni da su optuženi Josipović kao načelnik SJB, a optuženi Tešić kao zamjenik komandira PS Bratunac bili upoznati sa planom za prisilno premještanje 40.000 hiljada Bošnjackog stanovništva i za likvidaciju više od 8.000. bošnjaka.

251. Osim toga, Tužilaštvo nije dokazalo ni da su radnje optuženog Josipovića ni optuženog Tešića u inkriminisanom periodu, vezano za ovu tačku optužnice, takvog karaktera da se mogu okarakterisati kao pomagačke, kao ni njihovo stanje svijesti da radnjama koje preduzimaju pomažu glavnim izvršiocima genocida.

⁷⁷ Naredba Dragomira Vasića, načelnik CJB Zvornik, broj: 206/95 od 16.07.1995. godine, u spis uložena i kao dokaz odbrane O3-19

Tačka 2. Optužnice

252. Tačkom 2. optužnice optuženim Miodragu Josipoviću i Branimiru Tešiću se stavlja na teret da su:

2. Dana 12. i 13.07.1995. godine, Miodrag Josipović naredio angažovanje pripadnika SJB Bratunac, dok je Branimir Tešić neposredno izvršavao njegove naredbe i organizovao prihvatanje više stotina zarobljenih muškaraca civila Bošnjaka prethodno odvojenih od njihovih porodica u Potočarima i dovezenih autobusima i kamionima u Bratunac i dijela od nekoliko hiljada muškaraca civila Bošnjaka zarobljenih duž putne komunikacije Bratunac-Konjević Polje, na način što su pripadnici SJB Bratunac s raskrsnice u Bratuncu upućivali autobuse i kamione na privremena mjesta zatočenja, između ostalih u Osnovnu školu „Vuk Karadžić“ i u ulicu koja vodi do škole, u hangar i na fudbalski stadion, gdje su naredili i podržavali protuzakonito zatvaranje dječaka i muškaraca Bošnjaka i njihovo držanje na privremenim mjestima zatočenja, na kojima su u popodnevnim i noćnim satima 13.07. sve do jutarnjih sati 14.07.1995. godine držani u nehumanim uslovima, zatvoreni u autobusima na vrućini, bez dovoljno zraka i sa upaljenim grijanjem u autobusima, bez hrane, bez liječničke pomoći, u konstantnom strahu za svoj život, izloženi stalnim maltretiranjima, pri čemu je 13.07. tokom noći pogubljeno najmanje 150 muškaraca Bošnjaka od kojih je više od 50 muškaraca odvedeno iz hangara iza Osnovne škole „Vuk Karadžić“ i pogubljeno po prijekom postupku, a oko 21,30 sati dva muškarca civila Bošnjaka prisiljena da siđu s kamiona, odvedena do obližnje garaže i pogubljena po prijekom postupku a jedan mentalno zaostali muškarac Bošnjak izveden iz autobusa parkiranog ispred Osnovne škole „Vuk Karadžić“ i pogubljen po prijekom postupku, a ujutru 14.07. svjesni da se muškarci Bošnjaci iz Bratunca kamionima i autobusima odvoze na mjesta pogubljenja u općini Zvornik organizovali pratnju raspoređivanjem policajaca u autobuse i kamione, a Branimir Tešić naredio i izvođenje pet zarobljenih iz hangara i njihovo ukrcavanje u autobus kojim su odvezeni na mjesto pogubljenja u Orahovcu, da bi nakon što su svi zarobljeni muškarci Bošnjaci napustili Bratunac tijela ubijenih skupljena i odvežena i zakopana u masovnu grobnicu u mjestu Glogova, općina Bratunac.

253. U odnosu na radnje opisane tačkom 2. Optužnice, kao i u obrazloženju prethodne tačke, za Vijeće nije sporno da je više stotina zarobljenih muškaraca civila bošnjaka dovezeno autobusima iz Potočara na privremena mjesta zatočenja u Bratuncu, da je tokom noći 13. na 14.07.1995. godine pogubljen jedan broj zarobljenih muškaraca, te da su jutru 14.07. muškarci iz Bratunca autobusima i kamionima odvezeni na mjesta pogubljenja u Opštini Zvornik. Kao što je utvrđeno za ranije iz tačke 1. optužnice, Vijeće nije našlo dokazanim van svake razumne sumnje da su pripadnici PS Bratunac učestvovali u navedenom događaju na način kako je to opisano u ovoj tački optužnice, te da je optuženi Josipović naredio angažovanje pripadnika SJB Bratunac, a optuženi Tešić neposredno izvršavao njegove naredbe.

254. Vezano za postupanje civilne policije nakon što je konvoj sa autobusim krenuo iz Potočara svjedočio je svjedok Branislav Jovanović o tome da je optuženi Tešić došao sa

Draganom Neškovićem u Potočare i naredio da idu u Bratunac kako bi obezbjedili autobuse koji prolaze. Zadatak im je bio, kako svjedok navodi, da spriječe ljude da ih ne gađaju. Svjedok je bio na poziciji ispred banke, prema Domu zdravlja, gdje je i bio Desimir Vasić, Rade Lončarević, do svjedoka je bio Rajko Vasić a s lijeve je bio Milenko Nikolić. Svjedok je vidio žene i djecu u autobusima. Bio je od 10 ujutro do 23 sata na zadatku i dalje navodi da su svo vrijeme prolazili autobusi, te da nije bilo puno incidenata, te da su smirivali ljude i da su onda preko motorole pozvani da se vrate u Stanicu.

255. Iskaz svjedoka Jovanovića je potvrdio i svjedok Desimir Vasić koji je rekao da su imali zadatak da obezbjede prolazak konvoja autobusa i kamiona kroz Bratunac i da su autobusi sa Bošnjacima išli prema školi Vuk Karadžić ali da ih je dovozila vojna policija koja ih je i obezbjeđivala. Svjedok dalje navodi da civilni policajci nisu imali nikakve zadatke vezane za te Bošnjake dovezene u Bratunac.

256. Svjedok Dragan Nešković je naveo da je civilna policija imala u sklopu službe zadatak obezbjeđivanja prolaska autobusa kroz Bratunac, a ne kao poseban zadatak, te da je u autobusima pored vozača vidio i vojne policajce.

257. Poslije, kada su iz pravca Srebrenice počele da dolaze kolone vozila, svjedok Rade Lončarević navodi da ga je zamjenik Tešić odredio da bude na glavnoj raskrsnici kako bi se održavao javni red i mir kao i nesmetano odvijanje saobraćaja, odnosno da ne bi bilo kamenovanja od strane ljudi vozila koja su išla u pravcu Konjević Polja. U tim vozilima koja su prolazila su bili muškarci, svjedok se ne sjeća da li je bilo žena. Određena vozila su išla prema Konjević Polju a drugi su išli u pravcu Vidovdanske ulice, što je u blizini škole Vuk Karadžić.

258. Svjedok dalje navodi da on nije usmjeravao autobuse prema školi Vuk Karadžić u Bratuncu jer je to bila vojna kolona koja nije u nadležnosti policije, te da je dobio naređenje da ne ide prema školi i stadionu jer je tu bila vojska i vojna policija. Autobusi koju su dolazili, kako svjedok ističe, bili su puni ljudi koji su smješteni u školu, a svjedok je čuo da ih čuva vojna policija Bratunačke brigade. Konačno, svjedok u svom iskazu navodi da mu optuženi Tešić nije ništa pominjao u vezi tih ljudi.

259. I svjedok Mevludin Orić koji se predao pripadnicima VRS nakon što je napadnuta kolona u kojoj je bio, svjedoči o tome da su njega i ostale koji su se predali doveli u magacin u Konjević Polju gdje ih je čuvala srpska vojska a da su odatle prebačeni u Bratunac. U autobusima kojim su ih prevozili, svjedok ističe da ih je pratila vojna policija. Kada su se autobusi zaustavili u ulici koja vodi prema školi Vuk Karadžić svjedok je vidio da ih tu isto čuva vojna policija. Sutradan im je rečeno da idu u Kladanj u razmjenu, kojom prilikom su bili vojni policajci sa njima u autobusu.

260. I svjedok Vera Dačić koja je stanovala blizu škole u Bratuncu je iz kuće gledala dovođenje zarobljenika u školu, u svom iskazu na glavnom pretresu je potvrdila da je jedan vojnik u šarenoj uniformi usmjeravao kolonu u školu, a kad je krenula da izađe u dvorište spiječio ju je jedan policajac.

261. Iz iskaza salušanih svjedoka Vijeće je utvrdilo kako ne proizilazi da su civilni policajci imali zadatak da organizuju prihvrat zarobljenih civila Bošnjaka dovezenih autobusima i kamionima u Bratunac 12. i 13.07. i da su ih upućivali na privremena mjesta zatočenja, već da su civilni policajci imali zadatak osiguranja kolone u smislu očuvanja javnog reda i mira a što spada u redovne zadatke u sklopu policijskih dužnosti.

262. Slijedeći dalje navode tačke 2. optužnice, nije dokazano da je optuženi Josipović naredio i podržavao protivzakonito zatvaranje dječaka i muškaraca Bošnjaka i njihovo držanje u nehumanim uslovima, te da je optuženi kao načelnik SJB Bratunac imao ikakvu nadležnost u vezi zarobljenika koji su dovezeni u školu Vuk Karadžić, u hangar i na stadion u Bratuncu.

263. Naime, u spis ovog predmeta nije uložen niti jedan materijalni dokaz da je Josipović dobio od svoji pretpostavljenih naredbu da se angažuju policajci SJB Bratunac za prihvrat, smještaj i čuvanje zatvorenika, a nije saslušan ni svjedok koji bi potvrdio da je bio upoznat sa postojanjem takvog naređenja.

264. Iz redne liste za jul 1995. godine⁷⁸ proizilazi da ni jedan pripadnik SJB Bratunac nije bio angažovan niti raspoređen na poslovima čuvanja zarobljenika. Mnogi svjedoci⁷⁹, pripadnici vojne policije Bratunačke brigade koji su učestvovali u prevozu i osiguranju zarobljenika su potvrdili da u tim radnjama nije učestvovala civilna policija.

265. I svjedok M-2 je naveo da je u kritično vrijeme u Bratuncu vidio civilne policajce koji vrše redovne policijske poslove, te da je vidio 2-3 autobusa sa zarobljenicima ispred Opštine za koje je kasnije saznao da ih je dovela vojna policija.

266. Tužilaštvo nije dokazalo ni navod iz tačke 2. optužnice da je optuženi Branimir Tešić djelujući po naređenju optuženog Miodraga Josipovića organizovao prihvrat više stotina zarobljenih muškaraca civila.

267. U tom pravcu, Vijeće je cijeno iskaz svjedoka Momira Nikolića koji je naveo kako je zadatke u vezi sa zarobljenicima dobijao od Ljubiše Beare načelnika bezbjednosti u

⁷⁸ T-312

⁷⁹ Svjedok M-1, Slobodan Mijatović, Mile Janjić, Mile Babić, Milovan Đokić

Glavnom štabu VRS i Vujadina Popovića, načelnika bezbjednosti u Komandi Drinskog Korpusa. Svjedok dalje navodi da je od Beare dobio naređenje da lično prenese pomoćniku komandanta za bezbjednost Dragi Nikoliću da organizuje prihvat, smještaj i obezbjeđenje a kasnije i likvidaciju zarobljenika koji će iz Bratunca biti prevezeni u zonu odgovornosti Zvorničke brigade, nigdje ne spominjuć angažovanje civilne policije.

268. Navedni iskaz svjedoka Nikolića potvrđuje i svjedok Slobodan Mijatović, pripadnik vojne policije. On je posvjedočio kako im je Momir Nikolić naredio da obezbjeđuju zarobljenike ispred osnovne škole Vuk Karadžić. Vidio je par civilnih policajaca koji su se starali za to da niko ne napada ljude u autobusima, te da su u autobusima bili jedan vojnik i vojni policajac. Svjedok dalje isiče da nije vidio civilne policajce u pratnji autobusa, kao ni da su civilni policajci obezbjeđivali zarobljenike u školi.

269. Iz iskaza saslušanih svjedoka pripadnika PS Bratunac koji su govorili o svom prisustvu kao i o prisustvu njihovih kolega, ne proizilazi da su oni svojim radnjma ostvarili obilježja krivičnog djela, te čak i od strane njima pretpostavljenih Tešića i Josipovića nisu dobili nikakve naredbe vezano za postupanje prema zatvorenicima.

270. Samo prisustvo policajaca oko objekata u kojima su bili zatočeni Bošnjaci, bez navođenja ijednog konkretnog dokaza o njihovom kriminalnom ponašanju, bez identifikacije tih policajaca, ne može biti dovoljan osnov da se terete njihovi nadređeni, u ovom slučaju optuženi Josipović i Tešić, posebno imajući u vidu da svjedoci koji su svjedočili o tome da su i civilni policajci držali straže, ne svjedoče ništa detaljnije o tome.

271. Vozač koji je vozio muškarce iz Potočara, svjedok Miladin Mlađenović je naveo da je ta lica čuvala vojska, a autobus pratila vojna policija i ta ih je ista policija smjestila u školu. I drugi vozači, svjedoci Ratko Marković i Slobodan Đajić su potvrdili da u transportu zarobljenika nije učestvovala civilna policija. Tako je svjedok Đajić naveo da je zarobljenike pratila vojna policija, dok je svedok Marković svjedočio o tome da je u transportu učestvovalo više autobusa, a da su u svakom bila po dva vojnika kao pratnja, te da je na početku i na kraju kolone bilo vojno vozilo.

272. Dokaz replike T-321 potvrdio da pripadnici civilne policije nisu bili angažovani na praćenju autobusa sa zarobljenicima, već je samo navedeno da su bili angažovani na praćenju tri strana konvoja i jednog domaćeg konvoja humanitarne pomoći.

273. Pomoćnik komandira PS Bratunac Dragan Nedeljković je istakao da prema njegovim saznanjima civilna policija u Bratuncu u julu 1995. godine nije imala naredbu da prati konvoj sa zarobljenicima.

274. Tužilaštvo je tezu o učešću pripadnika PS Bratunac i krivnji optuženi Josipovića i Tešića pokušalo dokazati kroz iskaze svjedoka koji su svjedočili o tome da im je bilo naređeno da trebaju obezbjeđivati hangar, da su bili prisutni u hangaru ili da su bili ispred hangara dok su u njemu bili zatvorenici.

275. Vezano za zatvorenike koji su bili u hangaru svjedočio je Branislav Jovanović koji je naveo da je dobio zadatak u okviru redovnih aktivnosti policije da obezbijedi hangar u kojem su bili zarobljenici na način da spriječi bilo kakvo uznemiravanje spolja, te da im je skrenuta pažnja da ne ulaze u hangar.

276. Rezervni policajac Nikolić Milenko navodi da je zarobljenicima u hangaru policija donosila vodu, omogućivala im da idu u wc, te da je njihov zadatak bio da spriječe ulazak drugih lica u hangar i napade nad zarobljenicima.

277. I iz pročitano g iskaza svjedoka Rajka Vasića⁸⁰ proizilazi da su civilni policajci u okviru patrolne službe bili u širem obezbjeđenju hangara, te da oni kao civilni policajci nisu imali naređenje da čuvaju ljude zatvorene u školi i u hangaru.

278. Iz iskaza navedenih svjedoka ne proizilazi da su imali ikakva ovlaštenja u vezi sa zarobljenicima koji su se tu nalazili, niti su uloženi dokazi koji upućuju na to da su preduzimali neke zabranjene radnje prema tim zatvorenicima.

279. Iz iskaza svjedok M-9 koji je svjedočio o tome da je vidio policijsko auto ispred hangara u kojem je navodno bio i optuženi Josipović Sud ne može sa sigurnošću izvesti zaključak o tome da je optuženi zaista viđen na spomenutoj lokaciji, imajući u vidu da je iskaz ovog svjedoka potvrdio samo jedan drugi svjedok i to svjedok M-10 također sa mjerama zaštite, a na čijem iskazu (čak i da su dali sudu dovoljno dokaza o učešću optuženog) ne može zasnovati osuđujuća presuda.

280. Vijeće je prihvatilo nalaz i mišljenje vještaka policijske struke dr. Mileta Matijevića da iz raspoložive dokumentacije i u odnosu na optuženog Miodraga Josipovića i Branimira Tešića, u svojstvu koje su imali i u okviru ovlaštenja vezanih za svoja radna mjesta da su vršili angažovanje pripadnika SJB Bratunac na poslovima i zadacima regulisanja saobraćaja i obezbjeđivanja javnog reda i mira, te da oni nisu mogli angažovati pripadnike SJB Bratunac na poslovima čuvanja zarobljenika koje je zarobila VRS.

281. Kao što je navedeno u paragrafu 203. ove presude, vezano za tačku 1. Optužnice, Vijeće ponavlja da u spis su uloženi mnogi materijalni dokazi Tužilaštva koji se odnose

⁸⁰ T-95 zapisnik o saslušanju svjedoka Rajka Vasića od

na nadležnosti vojnih struktura vezano za područje Srebrenice i postupanja prema zarobljenicima (T-182, T-191, T-192), kao i dokazi odbrane O3-39, O3-177A, O3-135, ali nema takvih dokaza u spisu o angažovanosti i naredbama u tom pravcu da se angažuju pripadnici civilne policije, kao ni SJB Bratunac.

282. I svjedok Richard Butler je u unakrsnom ispitivanju potvrdio da Direktiva 7 i Krivaja 95 nisu predviđali zadatke za jedinice MUPa, te da je prvo angažovanje policije počelo naredbom zamjenika ministra policije Tomislava Kovača. Osim toga, Butler je potvrdio da su objekti u kojem su držani zarobljenici u Bratuncu određeno od strane Bratunačke brigade i Drinskog korpusa RS.

283. Kao i u slučaju obrazloženja tačke 1. Optužnice, ni u tački 2. Tužilaštvo nije dokazalo da su radnje optuženog Josipovića i optuženog Tešića u inkriminisanom periodu takvog karaktera da se mogu okarakterisati kao pomagačke, kao ni njegovo stanje svijesti da radnjama koje preduzima pomaže glavnim izvršiocima genocida.

OPTUŽENI DRAGOMIR VASIĆ, DANILO ZOLJIĆ I RADOMIR PANTIĆ

284. Tačkama 3. – 10. optužnice optuženima Dragomiru Vasiću, Danilu Zoljću i Radomiru Pantiću se stavlja na teret da su:

3. Dana 12. i 13. jula 1995. godine, pripadnici redovne policije i pripadnici 1. čete PJP CJB Zvornik pod komandom i pod nadzorom **Vasić Dragomira**, pripadnici 1. čete PJP CJB Zvornik pod komandom i nadzorom **Zoljić Danila i Pantić Radomira**, su zajedno sa pripadnicima Specijalne brigade policije MUP RS naoružani automatskim oružjem učestvovali u zarobljavanju snaga UN-a, u okruženju civilnog bošnjačkog stanovništva, u pretresu sela nastanjenih bošnjačkim stanovništvom u okolini Potočara s ciljem iseljavanja bošnjačkog civilnog stanovništva Zaštićene UN zone tako što su ih prethodno skupili u Potočarima i svojim dolaskom, naoružani puškama i sa psima među bošnjačko stanovnišvo i uz zapaljene kuće i stogove sijena u okolini i artiljerijsku paljbu sa okolnih brda, a u situaciji sa nedovoljno hrane i vode uz prijetnje i psovke odvodili pojedine muškarce i žene nakon čega su se ubrzo čuli jauci, krikovi, pucnji iz oružja koji se više nisu vraćali na mjesto odakle su odvedeni, izazvali paniku među okupljenim bošnjačkim stanovništvom a zatim učestvovali u prisilnom odvajanju više od 1000 muškaraca Bošnjaka od njihovih porodica, starosne dobi od 16 do 60 godina, koje su odvodili u „Bijelu kuću“ gdje su ih ispitivali i iz koje kuće su se čuli pucnjevi oružja, i koji su svoje pasoše i lične karte morali ostaviti ispred „Bijele kuće“ a zatim su odvedeni autobusima u Bratunac radi privremenog zatočenja prije nego će biti likvidirani, što je izazvalo još veću uznemirenost i zabrinutost bošnjačkog stanovništva a zatim prebrojavali žene, djecu i malobrojne starije i iznemogle muškarce koji su se u paničnom strahu za svoje živote uz guranje i gužvu ukrcavali u autobuse i kamione čiju su pratnju vršili pripadnici policije policijskim vozilima, dok su u obezbjeđenju puteva za prolazak kolone sa bošnjačkim stanovništvom učestvovali pripadnici 1., 3. i 6. čete PJP CJB Zvornik i na taj način učestvovali

u prisilnom iseljavanju oko 40 000 bošnjačkog stanovništva iz Potočara na područja izvan Republike Srpske;

4. Od 12. do 19. jula 1995. godine, pod komandom i nadzorom **Vasić Dragomira**, pripadnici redovne policije i pripadnici 1., 3. i 6. čete PJP CJB Zvornik, a pripadnici 1., 3. i 6. čete PJP CJB Zvornik i pod komandom i nadzorom **Zoljić Danila**, a pripadnici 1. čete PJP CJB Zvornik pod komandom i nadzorom **Pantić Radomira** preduzimali aktivnosti na sprečavanju bjekstva muškaraca Bošnjaka, većinom civila iz zaštićene zone UN Srebrenica, na teritoriju pod kontrolom Armije R BiH, pozivanjem na predaju, organizovanjem zasjeda, ultimatumima i prijetnjama smrću, zarobljavanjem, pretresanjem, pljačkanjem, zlostavljanjem, ubijanjem i pritvaranjem više hiljada muškaraca Bošnjaka, na širem reonu Sandića, Konjević Polja i Nove Kasabe kojom prilikom su ih primorali da svoje dragocjenosti i stvari odbace na velike gomile a zatim ih po vrelom julskom suncu satima držali bez vode i hrane, bez liječničke pomoći koja je bila potrebna ranjenim, primoravali ih da pozdravljaju srpskim pozdravom i pjevaju srpske pjesme, veliki broj njih je zlostavljano i ubijano a ostali zarobljeni su sprovedeni do privremenih mjesta zatočenja, skladišta Kravica, prostorije magacina u Konjević Polju gdje su izvršene masovne likvidacije a najveći broj njih, više hiljada, su transportovali autobusima i kamionima u Bratunac odakle su prevoženi na mjesta masovnih pogubljenja na području općine Zvornik;
5. Dana 13. jula 1995. godine, pripadnici redovne policije i pripadnici 1. čete PJP CJB Zvornik pod komandom i nadzorom **Vasić Dragomira**, a pripadnici 1. čete PJP CJB Zvornik pod komandom i nadzorom **Zoljić Danila** i **Pantić Radomira** vršili prihvata prethodno odvojenih muškaraca Bošnjaka od njihovih porodica u Potočarima i dovezenih autobusima i kamionima u Bratunac i dijela od nekoliko hiljada muškaraca civila Bošnjaka zarobljenih duž putne komunikacije Bratunac-Konjević Polje, i učestvovali u protuzakonitom zatvaranju dječaka i muškaraca Bošnjaka i njihovom držanju na privremenim mjestima zatočenja u Bratuncu, među kojima su bili Osnovna škola "Vuk Karadžić", hangar i fudbalski stadion, na kojima su u popodnevnom i noćnim satima 13.07. sve do jutarnjih sati 14.07.1995. godine držani u nehumanim uslovima, mnogi od njih zatvoreni u autobusima na vrućini, bez dovoljno zraka i sa upaljenim grijanjem u autobusima, bez hrane, bez liječničke pomoći, u konstantnom strahu za svoj život, izloženi fizičkom nasilju, pri čemu je 13.07. tokom noći pogubljeno najmanje 150 muškaraca Bošnjaka od kojih je više od 50 muškaraca odvedeno iz hangara iza Osnovne škole „Vuk Karadžić“ i pogubljeno po prijekom postupku, petoricu muškaraca Bošnjaka koji su pokušali izbjeći odvođenje na strijeljanje iz škole Vuk Karadžić strijeljali policajci dok su se spuštali sa drugog spata kroz prozor a oko 21,30 sati dva muškarca civila Bošnjaka prisiljena da siđu s kamiona, odvedena do obližnje garaže i pogubljena po prijekom postupku a jedan mentalno zaostali muškarac Bošnjak izveden iz autobusa parkiranog ispred Osnovne škole „Vuk Karadžić“ i pogubljen po prijekom postupku, a ujutru 14.07. svjesni da se muškarci Bošnjaci iz Bratunca kamionima i autobusima odvoze na mjesta pogubljenja u općini Zvornik organizovali pratnju raspoređivanjem policajaca u autobuse i kamione, da bi nakon što su svi zarobljeni muškarci Bošnjaci napustili Bratunac tijela ubijenih skupljena i odvežena i zakopana u masovnu grobnicu u mjestu Glogova, općina Bratunac;
6. U periodu od 12. do 19. jula 1995. godine, **Vasić Dragomir** komandovao i nadzirao aktivnosti pripadnika redovne policije i pripadnika 6. čete PJP CJB Zvornik, a **Zoljić Danilo** komandovao i nadzirao aktivnosti 6. čete PJP Zvornik koji su u Konjević Polju vršili zarobljavanja muškaraca

Bošnjaka iz kolone koja se pokušavala probiti iz Srebrenice prema Tuzli i protuzakonito ih zatvarali u obližnji magacin, zgradu osnovne škole i objekat baze 5. inženjerskog bataljona Drinskog korpusa u blizini raskrsnice u Konjević Polju, koji su bili izloženi fizičkom nasilju, bez hrane i vode, gdje su im oduzimani novac i dragocjenosti pa su tako 13. jula, nakon zarobljavanja grupe od oko 150 muškaraca Bošnjaka, pratili njihov transport autobusima do sela Cerska, udaljenog oko 3 km od Konjević Polja i vršili obezbjeđenje dok je od strane pripadnika VRS-a vršeno strijeljanje i zakopavanje svih 150 zarobljenih muškaraca Bošnjaka od kojih je 147 na sebi imalo civilnu odjeću gdje su pomoću teške mehanizacije zatrpani u masovnu grobnicu, a istog dana 16 muškaraca Bošnjaka, među kojima i oštećenog M-13, zarobili iz kolone koja se pokušavala probiti prema Kladnju a zatim ih zatvorili u magacin gdje su ih pripadnici policije primorali da se skinu i ostanu samo u donjem vešu a potom ih puškama i drugim predmetima udarali po svim dijelovima tijela dok nisu pali na tlo, a zatim ih je gupa policajaca, među kojima je bio Nenad Deronjić, odvezla autobusom nedaleko od toga mjesta na obalu rijeke Jadar gdje su ih strijeljali, koja strijeljanja je preživio samo oštećeni svjedok M-13, a zatim nastavili sa zatvaranjem drugih zarobljenih Bošnjaka u magacin u kome je ubijeno bar 50 muškaraca a njihova tijela su u pratnji policije utovarivačem prevezena do obližnjih grobnica u koje su zatrpana;

7. Nakon što je dana 12. jula 1995. godine osnovana SJB Srebrenica pa u periodu od sljedećih nekoliko dana, **Vasić Dragomir** komandovao i nadzirao aktivnosti pripadnika redovne policije i pripadnika 2. čete PJP CJB Zvornik, a **Zoljić Danilo** komandovao i nadzirao aktivnosti 2. čete PJP Zvornik, koji su kao pripadnici novouspostavljene policijske stanice Srebrenica čiji je načelnik bio Petko Pavlović, vršili različite oblike nasilja nad grupom od 40 starih, iznemoglih civila Bošnjaka koji su nakon bjekstva stanovništva Srebrenice u Potočare ostali u svojim kućama, pa su izdvojili 16 muškraca i zatvorili ih u kuću Tutundžić Sulejmana a zatim ih tokom noći odveli u nepoznatom pravcu od kada im se gubi svaki trag, a najmanje dvije žene više puta silovali NN pripadnici SJB Srebrenica, na koji način su poduzeli sve kako bi preostalom malobrojnom bošnjačkom stanovništvu u Srebrenici učinili život nepodnošljivim i na taj način ih prisilili da napuste svoj grad i imovinu i prebacili ih kamionom do Potočara znajući da se tu vrši sakupljanje bošnjačkog stanovništva koje će biti prisilno premješteno na teritorij izvan RS;
8. Dana 15. jula 1995. godine, pod nadzorom **Vasić Dragomira i Zoljić Danila**, policajci PS Zvornik i pripadnici četa PJP CJB Zvornik, među kojima i F.N. i Đ.A., naoružani automatskim oružjem bili u pratnji i obezbjeđenju transporta zarobljenih Bošnjaka koji su autobusima dovoženi u Kozluk, na obalu rijeke Drine u blizini fabrike „Vitinka“, pa nakon što bi izveli zarobljene i postrojili ih, zajedno sa pripadnicima VRS-a na njih pucali iz automatskih pušaka, a dok su trajala strijeljanja na mjesto strijeljanja došao Danilo Zoljić kako bi se uvjerio da strijeljanja idu po planu, i na koji način je pogubljeno više od 1000 muškaraca i dječaka Bošnjaka, a dana 16. jula 1995. godine, pripadnici redovne policije Policijske stanice Kozluk na kontrolnom punktu u neposrednoj blizini Doma kulture u Pilici, obezbjeđivali širi prostor Doma kulture u Pilici dok je u istom trajalo strijeljanje 500 zarobljenih muškaraca Bošnjaka, prethodno dovezenih iz Bratunca, **Dragomir Vasić** znajući za plan da se svi muškarcu Bošnjaci ubiju i znajući za provođenje tog plana masovnim strijeljanjima koja su vršena prethodnih dana na različitim lokacijama, pristao i podržao nesmetano vršenje strijeljanja oko 500 zarobljenih Bošnjaka čija su tijela sutradan prevezena na Ekonomiju Branjevo gdje su pokopani u masovnu grobnicu;

9. **Vasić Dragomir**, znajući da se u oktobru 1995. godine u Policijskoj stanici Skelani duže vremena, a najmanje mjesec dana, nalaze protuzakonito zatvoreni muškarci civili Bošnjaci i to Salihović Reuf, sin Osmana; Čivić Husein, sin Osmana; Smajić Refik, sin Omera; Tabaković Haris, sin Mehe; Smajlović Mustafa, sin Hakije; o čemu je obavijestio i državnu bezbjednost, znajući za plan da se svi vojnosposobni muškarci Bošnjaci pogube i podržavajući taj plan, nije obezbijedio njihovu sigurnost i zakonito postupanje prema istima, što je za posljedicu imalo prisilni nestanak navedenih Bošnjaka;
10. U cilju ostvarivanja udruženog zločinačkog poduhvata koji uključuje ukop svih vojno sposobnih muškaraca Bošnjaka iz enklave Srebrenica, pod komandom i nadzorom **Vasić Dragomira**, približno od 1. avgusta 1995. do približno 1. novembra 1995., pripadnici redovne policije i Posebnih jedinica policije CJB Zvornik učestvovali su u organizovanim i sveobuhvatnim nastojanjima da se prikriju pogubljenja, posmrtni ostaci i identiteti žrtava ubijenih u zoni odgovornosti CJB Zvornik tako što su pratili i obezbjeđivali iskopavanje tijela ubijenih Bošnjaka iz primarnih masovnih grobnica na lokacijama: Ekonomija Branjevo, Kozluk, brana kod Petkovaca, Orahovac i Glogova; te prebacivanje tijela i skeletnih ostatak u sekundarne grobnice na lokacijama: dvanaest lokacija uz Čančarski put (s tijelima sa Ekonomije Branjevo i iz Kozluka), četiri lokacije kod Liplja (s tijelima s brane kod Petkovaca), sedam lokacija kod Hodžića (s tijelima iz Orahovca), te na sedam lokacija kod Zelenog Jadra (s tijelima iz Glogove).

Tačka 3. Optužnice

283. Izvedenim dokazima tokom glavnog pretresa Tužilaštvo nije dokazalo da su pripadnici 1. čete PJP CJB Zvornik bili pod komandom i nadzorom optuženih Dragomira Vasića, Danila Zoljića i Radomira Pantića.

286. Vezano za tvrdnju Tužilaštva o vršenju komande i nadzora 1. čete PJP CJB Zvornik od strane ovih optuženih, Vijeće je prije svega cijenilo Naređenje MUP RS 64/95 od 10.07.1995. godine⁸¹, koje je doneseno na osnovu naredbe Radovana Karadžića od 09.07.1995. godine. Naredbom od 10.07.1995. godine, Tomislav Kovač zamjenik ministra MUP-a RS, naređuje angažovanje 1. četa PJP Zvornik i drugih jedinica MUPa RS koje su bile u borbenim dejstvima na sarajevskom ratištu i upućuje u rejon Srebrenice u toku narednog dana, odnosno 11.07.1995. godine. Tačkom 3. ove naredbe, za komandanta svih jedinica određuje se Ljubiša Borovčanin, koji se po dolasku na odredište ima javiti načelniku Šaba Korpusa, generalu Krstiću.

287. I saslušani svjedoci Tužilaštva, kako i odbrane, koji su u to vrijeme bili pripadnici 1. čete PJP CJB Zvornik, u svom svjedočenju nisu označili optužene kao lica koja su im davala naređenja u vezi vršenja zadataka u sklopu njihovog djelovanja u PJP.

⁸¹ dokaz odbrane trećeoptuženog broj O3-4

288. Tako je svjedok Radoslav Stuparević, koji je u kritično vrijeme bio zamjenik komandira 1. čete potvrdio da dok su bili na terenu nisu komunicirali sa Centrom jer su bili prepočinjeni vojsci. Svjedočeći o tome, svjedok navodi da je 11.07.1995. godine, po dolasku dijela jedinice ispred PS Bratunac, optuženi Radomir Pantić rekao da idu u pravcu Žutog mosta gdje će dobiti uputstva od Ljubiše Borovčanina, te da im nije ništa više rekao.

281. Vezano za nadležnost optuženog Danila Zoljića, svjedok Stuparević je na unikarsna pitanja odbrane optuženog Zoljića naveo da mu se optuženi obratio dok su bili u Zvorniku i rekao da im je komandant Borovčanin, s obzirom da se oni prepočinjavaju drugoj jedinici. Prilikom boravka na terenu u Sandićima, po kazivanju ovog svjedoka, pokušali su obavijestiti Borovčanina o dešavanjima, ali nisu ni pokušavali kontaktirati CJB Zvornik, jer su u tom trenutku pripadnici 1. čete bili prepočinjeni vojsci.

282. Analizirajući naredbu 64/95 od 10.07.1995. godine svjedok Krsto Jakšić navodi da je naređenje o angažovanju 1. čete PJP CSB Zvornik upućeno u kabinet ministra unutrašnjih poslova i u tom naređenju je određen Ljubiše Borovčanin kao komandant jedinice, od 11.07.1995. godine. Svjedok dalje navodi da 1. četa od 11.07.1995. kad stupa na teren dolazi pod komandu Ljubiše Borovčanina, te da nije stigao nikakav zahtjev prema CJB da se obezbjedi transport civila u periodu od 10. do 14.07.1995. godine.

283. Imajući u vidu ovu naredbu Tomislava Kovača, kao i iskaze saslušanih svjedoka, Vijeće nije moglo izvući zaključak o tome da su optuženi Vasić, Zoljić i Pantić, svako u okviru svojih nadležnosti i ovlaštenja vršili komandu i nadzor pripadnika 1. čete PJP CJB Zvornik.

284. Samo prisustvo optuženih Pantića i Zoljića na terenu sa jedinicama PJP CJB Zvornik nije dovoljan dokaz o tome da su ovi optuženi zaista vršili komandu i nadzor nad prisutnom 1. četom. Navedeno nisu potvrdili saslušani svjedoci, tj. niko od svjedoka nije svjedočio o tome da su dobijali određena naređenja za djelovanje.

285. U naredbi optuženog Pantića da jedinice idu na Žuti most, kao i kasnija naredba da idu obezbjeđivati putnu komunikaciju, Vijeće ne nalazi elemente izvršenja krivičnog djela, imajući u vidu da ti zadaci predstavljaju redovne policijske poslove.

286. Iz iskaza saslušanih svjedoka, pripadnika 1. čete PJP proizilazi da je njihov zadatak bio vezan za rejon Sandića i Žuti most, te da im je direktno nadređeni bio Ljubiša Borovčanin. Svjedoci nisu spominjali optužene Vasića, Zoljića ni Pantića u kontekstu toga da su im ovi optuženi izdavali ikakva naređenja.

287. Vežano za dalje navode optužnice, kako su pripadnici 1. čete PJP učestvovali u zarobljavanju snaga UN-a, okruženju civilnog stanovništva i pretresu sela nastanjenih bošnjačkim stanovništvom, Vijeće će se osvrnuti kratko na dokaze izvedene u odnosu na ove navode, ali neće se detaljno upuštati u analizu dokaza i činjenica, imajući u vidu da nije našlo da su optuženi Vasić, Zoljić i Pantić imali efektivnu kontrolu nad pripadnicima 1. čete.

288. U odnosu na zarobljavanje snaga UNa u spis je uložen transkript svjedočenja svjedoka Vincentius Egbersa⁸², koji je svjedočio o tome da je zarobljen sa 10 pripadnika jedinice i odveden u školu u Novoj Kasabi kod majora Zorana Malianića, gdje su i prenoćili.

289. Iz depeše broj 277 od 12.07.1995. godine⁸³, proizilazi da je došlo do zarobljavanja Unprofora, ali taj događaj nije opisan kao da se radi o zadatku koji je bio dodjeljen pripadnicima 1. čete PJP CJB Zvornik.

290. Da je došlo do zarobljavanja pripadnika UNa i oduzimanja njihovog vozila potvrđuje i svjedok Slobodan Tojić koji svjedoči o tome da je vidio transporter sa natpisom UNa i u njemu specijalnu policiju kojoj su se predavali muškarci iz šume.

291. Vežano za pretres terena i kuća u okolini Potočara, svjedočili su određeni svjedoci, pripadnici 1. čete, ali su u svojim iskazima naveli da nikoga po tim kućama nisu našli. Teren koji su pretresali bio je iz pravca Źutog mosta prema Potočarima. Nakon toga su oko podne upućeni u rejon Sandića na obezbjeđenje putne komunikacije.

292. Tako svjedok Svjetlan Stanišić se sjeća da su pretresali neki teren gdje su bile kuće ali da nikoga nisu u njima našli, dok je svjedok Dragan Kandić pripadnik 1. čete naveo da im je bio zadatak da na terenu kojim su se kretali pregledaju kuće, ali u kućama nije bilo civila. Nije znao gdje su ljudi iz tih kuća.

293. I svjedok Nikola Rakić pripadnik 1. čete PJP CJB Zvornik je izjavio da je dana 11.07.1995. godine upućen na rejon Źutog mosta, te da je sutradan krenuo sa jedinicom u pretres tog rejona u kojem nisu nikoga našli jer su sve kuće bile prazne.

294. Svjedok Mile Stanišić, također pripadnik 1. čete PJP CJB Zvornik svjedoči kako je upućen u Bratunac pa u rejon Źutog mosta sa ciljem upoznavanja putne komunikacije. Svjedok dalje navodi da su sutradan upućeni na područje kod industrijske zone gdje su

⁸² T-32 Transkript o saslušanju svedoka Vincentius Egbersa, strana 2757 do 2165, a završava 2495,

⁸³ Dokaz br. O3– 26, Depeša, broj: 277/97 od 12.07.1995.godine

bili okupljeni neki ljudi, ali svjedok I njegova jedinica nisu imali zadataka prema tim ljudima.

295. Iz iskaza saslušanih svjedoka proizilazi da je optuženi Tešić jedino naredio obezbjeđenje putne komunikacije, što spada u domen redovnih policijskih dužnosti, te da im nije izdavao nikakva druga naređenja vezano za kretanje u tom periodu i izvršavanje ikakvih zadataka vezano za zarobljenike enklave Srebrenica.

296. Tako je svjedok Branislav Jovanović naveo da je Dragan Nešković došao vozilom sa optuženim Tešićem i naredio im da se vrate u Bratunac jer treba da obezbjede autobuse koji su prolazili, odnosno da spriječe ljude da ih ne gađaju.

297. Svjedok Tužilaštva BiH Dragan Kandić je izjavio da je kao pripadnik II voda 1. čete PJP CSB Zvornik 11.07.1995. godine upućen na teren u reonu Žutog mosta sa zadatkom odbrane grada Bratunca od eventualnih napada ARBiH. Sljedećeg jutra, prema iskazu svjedoka Kandića je njegova jedinica dobila zadatak da krene prema Srebrenici, te da su prišli Potočarima gdje su proveli sat ili dva. Nakon ovoga, svjedok Dragan Kandić izjavljuje da dobijaju zadatak da idu u reon Sandića, kako bi obezbjeđivali putnu komunikaciju Bratunac-Konjević Polje. Prva četa je zauzela jedan dio, a drugi dio obezbjeđenja te iste putne komunikacije vršili pripadnici II. Odreda Specijalne brigade policije. Nije im ništa rečeno u vezi civila, osim da štite tu putnu komunikaciju.

298. Svjedok Svjetlan Stanišić ističe da je njihov zadatak bio da obezbjedi putnu komunikaciju da se saobraćaj može normalno odvijati i da u slučaju napada neprijateljske vojske da zaštite njihov narod i sela kao i taj put.

299. Slično, svjedok Predrag Krstić, koji je bio policajac PS Milići i pripadnik 1. čete PJP CSB Zvornik je svjedočio da je 11.07.1995. godine dobio zadatak da ide na obezbjeđenje putne komunikacije Bratunac-Konjević Polje, gdje je prvo upućen u reon Žutog mosta, a zatim prema Potočarima, gdje su se zadržali kraće vrijeme, nakon čega im je komandir Pantić rekao da se vrate u Bratunac. Nakon toga, 13.7.1995. godine svjedok Krstić i pripadnici njegove čete su 13.07.1995. godine imali zadatak osiguravanja putne komunikacije u reonu Sandića.

300. Konačno, tokom ovog postupka Tužilaštvo BiH nije izvelo niti jedan dokaz o prisustvu 3. čete PJP Zvornik, bilo ijednog pripadnika ove čete u relevantno vrijeme, na bilo kojem mjestu bitno za optužnicu, niti je uložen ijedan dokaz vezano za ove okolnosti.

301. Izvedenim dokazima na glavnom pretresu, nije dovedena u vezu 6. četa sa dešavanjima opisanim u ovoj tački optužnice, te Vijeće još jednom upućuje na naredbu

broj 462/95 od 03.07.1995. godine⁸⁴, kojom je 5. četa na terenu u Konjević Polju zamijenila 6. četa, te iz datuma naredbe proizilazi da ta rotacija nije bila vezana za operaciju Krivaja 95.

Tačka 4. Optužnice

302. Vezano za prvi dio tačke 4. optužnice u kojem se navodi da su optuženi Dragomir Vasić, Danilo Zoljić i Radomir Pantić vršili komandu i nadzor pripadnika redovne policije i pripadnika 1., 3. i 6. čete PJP CJB Zvornik, Vijeće podsjeća na Naredbu 64/95 od 10.07.1995. godine iz koje proizilazi da su pripadnici 1. čete od 11.07.1995. godine bili pod komandom i kontrolom Ljubomira Borovčanina.

303. Iz izvedenih dokaza tokom glavnog pretresa, Vijeće je utvrdilo kako je 6. četa PJP CJB Zvornik Naredbom broj 462/95 od 03.07.1995. godine⁸⁵ određena da zamijeni 5. četu u Konjević Polju na obezbjeđenju putne komunikacije, dok 3. četa nije uopšte bila angažovana, kao što je obrazloženo i u tački 3. Optužnice.

304. Za Vijeće nije sporno da su nakon pada Srebrenice pretresani okolni tereni na širem rejonu Šandića, Konjević Polja i Nove Kasabe kako bi se pronašli i zarobili muškarci bošnjaci, međutim tokom ovog krivičnog postupka nije dokazano da su to činili pripadnici PJP CJB Zvornik, bez obzira da li se radi od pripadnicima 1., 3. ili 6. čete PJP CJB Zvornik.

305. U prilog tome, Vijeće je cjenilo dokaze uložene u spis, odnosno naredbu komande Drinskog korpusa i od 11.07.1995. godine⁸⁶ i naredbe za blokadu Drinskog korpusa od 15.07.1995. godine⁸⁷. Tako iz naredbe od 11.07.1995. godine proizilazi da Komanda Drinskog korpusa naređuje jedinicama oko enklave da se posebna pažnja posveti budnosti i gotovosti za odbijanje napada iz pozadine zbog mogućnosti nailaska muslimanskih snaga, te naređuje dogovor i saradnju sa organima MUPa u Vlasenici, Han Pijesku, Sokocu i Zvorniku za obezbjeđenje putne komunikacije i sprečavanje prolaska Muslimanima iz enklave i u enklavu.

306. I iz naredbe od 15.07.1995. godine proizilazi da komanda Drinskog korpusa naređuje da se poduzmu sve mjere na saniranju i sprečavanju posljedica od eventualnog napada na Zvornik i sprečavanje muslimanskih formacija iz Srebrenice i Tuzle.

307. Iz gorespomenutih naredbi proizilazi da je komanda Drinskog korpusa naređivala provođenje aktivnosti u cilju neutralisanja snaga 28. divizije Armije BiH, te da su

⁸⁴ T-226 Depeša Dragomira Vasića, komandant štaba CJB Zvornik, broj: 12-6/08-462/95 od 03.07.1995.godine

⁸⁵ ibid

⁸⁶ T-184

⁸⁷ T-243

djelovanja u tom pravcu u isključivoj nadležnosti vojske, te u tom pravcu ne nalazi da su optuženi Vasić, Zoljić i Pantić kao rukovodioci civilne policije mogli imati ovlaštenja onako kako je naznačeno u tački 4. optužnice.

308. Svjedok ST-178, koji je u inkriminisano vrijeme bio na visokoj poziciji u CJB Zvornik, u svom svjedočenju na glavnom pretresu ističe kako nije imao saznanja o tome da su pripadnici 1. čete bili na lokaciji Sandića i da se tamo predavao određeni broj civila i vojnika, što je saznao naknadno kada su mu kao svjedoku predočeni određeni dokumenti kada je svjedočio pred MKSJ.

309. Tako je svjedok Rade Burnjaković svjedočeći na nastavku glavnog pretresa održanog dana 24.01.2017. godine izjavio da je 12.07.1995. godine bio u Konjević Polju i vidio da se Bošnjaci predaju nekome na cesti, ali nije siguran jesu li to bili pripadnici vojske ili policije.

310. Svjedok Luka Bogdanović, načelnik odjeljenja policije u CJB Zvornik je istakao da su prema zarobljenima jedini nadležni bili pripadnici VRS.

311. I svjedok Nenad Dukić, pripadnik vojne policije koji je bio na raskrsnici u Konjević Polju vidio kako se neki muškarci predaju licima u plavim pancirima, ali da su se njihove uniforme razlikovale od uniformi civilnih policajaca koji su bili na punktu koji je bio nasuprot mjesta na raskrsnici gdje je bio svjedok.

312. I svjedoci M1 i Slobodan Mijatović, pripadnici vojne policije su naveli da su dana 12.07.1995. godine bili u pratnji Ratka Mladića i kada su prolazili kroz Sandiće. Oba svjedoka su vidjela na livadi mnogo civila i mnogo vojske, a svjedok Mijatović svjedočio je da je vidio zarobljene Bošnjake koje su čuvali pripadnici VRS-a.

313. Svjedok Dragan Kandić je vidio predaju određenog broja muškaraca, od koji su neki imali oružje i uniforme u rejonu Sandića.

314. Vozač Ljubomira Borovčanina, svjedok Neđo Kandić, svjedočio je o tome da je 13.07.1995. godine na putu vidio kako se pripadnici Armije BiH predaju. Svjedok dalje navodi da je tu došao Mladić sa pratnjom, te da je Borovčanin pitao Mladića da neko od vojske preuzme te ljude i da je Mladić svojim ljudima naredio da se spoje sa Borovčaninom i da postupe tako da se preuzmu, nakon čega je otišao.

315. Svjedok Mevludin Orić koji je zarobljen u Konjević Polju navodi da je držan u magacinu kojeg je čuvala vojska, te da je u večernjim satima sa drugim zarobljenicima prevezen u Bratunac, autobusom koji je bio u pratnji dva vojna policajca.

316. Vezano za lica koja su se predavala na širem rejonu Sandića, Konjević Polja i Nove Kasabe, u spis su uloženi određeni materijalni dokazi iz kojih ne proizilazi učešće pripadnika civilne policije. Tako iz dokaza T-189 Komande Drinskog korpusa, Odjeljenje za OB poslove, broj: 17/901 od 13.07.1995. godine, proizilazi da Komanda obaviještava o predaji lica koja su se pokušavala probiti na teritorij Tuzle, te između ostalog se navodi da je jedna grupa došla u vatreni dodir sa "našim jedinicama", te da "njihovi borci megafonima pozivaju da se predaju".

317. Iz dokaza Tužilaštva BiH T-192 Naredba pukovnika Milomira Savčića od 13.07.1995. godine kojom navodi da je u rejonu Kasabe zarobljeno preko 1000 pripadnika bivše 28. Divizije Armije BiH i da su zarobljenici pod kontrolom Bataljona vojne policije. Naredbom se naređuje komandantu Bataljona vojne policije da preduzme mjere da se zarobljenici sklone van magistralnog puta i stave u zatvorene prostorije koje su zaštićene od osmatranja sa zemlje i vazduha.

318. Osim toga, Vijeće je cijeno i Naredbu komande Drinskog koprupa broj 01/4-157/5 od 13.07.1995. godine⁸⁸ iz koje proizilazi da nakon pada Srebrenice vojska naređuje pretres terena u cilju potpunog pretresa oslobođenog prostora.

319. Vezano za Tvrdnju Tužilaštva da su pripadnici redovne policije i pripadnici 1., 2. i 6. čete PJP CJB Zvornik učestvovali u transportu više hiljada bošnjaka autobusima i kamionima u Bratunac odakle su prevoženi na mjesta masovnih pogubljenja, Vijeće je detaljnije obrazložilo u paragrafima 294. i 301. presude.

Tačka 5. Optužnice

320. Kao što je već Vijeće obrazložilo u tački 4. Optužnice, Tužilaštvo nije dokazalo da je optuženi Dragomir Vasić vršio kontrolu i nadzor nad 1. četom PJP CJB Zvornik, te neće opet obrazlagati nalaze u tom pravcu. Isto obrazloženje se odnosi i na optužene Pantića i Zoljića, imajući u vidu radnje koje im se stavljaju na teret.

321. Tužilaštvo BiH nije dokazalo ni da su pripadnici redovne policije i 1. čete PJP CJB Zvornik vršili prihvata i učestvovali u protuzakonitom zatvaranju dječaka i muškaraca Bošnjaka i njihovom držanju na privremenim mjestima zatočenja u Bratuncu, među kojima su bili Osnovna škola „Vuk Karadžić“, hangar i fudbalski stadion.

322. Na okolnosti ove tačke optužnice saslušan je veliki broj svjedoka, koji su u svojim svjedočenjima naveli da su autobuse u Bratuncu čuvali većinom pripadnici vojne policije Bratunačke brigade.

⁸⁸ O3-42

323. Da su zarobljenici bili u isključivoj nadležnosti VRS, te da MUP RS nema nikakvih nadležnosti Vijeće je utvrdilo i uvidom u dokaz Tužilaštva a to je Naredba Milenka Živanovića, general - major, Komanda Drinskog korpusa, strogo pov.br.: 04/156-2 od 02.07.1995.godine⁸⁹ u kojem je navedeno da organi bezbjednosti i vojne policije određuju rejone prikupljanja i obezbjeđenja ratnih zarobljenika i ratnog plijena.

324. I iz Obavještenja Zdravka Tolimira načelnika, general - majora, Komanda Drinskog korpusa, str. pov. br : 17/897 od 12.07.1995. godine⁹⁰ proizilazi da je zadatak obp komandi brigada da predlože jedinicama na pravcu da preduzmu mjere za sprečavanje, izvlačenje i zarobljavanje neprijateljskih vojnika.

325. Pripadnici vojne policije Bratunačke brigade su u svojim svjedočenjima potvrdili da je njihova dužnost bila čuvanje i pratnja zarobljenika.

326. Tako svjedok Mile Janjić koji je bio pripadnik vojne policije Bratunačke brigade u kritično vrijeme navodi da je dobio zadatak čuvanja autobusa na ulici u Bratuncu, gdje je bilo još vojnih policajaca. Pripadnike civilne policije je vidio u dva navrata ispred policijske stanice i kako patroliraju ispred benzinske pumpe prema Ljuboviji.

327. I svjedok Mile Babić, također pripadnik vojne policije je potvrdio iskaz svjedoka Janjića, navodeći da je nakon povratka sa terena dobio zadatak da sa oko desetak kolega pripadnika vojne policije čuva autobuse u Bratuncu na ulici. njihov zadatak je bio da spriječe bjeg muškaraca dovezenih iz Srebrenice. Opisao je ulazak jednog starijeg čovjeka u SNB uniformi u autobus, koji je izveo nekoliko lica i odveo ih iza škole, nakon čega su se čulo pucanje iz vatrenog oružja.

328. Slično iskazima ova dva vojna policajca i svjedok Slobodan Mijatović, također pripadnik vojne policije Bratunačke brigade navodi da je dana 13.07.1995. godine otišao pred komandu vojne policije gdje im je Momir Nikolić rekao da idu pred školu Vuk Karadžić i da tamo idu sa vozilom kako bi pojačali obezbjeđenje. Nije im rekao koliko će trajati to i koliko dugo će zarobljenici biti tu.

329. I svjedok Mile Vuksić pripadnik 2. bataljona Bratunačke brigade navodi kako je imao zadatak da obezbjeđuje autobuse sa civilima Bošnjacima. S obzirom da nije bilo dovoljno ljudstva da osigurava autobuse, svjedok je osiguravao dva. Također navodi da je išlo vozilo kroz grad i megafonom pozivao vojno angažovane muškarce da se jave, na koji se poziv i svjedok javio. Svjedok je tražio od Josipovića da im obezbjedi ljudstva, da

⁸⁹ T-182

⁹⁰ T-188

ih bar ima po jedan na obezbjeđenju autobusa, ali je on rekao da nema dovoljno ljudi i da to nije zadatak civilne policije. Konačno, svjedok ističe da je vidio civilnu policiju da je prolazila i patrolirala, ali da nisu obezbjeđivali autobuse.

330. Svjedok Vera Dačić koja je živjela preko puta škole Vuk Karadžić u inkriminisano vrijeme vidjela je dovođenje autobusa sa muškarcima izbjeglicama iz Srebrenice dana 13.07.1995. godine. U pratnji svakog autobusa je bio jedan vojnik, usmjeravali su ih u školu. Bili su u uniformama i bili su naoružani puškama. Svjedok dalje navodi da je pokušala izaći vani iz kuće, ali je u dvorištu spriječio policajac koji joj je rekao da nije dobro da se kreće vani, da se vrati u kuću. Taj policajac je bio u običnoj policijskoj uniformi.

331. Vezno za učešće redovne policije u dešavanjima iz ove tačke optužnice, saslušani su svjedoci Dragan Nedeljković, Rade Lončarević, Branislav Jovanović, Rajko Vasić, Desimir Vasić, Tomo Jeremić i Milenko Nikolić, pripadnici redovne policije.

332. Tako svjedok Branislav Jovanović, pripadnik PS Bratunac je izjavio da mu je zamjenik komandira Branimir Tešić naredio da čuva zarobljenike u hangaru da ne bi došao slučajno narod da pravi probleme zarobljenicima. Ispred hangara su bili neki vojnici u crnim uniformama a jedan im je naredio da ih paze. Svjedok je tu bio sa Rajkom Vasićem, a ostali su kod hangara oko sat i po vremena. Svjedok je istakao da dok su oni bili kod hangara nije zatvorenike niko dirao, donosili su im vode ali nisu ulazili u hangar.

333. Iskaz svjedoka Jovanovića je potvrdio pročitani iskaz⁹¹ svjedoka Rajka Vasića koji je svjedočio da je njemu, Branislavu Jovanoviću, Milomiru Vasiću i Milenku Nikoliću Branimir Tešić izdao naredenje da obezbjede neka lica koja su tu u međuvremenu došla. Na upit istražitelja koji je ispitivao svjedoka „kako je tačno glasila naredba Tešića“, svjedok je rekao da im je Tešić rekao "otidite u hangar, ima civila ne smije im faliti dlaka s glave".

334. I svjedok Milenko Nikolić je potvrdio da je on i 5-6 njegovih kolega iz čete dobili zadatak da obezbjeđuju hangar, na način da spriječe eventualno uznemiravanje zarobljenika od strane mještana.

335. Osim zadatka obezbjeđivanja hangara, pripadnici redovne policije su bili angažovani na osiguravanju javnog reda i mira, kao i obezbjeđenja vitalnih objekata i šireg rejona grada.

⁹¹ T-95 Zapisnik o saslušanju svjedoka Rajka Vasića sačinjen u TBiH broj: KT-RZ-40/08 od 27.08.2008. godine

336. O tome u svom iskazu svjedoči Rade Lončarević koji je 13.07.1995. godine imao zadatak da održava javni red i mir, ali da ne ide prema školi i prema stadionu jer se tamo nalazi vojska i policija. Svjedok je bio na relaciji od glavne raskrsnice do Opštine, sa desne strane. Misli da mu je to naredio Branimir Tešić.

337. Svjedok Desimir Vasić je naveo da su policajci raspoređeni na raskrsnicu imali zadatak obezbjeđenja prolaska kolone, da ne bude nikakvog napada. Svjedok dalje navodi da je čuo da je bilo zarobljenih Muslimana u školi i na stadionu, ali da nisu imali nikakvih zadataka prema njima, već da ih je tu smjestila vojska i vojna policija.

338. Imajući u vidu iskaze svjedoka, pripadnika redovne policije, Vijeće je izvelo zaključak da su zadaci koje su dobili od Branimira Tešića bili usmjereni na zadatke koji se odnose na održavanje javnog reda i mira, te nisu izvedeni dokazi na okolnosti da je bilo koji pripadnik redovne policije imao ili obavio zadatak koji ima elemente nezakonitog postupanja prema Bošnjacima iz Srebrenice u Bratuncu u vrijeme koje se odnosi na ovu tačku optužnice.

339. Vezano za iskaze svjedoka M-9 i M-10, koji su spominjali u svojim iskazima da su vidjeli u ulici iza škole dva policijska auta, Vijeće se već očitovalo i cijeno njihove iskaze u paragrafu 279. te iste neće iznova ponavljati.

340. Dalje, Vijeće nije našlo dokazanim navode iz ove tačke optužnice da su 13.07. oko 21.30. dva muškarca civila prisiljena da siđu sa kamiona, odvedena do obližnje garaže i pogubljena, te da je jedan mentalno zaostali muškarac izveden iz autobusa i pogubljen.

341. U odnosu na tvrdnju Tužilaštva da su pripadnici redovne policije 1. čete PJP CJB Zvornik organizovali pratnju kamiona i autobusa sa zarobljenim muškarcima, svjesni da se muškarci odvoze na mjesta pogubljenja.

342. Naime, o pratnji zarobljenika iz Bratunca do Zvornika su svjedočili pripadnici vojne policije koji su bili u pratnji konvoja.

343. Tako svjedok M-1 pripadnik vojne policije Bratunačke brigade u svom iskazu je potvrdio da je vojna policija obezbjeđivala konvoj koji je prevozio zarobljenike iz Bratunca u Zvornik

344. Svjedok Slobodan Mijatović, također vojni policijac Bratunačke brigade je u svom iskazu naveo da je 14.07.1995. godine uslijedio transport zarobljenika autobusima, te da je u svakom autobusu je bio po jedan vojnik i jedan vojni policajac. Svjedok dalje navodi

da je lično bio u pratnji zadnjeg autobusa, koji je išao u Pilicu. U autobusu su bili svjedok i vozač, vozač je znao gdje idu, on nije.

345. I svjedok Mile Janjić, potvrdio je da kako je kao pripadnik vojne policije dana 14.07.1995. godine bio u pratnji zarobljenika i to do škole u Ročeviću, te da je tu vidio kolegu iz vojne policije Zorana Živanovića i neke vojnike iz Bratunačke brigade. Svjedok je istakao da nije vidio nigdje civilnu policiju.

346. Vozač preduzeća „Drinatrans,, Slobodan Đajić koji je vozio zarobljenike iz Bratunca svjedočio je o tome da ih je pratila vojna policija, te da nije bilo učešća civilne policije.

347. Slično svjedoku Đajiću, svjedoči i Ratko Marković, vozač preduzeća „Boksit“ iz Milića. Svjedok je autobusom vozio zarobljenike iz Nove Kasaba u Bratunac. Bilo je više autobusa, u svakom su bila po dva vojna policajca kao pratnja, te su na početku i na kraju kolone bila vojna vozila. Svjedok dalje navodi da je zarobljenike ostavio u autobusu gdje su prenoćili, a da je vojska tu dežurala. Svjedok ističe da je formiranje kolone, naređenje za polazak i obezbjeđenje zatvorenika vršila vojska, te da su u autobusu koji je on vozio u pratnji bila dva vojnika.

348. Također iz dokaza odbrane O3-21⁹² proizilazi da nije zabilježeno da je policija bila u pratnji zarobljenika.

349. Vezano za učešće civilne policije u pratnji autobusa sa zatvorenicima, Vijeće je cijenilo i iskaz svjedoka Milenka Nikolića, koji je kao rezervni policajac PS Bratunac svjedočio o tome da je bio u pratnji autobusa koji je prevezen u Orahovac na području teritorije Opštine Zvornik. Svjedok je naveo da je sa njim u bio policajac PS Bratunac Stevo Ilić, a da je vozač autobusa bio Rodoljub Trišić.

350. Iz iskaza ovog svjedoka Vijeće nije moglo izvesti zaključak da su pripadnici redovne policije zaista učestvovali u prevozu i pratnji zarobljenika, imajući u vidu da su oba spomenuta lica (svjedoci odbrane Ilić i Trišić) negirali da su uopšte bili na lokaciji gdje je navodno svjedok Nikolić bio sa njima u autobusu, te činjenicu da svjedok Nikolić nije.

351. O postojanju svijesti pripadnika redovne policije i 1. čete PJP CJB Zvornik da se muškarci odvoze na mjesta pogubljenja, Tužilaštvo nije dokazalo dokazima kako objektivne tako ni subjektivne prirode.

⁹² Evidencija o ovlaštenim pratnjama ličnosti van gabaritnih i drugi spec. tereta MKSJ ovjera br: 01767773

352. Konačno, Tužilaštvo nije dokazalo ni navode ove tačke optužnice da su pripadnici redovne policije i 1. čete PJP CJB Zvornik strijeljali petoricu muškaraca bošnjaka koji su poušali izbjeći odovođenje na streljanje iz škole Vuk Karadžić.

353. Vezano za ovaj činjenični navod optužnice, Tužilaštvo je izvelo jedan dokaz, saslušanje svjedoka sa mjerama zaštite M-1.

354. Međutim, iskazu ovog svjedoka Vijeće nije moglo pokloniti vjeru jer je njegov kolega, Mile Babić za kojeg je govorio da je sa njim bio sve vrijeme, nije potvrdio navode ovog svjedoka.

355. Osim toga, čak ni u iskazu svjedoka M-1 nije razjašnjen identitet policajaca koji su navodno pucali u zatvorenike koji su pokušali pobjeći, niti kojoj su jedinici ti policajci pripadali.

Tačka 6. Optužnice

356. U odnosu na navode iz tačke 6. Optužnice svjedočili su svjedoci Nenad Dukić, Goran Ostojić, Rodoljub Milanović, Rado Burnjaković, Petar Bučalina, Božo Jovanović, Slobodan Tojić, Stevo Kostić, Jelenko Kljajić, Vojislav Tokanović, Momir Nikolić, S-1, Mehvludin Orić i M-13.

357. Za Vijeće nije sporno da su se događaji opisani u ovoj tački optužnice zaista i desili, odnosno da je vršeno zarobljavanje muškaraca Bošnjaka koji su se pokušavali probiti iz Srebrenice prema Tuzli, da su ti muškarci bili protuzakonito zatvarani, te da su prebačeni na lokaciju udaljenu oko 3 km od Konjević Polja, da su streljani i zakopani u masovnu grobnicu. Za Vijeće nije sporno da se desilo zarobljavanje 16 muškaraca Bošnjaka koji su se pokušavali probiti prema Kladnju, te da su odveženi na obalu rijeke Jadar gdje su strijeljani, a o čemu je konkretno svjedočio svjedok M-13 koji je preživio strijeljanje.

358. Osim toga, za Vijeće nije sporno ni da je u inkriminisano vrijeme 6. četa bila na lokaciji Konjević Polja. Navedeno proizilazi iz dokaza T-226, odnosno naredjenja od 03.07.1995. godine, na osnovu kojeg je izvršena rotacija posebnih jedinica policije dana 04.07.1995. godine, gdje je 5. četu PJP zamijenila 6. četa PJP CJB Zvornik. U tom naredjenju je određena komanda čete, određeni su zadaci 6. čete, kao i način snabdjevanja i druge potrebne upute. U naredbi ništa nije određeno što bi se odnosilo na optuženog Danila Zoljića, kako je 6. četa bila upućena na obavljanje policijskih poslova, optuženi Zoljić nije angažovan kao komandant PJP.

359. I svjedok Milan Blagojević, komandir 5. čete je potvrdio da optuženi Danilo Zoljić nije imao komandu nad ovom četom dok je bila angažovana na obezbjeđenju putne komunikacije, te da se izvještaj podnosi tek po povratku čete sa zadatka.

360. U spis su uloženi brojni materijalni dokazi, kako Tužilaštva tako i odbrane o tome da se raskrsnica u Konjević Polju spominjala kao lokacija koja je od iznimne važnosti za VRS, da je u inkriminisano vrijeme ta raskrsnica bila pod kontrolom teritorija VRS, te da je održavanje puntne komunikacije Konjević Polje – Bratunac bila uobičajena aktivnost što je u to vrijeme bio i zadatak 6. čete PJP CJB Zvornik.

361. Ono što je za ovo Vijeće ostalo sporno i nedokazano, a što je srž ove tačke optužnice je odgovornost optuženih Vasića i Zoljića, odnosno da li je optuženi Vasić komandovao i nadzirao aktivnosti pripadnika redovne policije i pripadnika 6. čete PJP CJB Zvornik, a optuženi Zoljić komandovao i nadzirao aktivnosti 6. čete PJP Zvornik. Odbrane optuženih Vasića i Zoljića ne spore da su u inkriminisanom periodu iz ove tačke optužnice na području Konjević Polja bili pripadnici civilne policije kao i 6. čete PJP CJB Zvornik. Međutim odbrana spori da su isti učestvovali u radnjama koje im se stavljaju na teret, odnosno da su optuženi vršili komandovanje i nadzor nad pripadnicima 6. čete. U tom pravcu u spis nije uloženi nikakav materijalni dokaz – naredba ovih optuženih vezano za upute pripadnicima 6. čete da preduzimaju radnje opisane u ovoj tački optužnice.

362. Vezano za stratešku važnost raskrsnice kod Konjević Polja kao i upute policičke i vojne vlasti kako bi se osigurala navedena lokacija, odbrana je u spis uložila mnoge materijalne dokaze koji su upućeni "sa vrha" kako bi se obezbjedio putni pravac Konjević Polja. Tako je kao dokaz odbrane optuženog Zoljića uloženi dokaz O4-2, akt Radovana Karadžića od 01.08.1994. godine kojim traži MUPa RS razradu i dostavljanje plana mjera aktivnosti na sprečavanju upadanja DTG iz enklava na slobodnu teritoriju, sa posebnim akcentom na formiranje specijalnih patrola za postavljanje zasjeda i presretanje neprijateljskih DTG na vjerovatnim pravcima njihovog kretanja.

363. I iz dokaza O3-87 naredbe od 12.05.1994. godine proizilazi naređenje Radovana Karadžića da se hitno preduzmu pojačane mjere obezbjeđenja putnog pravca Zvornik – Vlasenica – Han Pijesak jer postoje obavještajni podaci o namjeri muslimana da prebacuju svoje jedinice za diverzantsko-teroristička dejstva iz Srebrenice za Tuzlu, najvjerovatnije pravcem Srebrenica - Konjević Polje – Cerska – Kalesija.

364. Depešom broj 01-16-02/1-26 od 08.05.1994.godine⁹³ naređuje se preduzimanje posebnih mjera na obezbjeđenju putnog pravca *Zvornik-Konjević Polje-Milići*. Ovom depešom se SJB u nadležnosti CJB Zvornik obavještavaju o neophodnosti zaštite

⁹³ Prilozi koje je odbrana uložila uz nalaz i mišljnje vještaka Miodraga Novokmeta

stanovništva i kontrole teritorije i obezbjeđenja pravca Zvornik-Milići, te se navodi i da u slučaju otkrivanja grupa ili pokreta neprijateljskih snaga treba obavijestiti CJB Zvornik i komande VRS u zoni odgovornosti svake stanice.

365. Imajući u vidu značaj komunikacije Konjević Polje – Drinjača – Zvornik i Konjević Polje - Kravice – Bratunac, Radovan Karadžić je naredbom broj 01-509-1/95 od 21.03.1995. godine⁹⁴ predložio da se razmotri mogućnost stacioniranja neke od jedinica MUP-a u Konjević Polju.

366. I vještak Miodrag Novokmet je prilikom iznošenja svog nalaza i mišljenja istakao strateški značaj Konjević Polja u vojnom smislu, navodeći da se to mjesto nalazi u centralnom dijelu odgovornosti Drinskog korpusa, te da je od operativnog značaja s obzirom da se u istom ukrštaju čititi taktička pravca. Vještak Novokmet je potvrdio da je MUP u rejonu Konjević Polja imao jednu kontrolno-propusnu stanicu koju je obezbjeđivao iz SJB Bratunac i jednu jedinicu čete PJP iz CJB Zvornik u neposrednoj blizini. Osim toga, vještak je potvrdio da su se u rejonu Konjević polja nalazile i brojne vojne jedinice i to Četvrti bataljon Bratunačke brigade, Peti inženjerski bataljon Drinskog korpusa, te vojna policija 65. zaštitnog puka.

367. Vezano za zadatke koje imaju jedinice stacionirane u Konjević Polju i vještak vojne stuke Richard Batler je u svom nalazu istakao da sve jedinice stacionirane u Konjević Polju imaju isti borbeni zadatak i to da spriječe proboj naoružane kolone, a jedinice su prepočinjene VRS. Prilikom svjedočenja na ročištu 05.04.2018 godine vještak Batler je u unakrsnom ispitivanju potvrdio ove navode iz svog Izvještaja.⁹⁵

368. Tužilaštvo BiH dalje nije dokazao ni da su pripadnici redovne policije i 6. Čete PJP CJB Zvornik vršili zarobljavanje muškaraca bošnjaka iz kolone i protuzakonito ih zatvarali u obližnji magacin, osnovnu školu i objekat baze inženjerskog bataljona Drinskog korpusa.

369. Tako svjedok Rodoljub Milanović, policajac iz PS Bratunac, navodi da je dobio naredbu pretpostavljenog da ide sa Goranom Ostojićem i Mirkom Perićem na policijski punkt u Konjević Polju, te da je njihov zadatak bio kontrola saobraćaja i sprečavanje šverca robe. Dok je bio tu na punktu vidio je da vojska u više navrata sprovodi grupice ljudi u magacin koji je bio u blizini. Svjedok je također naveo da je vidio prolazak autobusa sa civilima koji su bili u pratnji vojske, da je vidio vojnike u autobusima, kao i da je njihov zadatak bio da omoguće normalno uključivanje autobusa u raskrnicu koja je bila frekventna.

⁹⁴ O3-97

⁹⁵ Strana 13 Transkripta;

370. I svjedok Goran Ostojić, je bio raspoređen na kontrolnom punktu u periodu od 09.07.-19.07.1995. godine po redovnom rasporedu službe sa kolegama Milovanovićem i Perićem na kontrolni punkt u Konjević Polju, koji se tu nalazio od 1993. godine. Saglasno svjedoku Milovanoviću i svjedok Ostojić navodi da je svrha punkta bila oduvijek kontrola saobraćaja i akcizne robe. Svjedok ističe da je punkt imao indukcionu telefon s kojeg nije bilo moguće uspostaviti vezu sa Zvornikom, Bratuncem, Milićima, jer nije imao domet. Dok je bio na punktu, svjedok je vidio razne pripadnike vojske i pripadnike policije - jedinicu dezertera kao i da su u magacin prekoputa dovođeni ratni vojni zarobljenici, a koje su dovodili pripadnici vojske u sivo-maslinastim uniformama.

371. Svjedok Ostojić je tokom relevantnih dana na punktu vidio i prolazak autobusa sa zarobljenicima, u pratnji kojih je vidio vojnu policiju i jedan broj vozila civilne policije za koje ne zna jesu li bili u pratnji. Svjedok Ostojić je svjedočio događaju kada je neko lice koje ne zna u sivo-maslinastoj uniformi pucao u zarobljenike, nakon čega se uputilo u pravcu Milića.

372. I svjedok Nenad Dukić je svjedočio da je on zajedno sa kolegama Željkom Lazićem i Miškom Arapovićem u svojstvu vojnog policajca nalazio na saobraćajnom punktu sa zadatkom da regulišu saobraćaj na toj raskrsnici, gdje su prioritet imala vojna vozila. Svjedok je naveo da je na raskrsnici nasuprot njih bio punkt civilne policije, sa 2-3 policajca, za koje pretpostavlja da su iz Bratunca.

373. Pomoćnik komandira Dragan Nedeljković je također svjedočio o punktu gdje su bili pripadnici PS Bratunac, te je potvrdio da je isti bio postavljan mnogo prije događaja u Srebrenici, radi kontrole saobraćaja i sprečavanja nelegalne trgovine. Svjedok je tih dana dolazio na punkt dva puta, jednom je bio u obilasku a drugi put da skrene pažnju da se ne miješaju u bilo kakve aktivnosti osim onoga što stoji u patrolnom nalogu, jer je bilo stalne napetosti između vojske i policije, te su se morali držati striktno naredbi svojih strajašina.

374. Svjedoci Stevo Kostić i Božo Jovanović, oba pripadnici 6. čete PJP su saglasno svjedočili o tome da je u tom periodu na istom prostoru bilo mnogo različitih jedinica vojske i policije, a oba svjedoka su svjedočili i o tome da su vidjeli zarobljenike. Tako svjedok Kosić navodi da je vidio zarobljenike ispred magacina koji je čuvala vojna policija, a da je objekat bio u blizini punkta vojne policije i punkta civilne policije. Svjedok je vidio i da su neki muškarci Bošnjaci izlazili iz šume i da su ih pripadnici njegove jedinice verbalno usmjeravali dalje. Vezano za muškarce koji su izlazili iz šume, svjedok Jovanović je naveo da su se muškarci predavali, te da ih je policija upućivala vojsci.

375. Da je u to vrijeme na terenu Konjević Polja bilo više raznih jedinica potvrđuju iskazi svjedoka Slobodana Tojića i Jelenka Kljajića. Svjedok Tojić kao pripadnik PJP Bijeljina je stigao 13.07.1995. godine u Konjević Polje sa zadatkom obezbjeđenja putne komunikacije u dijelu od raskrsnice prema Milićima. I svjedok Tojić svjedoči o tome da je vidio transporter sa natpisom UNa i u njemu specijalnu policiju kojoj su se predavali muškarci iz šume. Svjedok je izjavio da su ti zarobljenici vođeni u staru zadrugu – magacin, ali da on nije išao u taj objekat jer su mu policajci sa punkta rekli da ne idu jer ti zatvorenici nisu nadležnost policije već vojske. Pripadnik čete dezertera sa Jahorine, svjedok Jelenko Kljajić je izjavio da je bio raspoređen duž puta, rasporedio ih je komandir zadatak je bio da bude pored puta i da se nigdje ne pomjeraju. Tokom zadatka svjedok navodi da nije znao šta se dešava u Srebrenici, tek naknadno je saznao, ali je vidio autobuse pune ljudi u oba pravca. Vidio je grupu ljudi koja je išla putem, predali su se i išli su u pravcu Konjević Polja, ali ne zna kome su se predali, samo je vidio kakao idu putem jer je vidio samo u krugu od 150 m desno i lijevo i ne zna šta se dalje sa njima dešavalo.

376. Vezano za tvrdnju optužbe da su pripadnici 6. čete učestvovali u likvidaciji muškaraca, te da je svjedok M-13 (svjedok PW -112) prepoznao Nenada Deronjića, Vijeće nije moglo na osnovu izvedenih dokaza u tom pravcu, van razumne sumnje pokloniti vjeru ovom svjedoku u pogledu prepoznavanja Deronjića na licu mjesta, te u to pravcu učešća 6. čete.

377. Naime, ovaj svjedok nije svjedočio u ovom predmetu, već su u spis uložene izjave⁹⁶ i transkripti⁹⁷ sa svjedočenja pred MKSJ, te ga odbrana nije bila u mogućnosti unakrsno da ispita. Osim toga, Vijeće nije bilo u mogućnosti da do kraja razjasni da li je svjedok M-13 zaista poznavao Deronjića, te da li ga je uistinu i prepoznao, jer ga u prve tri izjave koje je dao nije spominjao.

378. Nasuprot tome, Vijeće je cijenio iskaze svjedoka Dragana Nedeljkovića koji je u to vrijeme obnašao funkciju pomoćnika komandira PS Bratunac, koji je svjedočio o tome da je 12.07.1995. godine izvršio smjenu policajaca na punktu u Konjević Polju, kao i iskaz svjedoka Rodoljuba Milanovića koji je tog dana zamijenio Nenada Deronjića na punktu.

379. O kretanjima Nenada Deronjića na dane 12. i 13.07.1995. godine svjedočili su i svjedoci Petko Pavlović, Slavoljub Mlađenović, Sredoje Bojić, Darko Obrenović, koji su svjedočili na okolnosti formiranja SJB Srebrenica. Naime, ovi svjedoci su potvrdili da je

⁹⁶ Zapisnik o saslušanju svjedoka PW-112 Višeg suda u Tuzli Kri 48/95 od 02.08.1995. godine; Zapisnik o saslušanju svjedoka PW-112 Državna komisija za prikupljanje činjenica na području R BiH broj: 01-0573/95 od 13.09.1995. godine; Izjava svjedoka PW-112 MKSJ od 16.08.1995. godine;

⁹⁷Transkript saslušanja svjedoka PW-112 MKSJ u predmetu IT-05-88-T od 27.10.2006., 30.10.2006., godine; Transkript saslušanja svjedoka PW-112 MKSJ u predmetu IT-98-33-T od 30.05.2000. godine; fotografije.

Nenad Deronjić, kao pripadnik 2. čete PJP CJB Zvornik zajedno stigao u Srebrenicu 12.07.1995. godine u večernjim satima i da je naredne dane tu proveo tu vršeći svoje dužnosti.

380. Imajući u vidu sve navedeno, Vijeće nije našlo krivim optuženog Dragomira Vasića i optuženog Danila Zoljića krivim za tačku 6. optužnice.

Tačka 7. Optužnice

381. U odnosu na događaje iz tačke 7. Optužnice svjedočili su svjedoci Darko Obrenović, Slavoljub Mladenović, Petko Pavlović, Sredoje Bojić, Redžija Alić i svjedokinja M-23.

382. Izvedenim dokazima na glavnom pretresu Tužilaštvo nije dokazalo da je optuženi Vasić komandovao i nadzirao aktivnosti pripadnika redovne policije i pripadnika 2. čete PJP CJB Zvornik, a optuženi Zoljić komandovao i nadzirao aktivnosti 2. čete PJP Zvornik, vezano za formiranje i djelovanje novouspostavljene policijske stanice Srebrenica.

383. Vijeće je u vezano za ovu tačku optužnice, prije svega cijenilo materijalne dokaze koji se odnose na formiranje SJB Srebrenica i iskaze svjedoka koji su svjedočili na te okolnosti.

384. Naredbom Predsjednika RS broj: 01-1341/95 od 11.07.1995. godine⁹⁸ se naređuje formiranje Stanice javne bezbjednosti Srpska Srebrenica, te da se posebna pažnja posveti zaštiti javnog reda i mira, ličnoj i imovinskoj bezbjednosti. Na osnovu naredbe od 11.07.1995. godine, zamjenik ministra Tomislav Kovač naređuje⁹⁹ dana 12.07.1995. godine, da načelnik CJB Zvornik uspostavi SJB Srebrenica, te da se odredi rukovodni kadar SJB u skladu sa procedurom utvrđenom zakonom o unutrašnjim poslovima. Iz navedenih dokaza proizilazi da je formiranje SJB započelo tek 12.07.1995. godine.

385. Komandir CJB Zvornik, optuženi Dragomir Vasić dana 12.07.1995. godine je naredio da se izvrši mobilizacija dva vode 2. čete PJP. u tački 4. naznačeno je da će komandir čete Slavoljub Mladenović izvršiti prihvata policajca u SJB Bratunac.

386. Dalje, optuženi Vasić dana 16.07.1995. godine je uputio depešu 206/95¹⁰⁰ za SJB Srebrenica i SJB Bratunac kojom je na osnovu naredbe ministra unutrašnjih poslova Tome Kovač, naredio da za bezbjednost i zaštitu materijalnih dobara u Srebrenici odredi Petka Pavlovića.

⁹⁸ O3-15

⁹⁹ O3 -16

¹⁰⁰ dokaz T-217, kao i dokaz O3-19

387. Također, u depeši od 21.07.1995. godine broj 01-16-02/1-218/95¹⁰¹ je navedeno da je dana 12.07.1995. godine u Srebrenicu upućena 2. četa PJP, te se navodi da je osnovni cilj i zadatak ove čete sprečavanje pljačke i otuđenja društvene imovine iz Srebrenice.

388. Vezano za involviranost optuženog Dragomira Vasića u dešavanjima vezano za tačku 7. Optužnice, Sud je cijenio iskaz svjedoka Slavoljuba Mladenovića koji je naveo kako je 12.07.1995. godine od optuženog Vasića saznao da je optuženi došao da formira policijsku stanicu u Srebrenici i da će i da će dva voda 2. čete PJP biti angažovana u Srebrenici radi obezbjeđenja grada te da se uputi u Srebrenicu i da tamo obezbijedi odvijanje normalnog civilnog života i obezbjeđenje grada od pljačke, što je i uradio sa pripadnicima svoje čete.

389. Iz navedenih materijalnih dokaza Vijeće nije našlo optuženog Vasića odgovorim za komandovanje i nadzor pripadnika redovne policije i 2. čete, imajući u vidu da se naredbe koje je on slao vezano za formiranje i funkcionisanje SJB Srebrenica vežu za naređenje od strane Tomislava Kovača, te osim toga nisi uloženi materijalni dokazi koji potvrđuju tezu Tužilaštva.

390. Kao i u odnosu na optuženog Vasića, Tužilaštvo nije dokazalo ni da je optuženi Zoljić vršio komandovanje i nadzor nad pripadnicima 2. čete, na način kako je opisano tačkom 7. optužnice.

391. O dolasku u Srebrenicu svjedočio je Darko Obrenović, pripadnik 2. čete kojoj je komandovao Slavoljub Mladenović. Dana 12. ili 13.07.1995. godine (svjedok se nije mogao precizno izjasniti oko datuma) vratio se iz Banja Luke sa obuke, te kad je došao u PS rečeno mu je da će tog dana oko 5 sati biti upućen u Srebrenicu. Kad je sa ostalim pripadnicima 2. čete došao do PS u Srebrenici, grad je bio prazan. Komandir Mladenović im je rekao da se rasporede u kuće u blizini stanice i da se nigdje ne kreću. Svjedok je bio sa Nenadom Deronjićem i Nebojšom Milanovićem u istoj kući.

392. U odnosu na prisustvo pripadnika redovne policije u Srebrenici tokom inkriminisanog vremena iz ove tačke optužnice, Vijeće je cjenilo iskaz svjedoka Petka Pavlovića koji je dana 12.07.1995.godine pozvan da dođe u SJB Bratunac, te da je isti dan navečer od optuženog Vasića saznao da je odabran kao osoba koja će da radi na uspostavljanju SJB Srebrenica, između ostalog iz razloga što ispunjava formalne uslove, a i potiče iz tih krajeva, pa poznaje ljude i teren.

¹⁰¹ T-164

393. Svjedok Pavlović je izjavio da ga je tom prilikom Dragomir Vasić obavijestio da ima zadatak da formira SJB Srebrenica te da će s njim ići dio 2. čete PJP da mu pomognu dok ne formira stanicu. Svjedok je opisao da je Milisava Gavrića posmatrao kao osobu koja mu, kao predratni policajac iz Srebrenice, treba pomoći u uspostavljanju policijske stanice, identifikaciji potencijalnih budućih pripadnika, neku vrstu koordinatora.

394. I svjedok Slavoljub Mladenović je istakao da je sa njim i 2. četom PJP CJB Zvornik iz Bratunca krenuo Petko Pavlović, vršilac dužnosti načelnika i Milisav Gavrić koji je prije bio zaposlen u Srebrenici.

395. U momentu njihovog dolaska u Srebrenicu, svjedok Petko Pavlović svjedoči o tome da nisu postojali nikakvi uslovi za funkcionisanje stanice. U objektu nije bilo vode ni struje, vrata su bila razvaljena, telefoni nisu radili. Svjedok Pavlović je pitao optuženog Vasića koliko će ostati u Srebrenici, na šta mu je odgovorio da će ostati dok stanica ne profunkcioniše u punom smislu. Svjedok je u Srebrenici ostao do 06.03.1996. godine.

396. Vezano za pronalazak civila u Srebrenici svjedočio je komandir PS Bratunac i 2. čete PJP Slavoljub Mladenović, koji je 13.07.1995. godine obavješten je od strane Sredoja Bojića da su nađeni nekih 5-6 civila u podrumu i koji su tražili da idu u Potočare. Našli su kamion od komunalnog na koji su natovareni ti civili i prebačeni u Potočare. Svjedok navodi da su ti civili bili stariji, uplašeni i nisu mogli hodati. O tome je svjedok obavijestio stanicu, a kasnije je kroz izvještaj o boravku u Srebrenici svjedok isto naveo u svojoj depeši koju je poslao Zoljiću i Vasiću. Konačno, svjedok navodi da nisu legitimisali te civile, ali su znali da su to Bošnjaci, jer je nena bila u dimijama, a jedno lice je bilo nepokretno.

397. Svjedok Sredoje Bojić potvrđuje iskaz svjedoka Mladenovića, navodeći da je dva dana nakon pada Srebrenice upućen da ide u Srebrenicu i da je nakon dva dana došao komandir Mladenović i pitao ko zna voziti kamion, na šta je svjedok rekao da zna. Trebalo je prebaciti neka stara lica koja su bila u kući kod stanice u objekat.

398. I svjedok Darko Obrenović navodi da je narednog dana od njegovog dolaska u Srebrenicu, oko 1. sat popodne došao je Mladenović ispred hotela Domavija gdje je svjedok bio sa Deronjićem i saopštio im da su pronađeni neki civili koje treba odvesti u Potočare. Svjedok se javio da ih prevede, te mu je komandir rekao da ide sa Bojićem. Sredoje Bojić je došao kod stare PS s fapom. Tih civila je bilo 6-7, od kojih je bilo 4-5 žena, među njima je bio jedan djed i nepokretna žena koju je taj djed prenio u auto, a do tada su bili nekoj kući u blizini. Kad su došli u Potočare bilo dosta naroda, vojske, kamiona, te su ti civili istovareni iz kamiona, kako je svjedok naveo, te istakao da je nakon toga otišao za Bratunac i nije se više vraćao u Srebrenicu.

399. Konačno, svjedokinja Redžija Alić je svjedočila da je 11.07.1995. godine sa majkom pošla u Potočare i zalutala, te je naveče stiga u Srebrenicu. Svjedokinja dalje navodi da su nju i njenu majku dva srpska vojnika odveli u bolnicu gdje je bilo još oko 50-60 civila, gdje su proveli noć. Ispred bolnice, kako svjedokinja navodi, bilo je puno sprskih vojnika, a tokom njenog boravka tu nije bilo izvođenja, zlostavljanja ni ubijanja civila.

400. Imajući u vidu iskaze ovih svjedoka, Vijeće nije moglo izvesti zaključak da su pripadnici redovne policije i 2. čete PJP CJB Zvornik vršili različite oblike nasilja nad grupom od 40 starijih, iznemoglih civila Bošnjaka.

401. U odnosu na posljednji navod iz ove tačke optužnice, da su pripadnici novouspostavljene policijske stanice Srebrenica zatvorili 16 civila u kuću Sulejmana Tutundžića, te silovali dvije žene više puta NN pripadnici SJB Srebrenica, Vijeće je cijenilo iskaz svjedoka M-23, međutim nije našlo dokazim te navode.

402. Svjedočeći o navedenom, svjedok M-23 ističe da je 11.07.1995. godine pala Srebrenica, a suprug od svjedokinje je dan ranije doveden kući nakon operacije. Krenula je sa suprugom prema Potočarima misleći da će ih holanđani zaštititi. Ovaj svjedok dalje na glavnom pretresu navodi da su došli do Doma kulture i ušli u jednu kuću, gdje je bilo dosta žena i djeca i oni su se skonili u podrum. Kada je svanulo ponovo su kenuli do stare stanice PS u Srebrenici. Ušli su u kuću Huse Alića, gdje je bio Suljo zvani Doktor, inače medicinski radnik, bio je tu i doktor Pilav i Fatima. Zatim je došao Suljo rekao da oni idu jer srpska vojska ulazi u Srebrenicu, ali je svjedokinja M-23 ostala u kući sa suprugom. Nakon toga je čula vrisku i galamu, vidjela je srpsku vojsku. Došli su pred kuću, i pitali kako se zove, i rekla da joj je tu muž bolestan, oni su rekli ovo nije jugoslovenska vojska vec srpska, ušli su unutra i provjerili, i rekli im da se sprema. I krenuli su, i rekli da im neće nista trebati, išla su zaprežna kola, bilo je dosta žena i ljudi nepokretnih, Edhem Lučanin i trgovac oni su vukli te špeditere. Istovarili su ih kod PS. Izašli su na proplanak, okupili ih oko 40 tak, bilo je Hajdra Huseinović, Edhem Lučan sa majkama nepokretnim i Lukić sa majkom nepokretnom, bila je i Fadila, i još ljudi koje ne poznaje. Okolo njih je bila srpska vojska, oficir je dosao u SNB odjelu, Smjestili u kuću Save obučara i pola u kuću Tutundžića.

403. Na 12. dan navečer, došlo je 6-7 ununiformisanih lica u šarenim uniformama vojna policija i redovna policija. Otišli su na sprat da pokupe muškarce. Svjedokinju M-23 su odveli na sprat i jedan od tih lica joj je rekao da se skida i silovao ju je. Kad je sišla sa sprata vidjela je da joj supruga vodi lice koje je silovalo, ali je jedan od tih iz grupe prepoznao njenog supruga i rekao da ga ostave jer je dobar čovjek.

404. Cijeneći iskaz svjedoka M-23, Vijeće nije moglo naći dovoljno dokaza da su pripadnici PS Srebrenica izvršili silovanje svjedokinje M-23, imajući u vidu da svjedokinja nije znala od ranije lice koje je silovalo kao ni da li je to bio pripadnik policije ili vojske.

Tačka 8. Optužnice

405. Vezano za događaje iz tačke 8. Optužnice svjedočili su svjedoci M-12, Dragan Stjepanović, Petar Jurošević, Slavko Perić, Milan Aćimović i Branko Nikolić.

406. O dešavanjima u Kozluku, tačnije na obali rijeke Drine u blizini fabrike Vitinka svjedočio je M-12 koji je bio angažovan u jedinici Vukovi sa Drine kao referent za nabavku, a blizu njihovog sjedišta je bila fabrika Vitinks. Svjedok je imao zadatak da nabavlja municiju i hranu, te je išao po to u Kozluk i kada je nailazio cestom vidio je ljude kako prolaze s podignutim rukama, nije znao tada ko su oni bili, a kasnije je saznao da su to bili zarobljeni muslimani. Kada se vratio u Kozluk, svjedok je svratio kod sveštenika čija je kuća bila preko puta Vitinke, koja je bila udaljena od te kuće oko 20 metara. Bilo je popodne i svjedok je tada čuo pucnjavu tj. pojedinačne pucnje, dok je sjedio s tim sveštenikom ispred kuće, ali nije sa njim tada pričao ništa o toj pucnjavi.

407. Nakon što su popili par rakija svjedok je otišao svojoj kući koja je bila preko ceste a onda je krenuo da vidi šta se dešava. Išao je cestom od kuće do mjesta gdje se sve dešavalo, trebalo mu je nekih 15 minuta da dođe do tog mjesta, tada je pucnjava stala, to mjesto je bilo šljunkara pored rijeke Drine i kada je tamo došao vidio je neke vojnike kako sjede na šljunku, drže puške, ne zna koliko ih je bilo, uniforme su bile različite, uglavnom maslinaste, nije nikoga poznavao od vojnika, imali su puške automatske, svjedok je došao do njih, tada je stigao kamion sa zarobljenim ljudima, stigao je jedan kamion, ne sjeća se koji kamion, približio se rupi, i nastaje pojedinačna pucnjava, svjedok se nije približio do te rupe da vidi da li je nešto bilo, ali zna da je bilo leševa u toj rupi, ne zna koliko ih je bilo u rupi, bili su poredani jedna preko drugih, na gomili jednoj, iz kamiona izlaze po dvojica i idu prema rupi i tada ide pucnjava, svjedok bi samo čuo da neko od vojnika kaže *izađi*, oni izađu, i onda ide pucnjava i njihova tijela padaju u tu iskopanu rupu na one ranije leševe, svjedok ne zna koliko je tu ostao tada na tom mjestu, kamion čim se to završilo je odmah otišao, svjedok ističe da nije gledao kako se vrši ta pucnjava, samo je čuo pucnjavu jer je bio okrenut na drugu stranu, ali kada je kamion otišao ti vojnici što su stajali u grupi su stajali kod rupe.

408. Svjedok M-12 je svjedočio o likvidacijama u Kozluku, ali nijednom nije spomenuo da su bili pripadnici bilo koje policijske strukture prisutni, samo je spominjao vojsku, te je na izričito pitanje da li je sreo optužene Vasića i Zoljića tu odgovorio da nije.

409. Svjedok Dragan Stjepanović, komandir I čete II pješadijskog bataljona, se sjeća da su neki ljudi bili zarobljeni u Ročeviću, a to je saznao tako što su mu pričali o tome njegovi borci kada bi bili puštani kući s položaja, i govorilo se o brojcima 300-500 ljudi, nisu mu pričali ko ih je doveo niti ko ih čuva, niti koliko će tu ostati tu, ni što su dovedeni, jer nisu oni bili ni kompetentni, ali je kasnije je čuo da su odvedeni ispod šljunkare kod Vitinke i da su tamo pogubljeni, da su prevoženi u kamionima tipa zastava, zatim tamić, koji je pripadao II bataljonu do tog mjesta.

410. Također svjedok navodi da je kao komandir čete dobio preko veze info o naredbi II bataljona da se od komandira čete traži izdvajanje po 7 ljudi kako bi se napravio jedan vod, da idu da ubijaju te ljude u Ročeviću, što je svjedok odbio i donesen je zajednički stav da komandiri ne šalju ljude u taj vod. Svjedok nije vidio to naredenje, nego mu je o isto prenio Srećko Aćimović. Ta naredba je stigla putem telegrama, a pričalo se da je naredba došla šifrovano ali su je potom dešifrovali.

411. Imajući u vidu iskaze svjedoka o navedenim okolnostima, Vijeće nije našlo dokazanim da su policajci PS Zvornik i pripadnici PJP CJB Zvornik učestvovali u likvidaciji zarobljenika.

412. Vezano za dešavanja od 16.07.1995. godine, jedini identifikovani pripadnik PS Kozluk koji je bio na punktu u neposrednoj blizini Doma kulture u Pilici, u vrijeme izvršenja navedenog krivičnog djela je bio Petar Jurošević. On je svjedočeći o tim dešavanjima istakao da je u julu 1995. godine bio rezervni policajac, a da je punkt u Pilici uspostavljen puno prije događaja u Pilici, te da nisu bili obaviješteni o dolasku zarobljenika.

413. Svjedok nije dobio neki poseban zadatak u vezi dolaska tih zarobljenika, ne zna tačan dan kada su došli zarobljenici u Pilicu, ne zna ko ih je doveo, jedni su bili smješteni u OŠ Pilica, jedan dio je bio smješten u Domu kulture Pilica. Svjedok nije vidio sam smještaj zarobljenika i ne zna koliko ih je bilo, ali zna da ih je čuvala vojska piličkog bataljona.

414. Što se tiče obezbjeđenja doma, niko nije bio od policajaca, niti je iko tražio da neko od njih na punktu uzme učešće u tome, niti su oni imali bilo kakve ingerencije u vezi zarobljenika u domu.

415. Svjedok Slavko Perić, koji je tokom 1995. godine vršio funkciju pomoćnik komandanta za obavještajno - bezbjedonosne poslove Zvorničke brigade navodi da je saznao da su neki zarobljenici u Domu kulture te je odlučio da ode na parking preko puta i da samo vizuelno vidi šta se dešava u Domu kulture. Tom prilikom, kako svjedok navodi,

vidio je 2-3 civilna policajaca u plavim uniformama, ali dalje ističe da je tu inače cijeli rat bio policijski punkt. Vidio je takođe 5-6 nepoznatih vojnika.

416. I svjedok Lazar Milosavljević, koji je u julu 1995. godine bio vođa staničnog odjeljenja PS Kozluk u svom svjedočenju je istakao da se Dom kulture u Pilici nalazi na lijevoj strani puta prema Zvorniku, a da je PS Pilica imalo svoj punkt preko puta Doma kulture, nekih 80-100 metara od doma.

417. Svjedok Milan Aćimović je od 1992. godine bio zaposlen kao policajac u PS Kozluk zna da je bio punkt na izlazu iz Kozluka prema Zvorniku na jednoj krivini, te jedan u Pilici kod magistralnog puta, a jednom je bio lično na tom punktu radi kontrole saobraćaja, punkt je nekih 100 metara sa lijeve strane Doma kulture. Svjedok navodi kako je od dežurnog pozvan u stanicu odakle su otišli u selo Kitovnice radi zaštite civilnog srpskog stanovništva od vojne kolone iz Srebrenice. Nakon povratka čuo je od Ljube koji je držao kafanu u Pilici za dešavanja koja su bila, rekao mu je da je u vrijeme ubijanja u Pilici tuda prolazio i vidio ljude sa bijelim opasačima, a iz priča je čuo da su njegove kolege iz PS tada bile na punktu kod Pilice.

418. I svjedok Branko Nikolić je tokom 1995. godine bio zaposlen u PS Kozluk kao policajac, a tokom dešavanja u Srebrenici je bio raspoređen oko 40 km od stanice na području Kitovnice sa još oko 15 kolega. Zna da je bio punkt u Pilici gdje je i sam nekad obavljao djelatnost. Njegov kolega Petar Jurošević je bio rezervni policajac, koji mu je pričao da je u julu 1995 bio na punktu u Pilici, nije mu spominjao da je još neko bio s njim, rekao mu je da su se desili neki nemili događaji, da su došli neki s žutim kombijem koji su i njega maltretirali, da je bio preplašen, da je tada bio sam na punktu, da su mu rekli „*hajde i ti si policajac pa da ubijaš,*„. Svjedok navodi da mu je Petar pričao da su tada ubijali ljude u Domu kulture i da je bio šokiran zločinom koji se desio, čuo je da su to bili muslimani iz Srebrenice. Kasnije je čuo da su to bili ljudi iz 10. Diverzantskog odreda, a nema saznanja da je iko ikada u PS Kozluk pričao kasnije o tim ubistvima niti da je sačinjen bilo kakav izvještaj o tome, a inače je dužnost policajca bila zaštita imovine i ljudi.

419. Izvedenim dokazima tokom ovog krivičnog postupka, Tužilaštvo BiH nije dokazalo da su pripadnici redovne policije PS Kozluk na kontrolnom punktu u neposrednoj blizini Doma kulture u Pilici obezbjeđivali širi prostor Doma kulture dok je u istom trajalo strijeljanje 500 zarobljenih muškaraca Bošnjaka.

420. Osim toga, na osnovu izvedenih dokaza, Vijeće nije moglo izvući zaključak o postojanju krvice optuženih Dragomira Vasića i Danila Zoljića vršili nadzor nad policajcima PS Zvornik i pripadnicima četa PJP CJB Zvornik.

Tačka 9. Optužnice

421. U odnosu na ovu tačku optužnice, Tužilaštvo je saslušalo svjedoke Radoslava Marjanovića, Maksima Marjanovića, Savu Novakovića, Milivoja Mitrovića, Duška Neškovića, Radovana Orašanina, Momira Tanasijevića i Miluna Perendića, dok je odbrana na okolnosti ove tačke optužnice saslušala jednog svjedoka, oštećenu Mušku Salihović.

422. Međutim, Vijeće nije našlo optuženog Vasića krivim za ranje opisane u ovoj tački optužnice, s obzirom da Tužilaštvo nije dokazalo da je optuženi znao da su se u oktobru 1995. godine u PS Skelani duže vremena nalaze protuzakonito zatvoreni civili - muškarci bošnjaci.

423. Jedini dokaz na osnovu kojeg Tužilaštvo tereti optuženog Vasića da je znao za zarobljenje civile u PS Skelani je dokat T-254. Naime, dokaz Tužilaštva T-254 – depeša koju je uputio komandir stanice Milan Bogdanović, obavještava da je 25.10.1995. godine patrola policijske stanice Skelani vršeći obilazak terena u selu Rulovci pronašla pet lica muslimanske nacionalnosti koje su zarobili bez posljedica jer lica nisu pružala nikakav otpor. Komandir se depešom obraća MUPu Bijeljina, CJB Zvornik i SDB Zvornik i traži da im da dalja upustva kome da se lica predaju.

424. Potrebno je napomenuti da se u ovom dokazu spominje pet lica koja sa nađena i dovedena U PS Skelane, a da su saslušani svjedoci na ove okolnosti većinom spominjali četiri zatvorena civila. Međutim, za obrazloženje odluke vijeća u ovom pravcu nije od značaja da li se radi o pet ili četiri lica, te se neće detaljnije upuštati u utvrđivanje tačnog broja zatvorenih koji su bili zatvoreni u PS Skelani.

425. Svjedok Milun Perendić, zamjenik komandira PS Skelani se sjeća kad je 1995. godine dovedena grupa od pet zarobljenika koje su našli u napuštenoj kući od kojih je jedan bilo Husjen Čivić kojeg je svjedok poznavao. Ta lica su dovezena u u PS Skelani, utvrđen je njihov identitet, te su smješteni u prostoriju koju je koristila vojska, gdje su uglavnom smještali dezertere. Svjedok dalje navodi da je on lično predao tu četvoricu predao vojnoj policiji u Vlasenici, jer je od komandanta pozdadine VRS Boška Vukovića u Skelanima dobio naređenje da se vode u Vlasenicu i predaju Korpusu. O predaji tih lica je napisao izvještaj koji je potpisao i dežurni u vojnoj policiji.

426. Iskaz svjedoka Perendića potvrđuje svjedok Savo Novaković koji je sa kolegom Perendićem išao kombijem do Vlasenice da predaju muškarce komandi u Vlasenicu. Svjedok ističe da je njegov kolega Milun njih odveo u zgradu i predao vojsci, nakon čega su se vratili u Skelane.

427. I svjedok Milivoje Mitrović zvani Gavran potvrđuje da su bili zatvoreni civili muškarci u PS Skelani i da je on kod njih ušao jer ih nije niko čuvao te svjedok navodi da je prepoznao svu četvoricu. Svjedok dalje navodi da su ovu četvoricu Savo Novaković i Milun Perendić povelu kombijem na razmjenu, te da ih je nekad oko 20 dana od odvođenja vidio u Vlasenici. Konačno, svjedok navodi da je o tome kasnije pričao sa bratom jednog od tih zatvorenika.

428. Iskaz ovog svjedoka potvrđuje i iskaz svjedoka Muške Salihović, supruga Refua Salihovića, jednog od civila koji su bili zatvoreni u PS Skelani koja je svjedočila da je dobila informacije da je njen muž ostao u selu Rulovci. Svjedokinja dalje ističe da joj je djever bio na piću sa Gavranom – svjedokom Milivojem Mitrovićem, te da mu je on ispričao da je Reuf sa njim radio u šumi i da je odvezen u Vlasenicu.

429. Svjedok Maksim Marjanović svjedoči o tome da je, kada je čuo da su Muslimani privedeni u PS otišao da vidi ima li tu njegovih učenika jer je on bio nastavnik u školi. Prepoznao je Huseina Čivića i Smajiće, te im je svjedok donosio hranu i cigare. Jedne prilike, kako svjedok navodi, vidio ih je ispred PS da sjede i sunčaju se, a pored njih je bio vojni policajac koji ih je čuvao. Svjedok dalje svjedoči da su ta lica nakon nekog vremena počeli raditi za preduzeće "Drina" koja se bavila sječom.

430. Svjedoci Radovan Orašanin, Radosav Marjanović, Momir Tanasijević, Milivoje Mitrović i Savo Novaković su inkriminisano vrijeme bili radnici Šumskog gazdinstva „Drina" Skelani, te su svi saglasno potvrdili da su civili Muslimani bili privedeni i da su boravili u prostoriji PS Skelani koju je koristila VRS za privođenje dezertera.

431. Tako svjedok Radovan Orašanin navodi da je u julu 1995 vidio neke zarobljenike, dok je na radnoj obavezi vršio šumske poslove, te su kombijem često prevozili pločice iz jadra u fabriku u Skleanima. Jedne prilike kada su istovarali pločice, s njima je na istovaru bila grupa Muslimana u fabrici, misli da ih je tada bila trojica. Svjedok navodi da su skupa sa njima bili oko 6 do 10 dana dok nisu odvedeni u Vlasenicu.

432. I svjedok Savo Novaković je svjedočio da su 4 lica koja su smještena u PS Skelani, vođeni na radove kao ispomoć. Po naredbi direktora, svjedok ih je stavio u kamion i odvezao u Vlasenicu, Milun Perendić ih je ostavio u komandi.

433. Svjedoci saslušani na okolnosti ove tačke optužnice su saglasni o tome da je u julu 1995. godine nekoliko Bošnjaka bilo zatvoreno u PS Skelani, u prostorijama koje je uglavnom VRS koristila za dezertere, te da su vođeni na radove, Također su saglasni oko toga da su nakon nekog vremena odvezeni u komandu u Vlasenici. Osim toga, svjedoci

nisu imali nikakvih konkretnih informacija o tim zarobljenicima, te Vijeće nije moglo iz izvedenih dokaza na ove okolnosti izvući zaključak o krivici optuženog Dragomira Vasića.

10. tačka Optužnice

434. Vezano za tačku 10. Optužnice svjedočili su svjedoci Momir Nikolić, M-16, M-2, Momir Nikolić, Goran Stojanović, Petar Jurošević i S-1, te je uložen veliki broj materijalnih dokaza o postojanju primarnih i sekundarnih masovnih grobnica vezanih za Srebrenicu.

435. Iz izvještaja Richarda Butlera¹⁰² proizilazi da su dana 13.07. snage policije su prvo zarobile a onda izvršile masovnu egzekuciju muškaraca Bošnjaka u Kravici. Stotine muškaraca Bošnjaka, takođe uhvaćenih iz kolone, su prvo zarobljeni duž puta Bratunac – Kravica - Konjević Polje i na livadi u Sandićima. Muškarci su sakupljeni i nakon što su im oduzeti lični dokumenti i sav prtljag koji su nosili sobom, prevezeni su do poljoprivrednog skladišta u Kravici, gdje su likvidirani . Brutalna operacija pogubljenja je započela između 17:00 i 18:00 sati i trajala je nekoliko sati. Kada su Bošnjaci zatvoreni unutra, u skladište je pucano iz ručnog naoružanja, puškomitraljeza a kroz otvore su ubacivane bombe. Kada je pogubljenje završeno, stiglo je nekoliko kamiona za utovar i odvoženje tijela.

436. Istražitelj MKSJ Dean Mening je u svojim izvještajima iznio rezultate opštih istražnih aktivnosti na ekshumacijama, obdukcijama i identifikacijama na terenu. Prilikom sačinjavanja izvještaja Mening se oslanjao na stručne izvještaje najmanje 12 stručnjaka za čije je nalaze i izvještaje pregledao. Ustanovljeno je da postoj 43 poznate masovne grobnice koje su vezane za Srebrenicu i period 1996-2001 godine. MKSJ je sproveo iskopavanja 23 masovne grobnice od kojih se mnoge sastoje od manjih podgrobica. Oslanjajući se na izvještaje sa obdukcija Clarka, Lawrenca ,Barajbara, Vrighta, Haglunda, Dean Menning je utvrdio da je na svim lokacijama 1785 osoba umrlo od prostrelnih rana, 169 osoba umrlo vjerovatno ili možda od prostrelnih rana, 67 osoba umrlo je od povreda zadobijenih od šrapnela ili eksplozija, 11 osoba umrlo je od prostrelnih rana ili eksplozije, 6 je umrlo od drugih uzroka taruma mogućeg gušenja a za 1441 osobu nije utvrđen uzrok smrti.¹⁰³

¹⁰² T-102 Dva izvještaja Richarda Butlera od 01.novembar 2002. godine i 31.10.2002. godine

¹⁰³ T-309 Izvještaj maj 2000.god. „Istraga Srebrenica, sažetak forenzičkih dokaza-mjesta pokolja i masovne grobnice“,Izvještaj februar 2001.god „Istraga Srebrenica sažetak masovnih grobnica iskopanih 2000. Lažete1, Lažete 2C, Ravnice, Glogova1“, Izvještaj avgust 2003. god. „Iskopavanja masovnih grobnica u Zelenom jadrju 6 ,Glogovi 2,(podgrobice 7 i 9) i autopsije tijela nakon iskopavanja grobnice Ravnice 1 i 2 i Glogove 1.“Izvještaj juni 2007.god.“ „REZIME FORENZIČKOG DOKAZNOG MATERIJALA – EKSHUMACIJA LJUDSKIH OSTATAKA IZ MASOVNIH GROBNICA, SREBRENICA 2007, Izvještaj novembar 2007. godine “Rezime forenzičkog dokaznog materijala ekshumacija ljudskih ostataka iz masovnih grobnica ,Srebrenica - novembar 2007.”

437. I Istražitelj MKSJ, Dušan Janc u svom izvještaju iznio je podatke o masovnim i ostalim grobnicama vezanim za Srebrenicu, kao i rezultate DNK analize određenog broja posmrtnih ostataka i ovim izvještajem se ažurira Meningov izvještaj od 27.11.2007. godine, broj identifikovanih osoba putem DNK analize u grobnicama je 5 358 osoba koje su se vodile kao nestale nakon pada Srebrenice. Ovaj izvještaj ukazuje na DNK vezu ispremješanih primarnih i sekundarnih grobnica što znači da su posmrtni ostaci jedne osobe nađeni u barem dvije različite grobnice. Identificirane osobe se prema ovom izvještaju dovode u vezu sa lokacijama masovnih egzekucija kao što su Kravica, Orahovac, brana Petkovci, Kozluk i ekonomija Branjevo.

438. Određeni broj svjedoka koji su saslušani na glavnom pretresu svjedočili su o tome da su u periodu na koji se odnosi ova optužnica, na lokalitetima gdje su snage VRS držale zarobljenike, vidjeli određeni broj leševa ubijenih muškaraca. Svjedoci koji su imali saznanja o ukopavanju i prebacivanju tijela, svjedočili su o tome da je to bila vojna operacija, bez učešća civilne policije.

439. Tako je svjedok Momir Nikolić naveo da je u septembru 1995. godine Bratunačka brigada dobila zadatak da se izvrši iskopavanje i prebacivanje tijela ubijenih na druge lokacije, koji je izvršen angažovanjem vojne policije.

440. Svjedok M-2 je u svom svjedočenju istakao je vojna policija bila angažovana na određivanju mjesta ukopa tijela ubijenih zarobljenika i rad mašina na iskopu grobnica. Vezano za prekopavanje i premještanje tijela na druge lokacije, svjedok ističe da je to bila tajna vojna operacija. Svjedok u tome nije učestvovao, ali je čuo da je to radila vojska na čelu sa Momirovom Nikolićem.

441. Svjedok M-16, pripadnik Miliće brigade navodi da mu je Radomir Višković nudio svjedoku da premještanje masovne grobnice, što je svjedok odbio i zbog čega je kasnije imao problema sa Viškovićem.

442. Kada su dovedeni zarobljenici ispred Doma kulture Pilica i u Osnovnu školu Pilica, svjedok Petar Jurošević je u svojstvu rezervnog policajca bio na punktu koji je bio u blizini. Svjedok nije lično vidio ubistva, ali je vidio leševe. Leševi koji su bili u Domu su voženi u grobnice. Neki su govorili da se voze na Branjevo, a neki u Zvornik. Svjedok je vidio jedan kamion na koji su već bili ubačeni leševi kada je silazio u Kozluk. Taj kamion je bio ispred ulaza u Dom kulture gdje su bili zarobljenici.

443. S-1 je svjedočio o tome kako je pored njega prošao utovarivač prema Milićima i zaustavio se kraj magacina. Svjedok nije vidio šta tu radi, ali kada je opt prošao pored njega vidio je leševe u kašici utovarivače, misli da je bio žute boje i došao je iz pravca

Bratunca. Svjedok nije vidio ko je stavljao leševe u utovarivač, on je samo vidio kada je prošao pored njega, nije vidio šta radi tu pred magacinom i ali misli da je tovario iz hangara leševe.

444. Svjedok Goran Stojanović se sjeća 3-4 kamiona u Dugom Polju u kojima je bila vojna policija. Iz dežurne službe su ga pitali ko prati te kamione i svjedok je rekao da je vojno vozilo i vojna policija, na što je dežurni rekao uredu. Svjedok je naveo da nije znao ko je bio u tim kamionima, ali da se osjetio veliki smrad, te je kasnije iz medija saznao šta je bilo. Svjedok dalje navodi da je kasnije čuo da je bilo izmještanja leševa na poljoprivrednom dobru u Branjevu ali ne zna gdje su premješteni ti leševi.

445. Iz izvedenih dokaza Tužilaštva vezanih za ovu tačku optužnice, Vijeće nije našlo dokazanim učešće optuženog Dragomira Vasića u cilju ostvarivanja udruženog zločinačkog poduhvata da se prikriju pogubljenja prebacivanjem tijela ubijenih iz primarnih u sekundarne masovne grobnice.

PRIMJENA ČLANA 198. ZKP BiH i ODLUKA O TROŠKOVIMA

446. Na osnovu člana 198. stav 3. KZ BiH, u ovom krivičnom predmetu nije bilo postavljenih imovinskopravnih zahtjeva.

447. Na osnovu odredbe iz člana 189. stav 1. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine, troškovi krivičnog postupka padaju na teret budžetskih sredstava.

ZAPISNIČAR:

Pravni savjetnik – asistent

Samra Čardaković

PREDSJEDNIK VIJEĆA

SUDIJA

Minka Kreho

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude stranke i branioci mogu izjaviti žalbu vijeću Apelacionog odjeljenja Suda u roku od 15 (petnaest) dana od dana prijema pismenog otpavka presude.

U skladu sa odredbom člana 293. stav 4. ZKP BiH oštećena presudu može pobijati žalbom, samo u dijelu koji se odnosi na odluku Suda o troškovima krivičnog postupka i odluku o imovinsko pravnom zahtjevu.

*Žalba se podnosi Sudu u dovoljnom broju primjeraka.

LISTA MATERIJALNIH DOKAZA TUŽILAŠTVA BiH

Broj dokaza	Sadržaj dokaza
T-1	Video snimka i transkript video snimke
T-2	Zapisnik o saslušanju KTRZ 149/07 od 27.12.2007. godine, zajedno sa audio snimkom.
T-3	Depeša CJB Zvornik od 15.07.1995. godine.
T-4	Depeša CJB Zvornik od 17.07.1995. godine.
T-5	Depeša CJB Zvornik od 19.07.1995. godine.
T-6	Depeša CJB Zvornik od 20.07.1995. godine.
T-7	Depeša CJB Zvornik od 24.07.1995. godine.
T-8	Depeša CJB Zvornik od 10.08.1995. godine.
T-9	Depeša CJB Zvornik od 12.05.1995. godine.
T-10	Depeša CJB Zvornik br. 681/95.
T-11	Zapisnik o saslušanju svjedoka Stevanović Luke u SIPA-i dana 02.12.2009. godine
T-12	Zapisnik o saslušanju svjedoka Stevanović Luke u TbiH 05.03.2012. godine. U prilogu CD sa audio zapisom svjedočenja.
T-13	Izjava svjedoka Jovičić Neđe od 17.10.2005. godine koju je dao haškim istražiteljima.
T-14	Zapisnik o saslušanju svjedoka Luke Bogdanovića od 10.12.2007. godine
T-15	Transkript svjedočenja Deronjić Miroslav, predmet IT – 02 – 60 / 1 S Momir Nikolić. Ročište od dana 28.10.2003. godine.
T-16	Transkript svjedočenja svjedokinje Čamila Omanović predmet Radislav Krstić IT- 98 – 33 – T Radislav Krstić, ročište od dana 22.03.2000. i 23.03.2000. godine
T-17	Izvod iz Matične knjige umrlih za Čamilu Omanović od 07.08.2007. godine.
T-18	Zapisnik o saslušanju svjedoka Milisava Ilića u TBiH od 21.03.2013. godine Zapisnik o saslušanju svjedoka Milisava Ilića u TBiH od 01.09.2015. godine.
T- 18a	
T-19	Zapisnik o ispitivanju Kandić Milutina u SIPA-i u Tuzli od 12.06.2008. godine sa transkriptom
T-20	Zapisnik o saslušanju svjedoka Rakić Nikole u TBiH od 08.06.2007. godine.
T-21a	Fotorafija 0216-4772
T-21b	Fotografija 0216-4771
T-22	Transkript razgovora između istražitelja MKSJ i Mile Stanišića od 14.03.2001. godine (ovjera MKSJ)
T-23	Transkript izjave od 14.03.2001. godine Sanišić Svjetlana, istražiteljima MKSJ.
T-24	Zapisnik o saslušanju svjedoka Radoslav Stuparević 29.06.2006. godine u Tuzli i transkript – prilog CD sa audio zapisom svjedočenja; Zapisnik o saslušanju svjedoka Radoslav Stuparević 19.03.2013. godine u Tužilaštvu BiH i transkript – prilog CD sa audio zapisom svjedočenja;

T-25	Transkript Intervju ST – 178 vođen 30.03.2000. godine. Ovjera MKSJ 02120410. (povjeljivi dokaz)
T-26	Transkript Razgovor ST – 178 vođen 14.10.2000. godine. Ovjera MKSJ 01097418. (povjeljivi dokaz)
T-27	Zapisnik o saslušanju svjedoka ST – 178 U Državnoj agenciji za istrage i zaštitu od 17.07.2014. godine. Original. (povjeljivi dokaz)
T-28	Zapisnik o saslušanju svjedoka Mijatović Slobodana od 08.10.2006. godine dana pred SIPA-om u Bratuncu.
T-29	Zapisnik o saslušanju svjedoka Erić Radomira data Državnoj agenciji za istrage i zaštitu, broj: 17-04/2-6-04-2-388/09 od 16.04.2009. godine
T-30	Fotografija škole (svjedok označio mjesto gdje je stajao picgauer i potpisao) kao dokaz
T-31	Zapisnik o saslušanju Babić Mileta dat Državnoj agenciji za istrage i zaštitu broj 17-04/2-04-2 188/06 od 09.09.2006. godine kao dokaz
T-32	Transkript o saslušanju svjedoka Vincentius Egbersa iz predmeta Popović od 18,19,20.10.2006, sa stranama transkripta od 2625 do 2945
T-33	Zapisnik o saslušanju svjedoka Đokić Milovana KT-RZ-13106/06 , broj 17-15/3-1-04-188 od 26.09.2006. godine
T-33A	Zapisnik o saslušanju svjedoka Đokić Milovanabroj KT-RZ-132/06 od 28.11.2006. godine
T-34	Zapisnik o saslušanju svjedoka Milana Blagojevića u SIPA-i od 01.12.2011. godine
T-35	Izveštaj o izvršenju borbenog zadatka u vremenu od 12.07.-21.07.1995. godine, u potpisu Milan Blagojević
T-36	Zapisnik o saslušanju svjedoka Petka Pavlovića u Tužilaštvu BiH 28.08.2014. godine
T-37	Zapisnik o saslušanju svjedoka Vojina Vukovića u SIPAi broj: 16-04/2-6-04-2-243/13 od 10.04.2013. godine.
T-38	T-38 Zapisnik o saslušanju svjedoka Todorović Milana od 31.10.2009.godine, Tužilaštvo BiH i Transkript saslušanja svjedoka Milana Todorovića
T-39	T-39 Izvod iz MKU za Todorović Milana, opština Zvornik, od 26.11.2013.godine
T-40	Zapisnik o saslušanju svjedoka Tome Jeremića u Tužilaštvu BiH broj: T20 O KTRZ 0002961 05 od 14.02.2013. godine
T-41	Izvod iz MKU za svjedoka Desimir Đukanović
T-42	Zapisnik o saslušanju svjedoka Desimira Đukanovića, Ministarstvo bezbjednosti, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: 17-04/2-04-2-329/07 od dana 20.03.2007. godine
T-43	Zapisnik o saslušanju svjedoka Desimira Đukanovića, Tužilaštvo BiH , broj KT-RZ-132/06 od dana 23.03.2007. godine
T-44	Zapisnik o saslušanju svjedoka Desimira Đukanović, Tužilaštvo BiH , broj KT-RZ-132/06 od dana 28.03.2007. godine
T-44 a	Transkript o saslušanju svjedoka Desimira Đukanovića broj KT-RZ-132/06 od 28.03.2007. godine
T-45	Zapisnik o saslušanju svjedoka Radeta Lončarevića, 17-04/2-04-2-546/08 od 13.05.2008. godine, Državna agencija za istrage i zaštitu

T-46	Zapisnik o saslušanju svjedoka Desimira Vasića sa transkriptom, Tužilaštvo BiH broj KT-RZ-40/08 od 12.08.2008. godine
T-46a	Zapisnik o saslušanju svjedoka Vasić Desimira, 16-04/2-6-04-2-852/12 od 18.12.2012. godine, Državna agencija za istrage i zaštitu
T-47	Zapisnik o saslušanju svjedoka Dragana Neškovića u Bratuncu broj: KT-RZ-40/08 od 11.08.2008. Godine, sa transkriptom.
T-48	Zapisnik o saslušanju svjedoka Nešković Dragana broj T20 0 KTRZ 0002982 06 od 29.01.2013. Godine
T-49	Zapisnik o saslušanju svjedoka Petra Bučaline broj: KTN-RZ-27/08 od 01.12.2008. godine, transkript svjedočenja i audio CD.
T-50	Zapisnik o saslušanju svjedoka „S-1“ uzet u SIPA-i broj: 17-15/3-1-04-2-195/09 od 28.07.2009. godine – povjerljiv
T-51	Zapisnik o saslušanju svjedoka „S-1“ uzet u SIPA-i broj: 17-04/2-6-04-2-788/08 od 14.10.2009. godine- povjerljiv
T-52	Fotodokumentacija prezentirana svjedoku „S-1“, na ročištu dana 01.11.2016. godine.
T-53	Zapisnik o saslušanju svjedoka Goran Ostojić uzet u Tužiteljstvu BiH broj: KT-RZ-140/07 od 19.06.2007. godine
T-54	Zapisnik o saslušanju svjedoka Goran Ostojić uzet u Tužiteljstvu BiH broj: KT-RZ-101/07 od 25.03.2010. godine
T-55	Zapisnik o saslušanju svjedoka Goran Ostojić uzet u Tužiteljstvu BiH broj: KT-RZ-101/07 od 22.02.2011. godine
T-56	Zapisnik o saslušanju svjedoka Slobodana Tojića, sačinjen od Državne agencije za istrage i zaštitu broj: 17-04/2-6-04-2-80/10 od 04.02.2010. godine.
T-57	Depeša CJB Zvornik od 09.07.1995. godine, broj: 12-6-08-487/95
T-58	Depeša CJB Zvornik 12.07.1995. godine, broj: 12-6/08-501/95
T-59	Depeša CJB Zvornik 12.07.1995. godine broj: 277/95
T-60	Depeša CJB Zvornik 13.07.1995. godine, broj: 283/95
T-61	Depeša CJB Zvornik 13.07.1995. godine br 282/95
T-62	Zapisnik o saslušanju svjedoka Jelenko Kljajić od 18.08.2010. godine., broj: 17-04/2-6-04-2/ 10 i izjava sa potpisom svjedoka
T- 62A	Zapisnik o saslušanju svjedoka Jelenko Kljajić od 12.09.2011. godine, broj: KT-RZ – 101/07, KT/RZ – 82/08 i izjava sa potpisom svjedoka
T-62B	Zapisnik o saslušanju svjedoka Kljajić Jelenka, od 24.01.2011. godine sa audio zapisom, broj: KT-RZ-101/07 i izjava sa potpisom svjedoka.
T-63	Zapisnik o saslušanju svjedoka Jovanović Bože od 10.06.2010. godine, broj: 17-04/2-6-04-2-346/10, i izjava sa potpisom svjedoka
T-63A	Zapisnik o saslušanju svjedoka Jovanović Bože od 15.04.2015. godine, broj: T20 0 KTRZ 0008105 13 , i izjava sa potpisom svjedoka.
T-63B	Zapisnik o saslušanju svjedoka Jovanović Bože od 10.06.2010. godine, broj: 17-04/2-6-04-2-346/10, i izjava sa potpisom svjedoka od 15.04.2015. godine
T-64	Zapisnik o saslušanju svjedoka Milanović Rodoljuba od 19.06.2007. godine, Tužilaštvo BiH, broj: KT-RZ-140/07 i izjava sa potpisom svjedoka

T- 64A	Zapisnik o saslušanju svjedoka Milanović Rodoljuba od 25.03.2010. godine, Tužilaštvo BiH, broj: KT-RZ-101/07 i izjava sa potpisom svjedoka
T-64B	Zapisnik o saslušanju svjedoka Milanović Rodoljuba od 23.02.2011. godine, Tužilaštvo BiH, broj: KT-RZ-101/07 i izjava sa potpisom svjedoka
T-65	Zapisnik o saslušanju svjedoka Rado Burnjaković broj: 17-04/2-6-04-2-436/10 od 11.08.2010.godine – Državna agencija za istrage i zaštitu
T-66	Zapisnik o saslušanju svjedoka Rado Burnjaković broj: 16-04/2-6-04-2-556/13 od 28.08.2013.godine – Državna agencija za istrage i zaštitu
T-67	Zapisnik o saslušanju svjedoka Marković Ratka broj: KTN-RZ-27/08 od 03.12.2008. godine.
T-68	Zapisnik o saslušanju svjedoka broj:16-04/2-6-04-2-22/13 od 09.01.2013.godine, Redžija Alić, Državna agencija za istrage i zaštitu, potpisan od strane Redžije Alić.
T-69	Zapisnik o saslušanju svjedoka Slavoljuba Mladenovića, sačinjen od strane Državne agencije za istrage i zaštitu, broj: 16-04/2-6-04-2-689/11 od 20.10.2011. godine Zapisnik o saslušanju svjedoka Slavoljuba Mladenovića, sačinjen od strane Državne agencije za istrage i zaštitu, broj: 16-04/2-6-04-2-584/13 od 12.09.2013. godine Zapisnik o saslušanju svjedoka Slavoljuba Mladenovića, sačinjen od strane Tužiteljstva BiH, broj: T20 O KTRZ 0002961 05 od 26.08.2014. godine T-69A Audio CD Zapisnik o saslušanju svjedoka Slavoljuba Mladenovića, od 12.09.2013. godine Audio CD Zapisnik o saslušanju svjedoka Slavoljuba Mladenovića, od 20.10.2011. godine
T-70	Raspored službe SJB Srebrenica od 12.07.1995. godine. Broj: 01779699
T-71	Dnevnik događaja SJB Srebrenica od 12.07. 1995. Godine, broj: 01787726
T-72	Izvod iz MKU Općina Srebrenica broj: 05-202-439/16 od 18.10.2016. godine, za lice Salihović Fatima
T-73	Zapisnik o saslušanju svjedokinje Salihović Fatime, uzet od Državne agencije za istrage i zaštitu broj: 17-04/2-04-2-1249/07 od 24.12.2007. godine.
T-74	Zapisnik o saslušanju svjedoka M1uzet od Državne agencije za istrage i zaštitu broj: 17-04/2-04-2-530/06 od 12.09.2006.,
T-75	Zapisnik o saslušanju svjedoka M1 uzet od Državne agencije za istrage i zaštitu broj: 17-04/2-04-2-546/06 od 18.09.2006. sa transkriptima i video zapisima.
T-76	Zapisnik o saslušanju svjedoka M1 uzet u Tužiteljstvu BiH broj: KT RZ 18/2005 od 18.12.2012.
T-77	Fotografija na kojoj je svjedok M-1 obilježavao lokacije
T-78	Zapisnik o saslušanju svjedoka M-9 uzet od Državne agencije za istrage i zaštitu broj: 16-04/2-6-04-2-178/13 od 19.03.2013.
T-78a	Skica škole, sale i hangara, sačinjena od strane M-9, na ročištu dana 25.04.2017. godine.
T-79	Zapisnik o saslušanju svjedoka Dukić Nenada u Tužilaštvu BiH broj: T20 O KTRZ 0004388 05; T20 O KTRZ 0004389 05; T20 O KTRZ 0007980 13; T20 O KTRZ 0002961 05 od 23.12.2013. godine.

T-80	Zapisnik o saslušanju svjedoka Batinić Gorana, Državna agencija za istrage i zaštitu, broj: 16-04/2-6-04-2-621/13 od 09.10.2013. godine; Izvod iz MKU općina Brčko broj: 12.-000002-886/2017 od 30.03.2017. godine za lice Batinić Goran.
T-81	Izvod iz MKU za svjedoka M-6 općina Tuzla broj: 09/1-13-4-2321/17 od 14.06.2017. godine.
T-82	Zapisnik o saslušanju svjedoka M-6 u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu broj: 17-04/2-04-2-1040/07 od 26.10.2007. godine.
T-83	Transkript razgovora haškog istražitelja sa Srbislavom Davidovićem vođen 25.02.1998. godine.
T-84	Zapisnik o saslušanju svjedoka Đajić Slobodana u Državnoj agenciji za istrage i zaštitu broj: 17-04/2-04-2-884/07 od 07.09.2007. godine, sa CD-om.
T-85	Zapisnik o saslušanju svjedoka Đajić Slobodana u Tužilaštvu BiH broj: KTN-RZ-02/08 od 07.04.2008. godine, sa CD-om.
T-86 T-86A	Izjava svjedoka Jurošević Petra dana istražiteljima MKSJ dana 25.11.2012. godine. Fotografija „Pilica Lulture Hall 17. Jul 95
T-87	Zapisnik o saslušanju svjedoka Jurošević Petra u Tužilaštvu BiH broj: KTN-RZ-02/08 od 25.09.2008. godine.
T-88 T-88A T-88B T-88C T-88D	Transkript saslušanja svjedoka Jovanović Zorana pred istražiteljima MKSJ od 30.11.2001. godine Tri fotografije vojnika Karta područja Srebrenice i Bratunca Dnevnik Jovanović Zorana MKSJ ovjera 01133935 Referisanje-sastanci 1Brlpbr MKSJ ovjera 00471466
T-89	Zapisnik Lazar Milosavljević Tužilaštvo BiH broj: KTN-RZ-02/08 od 31.03.2008. godine, sa transkriptom i audio zapisom
T-90	Zapisnik Stjepanović Dragan Državna agencija za istrage i zaštitu broj: 16-04/2-5-04-2-120/14 od 31.03.2008. godine, sa transkriptom i audio zapisom
T-91	Zapisnik o saslušanju svjedoka Duško Nešković, broj: 16-04/2-6-04-2-586/12 od 20.09.2012.godine, Ministarstvo sigurnosti Bosne i Hercegovine, Državna agencija za istrage i zaštitu, Centar za istraživanje ratnih zločina
T-92	Fotografija sa potpisom svjedoka M-12, sa ročišta dana 30.01.2018. godine, u predmetu Josipović Miodrag i dr. S1 1 K 017057 14 Kri
T-93	Zapisnik o saslušanju svjedoka M-12 u Tužilaštvu BiH broj: T20 0 KTRZ 0002961 05 od 11.09.2014. godine.
T-94	Zapisnik o saslušanju svjedoka Vučinović Cvijana u Tužilaštvu BiH broj: KT-RZ-210/07 od 04.04.2008. godine.
T-95	Zapisnik o saslušanju svjedoka Rajka Vasića sačinjen u TBiH broj: KT-RZ-40/08 od 27.08.2008. godine
T-96	Transkript svjedočenja svjedoka „M-8“ u predmetu MKSJ broj:IT-02-60-T od 16.07.2003. godine
T-97	Izjava svjedoka Slavka Radića Državna agencija za istrage i zaštitu broj: 17-04/2-04-2-326/06 od 07.06.2006. godine

T-98	Izjava svjedoka Slavka Radića Državna agencija za istrage i zaštitu broj: 17-04/2-04-2-371/06 od 27.06.2006. godine
T-99	Izvod iz MKU za svjedoka Slavka Radića Općina Zvornik broj: 07/1-202.1-863/14 od 23.05.2014. godine
T-100	Transkript svjedočenja svjedoka M-2 u predmetu MKSJ broj: IT-05-88-T od 23.03.2007. godine, 26.03.2007. godine, 27.03.2007. godine
T-101	Dva izvještaja vještaka Dr Rifata Kešetovića, od 14.03.2018. godine, koji se odnosi na Pilicu i drugi od 06.06.2017. godine koji se odnosi na Kozluk.
T-102	Dva izvještaja Richarda Butlera od 01.novembar 2002. godine i 31.10.2002. godine
T-103	Zapisnik o saslušanju svjedoka Vitomira Jovića sačinjen od strane Istražitelja Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj: KTN-RZ 36/08 11.11.2009. od godine sa transkriptima.
T-104	Akt Mupa R. Srbije broj: 03/2/8/1/1 broj: 230-764/18-1 od 28.03.2018. godine
T-105	Procjena minimalnost broja osoba koja je Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju ekshumirao od 1996. do 2001. Godine, sačinio Jose Pablo Baraybar Načelnik Kancelarije za nestala lica i sudsku medicinu (KNLSM) Ministarstvo pravde Misija Ujedinjenih nacija na Kosovu od januar 2004. godine.
T-106	Kriminalističko-tehnička obrada grobnice na lokalitetu Cerska, sačinio William Heglund, viši forenzički savjetnik Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju i osoblje organizacije „Ljekari za ljudska prava“, Boston od 15.06.1998. godine.
T-107	Aktivnosti Međunarodnog suda u Bosni i Hercegovini tokom 1999. Godine, Izvještaj glavnog Patologa grobnice Srebrenice, sačinio Dr. John Clark, glavni patolog MKSJ.
T-108	Izvještaj o istrazi od 16.01.1998.. Služba za krivičnu istragu američke mornarice
T-109	Izvještaj o pregledanju i uzimanju dokaznog materijala iz skladišta u Kravici Bosna i Hercegovina septembar/oktobar 2000. Autor Michael J. Hedley.
T-110	Izvještaj o broju nestalih i mrtvih u srebrenici sačinili Helge Brunborg i Henrik Urdal od 12.02.2000. godine.
T-111	Prilog izvještaja o broju nestalih i mrtvih u Srebrenici sačinio Helge Brunborg od 12.04.2003. godine.
T-112	Izvještaj Stručnjaka za kriminalističku tehniku Ministarstvo pravosuđe Holandije od 02.03.2000. godine
T-113	Labaratorijski izvještaj Sudski znanstveni labaratorij biro za alkohol, duhan i vatreno Rockville od 24.02.2000. godine.
T-114	Izvještaj o iskopavanjima i ekshumacijama masovnih grobnica Glogova 1 u 2000. Godini, sačinjen od Richard Wright od 09.02.2001. godine.
T-115	Izvještaj o iskopavanjima na lokaciji glogova 2 1999.-2001. Godine napisao Jose Pablo Baraybar
T-116	Izvještaj o iskopavanjima i ekshumaciji u Kozluku 1999 sa prilogom o posjetama Konjević Polju i Potočarima sačinio Richard Wright od 02.02.2000. godine.
T-117	Izvještaj o obdukciji ljudskih posmrtnih ostataka sa lokaliteta Čančarski put br. 12, Izvršenoj u augustu 1998. Godine, sačinio C.H. Lawrence
T-118	Ekshumacija provedena u istočnoj Bosni tijekom 1998. Godine sačinio Richar Wright dana 12.05.1992. godine.

T-119	Fotografija - Dokaz pod rednim broje 230 iz aneksa materijalnih dokaza
T-120	Naredba Tužilaštva BiH broj: T20 O KTRZ 0008103 13 od 19.02.2018. godine, vještaku dr. Vedo Tuco.
T-121	Izveštaj vještaka Vede Tuce sačinjen u Tuzli dana 12.03.2018. godine, sa prilogom CD.
T-122	Izveštaj vještaka Vede Tuce sačinjen u Tuzli dana 30.03.2015. godine, sa prilogom CD.
T-123	Podnesak MICT broj: MICT – OTP – HA/2018/P-MM/TP/113 od 17.05.2018. godine; Transkript svjedočenja svjedoka Dražena Erdemovića u MKSJ broj: IT – 05 -88 – T od 04.05.2007. godine.
T-124	Email – korespodencija Tužilaštva; Transkript svjedočenja svjedoka „M.-14“ u predmetu MKSJ: IT – 98 – 33 – T od 12.04.2000. godine.
T-125	Mailovi i prepiska iz ICTY
T-126	Transkript svjedoka Rutena od 05.04.2000. godine.
T-127	Transkript Poul Groenvegen od 25.10.2006. godine.
T-128	Transkript svjedoka Roberta Frankena od 04.04.2000. godine.
T-129	Transkripti svjedoka Van Dujna iz predmeta Popović od 27./28./29. 09.2006. godine.
T-130	Akt ureda tužioca Mehanizma za međunarodne krivične sudove broj: MICT-OTP-HA/2018/P-MM/TP/121 od 27.05.2018. godine.
T-131	Transkripte svjedočenja svjedoka Obrenović Dragana u predmetu IT-02-60-T Vidoje Blagojević i Dragan Jokić, od 01.10.2003. godine, 02.10.2003. godine, 06.10.2003. godine, 07.10.2003. godine, 08.10.2003., godine, 09.10.2003. godine i 10.10.2003. godine.
T-132	Izjava svjedoka Obrenović Dragana dana istražiteljima MKSJ-a dana 04.-5.02.2004. godine
T-133	CD sa dokazima iz svih transkripata.
T-134	Akt ured tužioca Međunarodnog rezidualnog mehanizma za krivične sudove broj: MICT-OTP-HA/2018/P-MM/TP/142 od 22.06.2018. godine.
T-135	Transkripti o saslušanju svjedoka Kingori Joseph u predmetu Krstić od 31.03.2000. godine i 03.04.2000. godine
T-136	Transkript saslušanja svjedoka PW-142, u predmetu IT-05-88-T dana 29.01.2017. godine.
T-137	Transkript saslušanja svjedoka M-5 u predmetu IT-02-60-T od 14.07.2003. godine.
T-138	Transkript saslušanja svjedoka Pieter Boering u predmetu Popović IT- 19.09.2006., 21.09.2006. 22.09.2006., 25.09.2006. i 27.09.2006. godine.Uložena materijalna dokumentacija.
T-139	Odluka po molbi na osnovu pravila 75(h) MKSJ broj: IT-09-92-R75H.12 & IT-05-88-R75H.15 od 30.01.2017. godine; Odluka po molbi na osnovu člana 75(h) MKSJ broj: IT-09-92-R75H.17 od 14.06.2017. godine; Službena zabilješka TbiH broj: T20 O KTRZ 0008103 13 od 27.02.2017. godine; Službena zabilješka TbiH broj: T20 O KTRZ 0008103 13 od 03.03.2017. godine; Službena zabilješka TbiH broj: T20 O KTRZ 0008103 13 od 13.07.2018. godine; Podnesak MMKS broj: IRMCT-OTP-HA/2018/P-

	MM/VB/162 od 20.07.2018. godine sa prijevodom; Odluka po molbi na osnovu pravila 86 MMKS broj: MICT-13-56-R86H.3 od 31.08.2018. godine; Odluka po molbi na osnovu člana 75(h) MKSJ broj: IT-09-92-R75H.16 od 24.03.2017. godine;
T-140	Transkript saslušanja svjedoka PW-111 u predmetu MKSJ broj: IT-05-88-T od 06.02.2007. godine
T-141	Transkripti saslušanja svjedoka PW-156 u predmetu MKSJ broj IT-05-88-T od 08.02.2007. godine.
T-142	Zapisnik o saslušanju svjedoka PW-112 Višeg suda u Tuzli Kri 48/95 od 02.08.1995. godine; Izjava svjedoka PW-112 MKSJ od 16.08.1995. godine; Zapisnik o saslušanju svjedoka PW-112 Državna komisija za prikupljanje činjenica na području RbiH broj: 01-0573/95 od 13.09.1995. godine; Transkript saslušanja svjedoka PW-112 MKSJ u predmetu IT-05-88-T od 27.10.2006., 30.10.2006., godine; Transkript saslušanja svjedoka PW-112 MKSJ u predmetu IT-98-33-T od 30.05.2000. godine; fotografije.
T-143	Transkript saslušanja svjedoka M-3 u predmetu MKSJ - Popović na dane 24., 25. i 28.08.2006. godine sa setom fotografija
T-144	Rješenje MUP Bijeljina, broj: 03/4-134-6/98 od 13.01.1998. godine
T-145	Rješenje MUP Bijeljina, broj: 06/3-120-545 od 02.04.1998. godine
T-146	Obrazloženje prijedloga, sačinio Vasić Dragomir, načelnik CJB Bijeljina
T-147	Personalni dosje Pantić Radomir MKSJ broj 01763802
T-148	Službena zabilješka, MUP, CJB Bijeljina, SJB Zvornik, broj: 12-1/02-230-14/04 od 08.04.2004. godine
T-149	Prijedlog Dragomira Vasića, načelnik CJB Zvornik, broj: 01-06-02/1-24/94 od 07.05.1994. godine
T-150	Depeša Dragomira Vasić, CJB Zvornik, 01-16-02/1-193/95, 06.07.1995. godine upućena MUP-u RS Štabu policijskih snaga i Kabinetu ministra Pale
T-151	Depeša Dragomira Vasića, komandant štaba CJB Zvornik, broj: 12-6/08-475/95 od 07.07.1995. godine upućena Kabinetu ministra i Štabu komande policijskih stanica
T-152	Depeša Vasić Dragomira, broj 12-6/08-491/95 od 10.07.1995. godine
T-153	Depeša Vasić Dragomira, načelnik CJB Zvornik, broj: 01-16-02/1-201/95 od 12.07.1995. godine
T-154	Depeša Dragomira Vasića, načelnik CJB Zvornik, broj: 280/95 od 12.07.1995. godine
T-155	Depeša Dragomir Vasić, načelnik CJB Zvornik, broj 281/95 od 12.07.1995.
T-156	Depeša Dragomira Vasić, načelnik CJB Zvornik, broj: 13/02-230-396 od 12.07.1995. godine
T-157	Depeša Dragomira Vasić, CJB Zvornik, broj 278/95 od 12.07.1995.
T-158	Depeša Radovana Karadžića koju MUP RS, broj: K/P-1-407/95 od 12.07.1995. godine prenosi načelniku CJB Zvornik (uložena kao dokaz O3-16)
T-159	Depeša Dragomira Vasić, načelnik CJB, broj: 01-16-02/1-60/94 od 26.05.1994. godine
T-160	Depeša Dragomira Vasića, načelnik CJB, broj: 01-16-02/1-67/94 od 01.06.1994. godine upućen MUP RS - Biro za odnose sa javnošću
T-161	Depeša Dragomira Vasić, načelnik CJB, broj: 01-16-02/1-184/95 od 04.07.1995. godine upućeno SJB Bratunac, Milići, Vlasenica, Šekovići, PS Zvornik, Skelani.

T-162	Depeša Dragomira Vasić, načelnika CJB Zvornik, broj: 01-16-02/1-194/95 od 07.07.1995.godine upućena MUP-u RS Štabu policijskih snaga i Kabinetu ministra Pale O1 Prigovor relevantnosti
T-163	Naredba Dragomira Vasić, načelnik CJB Zvornik, broj: 01-16-02/1-210/95 od 18.07.1995.godine upućena SJB Bratunac, Vlasenica i PS Skelani –O1 Prigovor relevantnosti
T-164	Depeša Dragomira Vasić, načelnik, CJB Zvornik, broj: 01-16/02/1-218/95 od 21.07.1995.godine upućena MUP RS kabinet ministra Pale i resor javne bezbjdnosti
T-165	Depeša Dragomira Vasić, CJB Zvornik, broj: 01-16-02/1-225/95 od 26.07.1995.godine (prenosi depešu MUP RS štaba policijskih snaga Pale, broj: 74/95 od 25.07.1995.godine), upućena SJB Bratunac, SJB Bratunac, SJB Milići, SJB Vlasenica, SJB Šekovići
T-166	Depeša Dragomira Vasića, načelnika CJB Zvornik, broj 01-16-02/1-231/95 od 28.07.1995.godine
T-167	Depeša Dragomira Vasić, načelnik CJB Zvornik, broj: 01-16-02/1-243/95 od 01.08.1995.godine upućena kabinetu ministra i štabu policijskih snaga MUP Bijeljina
T-168	Depeša Dragomira Vasića, načelnika CJB Zvornik, broj: 01/16-02/1-72/95 od 21.03.1995.godine
T-169	Naredba Majnojlja Milovanović, načelnik štaba, Glavni štab VRS, str.pov.br: 03/4-740 od 23.04.1995.godine
T-170	Depeša, SJB Milići, načelnik Bošković Todor, broj: 13-3/01-96/95 od 12.07.1995.godine upućena CJB Zvornik O1 – Prigovor relevantnosti
T-171	Depeša Marić Miroslav, načelnik štaba, MUP RS, broj: 01/1-134/95 od 19.07.1995.godine O1- Prigovor relevantnosti
T-172	Uputstvo o formiranju i upotrebi POSEBNE JEDINICE POLICIJE Centra javne bezbjdnosti Zvornik od 22.10.1994.godine O1- Prigovor relevantnosti
T-173	Naredba Vasić Dragomira, načelnik CJB Zvornik, broj: 01-16-02/1-7/94 od 29.04.1994.godine upućen MUP-u Bijeljina, svim CJB i svim SJB
T-174	Naredba Zoljić Danila, komandant PJP i CJB Zvornik, broj: 01-16-02/1-81/94 od 15.06.1994.godine
T-175	Naredba Rakić Živko, ministar MUP RS Bijeljina, broj: 10/P-938/94 od 12.09.1994.godine
T-176	Rakić Živko, MUP RS Bijeljina, broj: 01/1-10-OD-54/95 od 25.03.1995.godine upućeno svim CJB i komandantu štaba
T-177	Naredba Rakić Živka, ministra, MUP RS - Kabinet ministra, broj: K/P-1-126/95 od 30.03.1995.godine upućena komandi specijalne brigade policije, komandi prvog odreda specijalne policije Jahorina, centru za obuku službenih pasa i konja
T-178	T-178 Naredba Karadžić Radovana, vrhovni komandant oružanih snaga RS, str.pov.br: 01-715-1/95 od 22.04.1995.godine O1 – Prigovor relevantnosti
T-179	T-179 Milovanović Manojlo, general potpukovnik, zamjenik komandanta, GŠVRS. str.pov.br: 03/4-974 od 21.05.1995.godine dostavlja se MUP RS

T-180	T-180 Odluka o primjeni pravila međunarodnog ratnog prava u vojsci Srpske republike BiH, Službeni glasnik srpskog naroda, broj: 9 od 13.juna 1992.godine
T-181	T-181 Naredba Karadžić Radovana, pov.broj: 01-1118/95 od 16.06.1995.godine
T-182	Naredba Živanović Milenka, general - major, Komanda drinskog korpusa, strogo pov.br.: 04/156-2 od 02.07.1995.godine
T-183	T-183 Naredba komandant-pukovnik Blagojević, Komanda 1.Bratunačke Lpbr, str.pov.br : 04/254-58 od 10.07.1995.godine
T-184	T-184 General Živanović, Komanda Drinskog korpusa, str.pov.br: 03/157-4 od 11.07.1995.godine
T-185	T-185 General Živanović, Komanda drinskog korpusa, str.pov.br: 22/226 od 12.07.1995.godine
T-186	T-186 Obavještenje majora Golića, Komanda drinskog korpusa, str.pov.br : 17/895 od 12.07.1995.godine upućena GŠVRS.
T-187	T-187 Naredba Ivanović Stevan, sekretar ministarstva odbrane, broj: 02-78/95 od 12.07.1995.godine
T-188	T-188 Obavještenje Tolimir Zdravka, načelnik, general - major, Komanda Drinskog korpusa, str.pov.br : 17/897 od 12.07.1995.godine
T-189	Komanda Drinskog korpusa, Odjeljenje za OB poslove, broj: 17/901 od 13.07.1995.godine
T-190	T-190 Depeša Kovač Tomislava, zamjenik ministra MUP RS, broj: K/P-416/95 od 13.07.1995.godine upućena CJB Zvornik, štabu komande policijskih snaga MUP-a Bijeljina
T-191	T-191 Naredba Komande drinskog korpusa, str.pov.br: 03/156-12 od 13.07.1995.godine
T-192	Naredba pukovnika Savčića o postupanju sa ratnim zarobljenicima od 13.07.1995.godine
T-193	T-193 Naredba Kovač Tomislava, zamjenik ministra MUP-a, broj: K/P-1-422/95 od 14.07.1995.godine
T-194	T-194 Naredba Blagojević Vidoje, Komanda 1. Bratunačke Ipbr, str.pov.br: 03-253-103/1 od 17.07.1995.godine
T-195	T-195 Naredba Pandurević Vinka, Komanda 1. Zvorničke pbr, str.pov.br: 01-272 od 21.07.1995.godine
T-196	T-196 Direktiva Karadžić Radovana za dalja dejstva op.br. 7, Vrhovna komanda OS Republike Srpske, br: 2/2-11 od 08.03.1995.godine
T-197	T-197 Direktiva za dalja dejstva, op.br. 7/1, Glavni štab VRS, DT br. 02/2-15 od 31.03.1995.godine
T-198	T-198 Smjernice za određivanje kriterijuma krivičnog gonjenja
T-199	T-199 Rezolucija 819 (1993.) usvojena od strane Vijeća sigurnosti na 3199. sjednici dana 16.04.1993.godine PV: Dokaz pod rednim brojem 140 i 141 predloženi u aneksu uz optužnicu i ta dva dokaza su odbranu drugooptuženog nesporna TBiH: Mi ne predlažemo ta dva dokaza, ne odustajemo samo nemamo na spisku

T-200	<p>T-200 Bilten dnevnih događaja Centra javne bezbjednosti Zvornik za dan 13/14.07.1995.godine, MUP Bijeljina CJB Zvornik, broj: 195/95 od 14.07.1995.godine</p> <p>Bilten dnevnih događaja CJB Zvornik za dan 14/15.07.1995.godine, MUP CJB Zvornik, broj: 196/95 od 15.07.1995.</p> <p>Bilten dnevnih događaja CJB Zvornik za dan 15/16.07.1995.godine, MUP CJB Zvornik, broj: 197/95 od 16.07.1995.</p> <p>Bilten dnevnih događaja CJB Zvornik za dan 15/16.07.1995.godine, MUP CJB Zvornik, broj: 197/95 od 16.07.1995.</p> <p>Bilten dnevnih događaja CJB Zvornik za dan 15/16.07.1995.godine, MUP CJB Zvornik, broj: 197/95 od 16.07.1995.</p> <p>Bilten dnevnih događaja CJB Zvornik za dan 18/19.07.1995.godine, MUP CJB Zvornik, broj: 200/95 od 19.07.1995.</p> <p>Bilten dnevnih događaja CJB Zvornik za dan 19/20.07.1995.godine, MUP CJB Zvornik, broj: 201/95 od 20.07.1995.</p> <p>Bilten dnevnih događaja CJB Zvornik za dan 20/21.07.1995.godine, MUP CJB Zvornik, broj: 202/95 od 21.07.1995.</p> <p>Bilten dnevnih događaja CJB Zvornik za dan 20/21.07.1995.godine, MUP CJB Zvornik, broj: 202/95 od 21.07.1995.</p> <p>Bilten dnevnih događaja CJB Zvornik za dan 20/21.07.1995.godine, MUP CJB Zvornik, broj: 202/95 od 21.07.1995.</p> <p>Bilten dnevnih događaja CJB Zvornik za dan 28/29.07.1995.godine, MUP CJB Zvornik, broj: 210/95 od 29.07.1995.</p> <p>Bilten dnevnih događaja CJB Zvornik za dan 29/30.07.1995.godine, MUP CJB Zvornik, broj: 211/95 od 30.07.1995.</p> <p>Bilten dnevnih događaja CJB Zvornik za dan 22/23.08.1995.godine, MUP CJB Zvornik, broj: 235/95 od 23.08.1995.</p>
T-201	Depeša Bogdanović Luke, načelnik odjeljenja policije CJB Zvornik, broj: 12-6/08-477/95 od 07.07.1995.godine
T-202	Depeša Kovač Tomislava, broj K/P-1-415/95 od 13.07.1995. (Kovač Tomislav prenosi sadržaj depeše Komande DK, broj k/p-1-415/95 od 13.07.1995.)
T-203	T-203 Komanda Drinskog korpusa, Redovni borbeni izvještaj, broj: 03/2-214 od 13.07.1995.godine
T-204	T-204 Izvještaj MUP-a Specijalne brigade policije broj : 284/95 od 13.07.1995.godine, zamjenika komandanta SBP Ljubiše Borovčanina
T-205	T-205 MUP RS, RDB - III Uprava, depeša, broj: 03-2003/95 od 13.07.1995.godine
T-206	<p>T-206 Blagojević Vidoje komandant pukovnik Komanda 1.Bratuačke brigade, str.pov.bro: 253-104 od 14.07.1995.godine</p> <p>General major Krstić Radislav, Komanda Drinskog korpusa, Redovni borbeni izvještaj, broj: 03/22215 od 14.07.1995.godine</p> <p>Redovni borbeni izvještaj, broj 38-56 od 14.07.1995.godine, autor Mile Simanić, zamjenik komandanta 5. Inžinjerijskog bataljona upućeno Komandi 5.inžinjerskog bataljona</p> <p>Dnevni izvještaj, Vojna policija bratunačke brigade od 15.07. i 17.07.1995.godine</p>

	<p>Komanda drinskog korpusa, Redovni borbeni izvještaj, broj: 03/2-216 od 15.07.1995.godine</p> <p>Komanda 1.zv.prb,Vanredni borbeni izvještaj, broj: 06/216-1 od 15.07.1995.godine</p> <p>Vanredni borbeni izvještaj, broj: 06-218 od 16.07.1995.godine dostavljen p.potpukovnik Vinko Pandurević Komandi drinskog korpusa</p> <p>Komanda 5.inžinjerskog bataljona, Redovni borbeni izvještaj, broj: 38-58 od 17.07.1995.godine</p> <p>Redovni borbeni izvještaj Komande Drinskog korpusa, str. pov. br. 03/2-219 od 17.07.1995.godine, autor general-major Radislav Krstić</p> <p>Vanredni borbeni izvještaj Komande Drinskog korpusa o stanju u z/o 1. Zvorničke brigade, str. pov. br. 03/2-221 od 18.07.1995., autor general-major Radislav Krstić</p> <p>Vanredni borbeni izvještaj Komande Drinskog korpusa o stanju u z/o 1. Zvorničke brigade, str. pov. br. 03/2-221 od 18.07.1995., autor general-major Radislav Krstić</p> <p>Vanredni borbeni izvještaj, strogo pov. broj: 06-220 od 18.07.1995.godine upućen Komandi drinskog korpusa</p> <p>Redovni borbeni izvještaj Komande Drinskog korpusa, str. pov. br. 03/2-223 od 19.07.1995.godine, autor general-major Radislav Krstić</p> <p>Redovni borbeni izvještaj Komande Drinskog korpusa, str. pov. br. 06/224/2 od 19.07.1995.godine, autor general-major Radislav Krstić</p>
T-207	T-207 Obavještenje, Vasić Dragomir, načelnik CJB Zvornik, broj: 13-09/1-29-304 od 08.08.1995.godine upućeno Ministarstvu za trgovinu i snabdijevanje - Republička direkcija za robne rezerve Pale
T-208	T-208 Izvještaj štaba UNMO BiH za komandu štaba UN u BiH od 6.07.1995.godine
T-209	<p>T-209 Izvještaj o izvršenom formiranju Posebne jedinice policije Centra javne bezbjednosti Zvornik, decembar 1994.godine</p> <p>Izvještaj o radu policijske stanice Zvornik za mjesec juli 1995.godine, MUP RS, CJB Zvornik, Policijska stanica Zvornik, august 1995.godine</p> <p>Izvještaj o radu Odjeljenja policije CJB Zvornik za 1995.godinu, CJB Zvornik, Odjeljenje policije Zvornik, januar 1996.godine</p> <p>Tekstualni izvještaj o radu SJB Milići za period od 01.01.1995 do 01.10.1995.godine, Stanica javne bezbjednosti, broj: 13-3/01-24-695 od 10.10.1995.godine</p> <p>Izvještaj o radu CJB Zvornik za period od 01.01.1995 do 30.06.1995. godine, broj: 01-16-02/1-191/95 od 04.07.1995.godine, MUP RS, CJB Zvornik</p> <p>Izvještaj o radu SJB Milići za period od 07.08.1995.godine do 14.08.1995.godine</p> <p>Izvještaj o radu SJB Milići za period, broj: 13-3/01-24-695 od 01.10.1995.godine</p> <p>Izvještaj o radu CJB Zvornik, broj: 01-16-02/1-319/95 od 04.10.1995.godine</p> <p>Izvještaj o radu Odjeljenja policije za mjesec juli 1995.godine i plan rada Odjeljenja za mjesec august 1995.godine, CJB Odjeljenje policije Zvornik, broj: 13-1/061-125 od 01.08.1995.godine</p> <p>Izvještaj o radu za mjesec juli 1995.godine, PS Skelani, broj: 13-1/01-2-06-9/95 od 31.07.1995.god</p>
T-210	T – 210 Prijedlog MUP RS, CSB Bijeljina, broj: 12-1/09-374/93 od 26.03.1993. godine upućen Upravi za pravne, upravne, kadrovske poslove i zadatke stranaca

T-211	T – 211 Zahtjev CSB Bijeljima za vanredno unapređenje Vasić Dargomir i dr, broj: 13-09/1-29-365 od 30.09.1995. godine upućen MUP-u - Resor javne bezbjednosti
T-212	T – 212 Rješenje o vanrednom unapređenju Vasić Dragomir, broj: K/6-134-610 od 20.10.1995.godine
T-213	T – 213 Depeša Vasić Dragomira, komandant štaba, CJB Zvornik, broj: 12-6/08-508/95 od 14.07.1995.g. O3-7
T-214	T – 214 Informacija Dragan Kijac, rukovodilac C-RDB, broj: 05-2038/95 od 14.07.1995.godine upućena zamjeniku ministra unutrašnjih poslova Republike Srpske i rukovodiocu MUP-a RS Bijeljina
T-215	T – 215 Naredba CJB Zvornik, broj: - od 15.07.1995.godine
T-216	T – 216 Depeša Vasić Dragomira, načelnik CJB Zvornik, broj 01-16-02/1-205/95 od 15.07.1995.godine
T-217 O3-19	Naredba Vasić Dragomira, načelnik CJB Zvornik, broj: 206/95 od 16.07.1995. godine
T-218	Naredba Vasić Dragomira, načelnik CJB Zvornik, broj: 208/95 od 16.07.1995.godine upućena načelniku SJB Bratunac i SJB Srebrenica
T-219	Depeša Vasić Dragomira, načelnik CJB Zvornik, broj: 12-6/08-520/95 od 16.07.1995.godine upućena MUP RS - kabinetu ministra i štabu policijskih snaga Bijeljina, Jahorina i SJB Vogošća.
T-220	Depeša CJB Zvornik, broj: 12-6/08-521/95 od 17.07.1995.godine upućena kabinetu ministra i štabu komande policijskih snag
T-221	Depeša Vasić Dragomira, načelnik CJB Zvornik, broj 12-6/08-529/95 od 18.07.1995.godine
T-223	Depeša Vasić Dragomira, načelnik CJB Zvornik, broj: 13/02-230-407/95 od 19.07.1995.godine
T-224	Depeša Vasić Dragomira, načelnik CJB Zvornik, broj. 01-16-02/1-221/95 od 22.07.1995.godine upućena kabinetu ministra i štabu komande policijskih snaga Bijeljina, Vogošća i Jahorina
T-225	Molba Vasić Dragomira, načelnik CJB Zvornik, broj: 01-16-02/1-254/95 od 05.08.1995.godine upućena Republičkoj direkciji za robne rezerve
T-226	Depeša Vasić Dragomira, komandant štaba CJB Zvornik, broj: 12-6/08-462/95 od 03.07.1995.godine
T-227	Šema: Specijalna brigada milicije, prema Pravilniku o unutrašnjoj organizaciji MUP-a u uslovima neposredne ratne opasnosti i rata, broj: 013-299/93 od 15.04.1993.godine; Šema: Specijalna brigada milicije, po Pravilniku k/b - 1081/94 od 05.10.1994.godine uz napomenu da je ova brigada u to vrijeme bila u sastavu uprave policije, odnosno resora javne bezbjednosti; Šema: Specijalna brigada policije, po aktu SBP: primjedbe, broj: 01/1-100/95 od 20.02.1995.godine; Šema : Organizacija resora javne bezbjednosti; Šema: Organizacija MUP RS u sjedištu (Kabinet Bijeljina i Kabinet Pale); Šema: Organizacija Ministarstva unutrašnjih poslova u julu 1995.godine; Šema: Organizacija MUP RS u sjedištu, juli 1995.godine; Šema: PJP Zvornik ev-br 4; Šema: Organizacija CJB Zvornik
T-228	Naredba, MUP, Kabinet ministra, broj: K/P-1-414/95 od 13.07.1995.godine

O3-18	
T-229	Depeša, CJB Zvornik, broj: 12-6-08-533/95 od 19.07.1995.godine upućena SJB Bratunac, Milići, Vlasenica i Šekovići, PS Zvornik, PS Skelani
T-230	Depeša Dragomir Vasić, CJB Zvornik, 01-16-02/1-213/95 od 21.07.1995.
T-231	8 Depeša, CJB Zvornik, broj: 12-6/08/547:95 od 23.07.1995.godine
O3-8	
T-232	Uputstvo o formiranju i upotrebi PJP, broj: 10/8-937/94 od 12.09.1994.godine
O3-13	
T-233	Naredba Rakić Živko, ministar MUP RS, broj: 10/P-393/94 od 29. i 31.10.1994.godine
O3-5	
T-234	Naredba Kovač Tomislava, komadanta Štaba MUP RS, broj: 64/95 od 10.07.1995.godine
O3-4	
T-235	Naredba komandanta štaba Kovač Tomislava, broj: 64/95, od 10.07.1995. sa potpisom
O3-14	
T-236	Naredba Kovač Tomislava, komadanta Štaba MUP RS, broj: 66/95 od 12.07.1995.godine
O3-25	
T-237	Naredba komandanta štaba CJB Zvornik Vasić Dragomira, broj: 12-6/08-502/95 od 12.07.1995.godine
O3-17	
T-238	Dragan Kijac, rukovodilac RDB, MUP RS - RDB, broj: 05-2000/95 od 13.07.1995.godine upućenom zamjeniku MUP RS i rukovodiocu RJB Bijeljina
T-239	Dragan Kijac, rukovodilac RDB, MUP RS - RDB, broj: 05-2004/95 od 13.07.1995.godine upućenom zamjeniku MUP RS i rukovodiocu RJB Bijeljina
T-240	Milenko Karišik, broj: RJB-303/95 od 13.07.1995.godine
T-241	Naredba Petko Budiša, pomoćnik rukovodioca RJB, CJB Bijeljina, broj: 11-01-729 od 13.07.1995.godine
T-242	Odluka o proglašenju ratnog stanja u opštini Srebrenica, Skelani, broj: 01-1372/95 od 14.07.1995.godine
O3-34	
T-243	Naredba Komande Drinskog korpusa, str.pov.br: 03/157-7 od 15.07.1995.godine
T-244	Naredba Marić Miroslava, načelnik štaba policijskih snaga MUP-a Bijeljina, CJB Zvornik, broj: 206/95 od 16.07.1995.godine upućena CJB Bijeljina
T-245	Naredba Gorana Sarića, Specijalna brigada policije IKM Semizovac, 61/95 od 17.07.1995.godine
T-246	Depeša Radenka Miličevića, načelnik OKP, CJB Zvornik, broj: 295/95 od 19.07.1995.godine upućena SJB Milići i PS Skela
T-247	Depeša Miroslava Marića, načelnik štaba MUP RS Bijeljina, broj: 01/1-137/95 od 20.07.1995.godine upućena štabu policijskih snaga Pale, Trnovo, načelniku CJB Bijeljina, načelniku CJB Zvornik
T-248	Naredba Luke Bogdanovića, načelnik, Odjeljenje policije, CJB Zvornik, broj: 12-6/08-544/95 od 21.07.1995.godine
T-249	Depeša Tomislava Kovača, komandant štaba MUP RS, Kabinet ministra Pale, broj: 76/95 od 25.07.1995.godine
T-250	Naredba Dragomira Vasića, načelnik CJB Zvornik, broj: 01-16-02/1-230/95 od 28.07.1995.godine upućena SJB Srebrenica, Bratunac i Milići

T-251	Rješenje Tomislav Kovač, MUP RS, broj: 08/1-120-3391 od 01.08.1995.godine
T-252	Naredba Dragomira Vasića, komandanta štabaa CJB Zvornik, broj: 12-6/08-651 od 09.08.1995.godine upućena SJB Bratunac, Milići, Šekovići, Vlasenica, PS Zvornik, PS Skelani
T-253	Naredba Dragomira Vasića, komandant štaba CJB Zvornik, broj: 12-6/08-719 od 23.08.1995.godine
T-254	Depeša Milan Bogdanović, PS Skelani, broj: 15-18/01-116/95 od 25.10.1995.godine upućena CJB Zvornik
T-255	Direktiva, Naredna dejstva Vojske Republike Srpske, op.br.4, Glavni štab VRS, str.pov.br. 02/5- od 19.11.1992.godine
T-256	Spisak pripadnika SJB Srebrenica, koji SJB Srebrenica upućuje CSB Tuzla, broj: 435/95 od 25.04.1995.godine
T-257	Bilten dnevnih događaja Centra javne bezbjednosti Zvornik za dan 11/12.07.1995.godine, MUP Bijeljina CJB Zvornik, broj: 193/95 od 12.07.1995.godine
T-258	Bilten dnevnih događaja Centra javne bezbjednosti Zvornik za dan 12/13.07.1995.godine, MUP Bijeljina CJB Zvornik, broj: 194/95 od 13.07.1995.godine
O3-23	
T-259	Komanda 1.BRLPBR, Vanredni borbeni izvještaj, broj: 03/253-54-1 od 25.05.1995.godine
T-260	Informacija Budiša Petka, načelnik CJB, broj: 11-01-1060 od 20.07.1995.godine upućena MUP RS
T-261	Depeša Miličević Radenka, načelnik OKP, broj: 311/95 od 24.07.1995.godine upućena načelniku CJB Zvornik
T-262	Informacija Vasić Dragomira, načelnik CJB Zvornik, broj: 01-16-02/1-232/95 od 28.07.1995. godine
T-263	Obavjest Vasić Dragomira, načelnik CJB Zvornik, broj: 01-16-02/1-245/95 od 01.08.1995.godine upućena kabinetu ministra Pale i resoru javne bezbjednosti Bijeljina
T-264	Depeša Vasić Dragomira, komandant štaba CJB Zvornik, broj: 12-6/08-901/95 od 03.10.1995.godine
T-265	Podnesak MUP RS ADB-III Uprava Sarajevo, broj: 03-2003/95 od 13.07.1995. godine, potpis Cicović Todor, načelnik Uprave
T-266	Izveštaj o radu CJB Zvornik za period od 01.01.1995 do 30.06.1995. godine, broj: 01-16-02/1-191/95 od 04.07.1995.godine, MUP RS, CJB Zvornik
T-267	Prilog šestomjesečnom izvještaju o radu CJB, CJB Zvornik, 05.07.1995.godine
T-268	Izveštaj o radu policijske stanice Šekovići za period od 01.01. do 30.09.1995.godine, SJB Šekovići, broj: 13-4/01-470/95 od 30.09.1995. godine
T-269	Plan rada CJB Zvornik, broj: 13/02-230-/95 od 14.07.1995. godine
T-270	Program rada za 1995.godinu (prijedlog), CJB Zvornik, 25.12.1994.godine
T-271	Službeni izvještaj u vezi sa preduzetim mjerama po depeši RS - RJB, broj: 154/95 od 17.07.1995.godine, MUP, Uprava kriminalističke policije, Bijeljina, broj: 02/2-45/95 od 20.07.1995.godine

T-272	MUP, Specijalna brigada policije, Bijeljina: Izvještaj o borbenom angažovanju snaga SBP i ostalih policijskih snaga u operaciji "Srebrenica 95" u vremenu od 11-07 do 21.07.1995.godine
T-273	Set od šest (6) fotografija osnovne škole "Vuk Karadžić" u Bratuncu
T-274	Set od deset (10) fotografija Konjević Polja
T-275	Set od šest (6) fotografija Kozluk
T-276	Set od osam (8) fotografija stadiona u Bratuncu
T-277	Set od sedam (7) fotografija škole u Ročeviću
T-278	Fotografija Bratunca iz zraka
T-279	Fotografija Bratunca iz zraka
T-280	Fotografija trafo stanice u blizini OŠ "Vuk Karadžić" u Bratuncu
T-281	Fotografija Srebrenica i Žepa, juli 95
T-282	Fotografija Bijele kuće-MKSJ
T-283	Fotografija Potočara, načinjena iz zraka 13.07.95., sa bilješkama
T-284	Fotografija iz zraka-Potočari od 13.07.1995.
T-285	Grobnice Srebrenica, primarne i sekundarne
T-286	Šema primarnih i sekundarnih grobnica, opština Srebrenica, MKSJ
T-287	Fotografija zapaljenih stvari u Potočarima (uslikao Johannes Rutten)
T-288	Fotografija iz zraka-Nova Kasaba, fudbalsko igralište od 13.07.1995.
T-289	Mapa - kretanje kolone i položaj srpskih snaga-MKSJ
T-290	Opština Zvornik - mapa sa označenom školom i masovnim grobnicama-MKSJ
T-291	Mapa Srebrenice sa označenom bazom UN-a, bijela kuća, plava fabrika
T-292	Fotografija-pokazuje brdo i šumu gdje su se kretale kolone muslimana-MKSJ
T-293	Mapa - mjesto silaska kolone u Sandićima
T-294	Fotografija Konjević Polja od 14.08.95.
T-295	Glogova načinjena iz zraka od 17.07.95.
T-296	Fotografija iz zraka 27.07.95. i 20.10.1995. -Tatar Bratunc, MKSJ
T-297	Snimak Kozluka iz zraka- uznemirena zemlja 07.09. i 27.09.1995.
T-298	Fotografija uznemirena zemlja, Glogova, 30.10.95.
T-299	Fotografija uznemirena zemlja, Glogova, 09.11.95.
T-300	Mapa Zeleni Jadar- grobnica, MKSJ
T-301	Fotografija iz zraka-Zeleni Jadar, MKSJ
T-302	Fotografija iz zraka - Zeleni Jadar, uznemirena zemlja od 07.09. i 2.10.1995., MKSJ
T-303	Snimak iz zraka Zeleni Jadar-grobnica, uznemirena zemlja, od 24.08.1995. i 02.10.1995.
T-304	Zeleni Jadar-grobnica, uznemirena zemlja, od 20.10.1995. i 23.10.1995., MKSJ
T-305	Odluka o imenovanju Ratnog predsjedništva Opštine Srebrenica broj: 01-1371/95 od 14.07.95. godine, u potpisu Karadžić
T-306	Brošura – Zamrznute slike iz video snimka Srebrenice koji je korišten u suđenju u predmetu MKSJ Tužilac protiv Obrenović i dr. IT-02-60 (Engleska i BHS Verzija)
T-307	CD PIP lista dokaz iz Aneksa A optužnice br. 225

T-308	Transkripti u skladu sa Zakonom o ustupanju predmeta svjedok Vinko Pandurević u predmetu MKSJ broj: IT-05-88-T od 27.01.2009., 28.01.2009., 29.01.2009., 30.01.2009., 02.02.2009., 03.02.2009., 09.02.2009., 10.02.2009., 11.02.2009., 12.02.2009., 13.02.2009., 16.02.2009., 17.02.2009., 18.02.2009., 19.02.2009., 20.02.2009., 23.02.2009., 25.02.2009., 26.02.2009., 27.02.2009., 02.03.2009., 03.03.2009. godine.
T-309	Rezime sačinjen od strane Deana Manninga 16.01.2000. godine, februar 2001. godine, 24.08.2003., iz 2007. i od 27.11.2007. godine.
T-310	Zapisnik o saslušanju svjedoka Miloš Đurić, Bosna i Hercegovina, Tužilaštvo/Tužiteljstvo BiH broj: KT-RZ-149/07 od 19.09.2007.godine
T-311	Izjava svjedoka Marka Milanovića data Državnoj agenciji za istrage i zaštitu BiH od 20.05.2010. godine,
T-312	Redna lista za juli 1995.godine
T-313	Nalog BR. 1-6/95, Republika Srpska, Ministarstvo za unutrašnje poslove, Stanica javne bezbjednosti Bratunac, službena tajna, interno
T-314	Zapisnik o saslušanju svjedoka Miro Jovančić, Tužilaštvo Bosne i Hercegovine broj: KT-RZ-149/07 od 05.06.2007.godine
T-315	Nalaz i mišljenje vještaka neuropsihijatra dr.Miodraga Blagojevića i vještaka psihologa dr. Radoslava Svičevića za M-11 od 15.11.2018. godine
T-316	Nalaz i mišljenje vještaka neuropsihijatra dr. Miodraga Blagojevića za svjedoka Bojana Subotića od 19.12.2016. godine i dopuna nalaza i mišljenja vještaka neuropsihijatra dr. Miodraga Blagojevića za svjedoka Bojana Subotića od 30.05.2018. godine
T-317	Zapisnik o saslušanju svjedoka Simić Milivoja, sastavljen u prostorijama Granične policije BiH, granični prelaz Karakaj, opština Zvornik, broj 16-06/1-04-2-126/15 od 26.02.2015. godine
T-318	Zapisnik o saslušanju svjedoka Zoljić Miloša, Bosna i Hercegovina, Ministarstvo sigurnosti, Državna agencija za istarge i zaštitu, Centar za istraživanje ratnih zločina, broj 17-04/2-6-04-2-409/10 od 13.07.2010. godine.
T-319	Zapisnik o saslušanju svjedoka Hajduković Dragana, Bosna i Hercegovina, Tužilaštvo/Tužiteljstvo Bosne i Hercegovine, Sarajevo, broj KT-RZ-149/07 od 28.05.2007. godine.
T-320	Istraga o Srebrenici – dopunjeni rezime forenzičkog dokaznog materijala – ekshumacija iz grobnica u vezi sa Srebrenicom, Dušan Janc istražitelj Tužilaštva MKSJ, 13.mart 2009 Corrigendum ažuriranog sažetka forenzičkih dokaza – ekshumacija grobnica u vezi sa Srebrenicom – mart 2009, od 13.marta koji je pripremio Dušan Janc, istražitelj Tužilaštva MKSJ Istraga o Srebrenici – dopunjeni rezime forenzičkog dokaznog materijala – ekshumacija grobnica i otkrivanje površinskih ostataka u vezi sa Srebrenicom – juni 2013.godine, Dušan Janc bivši istražitelj Tužilaštva MKSJ, 28.juni 2009
T-321	Izveštaj CJB Bratunac za juli 1995.godine broj: 13-1/09-06-17/95 od 01.08.1995.godine

T-322	Naredba CJB Zvornik 01-16-02/1-120/94 od 05.07.1994.godine, Služba javne bezbjednosti Bratunac, Milići, Vlasenica, Šekovići, PS Zvornik i Skelani
T-323	Naredba MUP RS Bijeljina, broj K/P-1-135/95 od 01.04.1995.godine, potpis pomoćnik ministra Milenko Karišik
T-324	Naredba broj 12-6/08-321/95 od 29.05.1995.godine, SJB Bratunac, Milići, Vlasenica i Šekovići, potpis komandant štaba CJB Zvornik Dragomir Vasić
T-325	Naredba CJB Zvornik 12-6/08-374/95 od 14.06.1995.godine, SJB Bratunac, Milići, Vlasenica i Šekovići, potpis komandant štaba CJB Zvornik Dragomir Vasić
T-326	Akt Ministarstva unutrašnjih poslova broj: 02/1-13004/07 od 12.11.2007.godine
T-327	Naredba CJB Zvornik depeša broj: 12-6/08-555/95 od 24.07.1995.godine, SJB Bratunac Milići, Vlasenica i Šekovići, potpis komandant štaba CJB Zvornik Dragomir Vasić
T-328	Obavještenje CJB Zvornik broj 12-6/08-512/95 od 15.07.1995.godine, MUP RS Pale, kabinet predsjednika, potpis komandant štaba CJB Zvornik Dragomir Vasić
T-329	Izveštaj CJB Zvornik broj: 12-6/08-541/95 od 21.07.1995.godine, potpis komandant štaba CJB Zvornik Dragomir Vasić
T-330	uloženi kao dokumenti D-3 i D-4
T-331	Zapisnik o saslušanju svjedoka Milenko Nikolić, Tužilaštvo BiH, broj predmeta: KT-RZ-40/08 od 26.08.2008.godine, transkript o saslušanju svjedoka Milenko Nikolić

LISTA MATERIJELNIH DOKAZA PRVOOPTUŽENOG

O1- 1	Transkript o saslušanju svjedoka M-9, I., II., III. Dio od 19.03.2013. godine.
O1- 2	Dopuna izvještaja o ažuriranim podacima vještak dr. Rifat Kešetović od 16.03.2014. godine.
O1- 3	Nalaz, ocjena i mišljenje za Radenko Milanović, Niža vojnoljekarska komisija, broj 1466/897 od 03.06.1992.godine
O1- 4	Rješenje za lice Radenko Milanović, Republika Srpska, opština Bratunac, Odjeljenje za opštu upravu, Služba boračko-invalidske zaštite, broj: 03-560-17/02 od 11.02.2003.godine
O1- 5	Nalaz ljekara specijaliste za lice Radenko Milanović, Klinika za maksilofacijalnu hirurgiju, broj 1276, datum: 18.08.1992. godine
O1- 6	Kopija vojne knjižice na ime Milivoje Jokić, ovjera broj 151, datum 25.01.2019.godine
O1- 7	VOB jedinični karton na ime Milan Jokić, ovj. broj 152, datum 25.01.2019.godine
O1- 8	Raspored službe SJB Srebrenica od 12.07.1995.godine, broj 01779699
O1- 9	Spisak pripadnika Druge čete PJP CJB Zvornik, Službena tajna, povjerljivo, broj 01779262
O1- 10	Karta Bratunac – Srebrenica
O1- 11	Naredba o obustavi istrage Branislav Jovanović, Tužilaštvo Bosne i Hercegovine broj: T20 O KTRZ 0002972 07 od 13.10.2015.godine

01-12	Nalaz i mišljenje vještaka prof.dr. Mile Matijević, Banja Luka, juni 2019.godine
01-13	Transkript razgovora Gavrić Milislava od 13.03.2001. godine koji je obavljen u štabu UN u Banja Luci i audio snimak. Zapisnika o iskazu Gavrić Milislava u predmetu TBiH br. KT-RZ-158/06 od 13.03.2007. godine

LISTA MATERIJALNIH DOKAZA DRUGOOPTUŽENOG

02- 1	Zapisnik o saslušanju svjedoka Jeremić Tome SIPA u Tuzli broj: KT-RZ-40/08 od 05.09.2008. godine.
02- 2	Izjava svjedoka M-20 od 27. i 28.11.1998. godine.
02- 3	Sedmični operativni izvještaj ARBiH Komande 8.OG „Srebrenica“ broj: 130-24-1/24 od 19.03.1994.godine, upućen Komandi 2. Korpusa
02- 4	Vanredni izvještaj Ar BiH, Komande 8.OG „Srebrenica“ broj: 13-05-03 od 11.01.1995.godine, upućen 2. Korpusu Tuzla
02- 5	Odgovor Generalštaba ARBiH, broj 1-1/171-1 od 29.01.1995.godine upućen Komandi 8.OG „Srebrenica“
02- 6	Traženje dostave uputstva, Komanda 28. Divizije broj: 01-17/95 od 28.04.1995.godine upućen Generalštabu ARBiH
02- 7	Naređenje o obustavi radova na uređenju osmatračnice UN, Komanda 2.Korpusa broj: 02/1-486/2 od 29.04.1995.godine, upućen Komandi 28. Divizije
02- 8	Izvještaj Komande 28.Divizije broj: 01-18/95 od 29.04.1995.godine, upućen Komandi 2. Korpusa
02- 9	Dostava uputstva za dalje postupanje povodom namjere UNPROFOR-a da instalira OS u Srebrenici, Komanda 2.Korpusa broj: 08/285-1 od 29.04.1995.godine, upućeno Komandi 28.Divizije
02- 10	Priprema za izvođenje ofanzivnih b/d naređenja , Generalštab ARBiH br.1/825- 84 od dana 17.06.1995. godine
02- 11	Dostava obavještenja po aktu GSS A R BiH, Komanda 28. divizija, broj: 1/825 - 564 od dana 29.06.1995. godine, upućen Komandi 2. Korpusa.
02- 12	Obavijest sa sjednice Predsjedništva opštine Srebrenica održane dana, 09.07.1996. godine u 19:00 časova, broj: 01/95, Opština Srebrenica, upućeno Predsjedništvu R BiH.
02- 13	Obavještenje o rezultatima pregovora o demilitarizaciji Srebrenice, Štab Vrhovne Komande OS R BiH, BROJ: 02/520-2 od dana 20.04.1993. godine., upućeno Komandi 2. Korpusa- na znanje Komandantu Naseru Oriću.
02- 14	Dostava operativnog izvještaja ,Komanda 28. Divizije , broj: 04-114/95, 17:00 sati od dana 30.06.1995. godine, upućeno Komadni 2.Korpusa Tuzla.
02- 15	Pismo A R BiH Komanda 2.Korpusa, broj: ERN 01854518 , od dana 11.08.1995. godine

O2- 16	Izvođenje borbenih dejstava oko Srebrenice, Glavni štab vojske Republike Srpske ,broj: 12/46-501/95 od dana 09.07.1995. godine, upućeno Predsjedniku Republike Srpske, na znanje IKM- Drinskog Korpusa, N/L Generala Gvera i Krstića, Komandi Drinskog Korpusa
O2- 17	Smještaj R/Z, Komanda 1. PLPBR, broj: 04-520-51/95, od dana 13.07.1995. godine, upućeno GS VRS – N/L Geneal Gvera.
O2- 18	Uvjerenje PS Bratunac, broj: 19-3-/01-110-1-8/17 od dana 28.06.2017. godine.
O2- 19	Uvjerenje Branimir Tešić, broj. 666, od dana 20.10.1993. godine.
O2- 20	Otpusna lista sa epikrizom na ime Branimir Tešić, matični broj istorije bolesti ..., Opšta bolnica hirurgije, Užice
O2- 21	Rješenje o priznavanju statusa RVI Branimir Tešić, broj: 580-38/95- VII od dana 26.10.1995. godine.
O2-22	Zapisnik o prikupljenoj izjavi lica Janković Mirka, u svojstvu svjedoka, izjava uzeta u PS Bratunac br. 12- 1-7/02-230-477/03 od 25.08.2003. godine

LISTA MATERIJALNIH DOKAZA TREĆEOPTUŽENOG

O3 – 4	Naređenje MUP RS 64/95 od 10.07.1995. godine
O3 – 5	Naređenje MUP RS Sarajevo 393/94 29.10.1994. i 31.10.1994. godine.
O3 – 6	Sl. Glasnik RS od 29.11.1994. godine.
O3 – 7	Depeša CJB Zvornik od 12.05.1995. godine
O3 – 8	Depeša CJB Zvornik od 23.07.1995. godine
O3 – 9	Borbena dokumenata od 11.07.2015. godine
O3 – 10	Izvod iz bolnice Bratunac
O3 – 11	Izvod iz dnevnika Radovana Karadžića od 14.07.2015. godine
O3 – 12	Uvjerenje o okolnostima pogibije od 17.07.1995. godine
O3 – 13	MUP RS Bijeljina Uputstvo o formiranju i upotrebi PJP broj 10/P-937/94 od 12.09.1994. godine.
O3 – 14	Naredba MUP RS Kabinet ministra broj 64/95 od 10.07.1995. godine.
O3 – 15	Naređenje Predsjednika RS Radovana Karadžića broj: 01-1341/95 11.07.1995. godine

03 – 16	Naređenje MUP RS Kabinet ministra broj: k/p-4-1-407/95, od 12.07.1995. godine
03 – 17	Naređenje CJB Zvornik broj: 12-6/08-502/95 od 12.07.1995. godine, o formiranju stanice u Srebrenici.
03 – 18	Naređenje MUP RS Kabinet ministra broj: K/P-1-414/95 od 13.07.1995. godine
03 – 19	Naređenje CJB Zvornik broj: 206/95 16.07.1995. godine, po Depeši
03 – 20	Naređenje CJB Zvornik broj 208/95 16.07.1995. godine, po Depeši
03 – 21	Evidencija o ovlaštenim pratnjama ličnosti van gabaritnih i drugi spec. Tereta. MKSJ ovjera br: 01767773
03 – 22	Dnevnik Bratunačke brigade od 30.06.95. početna stranica haštka ovjera broj: 00663910, zadnja 00664144
03 – 23	Bilten dnevnih događaja CJB Zvornik broj: 194/95 od 13.07.1995. godine
03 – 24	Video klip
03 – 25	Naređenje MUP Štab policijskih snaga –Pale, broj: 66/95 od 12.07.1995. godine
03 – 26	Depeša, broj: 277/97 od 12.07.1995.godine
03 – 27	Rukom napisana stranica, datum 05.09.2008. godine, prepozanta od strane svjedoka Jeremić Tome u sudnici.
03 – 28	<i>Službena zabilješka od dana 09.09.2016. godine, Državna agencija za istrage i zaštitu, 16-06/1-04-2-1462/16</i>
03 – 29	<i>Fotografije za prepoznavanje sa naznakom Tigar. Prešaran potpis svjedoka sa mjerama zaštite.</i>
03 – 30	Naredba, MUP RS Bijeljina, Broj: 01/1-10-0D-54/95, datum: 25.03.1995. godine.
03 – 31	Naredba, Glavni štab VRS, Broj: 03/4-740, datum: 23.04.1995. godine
03 – 32	Naredba, MUP RS, Broj: 01-1341/95, datum: 11.07.1995. godine
03 – 33	Primjerak u rukopisu naredbe od 12.07.1995. godine, potpisan za zamjenika ministra Tomo Kovač, Broj: k/p-1-407/95
03 – 34	Odluka o proglašenju ratnog stanja u opštini Srebrenica - Skelani, Broj: 01-1372/95, datum: 14.07.1995. godine.
03 – 35	ime i prezime komšije svjedoka M-1
03 – 36	Spisak policajaca Pete čete PJP CJB Zvornik Primjerak br. 5 MKSJ Broj: 01779284
03 – 37	Depeša CJB Zvornik broj: 12-6/08-508/95 od 14.07.1995. godine.

03 – 38	Pismo koje je svjedok Slavko Radić uputio u PS Sapna
03 – 39	Pregled angažiranja ljudstva Vojna policija Juli 1995 godine.
03 – 40	Podaci Vojne Pošte za Milana Jovovića MKSJ broj: 00759930
03 – 41	Dokument naslovljen „Primeri identifikovanih lica iz spiska Tužilaštva i baze podataka Armije BiH MKSJ broj: 06363290
03 – 42	Naređenje generala Krstića broj: 01/4-157-5 od 13.07.1995. godine, depeša i u rukopisu.
03 – 43	Naređenje pukovnika Milanovića broj: 03-253-103-3 od 15.07.1995. godine
03 – 44	Redovni borbeni izvještaj Komanda 1. Broj 03-253-106 od 16.07.1995.
03 – 45	Akt Generalštaba RS-a broj:03/4-2341 od 14.09.1995. godine.
03 – 46	Akt Generalštaba RS-a broj: 10/34/2-3-701 od 14.09.1995. godine.
03 – 47	Radni List broj: 22-2156/95 Vojna pošta Zvornik 01.09.-30.09.1995. godine
03 – 48	Rad vozila mašine i agregata MKSJ broj: 01095893
03 – 49	Naređenje komandanta VSRBiH, broj 03/84-1670 od 17.07.1995. godine
03 – 50	Dosje za lice Hadžić Džemila i to: Zahtjev za informacije o nestalim osobama BiH za lice Hadžić Džemila od februara 1996. godine; ICMP List of missing persons print date 04.03.2013.; Komentar stara ICMP baza; Karton nestale osobe Federalna komisija za nestale osobe od 04.03.2013. godine; Ekspertni tim Tuzla Zapisnik o utvrđivanju identiteta od 10.04.2013. godine: izvod iz MKU za lice Hadžić Džemila općina Vlasenica broj: 03/4-202-1-178/10 od 18.06.2014. godine.
03 – 51	Transkript saslušanja svjedoka M-20 u predmetu IT-98-33-T od 30.03.2000. godine.
03 – 52	Redigovana izjava svjedoka KT-RZ-142/07 od 13.11.2008. godine; Transkript navedene izjave. Uložena materijalna dokumentacija.
03 – 53	Izjava svjedoka M-3 istražiteljima MKSJ od 13. i 14.08.1995. godine
03 – 54	Zapovijest za aktivna b/d Op.br.1, Komanda Drinskog korpusa, strogo pov.br. 04/456-1 od 02.07.1995. godine
03 – 55	Zapovijest za aktivna b/d Op.br.1, Komanda 1. bratunačke lpbr, pov.br.439-2 od 05.07.1995. godine

03 – 56	Pregled prijema i utroška p/g i ostalih prenosnih sredstava u periodu 01.07.1995. do 31.07.1995. godine u pisanoj i teleprinterskoj verziji od 02.07.1995. godine, odnosno 02.08.1995. godine
03 – 57	Redovni borbeni izvještaj Komandi Drinskoj korpusa, str. Pov. Br. 03-253-103 u pisanoj i teleprinterskoj verziji od 13.07.1995. godine
03 – 58	Redovni borbeni izvještaj Komandi Drinskog korpusa, str. Pov. Br. 03-253-104 u pisanoj i teleprinterskoj verziji od 14.07.1995. godine
03 – 59	Angažovanje snaga na pretresu terena prema Žepi, Pukovnik Milanović Ignjat, Bratunac, str. Pov. Br. 03-253-103-3 u pisanoj i teleprinterskoj verziji od 15.07.1995. godine
03 – 60	Redovni borbeni izvještaj u rukopisu, str. Pov. Br. 03-253-106 od 16.07.1995. godine
03 – 61	Referisanje i sastanci 1. Brlpbr
03 – 62	Naredba o formiranju jedinice policije, Republika Srpska, Ministarstvo unutrašnjih poslova kabinet ministra, broj: K/P-K-413/95 od 13.07.1995.godine, potpis zamjenik ministra Tomislav Kovač
03 – 63	Otpusna lista na ime Zoljić (Divka) Miloš, Klinika za opštu i vaskularnu hirurgiju VMA-II, broj istorije bolesti: ...; Otpusna lista sa epikrizom na ime Zoljić Miloš, Zavod za diskopatiju i posttraumatska stanja Banja Koviljača. Mat.br.istorije bolesti ...Nalaz i mišljenje ljekara/ljekarske komisije na ime Zoljić Miloš, Lekarska komisija za pregled lica obuhvaćenih Zakonom o pravima vojnih invalida i porodica palih boraca, broj ... od 31.07.1999
03 – 64	Izvod iz matične knjige umrlih za svjedoka Vukašin Danojlović, Bosna i Hercegovina, Republika Srpska, opština Zvornik, broj:07/1-202.1-371/19 od 04.03.2019.godine
03 – 65	Zapisnik o saslušanju svjedoka Vukašin Danojlović, Bosna i Hercegovina, Tužilaštvo Bosne i Hercegovine, broj: KT-RZ-149/07 od 27.12.2007.godine
03 – 66	Izvod iz matične knjige rođenih, Bosna i Hercegovina, Republika Srpska, opština Srebrenica, svjedok Zumra Šehomerović, broj: 07/1-200.1-8812/19 od 28.06.2019.godine, Zvornik, napomena: činjenica smrti konstatovana u zabilježki, svjedok Zumra Šehomerović umrla je dana 24.02.2017.godine u Sarajevu, Centar
03 – 67	Intervju sa svjedokom Zumra Šehomerović, engleski i bosanski jezik, MKSJ broj 0665-8260, ovjereni prevod od dana 02.05.2019.godine, pečai i potpis sudskog tumača Bojan Miletić
03 - 68	CD – videosnimak – intervju – Zumra Šehomerović – BBC

03 – 69	Zakon o primjeni Zakona o vojsci u uslovima neposredne ratne opasnosti ili ratnog stanja, („Sl.glasnik RS“ br. 1/94 od 24.11.1994.godine)
03 – 69A	Zakon o unutrašnjim poslovima (“Sl. glasnik RS” br.6/94 od 13.04.1994. godine)
03 - 70	Zakon o primjeni Zakona o krivičnom postupku za vrijeme neposredne ratne opasnosti ili ratnog stanja (“Sl. glasnik RS” br.1 - Posebno izdanje od 28.11.1994. godine)
03 - 71	Zakon o stvarnoj nadležnosti redovnih sudova u krivičnim predmetima (“Sl. glasnik srpskog naroda u BiH” br. 8/92 od 08.06.1992. godine)
03 - 72	Odluka o osnivanju, sjedištu i nadležnosti vojnih sudova i vojnih tužilaštava (“Sl. glasnik srpskog naroda u BiH” br. 8/92 od 08.06.1992. godine)
03 - 73	Zakon o vojnom tužilaštvu (“Sl. glasnik RS” br.27/93)
03 - 74	Pravilo službe vojne policije oružanih snaga SFRJ (SSNO od 1985. godine)
03 – 75	Pravilo službe organa bezbednosti u oružanim snaga SFRJ (SSNO od 1984. godine)
03 - 76	Instrukcija o rukovođenju i komandovanju bezbjednosno-obavještajnim organima VRS (Glavni štab VRS Str.pov.br. 18/20- 414/94 od 24.10.1994. godine),
03 - 77	Odjeljenje bezbjednosti, hapšenje i sprovođenje ratnih zarobljenika i drugih lica – Instrukcija, Str.pov.br. 17/450 od 15.04.1995. godine),
03 - 78	Komanda LPBR Bratunac, Postupak sa ratnim zarobljenicima – Uputstvo, Str.pov.br. 04-987-2/93 od 17.07.1993. godine,
03 - 79	Spisak lica – starješina koji su upoznati sa Direktivom GŠ VRS br. 7 (br. 03/4-437), Komanda SRK, DT.br.20/25-2/2 od 21.03.1995.godine, načelnik Štaba SRK pukovnik Čedomir Sladoje
03 - 80	Podaci o ranjenim licima u 5- Inženjerskom bataljonu za vrijeme izvršenja borbenih zadataka, Komanda 5. Inženjerskog bataljona, str.pov.br. 107-2 od 14.07.1995.godine
03 - 81	Odluka o imenovanju civilnog komesara za opštinu srpska Srebrenica, broj: 01-1350/95 od dana 11.07.1995.godine, potpis predsjednik republike dr. Radovan Karadžić
03 - 82	Izjava predstavnika civilnih vlasti enklave Srebrenica u vezi sa realizacijom dogovora o evakuaciji civilnog stanovništva iz enklave, Republika Srpska, Komesar za civilna pitanja u Srebrenici, broj: 07-27/95 od 17.07.1995.godine
03 - 83	Akt Komande 1. Brl.pbr. Organ za OB poslove – kapetana Momira Nikolića obavještenje da Komand Holandskog bataljona traži sastanak sa predstavnicima srpske strane, str.pov.br. 08-29/95 od 09.07.1995.godine
03 - 84	Komanda 8. OG Srebrenica broj: 01-38/95 od 17.02.1995. godine – Izvještaj o primljenom MTS, odbrana Republike, vojna tajna, G-štab Armije RBiH, n7r brigadnog generala Envera Hadžihasanovića
03 - 85	Naredba Štaba vrhovne komande OS Republike BiH, Str.pov.broj 02/227-1 od 10.02.1993. godine, odbrana Republike, službena tajna, strogo povjerljivo, potpis, načelnik štaba Vrhovne komande OS RBiH Sefer Halilović

03 - 86	Sporazum o demilitarizaciji Srebrenice i Žepe sklopljen između potpukovnika Ratka Mladića i generala Sefera Halilovića 08. maja 1993. godine, u prisustvu general-potpukovnika Philippea Morillona, ERN 00263474- 00263477
03 - 87	Naredba Radovana Karadžića broj: str.pov. 01-899/94 od 12.05.1994. godine, upućeno Ministarstvu unutrašnjih poslova – Pale, N/R ministra Miće Stanišića
03 - 88	Štab Vrhovne komande OS R BiH broj: 02-1/1394 – 1 od 09.11.1994. godine, Kakanj- Osnovna zamisao za izvršenje zadataka, odbrana Republike, vojna tajna, strogo povjerljivo, upućeno Komandi 8-OG Srebrenica, N/R komandanta brigadira Namera Orića
03 - 89	Naređenje Generalštaba AR BiH, str. pov. br. 4/43-10-1 od 10.02.1995. godine- Rasformiranje 28. samostalnog brdskog bataljona,
03 - 90	Generalštab Armije BiH- Štab Armije – Rasporedni nalog br. 1-1/639-1 od 21.04.1995. g, potpis načelnik štaba brigadni general Enver Hadžihasanović
03 - 91	Naređenje Generalštab Armije BiH- Štab Armije za preduzimanje mjera na podizanju b/g jedinica broj: 02/1-177/8 od 17.02.1995. godine, potpis komandant Drugog korpusa, brigadir Sead Delić
03 - 92	Generalštab Armije BiH- Štab Armije – Akt br. 1-1/289-1 od 20.02.1995. g., kojim se dostavlja Naređenje broj: 1-1/126-1 od 18.01.1995. godine,
03 - 93	Akt Ministarstva odbrane F BiH, Sekretarijat odbrane Tuzla, Odjeljenje u opštini Srebrenica Str.pov. br. 03-55-2/95 od 22.02.1995. godine - Pregled poslovnog prostora kojeg koriste OS R BiH na teritoriji opštine Srebrenica
03 - 94	Izveštaj Komande 8. OG, Srebrenica, broj:01-48/95 od 25.02.1995.godine, odbrana Republike, vojna tajna, strogo povjerljivo, potpis V.D. 28 divizije, komandant brigadir Naser Orić
03 - 95	Generalštab Armije BiH- Štab Armije – Naređenje br. 1-1/336-1 od 04.03.1995. g, potpis, načelnik štaba brigadni general Enver Hadžihasanović
03 - 96	Akt GŠ VRS, Sektor za obavještajno bezbednosne poslove, Str. pov. br. 12/46-211/95 od 19.03.1995. godine, uspostava režima bezbjednosti i kontrole teritorije, potpis pomoćnik komandanta, general-major Zdravko Tolimir
03 - 97	Naređenje Predsjednika Republike upućeno MUP RS – ministru; Str. pov. br. 01-509-1/95 od 21.03.1995. godine, naređenje za stacioniranje jedinice MUP u Konjević Polju, predsjednik Republike dr.Radovan Karadžić
03 - 98	Depeša ministra MUP Živka Rakića broj: k/p – 273/95 od 23.03.1995. godine, obezbjeđenje komunikacije Milići – Konjević Polje – Drinjača – Zvornik i Konjević Polje – Bratunac
03 - 99	Generalštab Armije BiH- Štab Armije – Raspodjela sredstava br. 1-1/639-1 od 21.04.1995. g, potpis, načelnik štaba, brigadni general Enver Hadžihasanović
03 - 100	Generalštab Armije BiH- Štab Armije – raspodjela sredstava br. 1-1/676-1 od 27.04.1995. g, potpis, načelnik štaba, brigadni general Enver Hadžihasanović
03 - 101	Obavještenje 285. Brigade Žepa Str. pov. br. 08-20-514/95 od 30.04.1995. godine upućeno Komandi 28. divizije Srebrenica, (nitroglicerinske puške i municija – raspodjela), potpis pomoćnik komandanta za bezbjednost, nadkapetan Salih Hasanović

03 - 102	Glavni štab VRS, Str. pov. br. 03/4-974 od 21.05.1995. godine, - način angažovanja snaga MUP-a,
03 - 103	Akt Ministarstva odbrane F BiH, Sekretarijat odbrane Tuzla, Odjeljenje u opštini Srebrenica Str.pov. br. 03-49-5/95 od 05.06.1995. godine, - Evidencija donacija, potpis načelnik Odjeljenja odbrane prof.Suljo Hasanović
03 - 104	Zapovjest komandanta 12. Divizije za napad – Komanda 12.dKov, Str.pov.br. 02/2-7/05 od 11.06.1995. godine
03 - 105	Obavještajni izvještaj Komande 28. Divizije, Odsjek obavještajnih poslova, Str.pov.broj: 02-06-40/95 od 19.06.1995. godine, potpis, PK za obavještajne poslove, kapetan Ekrem Salihović
03 - 106	Akt Komande 2. Korpusa Armije BiH Str.pov.broj: 02/8-01-998 od 27.06.1995. godine, Tuzla, upućeno Komanda 28.divizije, N/R obavještajnom organu
03 - 107	Akt Generalštaba AR BiH broj: 1/825-525 od 27.06.1995. godine – dostavljanje obavještajnih podataka – komandama 2. Korpusa AR BiH I 28.d.KoV, potpis načelnik štaba, brigadni general Enver Hadžihasanović
03 - 108	Čestitka za uspješno izvedena diverzantska b/d Komande 2. Korpusa Armije BiH broj: 02/1-670/4 od 28.06.1995. godine,
03 - 109	Operativni izvještaj Komande 28. Divizije, Str. pov. broj: 04-114/95 od 30.06.1995. godine
03 - 110	Informacije i naređenje Komande 2. Korpusa ABiH, Str.pov.br. 02/1-604/123 od 02.07.1995. godine
03 - 111	Izveštaj o popuni RJ, 28. Divizije - Komande 28. Divizije Pov. str .broj: 03-183-231 od 01.07.1995. godine
03 - 112	Informacije i naređenje Komande 2. Korpusa ABiH, Str.pov.br. 02/1-604/123 od 02.07.1995. g, uspjesi i zadaci jedinica AR BiH, informacija i naređenje
03 - 113	Borbeni izvještaj Komande 28. Divizije Str.pov.br. 01-161/95 od 05.07.1995. god., potpis zastupnik komandanta, načelnik štaba, major Ramiz Bečirović
03 - 114	Redovni borbeni izvještaj Drinskog korpusa Str.pov.br. 03/2-206 od 06.07.1995.godine, Glavnom štabu Vojske RS
03 - 115	Informacije o borbenim rezultatima Komande 2. Korpusa Armije BiH broj: 04/1-105-603 od 08.07.1995. godine,potpis komandant brigadir Sead Delić
03 - 116	Vanredni borbeni izvještaj IKM Drinskog korpusa, Pribićevac, Str.pov.br. 08/95 od 09.07.1995. godine, potpis načelnik Štaba general-major Radislav Krstić
03 - 117	Borbeni izvještaj Komande 28. divizije str.pov.br. 01-167 od 09.07.1995. godine
03 - 118	Vanredni borbeni izvještaj IKM Drinskog korpusa, Pribićevac, Str.pov.br. 11/95 od 10.07.1995. godine, potpis načelnik Štaba general-major Radislav Krstić
03 - 119	Naređenje Komande 1. Bratunačke brigade Lpbr. Str. pov. br. 04/254-58 od 10.07.1995. godine, (mobilizacija v/o iz radne obaveze
03 - 120	Redovni borbeni izvještaj – Komanda 1. Milićke LPBR, str. pov. br. 332 – 1700 od 11.07.1995. godine, upućeno Komandi Drinskog korpusa, operativnom centru

03 - 121	Depeša SJB Milići broj: 13-3/01-93/95 od 11.07.1995. godine, upućeno CJB Zvornik, odjeljenje policije
03 - 122	Naređenje Drinskog korpusa str.pov.br. 22/207 od 12.07.1995.godine, okolnost–obezbjeđenje regulisanja saobraćaja–radi evakuacije stanovništva, potpis komandant general – major Milenko Živanović
03 - 123	Redovni borbeni izvještaj 1. Zvorničke PBR str. pov. br. 06/215 od 12.07.1995. godine, okolnosti vojnog karaktera svih aktivnosti–upućen odjeljenja VP u K. Polje, ova jedinica uputila 8 autobusa preduzeća, Drinatrans, dva autobusa iz svoje VP, i 4 naša kamiona
03 - 124	Naređenje Ministarstva odbrane , pov. br. 02-79 95 od 12.07.1995. godine, upućeno odsjecima Zvornik, Milići, Bratunac i Šekovići
03 - 125	Zahtjev za mobilizaciju upućen Sekretarijatu Ministarstva odbrane Sarajevo, Pov. 02-21-3614/95 od 12.07.1995. godine-mobilizacija najmanje 20 autobusa
03 - 126	Zahtjev za mobilizaciju upućen Sekretarijatu Ministarstva odbrane Zvornik, Pov. 02-21-3638/95 od 12.07.1995. godine, mobilizacija najmanje 50 autobusa
03 - 127	Zahtjev za mobilizaciju upućen Sekretarijatu Ministarstva odbrane Zvornik, Pov. 02-21-3615/95 od 12.07.1995. godine-mobilizacija najmanje 30 autobusa
03 - 128	Izveštaj o mobilizaciji MTS-a . Ministarstvo odbrane, Odsjek Zvornik broj: 05-80-348 od 12.07.1995.godine
03 - 129	Akt komande Drinskog korpusa Pov.br. 21/6-686 od 12.07.1995.godine, - pogonsko gorivo – radi evakuacije stanovništva
03 - 130	Naredba Ministarstva unutrašnjih poslova br.66/95 od 12.07.1995. godine – upućena Centru za uzgoj i dresuru pasa – komandantu, po dolasku u Srebrenicu stupiti u kontakt sa Ljubišom Borovčaninom, koji komanduje Snagama policije
03 - 131	Depeša SJB Milići broj: 13-3/01-96/95 od 12.07.1995. godine
03 - 132	Zahtjev za mobilizaciju autobusa Ministarstva Odbrane Pale upućen Sekretarijatu Ministarstva odbrane Bijeljina, Pov. 02-21-3640/95 od 13.07.1995. godine
03 - 133	Zahtjev za mobilizaciju upućen Sekretarijatu Ministarstva odbrane Sarajevo Pov. 02-21-3655/95 od 13.07.1995. godine
03 - 134	Zahtjev za mobilizaciju vozila upućen Sekretarijatu Ministarstva odbrane Zvornik, Pov. 02-21-3656/95 od 13.07.1995. godine
03 - 135	Naređenje Zdravka Tolimira – smještaj R/Z, Str.pov.br. 04-520-51/95 od 13.07.1995.godine
03 - 136	Podaci o ranjenim licima - Komande 5. Inženjerijskog bataljona, Str.pov.br.107-1 od 13.07.1995. godine
03 - 137	Redovni borbeni izvještaj Drinskog korpusa Str.pov.br. 03-2-214 od 13.07.1995. godine
03 - 138	Vanredni Izvještaj Generalštaba Armije BiH br. 1/825-1147 od 13.07.1995. godne
03 - 139	Redovni borbeni izvještaj 1. Miličke Lb.br. Str.pov.br. 332–1702 od 14.07.1995. god.
03 - 140	Naređenje Glavnog štaba VRS Str.pov.br. 06/18-273 od 14.07.1995. godine
03 - 141	Naredba Ministarstva unutrašnjih poslova – Kabinet ministra br. k/p – 1 – 422/95 od 14.07.1995. godine – upućena Specijalnoj brigadi policije – Odred Janja

03 - 142	Naređenje Komande 1. Miličke LPBr, Str. pov. br. I/01-809-1 od 14.7.1995. godine – Obezbjedenje komunikacije (pretpočinjavanje 50 boraca Miličke brigade – komandantu VP -1/65 ZMP
03 - 143	Naređenje Načelnika Okružnog štaba civilne zaštite Zvornik o izvršenju asanacije terena na području opština Bratunac i Srebrenica broj: 03-325/95 od 14.07.1995. godine
03 - 144	Komanda 25. Divizije KoV AR BiH – Zapovjest za napad Str.pov.br. 02/1-01/95 – KZ Međeđa od 14.07.1995. godine
03 - 145	Zahtjev Komande Drinskog korpusa, Pov. br. 20-267 od 15.07.1995. godine (ishrana angažovanih jedinica MUP-a na kontroli teritorija Srebrenice i Bratunca, regulisano preko GŠ VRS)
03 - 146	Obavještenje glavnog štaba VRS, Str. pov. br. 03/4-1654 od 15.07.1995. godine, Upućivanje jedinica jačine pc za ispomoć 1.zpbr
03 - 147	Redovni borbeni izvještaj 1. Miličke Lb.br. Str.pov.br. 332–1074 od 15.07.1995. god
03 - 148	Redovni borbeni izvještaj 1. Zvorničke pbr. Str.pov.br. 06–216 od 15.07.1995. god., tačka 1. govori o borbenim dejstvima u zoni zvorničke brigade sa kolonom
03 - 149	Vanredni borbeni izvještaj 1. Zvorničke pbr. Str.pov.br. 06–217-1 od 15.07.1995. god., Komandantu suprotne strane sam ponudio da se izdvoje civili, a ostali predaju što je odbijeno
03 - 150	Redovni borbeni izvještaj Komande Bratunačke Lpb., Str. pov. br. 03 253 105 od 15.07.1995. godine
03 - 151	Zahtjev Drinskog korpusa Str.pov.br. 05/1-241 od 15.07.1995.godine – Mobilizacija neraspoređenih v/o
03 - 152	Komanda Drinskog korpusa Str.pov.br. 05-1-242 od 15.07.1995. godine, zahtjev za mobilizaciju v/o (za obezbjedenje teritorije u zoni odgovornosti korpusa, organizacije pretresa terena)
03 - 153	Komanda Drinskog korpusa Str.pov.br. 04/156-28 od 16.07.1995. godine, Naređenje – Angažovanje jedinica za ispomoć u b/d 1. Zvorničkoj PBR, (sprečavanje spajanja neprijateljskih snaga koje dejstvuju iz Tuzle i jedinica koje se izvlače iz Srebrenice) za obezbjedenje teritorije u zoni odgovornosti korpusa, organizacije pretresa terena)
03 - 154	Vanredni borbeni izvještaj 1. Zvorničke pbr. Str.pov.br. 06–218 od 16.07.1995. god., Tačka 6.–smatram da operacija Krivaja 95 nije završena sve dok se iza linija fronta nalazi i jedan neprijateljski vojnik
03 - 155	Depeša SJB Vlasenica broj: 13-2/01-62/95 od 17.07.1995. godine
03 - 156	Izveštaj Generalštaba Armije BiH br. 1/825-1325 od 17.07.1995. godine
03 - 157	Službeni izvještaj CJB Zvornik br. Ku. 49/93 od 17.07.1995. godine upućen Osnovnom javnom tužilaštvu Zvornik
03 - 158	Naređenje Drinskog korpusa Str.pov.br. 04/156-14 od 20.07.1995.godine
03 - 159	Akt Komande 1. Zvorničke PBR Str.pov.br. 01–272 od 21.07.1995.godine
03 - 160	Depeša SJB Milići broj: 13-3/01-118/95 od 25.07.1995. godine

O3 - 161	Komanda 2. korpusa AR BiH, Str.pov. br. 02/1-727/68 od 27.7.1995. godine – hronologija događaja proboja 28.d KoV
O3 - 162	Izveštaj Generalštaba Armije R BiH o prihvatu i stanju jedinica 28. dkov Srebrenica broj: 1/825-1744 od 28.07.1995. godine
O3 - 163	Akt Generalštaba Armije R BiH broj 1/825-1737 od 28.07.1995. godine
O3 - 164	Magnetofonski snimak 292. sjednice Predsjedništva R BiH, održane 11. avgusta 1995. godine
O3 - 165	Uvjerenje VP 7469 Zvornik broj: 05/3-71/95 od 21.08.1995. godine (o pogibiji Vukosavljević Đorđa dana 15.07.1995. godine u mjestu Kajići – Ravni Buljim)
O3 - 166	Akt – Pad Srebrenice Komande 2. Korpusa, Odjeljenje Službe vojne bezbjednosti i MUP – Služba državne bezbjednosti – Tuzla, od 28.08.1995. godine
O3 - 167	Akt Komande 2. korpusa Armije BiH, Odjeljenje službe vojne bezbjednosti broj: 06-101-197-7/95 od 11.09.1995. godine
O3 - 168	Izveštaj o doturu UBS i MTS u enklave Žepa i Srebrenica, Generalštab Armije BiH broj: 1-1/7-169 od 28.05.1996. godine
O3 - 169	Vojni uzroci pada Srebrenice u julu 1995. godine - Generalštab Armije RBiH broj: 1/1-941 od 30.07.1996. godine, Skupština R BiH, pitanja za raspravu
O3 - 170	Pismo gospodina Robert L. Barry, Predsjedavajući Privremene izborne komisije 02.05.2000. godine
O3 - 171	Pismo OSCE BiH od 27.11.2000
O3 - 172	Akt izborne komisije BiH broj: 03-679/02 od 14.11.2002. godine
O3 - 173	Pismo gospodina Peter McCloskey, višeg zastupnika Tužilaštva MKSJ, od 05.02.2008. godine
O3 - 174	Pismo gospodina Augustus de Witt, Šefa odjela za žrtve i svjedoke MKSJ od 26.05.2009. godine
O3 - 175	Uvjerenje Centralne izborne komisije BiH broj: 06-I-07-I-I-1323 – 255/14 od 10.11.2014. godine
O3 - 176	Medicinska dokumentacija za Radić Slavka
O3 - 177	Ekspertski izvještaj za predmet Miodrag Josipović i dr. broj predmeta S1 1K 017057 14 Kri, vještak Miodrag Novokmet, Trebinje 12.04.2019.godine
O3-177A	Dokazi koji su korišteni za izradu ekspertkog izvještaja vještaka Miodraga Novokmeta
O3-178	Ekspertski izvještaj za predmet Tužilac c/a Ljubomir Borovčanin (IT-05-88), Pregled i analiza propisa i dokumenata vezano na nadležnosti, ovlašćenja i postupanje pripadnika oružanih snaga Republike Srpske,, Beograd, mart 2008., 4 DO4-0873, Branislav Ristivojević Ph.D.
O3-179	Nalaz i mišljenje vještaka prof.dr. Branislav Ristivojević, Novi Sad, dan 25.10.2019.godine
O3-180	Izvod iz matične knjige umrlih za lice Dušan Dunjić, Republika Srpska, opština Zvezdara, broj 203-00-1/2019-26/71215, 08.03.2019.godine, Mali Zvornik
O3-181	Sudskomedicinska ekspertiza, obdukcioni izvještaj sa područja Nova Kasaba, Pilica, Zeleni Jadar i Ravnica, Beograd, mart/april 2008.

03-182	Sudskomedicinska ekspertiza, obdukcioni izvještaj sa lokaliteta Potočari i Sandići, Beograd, august/septembar 2008.
03-183	Izjava Dušana Dunjića 92 bis (B) od 08.07.2009.godine, Beograd Srbija
03-184	Sudskomedicinska analiza, izvještaja lokaliteta masovnih grobnica sa područja Istočne Bosne i dokumentacije koja se odnosi na ekshumacije na području Srebrenice, Beograd, 27.august 2009.
03-185	Sudskomedicinska analiza dokumentacije koja se odnosi na ekshumacije, obdukcije, identifikacije leševa na području Srebrenice, Beograd, 26.august 2012.godine
03-186	Transkripti svjedočenja u predmetu Popović 25.26.i 27.juni 2008.godina
03-187	Depeša MUP RS Bijeljina broj: rjb-od-154/95 od 17.07.1995.godine
03-188	Depeša CJB Zvornik broj 01-16-02/1.227/95 od 26.07.1995.godine
03-189	Depeša CJB Zvornik – Odjeljenje policije broj: 12-6/08 – 528/95 od 18.07.1995.godine
03-190	Depeša MUP RS – ministar Živko Rakić broj: 05-110/95 od 19.04.1995.godine/ Odredbe Instrukcije o hitnom, telućem, povremenom i statističkom izvještavanju i druga akta
03-191	CJB Zvornik, MUP RS Bijeljina, broj:01-16-02/1-223/95 od 29.07.1995.godine
03-192	Depeša CJB Zvornik – Odjeljenje policije broj 12-6/08-460/95 od 03.07.1995.godine
03-193	Izveštaj Ljubomira Borovčanina o borbenom angažovanju snaga SBP i ostalih policijskih snaga u operaciji „Srebrenica 95“ u vremenu od 11.07. do 21.07.1995.godine od dana 05.09.1995.godine, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Specijalna brigada policije Bijeljina, (MKSJ oznake: 4D04-0930 do 4D04-0934) sa imenom i svojeručnim potpisom Ljubomira Borovčanina u rubrici – podnosilac izvještaja na strani 5 dokumenta od dana 05.09.1995.godine
03-194	Spisak uništenih artefakata iz predmeta MKSJ br. IT-05-88-T
03-195	Dokument Ministarstva odbrane Velike Britanije od 11.jula 1995.godine sa ovjerenim prevodom
03-196	Naređenje komande Armije RBiH 28.divizije strogo pov.broj: 01-47/95 od 22.05.1995.godine, Srebrenica Naređenje komande Armije RBiH 28.divizije strogo pov.broj: 01-102/95 od 14.06.1995.godine, Srebrenica Naređenje komande Armije RBiH komanda 2.Korpusa strogo pov.broj:02/1-604/25 od 15.06.1995.godine, Tuzla Naređenje komande Armije RBiH, komanda 2.Korpusa strogo pov.broj:02/1-713/2 od 11.07.1995.godine, Tuzla Redovan borbeni izvještaj komande 1 BRLPBR str.pov.br.03-253-102 od 12.07.1995.godine, potpis komandant pukovnik Vidoje Blagojević Depeša IKM DK Bratunac, strogo pov.br. 08-444-6 od 12.07.1995.godine, 17.30 časova, potpis potpukovnik Vujadin Popović Depeša IKM DK Bratunac, strogo pov.br. 08-444-10 od 13.07. 1995.godine, potpis pukovnik Radoslav Janković

	Redovni borbeni izvještaj 1 Zvorničke PBR str.pov.br. 06/217 od 15.07.1995.godine, komandant p.pukovnik Vinko Pandurević
03-197	Nalaz i mišljenje vještaka neuropsihijatra dr.Danila Mihajlovića od 21.11.2016.godine

LISTA MATERIJALNIH DOKAZA ČETVRTOOPTUŽENOG

04 - 1	Naređenje General štaba Armije br.1/825-84 od 17.06.1995. godine upućene K-di 28. div. kov
04 - 2	Akt predsjednika Republike upućen MUP-u RS Str. Pov: 01-1530/94 od 01.08.1994. godine
04 - 3	Akt Glavnog štaba VRS upućen komandi UNPROFOR-a broj: 06/17-455 od 10.07.1995. godine
04 - 4	Akt komande 1.br.lpbr. organ za ob. poslova br. 08-30/95 od 09.07.1995. godine
04 – 4A	Akt komande 1.br.lpbr. organ za ob. poslova br. 08-31/95 od 09.07.1995. godine, UPUĆENO Glavnom štabu VRS
04 - 5	Otpusna lista sa epikrizom na ime Nenad Filipović, Zdravstveni centar, Očno odeljenje, Loznica, mat.broj. istorije bolesti ...
04 - 6	Istorija bolesti na ime Nenad Filipović, Zdravstveni centar Loznica, Opšta bolnica očno, na ime Nenad Filipović, datum prijema 13.07.1995.godine
04 – 7 / 03 – 10 Uložen u registrator 03	Izvod iz bolnice Bratunac
04 - 8	Potvrda na ime Nenad Filipović broj:... od dana 09.12.2019.godine Loznica, fotokopija istorije bolesti

LISTA MATERIJALNIH DOKAZA PETOOPTUŽENOG

05-1	Zapisnik o saslušanju svjedoka Vučinović Cvijana MUP RS CJB Bijeljina broj: 12-02/4 od 17.09.2004. godine; Izjava Vučinović Cvijana MUP RS PS Milići broj: 12-1-8/02-230-73/04 od 23.04.2004. godine
05-2	Izveštaj korisniku Radomir Pantić – ček od penzije, Fond za penzijsko invalidsko osiguranje Republike Srpske, nalog broj_93-0005546

05-3	Uvjerenje Poreske uprave, Ministarstvo finansija, Poreska uprava, Područni centar Zvornik, Područna jedinica Milići, br. 06/1.06/0806-455.2.3-94989/2019 od dana 04.11.2019.godine
05-4	Uvjerenje o posjedu na ime Radomir Pantić, Republika Srpska, Republička uprava za geodetske i imovinsko-pravne poslove Banja Luka, broj: 21.29-952.1-4-214/2019 od dana 04.11.2019. godine
05-5	Izjava (kućna lista) na ime Pantić Jelica, br. 03-552/19 od dana 04.11.2019. godine
05-6	Ministarstvo unutrašnjih poslova, Policijska uprava Zvornik, Policijska stanica Vlasenica, broj: 19-5/01-234.1-9/21 od 21.01.2021.godine, Izvod iz kaznene evidencije za zaštićenog svjedoka „M-16“
05-7	Evidencija dovedenih i privedenih lica, 01789039, 01789056, 01789245